

ПАТРИША ХАЙСМИТ СТЪКЛЕНАТА КИЛИЯ

Превод от английски: Весела Прошкова, 2001

chitanka.info

ПЪРВА ГЛАВА

Беше вторник, 3.35 следобед. Обитателите на щатския затвор за углавни престъпници напускаха работните си места. По дългия коридор на Блок А крачеха мъже с измачкани униформи с телесен цвят; на гърба на всекиго беше изписан номер. Разнасяше се неясен шум от гласове, въпреки че привидно нито един затворник не разговаряше с човека, който вървеше редом с него. Когато за първи път чу странния хор, Картър се беше изплашил, дори му бе хрумнало, че ще избухне бунт, ала сега го възприемаше като нещо специфично за този или за всички затвори. Затворниците влизаха в килиите си, които бяха разположени на пет нива и постепенно коридорът опустяваше. До вечерята в четири оставаха двацет и пет минути. През това време всеки можеше да се измие на умивалника в килията, да си смени ризата (ако имаше желание и разполагаше с чиста дреха), да напише писмо или да си сложи слушалките и да се позабавлява с програмата, която винаги излъчваха по това време.

Филип Картър вървеше бавно. Изобщо не му се връщаше в килията, която делеше с някой си Ханки. Въпросният Ханки беше нисък, набит мъжага, който очевидно се гордеше с факта, че е осъден на трийсет години за въоръжен грабеж и убийство. Той не криеше неприязънта си към Картър и го наричаше „сноб“. През деветдесетте дни, откакто бяха заедно, двамата неведнъж се бяха спречквали. В единия ъгъл на килията имаше тоалетна чиния без капак. Ханки беше забелязал, че съкилийникът му избягва да ходи по нужда в негово присъствие. За да го дразни, при всяко използване на тоалетната той се държеше възможно най-вулгарно. Отначало Картър се преструваше на безразличен, ала след повече от месец реши, че е търпял достатъчно, и възкликна:

— За бога, Ханки, престани да се правиш на идиот!

Здравенякът се вбеси и го обсипа с ругатни. Двамата бяха готови да се сбият, но човек от охраната забеляза стиснатите им юмруци и побърза да се намеси. След този случай Картър се държеше учтиво, но

хладно с грубиянина. Отстъпваше му единствените слушалки, подаваше му хавлиената кърпа или друга вещ, която му беше подръка. Килията беше толкова тясна, че по негласно споразумение, ако единият от обитателите ѝ стоеше прав, другият сядаше на леглото си.

Преди няколко дни адвокатът Тутинг беше съобщил на Картър неприятната новина, че нямало да има повторно разглеждане на делото; помилването също било невъзможно, тъй като от процеса бяха изминали деветдесет дни. Картър осъзна жестоката истина, че дълго ще съжителства с Ханки. Реши, че трябва да промени отношението си към него и да прикрие враждебността си. Не беше постигнал нищо с надменното си поведение, само бе настроил Ханки срещу себе си. Хрумна му да разчупи леда, като попита съкилийника си как се чувства. Миналия петък Ханки бе изкълчил глезена си, когато скачаше от камиона, превозващ затворниците, които работеха на полето.

Здравенякът седеше на долното легло и размесваше омазаното тесте, от което липсваха няколко карти.

Картър кимна, погледна към превързания му глезен и попита:

— Как е кракът ти? — Разкопча ризата си и тръгна към умивалника.

— Горедолу. Още не мога да стъпвам на него. — Ханки повдигна дюшека и извади два пакета „Кемъл“.

Картър го наблюдаваше изпод око, докато се бършеше с хавлиената кърпа. Затворниците имаха право на четири пакета цигари седмично и ги заплащаха от джоба си. Надницата им беше четиринайсет цента, а цигарите струваха двайсет и два. Ханки, който не пушеше, продаваше с печалба полагащата му се „дажба“. Хората от охраната знаеха за тази търговия, но си затваряха очите, тъй като от време на време той им даваше пакет цигари или дори по един долар.

— Ще ми направиш ли една услуга, Карт? — усмихна се Ханки. — Ще занесеш ли по един пакет в килия №13 и в №48, която е на третия етаж? Кракът ме наболява, та няма да успея да изкуцукам чак до там... Стоката е платена.

— Добре. — Картър взе пакетите и излезе, докато със свободната си ръка закопчаваше ризата си.

№13 беше през две килии от неговата. На долното легло седеше възрастен негър с побеляла коса.

— Нося ви цигари...

Чернокожият, който беше кожа и кости, се повдигна и измъкна от задния си джоб сгънато листче хартия, което служеше вместо разписка, и го подаде на „куриера“.

Картър го прибра, хвърли пакета на леглото и се запъти към стълбите в дъното на коридора. Надзирателят по прякор Мууни го забеляза, намръщи се и внезапно ускори крачка. Очевидно беше видял другия пакет в ръката му.

— Доставяш цигари, а? — Изпитото му лице се смръщи още повече. — Току-виж след ден-два си започнал да разнасяш вестници и мляко.

— Правя услуга на Ханки. Той не може да се движи, глезенът му е изкълчен.

— Подай си ръцете. — Мууни свали белезниците, прикачени към колана му.

— Не съм откраднал цигарите. Попитайте Ханки.

— Дай си ръцете!

Той се подчини.

Надзирателят му постави белезниците. В този момент в двете намиращи се наблизо тоалетни едновременно се пусна водата. След миг иззад Мууни изникна някакъв пъпчив затворник и по лицето му се разля злорада усмивка. Отначало Картър си помисли, че надзирателят се шегува. Няколко пъти го беше виждал да разговаря с Ханки, дори веднъж закачливо го беше заплашил с палката си. Внезапно осъзна, че работата е сериозна. Знаеше, че Мууни не го обича и че подигравателно го нарича „професора“.

— Тръгвай пред мен — извика надзирателят.

Докато разговаряше с Картър, обитателите на съседните килии се бяха смълчали, постепенно на етажа се възцари мъртвешка тишина.

Картър отново се подчини на заповедта. В дъното на коридора се намираха двете стълби за втория етаж, асансьорът със зарешетена врата, който Картър беше видял да използват само два пъти за превозване на болни, както и две врати, вградени в каменната стена и снабдени със солидни ключалки. Едната водеше към съседния Блок В, а другата към Дупката, както наричаха тук карцера. Мууни избърза напред и откачи от колана си връзката ключове. Мъжете от най-близките килии тихо изстенаха и звукът се разнесе по коридора като свистене на вятър.

— Какво се е случило, Мууни? — попита някой и още преди да се обърне, по самоуверения глас Картър предположи, че се е приближил още един човек от охраната.

— Спипах великия инженер да продава цигари. — Мууни отвори вратата и побутна напред Картър.

Стълбите водеха надолу. Това беше Дупката. Картър слезе няколко стъпала и спря. Беше чувал да говорят за карцера. Дори ако затворниците преувеличаваха — а те положително се опитваха да сплашат новодошлите, — подземие то беше помещение за мъчения.

— Слушайте, такава незначителна простъпка се наказва само с няколко „черни точки“, нали? — обърна се той към надзирателите.

Те покровителствено се засмяха, сякаш бяха чули изявленията на слабоумен.

— Хайде, слизай — обади се Мууни и го блъсна напред.

— Натрупал си толкова „черни точки“, че не мога да ги пресметна, пък и ти сигурно ще се озориш.

Картър залитна, но успя да запази равновесие и заслиза по стъпалата — знаеше, че ако падне, не ще успее да се предпази от удара, тъй като ръцете му бяха оковани. Имаше горчив опит от първия си ден в затвора, когато белезниците бяха прикрепени към кожения му колан.

Действително имаше много провинения, ала това се дължеше на факта, че още не знаеше какво е забранено и какво е разрешено да прави. Можеше да получиш „черна точка“, задето си напуснал строя на отиване към трапезарията, задето си казал „извинявай“ или каквото и да било на път към работното си място (но не и когато си се връщал в килията), задето си сресал косата си в даден момент, ако прекалено настойчиво си се взирал в някой посетител през двойната решетка в края на Блок А. Заради различни простъпки четири недели на Картър му беше забранено свиждане с жена му. Още по-неприятно беше, че при всеки от тези случаи той вече беше изпратил на Хейзъл разрешените две писма седмично и не можеше да я предупреди да не идва в неделя.

Не съществуваше списък на правилата, които затворникът да спазва, за да не бъде наказан. Картър подробно беше разпитал свои „колеги“ как да избегне наказанията. След като му изброиха трийсет-

четирийсет възможни провинения, един от затворниците примирено се усмихна и заяви:

— О, сигурно има над хиляда простъпки, заради които да се заядат с теб. Важното е да се намира работа на куките, та да не скучаят.

Картър си помисли, че сигурно ще го затворят за едно-две денонощия в карцера. Пое си дълбоко въздух и се опита да разсъждава философски: няма вечно да остане в избата, не е голяма загуба, че ще пропусне няколко закуски, обеди и вечери — и без това храната тук е отвратителна. Единственото, за което съжеляваше, бе, че не ще успее веднага да прочете поредното писмо от Хейзъл, тъй като пощата се раздаваше на затворниците в 5.30 вечерта.

Внезапно стъпалата свършиха.

Картър усети странната миризма на мухъл и добре познатата воня на урина.

Мууни осветяваше с джобното си фенерче пътя пред себе си и пред колегата си на име Чърнивър, а затворникът беше принуден да слиза напосоки. Сега Картър се озърна и видя килиите, за които му бяха разказвали. Всъщност не бяха точно килии, а тъмни дупки, където човек не би могъл да стои изправен. Пред всяка врата имаше високо стъпало и затворниците трябваше да пропълзят в килията. Картър си спомни, че затворът е бил построен през 1869 година и навярно карцерът беше част от първоначалната сграда и не подлежеше на преустройство. Говореше се, че в останалите помещения били извършени редица подобрения.

— ... с маркуча ли? — прошепна Чърнивър.

— Друго съм намислил. Професоре, спри. Влизай в килията.

Стояха пред помещение без врата, с висок портал. Картър се подчини на заповедта. Откъм съседната килия дочу стенание, последвано от подсмърчане. Мисълта, че не е сам в подземие, му действа успокояващо. Килията беше огромна в сравнение с онази, която обитаваха с Ханки, но нямаше легло, нито стол или умивалник. В средата на пода се виждаше отводнителен канал. Тъмносивите метални стени бяха покрити с ръжда. Картър забеляза, че от тавана висят две вериги, към които бяха прикрепени ремъци.

— Дай си ръцете — изръмжа Мууни.

Картър протегна ръце.

Пазачът свали белезниците и се обърна към колегата си:

— Чърни, приятелю, изнамери ми някакъв стол.

— Слушам, сър. — Чърнивър излезе, като преди това извади фенерчето от джоба си. След минута се върна с дървен стол, подобен на масичка, и го постави под веригите.

— Качвай се — нареди Мууни на затворника.

Картър се качи, последван от пазача, после вдигна ръце, преди да са го подканили. Едва сега забеляза, че отвътре ремъците са с гумена „подплата“ и че могат да бъдат пристягани, тъй като на всеки сантиметър имаше дупка.

— Палците! — излая Мууни.

Картър покорно разпери палците си, сетне с ужас осъзна какво ще последва. Пазачът пристегна ремъците около пръстите му. Слезе и нареди:

— Ритни столчето.

Ала Картър стоеше на пръсти и не можеше да изпълни заповедта.

Мууни ритна столчето, което се плъзна встрани и се преобърна. Затворникът увисна във въздуха. Усети пареща болка, която с всеки изминал миг ставаше все по-нетърпима. Кръвта нахлу в палците му. Пазачите бяха зад него и той очакваше всеки момент върху гърба му да се посипят удари.

Мууни се изкиска, сетне го ритна в бедрото. Тялото на Картър се залюля като махало, като леко се завърташе. Последва ритник в кръста му. Той едва се сдържа да не изстене и затаи дъх. Потта се стичаше покрай очите му и образуваше вадички по челюстта му. Ушите му бучаха. Подуши цигарен дим. Питаше се колко време ще виси така. Нямаше представа колко минути са изминали. Може би пет? Или петнайсет? Страхуваше се, че след няколко секунди ще закрепци. „Няма да го направиш!“, каза си. — „Не бива да доставяш удоволствие на куките!“ Мускулите на гърба му започнаха да потръпват. Задушаваше се. За миг му се стори, че се дави, все едно, че потъваше в дълбока река. Сетне силното бучене в ушите му заглуши гласовете на пазачите.

Усети нов удар в гърба. Върху каменния под се плисна вода, дочу се трополенето на преобърнатата метална кофа. Струваше му се, че

наблюдава всичко на забавен кадър. Тялото му сякаш беше натежало, внезапно му се стори, че Чърни и Мууни го дърпат за краката.

— О, Хейзъл — промърмори той.

— Коя е Хейзъл? — попита Чърнивър.

— Жена му. Този тип всеки ден получава писмо от нея.

— Е, днес няма да го огрее.

Картър усети, че очите му изскачат от орбитите. Опита се да примигне. Очните му ябълки като че бяха добили огромни размери. Представи си как Хейзъл тревожно крачи напред-назад в килията му, кърши ръце, от време на време поглежда към него и казва нещо, което той не може да чуе.

Внезапно му се стори, че се намира в съдебната зала. Спомни си за Уолъс Палмър. Уолъс Палмър беше мъртъв.

„Какво мислите, че е направил с парите?... Господин Картър, вие сте интелигентен човек, инженер, нюйоркчанин, комуто не е чужд светският живот. (Ваша милост, този въпрос няма нищо общо с делото!) Не можете да ме убедите, че не сте знаели съдържанието на документите, които сте подписвали.“

„Подписвах разписки и фактури. Не знаех точната цена на материалите, пък и това не ми влизаше в работата. Палмър беше предприемачът. Спокойно би могъл да подправи цените, след като разпишех документите... Нямах представа, че строителните материали, с които работим, са долнокачествени...“

„Къде са парите, господин Картър? Къде скрихте двеста и петдесет хиляди долара?“

Хейзъл застава на свидетелското място и заявява: „Със съпруга ми винаги сме имали обща банкова сметка... Никога не сме имали тайни, когато е ставало въпрос за пари... за пари...“.

— Хейзъл! — извика Картър и пред очите му притъмня.

Усети как изливат отгоре му няколко кофи вода.

Гласовете зад него сякаш нашепваха монотонно. Разнесе се смях. След миг звуците заглъхнаха и той отново беше обгърнат от тишина. Осъзна, че монотонните гласове са въображаеми и всъщност кръвта пулсира в ушите му. Хрумна му, че палците му сигурно са се удължили с петдесетина сантиметра. Не, не беше мъртъв. Умрял бе Уолъс Палмър. Не би могъл да признае вината си, защото бе мъртъв. Беше паднал от скелето на третия етаж и се беше стоварил до машината за

разбъркване на цимент. Сега училищната сграда беше готова. Картър сякаш я виждаше: подковообразна четириетажна постройка, на покрива ѝ се развяваше американското знаме. Ала беше изградена от лошокачествени материали, водопроводната инсталация не работеше, мазилката беше започнала да се напуква още преди завършването на сградата. Картър виждаше какво става и няколко пъти беше разговарял с Гауил и Палмър за строителните материали. Палмър го бе успокоил, че няма причини за тревога: училищната управа била решила да икономиса средства и строителната организация се подчинявала на изискванията. По-късно се разнесе мълва, че постройката е нестабилна, и „комисията по безопасност“, или както там я наричаха, забрани достъпа на деца в сградата под предлог, че всеки момент може да се срути. Оказа се, че в действителност училищната управа е платила за най-висококачествени материали и всички се питаха кой е виновникът за лошото строителство. Главният виновник беше Уолъс Палмър, навярно и други служители на „Трайъмф“ бяха бръкнали в кацата с меда — например Гауил, който със сигурност е знаел какво става, — но погледите на всички бяха обърнати към Филип Картър, който беше главен инженер на обекта и работеше в тясно сътрудничество с Палмър. Освен това не беше местен жител, а хитър нюйоркчанин, който бе решил да натрупа състояние за сметка на наивните южняци; беше нарушил професионалната етика; съдебните власти го бяха набелязали за изкупителна жертва. Прокурорът бе заявил: „Училището ще остане празно, докато първата буря го разруши напълно. Нека всички да видят това позорно творение, което излезе прекалено скъпо на нашите данъкоплатци“.

Двама души разхлабиха ремъците, Картър се свлече надолу и главата му се удари в каменния под. Надзирателите безуспешно се опитаха да го повдигнат, сетне се отказаха и го обсипаха с нецензурни думи. Оставиха го да лежи на пода и се отдалечиха. Картър усети, че му се повдига, но не успя да повърне. Двамата мъже се върнаха и го поставиха на носилка. Вдигнаха го и го понесоха по безкрайни коридори. Картър едва успяваше да държи очите си отворени. Започнаха да изкачват стъпала, които също му се сториха безкрайни. Забеляза, че го носят Мууни и другият пазач — как му беше името? — когото беше видял снощи... или предишната нощ. Двамата продължиха да се изкачват, като при един завой той замалко не се

изплъзна от носилката. Сетне се озоваха в по-тесен коридор, където затворници с униформи с телесен цвят и неколцина негри със сини работни гащеризони се спираха и мълчаливо се взираха в носилката. Картър долови миризма на йод и дезинфекционни средства и разбра, че се намира в болничното отделение. Поставиха носилката върху дълга маса. Той дочу глас, който гневно шепнеше. Гласът му се стори приятен.

Мууни отговори:

— Той никога не спазва правилника... Непрекъснато ни създава неприятности. Просто не знам как да постъпвам с такива типове... Едва ли бихте искали да сте на моето място, господине... Голямо чудо, че ще съобщите на управителя. И аз имам да му кажа това-онова.

Лекарят повдигна ръката на Картър и възкликна:

— Погледни!

— О, виждал съм и по-страшни гледки — промърмори Мууни.

— Колко време е висял така?

— Представа си нямам, щото не съм аз този, дето го е окачил.

— Щом не си ти, кой го е сторил?

— Не знам.

— Бъди така добър да разбереш... бъди така добър да разбереш...

Над Картър се надвеси човек с бяла престилка и с кръгли очила с рогови рамки. Избърса лицето му с мокра кърпа и изстиска няколко капки вода върху езика му, сетне се обърна към санитаря:

— Триста и двацет милиграма морфин, Пит.

Запретнаха ръкава на Картър и го инжектираха. Той почти веднага почувства как болката започва да намалява, сякаш беше настъпил отлив. Усещането беше божествено. Ушите му забучаха, стори му се, че дочува тиха музика. Започнаха да превързват ръцете му, но той заспа по време на процедурата.

ВТОРА ГЛАВА

Когато се събуди, лежеше по гръб върху твърдо метално легло. Ръцете му бяха върху завивката и той забеляза, че бинтованите му палци изглеждат огромни. Огледа се и видя, че леглото отляво е празно, а на другото спеше негър с превързана глава. Болката сякаш се процеждаше в наранените му пръсти и Картър разбра, че именно това го е събудило. Изплаши се, когато страданията му станаха нетърпими.

Втренчи разширените си от ужас очи в приближаващия се лекар, сетне примигна, за да прикрие страха си. Лекарят, нисък тъмнокос човек на около четирийсет, окуражаващо му се усмихна и го попита как се чувства.

— Палците... изпитвам нетърпима болка.

Все още усмихнат, докторът кимна.

— Доста си изпатил. Ще ти сложа още една инжекция. — Погледна часовника си, понамръщи се и излезе.

Когато се върна със спринцовката, Картър го попита колко е часът.

— Шест и половина. Смятам, че добре си поспа. — Той вкара иглата във вената му и след няколко секунди я извади. — Искаш ли да хапнеш нещо преди инжекцията отново да те приспи?

Картър не отговори. По светлината, която се процеждаше през прозореца, разбра, че е шест и половина вечерта.

— Какъв ден е днес? Кой ден е?

— Четвъртък. Какво ще кажеш за бъркани яйца и препечен хляб? Мисля, че не бива да претоварваш стомаха си. Може би ще изядеш един сладолед, а?

Картър чувстваше неописуема умора, притъпяваща съзнанието му, ала все пак му хрумна, че откакто беше влязъл в затвора, докторът бе първият, който разговаряше любезно с него.

След два дни свалиха превръзките. Палците му изглеждаха огромни и бяха странно розови, сякаш принадлежаха на друг човек. Ноктите изглеждаха миниатюрни сред подпухналата плът. Болката все

още беше нетърпима. Инжектираха му морфин на всеки четири часа, ала и този период от време се струваше безкрайно дълъг на Картър. Лекарят, чието име беше Стивън Касини, се опитваше да го успокои, но очевидно се притесняваше от факта, че болките не намаляваха.

Въпреки че сега нямаше никакви провинения, в неделя Картър отново не можа да се види със съпругата си, тъй като посещенията в болничното отделение бяха забранени.

В един и половина следобед започваха свижданията и той нямаше покой. Представяше си как Хейзъл влиза във фоайето, боядисано в мръснозелен цвят, разбира, че ѝ е отказано свиждане, и започва да протестира, че няма да си тръгне, докато не се срещне със съпруга си. Беше продиктувал на доктор Касини писмо, с което я уведомяваше, че няма да се видят в неделя; то беше изпратено още в петък, но Картър не знаеше дали жена му го е получила навреме. Убеден бе, че ако е прочела писмото, тя все пак ще дойде, тъй като там се споменава, че ръцете му са „леко пострадали“. Ала знаеше и това, че униформените надзиратели, които охраняваха двойните врати с решетки във фоайето и проверяваха пропуските на посетителите, няма да отстъпят пред настояванията на Хейзъл. Затова се гърчеше в леглото и притискаше лице към твърдата възглавница.

Измъкна изпод нея последните две писма от съпругата си и ги препрочете, като ги държеше с два пръста.

„... Скъпи, Тими понася всичко добре, така че не се безпокой за него. Всеки ден му «чета лекции», но се старая да не разбере, че го поучавам. Разбира се, съучениците му го вземат на подбив, но очевидно всички хора се радват на нещастieto на ближния си — такава е човешката природа...“

Второто писмо започваше така:

„Скъпи Фил,

Току-що се връщам от среща с господин Магран — адвокатът, когото Дейвид препоръча, след като разбра, че

си недоволен от Тутинг. Разговаряхме повече от час и той ми направи отлично впечатление. Предложенията му са разумни, не е прекален оптимист като Тутинг, който ме караше да се съмнявам в способностите му. Бях смаяна, когато бившият ти адвокат заяви, че не може да направи нищо повече. Очевидно бе забравил, че последната инстанция е Върховният съд, пък и аз повече не желая да бъде твой защитник. Платих му оставащите 500 долара и ако си съгласен, Магран ще се заеме с делото. Според него преписването на стенограмите от процеса и изпращането им във Върховния съд щяло да струва 3000 долара, но както знаеш, можем да си го позволим. Разбира се, той желае да разговаря с теб колкото е възможно по-скоро. По дяволите идиотските правила в този затвор; всяка неделя ми съобщават: «Затворник № 37765 има провинения, поради което тази седмица свиждането с него е забранено». Доколкото разбрах от писмото ти, голямото ти провинение било, че не си се наредил на опашката в столовата. За бога, скъпи, постарай се да се подчиняваш на глупавия им правилник!

Магран обеща да пише лично на губернатора и да ти изпрати копие от писмото. Не бива да се тревожиш. И двамата с теб знаем, че скоро ще бъдеш на свобода. Не обръщай внимание на присъдата. Няма да останеш в затвора дванайсет години, а ще излезеш само след шест месеца...“

Картър се замисли. Хонорарът на новия адвокат щеше да бъде минимум три хиляди долара, а след като Хейзъл внесеше още толкова за преписа на стенограмите, парите им в брой щяха да се изчерпят. Всяка сума му се струваше астрономическа. Например седемдесетте и пет хиляди долара, които поискаха за освобождаването му под гаранция и които, разбира се, с Хейзъл нямаше откъде да вземат (Картър не искаше да се обръща за помощ към леля си Една). Къщата, която бяха купили за петнайсет хиляди, беше ипотekiрана; олдсмобилът им струваше към две хиляди, но не можеха да го

продадат, тъй като Хейзъл го използваше при пазаруване, както и всяка неделя, когато изминаваше близо петдесет километра, за да го посети (или да се опита да го посети) в затвора.

А сега ръцете му бяха осакатени. Това беше най-абсурдното от всичко, което го беше сполетяло. Дори да го подложеше на операция, доктор Касини не гарантираше нейния успех. Когато влезе в затвора, си бе въобразявал, че ще остане там само няколко седмици, които все някак ще изтърпи, и че скоро ще забрави неприятното преживяване, ала сега се оказваше, че е белязан за цял живот. Палците му бяха почти безчувствени и изглеждаха странно, тъй като под ставите се бяха образували вдлъбнатини. Вероятно хората с по-богато въображение веднага биха предположили причината за деформацията. Картър знаеше, че никога повече не ще раздава с лекота картите при игра на бридж, нито ще измайстори лък и стрела за сина си, пък и докато излезеше от затвора, Тими едва ли щеше да се интересува от лъкове и стрели.

Следващата неделя, няколко часа след като свалиха превръзките му, той побърза да пише на Хейзъл, като несръчно държеше писалката между показалеца и средния си пръст. За да оправдае странния си почерк, беше принуден да разкаже на жена си за случилото си, но все пак ѝ спести кошмарните подробности и ѝ съобщи, че е бил изтезаван само няколко часа, не почти две денонощия. Все още не можеше да повярва, че беше осакатен завинаги само защото незнайно по какви причини някой си Ханки му имаше зъб. Каква ли бе причината за омразата му? Дали защото не му беше показал снимката на Хейзъл? Още първия ден го бе попитал: „Женен ли си? Имаш ли нейна снимка? Дай да я видя“. А Картър любезно му беше отговорил, че ще му я покаже някой път. Съкилийникът му го обвини, че лъже и че изобщо няма фотография на Хейзъл. Може би още тогава трябваше да му я покаже и да спечели благоволенieto му, но беше пропуснал тази възможност. В портфейла си носеше цветна снимка на Хейзъл, на която тя беше фотографирана пред нийоркското им жилище на Петдесет и седма улица. Беше усмихната, вятърът развяваше дългата ѝ коса, на лицето ѝ беше изписано типичното за нея замечтано изражение, поради което Картър предпочиташе тази снимка. Казваше си, че тъпанар като Ханки едва ли ще изпита естетическо удоволствие,

ако види фотографията на млада жена, вдигнала до брадичката си кожената яка на палтото си.

В четири следобед се появи доктор Касини, който, макар че бе неделя, бе дошъл да нагледа четирийсетината пациенти в лечебницата. Когато влезе при Картър, веднага го попита:

— Хей, искаш ли да опиташ да походиш?

— Разбира се. — Картър седна в леглото. Болката проряза гърба му, но той не се издаде. Спусна крака на земята, опита да се изправи, олюля се и се хвана за ръката на доктора.

Касини се усмихна и поклати глава.

— Умът ти е все в ръцете ти. Знаеш ли, че възлите в краката ти спираха кръвообращението и можеше да получиш гангрена? Знаеш ли, че до вчера поддържаше много висока температура и вече се боях, че ще се разболееш от пневмония?

Картър приседна на ръба на леглото. Виеше му се свят. Събра сили и попита:

— Кога ще се... махнат от краката ми?

— Кое, възлите ли? Ще изчезнат с течение на времето и с помощта на масаж. А сега се опитай да обиколиш леглото, но нито крачка повече. — Касини се зае със следващия пациент.

Картър седеше и дишаше на пресекулки, сякаш беше тичал. Спомни си думите на лекаря, който предишния ден беше заявил, че трийсетгодишният човек се възстановява значително по-бавно от юноша на деветнайсет. Касини говореше така равнодушно за Дупката и за жертвите от изтезанията, които беше лекувал, та понякога Картър имаше странното чувство, че не се намира в затвор, а в лудница, в която надзиратели са самите пациенти, както в един стар анекдот. Докторът сякаш не се интересуваше от онова, което се случваше в затвора, но понякога Картър имаше известни съмнения. Предишния ден го беше попитал за какво е осъден и след като чу отговора, Касини заяви:

— Доста рядко задавам този въпрос, защото предварително знам какво ще чуя: повечето тукашни обитатели са обвинени в кражби с взлом, кражби на коли и в какво ли още не, но ти се различаваш от тях.

Попитал го бе още къде е завършил висшето си образование (Картър беше следвал в „Корнел“) и защо е напуснал Ню Йорк и е започнал работа в този далечен южен щат. Картър с горчивина си

помисли, че би трябвало да си зададе същия въпрос преди осем месеца, когато с Хейзъл бяха решили да дойдат на юг. Разбира се, трудно им бе да устоят на примамливото предложение на строителната фирма „Трайъмф“, която обещаваше на Картър петнайсет хиляди долара годишно възнаграждение и значителни допълнителни доходи.

— Как мислиш, какво е направил Палмър с парите? — беше се поинтересувал Касини.

— Похарчил ги е — отвърна Картър. — Имаше любовница в Ню Йорк и друга в Мемфис. Всеки петък взимаше самолет и посещаваше ту едната, ту съперницата ѝ. Освен това им беше купил коли и ги обсипваше с подаръци.

— Ясно — промърмори лекарят.

Очевидно нито за миг не се беше усъмнил в историята му, за разлика от съдията по делото. Дори след свидетелските показания на въпросните любовници никой не можеше да повярва, че Палмър е пръснал четвърт милион за около година, купувайки подаръци на двете жени, защото едната притежаваше само палто от норки за около пет хиляди долара, а другата — гривна с брилянти за около осем хиляди. Никой не се замисляше, че той спокойно би могъл да харчи петстотин долара месечно особено като се имат предвид честите пътувания със самолет или пък че двете жени са продали скъпите си коли, когато са били призовани в съда. Съществуваше и трета възможност — Палмър да е укрил част от сумата в някоя бразилска банка.

Картър отново си легна. Докато седеше на ръба на кревата, негърът с бинтованата глава се взираше с празен поглед в него, сякаш гледаше скучен филм. Няколко пъти Картър безуспешно се беше опитвал да го заговори. Тази сутрин Касини му обясни, че чернокожият имал възпаление на ушите и че навярно щял да оглушее.

Препрочете последните писма на Хейзъл: онова, което беше в джоба му, когато го бяха отвели в карцера, както и трите, получени след това. Държеше ги между пръстите си, а подпухналите му палци пулсираха като безмълвни барабани и очите му се премрежваха от болка. Върху последното писмо, което беше най-окуражаващо, Хейзъл беше капнала от парфюма си.

След няколко минути се появи санитарят Пит и без да изрече нито дума напълни спринцовката с морфин. На мястото на едното му око имаше само вдлъбнатина и Картър се питаше дали го е загубил

вследствие на нараняване или на някакво заболяване. Усети иглата във вената си, после Пит безмълвно се отдалечи, а Картър отново взе писмата. Морфинът започна да действа. Стори му се, че чува как Хейзъл чете собствените си послания и текстът на четирите писма му се видя съвсем непознат. Чуваше и гласа на Тими, който прекъсваше майка си, сетне долови думите на Хейзъл: „Почакай минутка, миличък, не виждаш ли, че пиша на баща ти?... Добре де, добре, ще намерим бейзболната ти ръкавица... Ето я, точно пред очите ти, на канапето. Не ѝ е там мястото, занеси я в стаята си“. Тими пъха юмручето си в огромната ръкавица и заповтаря: „Кога татко ще се прибере вкъщи? Кога татко ще си дойде вкъщи?“. Картър неспокойно се размърда в леглото, опита се да прогони неприятното видение и да се съсредоточи върху писмото на Хейзъл, докато пред очите му изплува нова картина. Видя спалнята в апартамента им. Жена му седеше пред тоалетката и разресваше косата си преди да си легне. Самият той беше по пижама. Пристъпи към Хейзъл, а тя му се усмихна в огледалото. Целунаха се страстно. Морфинът подсилваше фантазията му, струваше му се, че съпругата му е до него и болничното легло.

Наблюдаваше непрекъснато сменящите се картини, като че бяха сцени от пиеса. Но театралният салон беше празен, той бе единственият зрител. Досега никой не беше присъствал на представлението и никой нямаше да го гледа. В болничното отделение цареше тишина, гласовете на затворниците не се чуваха чак дотук. С насмешка си каза, че осакатените палци са му помогнали за няколко дни да се спаси от ужасяващата действителност. Пъшканията на някой болен и тракането на подлогите бяха като музика в сравнение със звуците, които сутрин издаваха затворниците, докато използваша тоалетните, или с лудешкия кикот, подобен на женски смях, носещ се нощем от килиите, или пък с не по-малко отвратителните стенания на мъжете, които се самозадоволяваха. Картър се питаше колцина луди има измежду съдиите и съдебните заседатели, които са изпратили шест хиляди души в този затвор.

ТРЕТА ГЛАВА

Изминаха още два дни, докато Картър проходи. Лекарят му донесе нови затворнически дрехи, които му бяха по мярка, за разлика от предишните. Все още се чувстваше немощен и това го плашеше.

— В реда на нещата е — опита се да го успокои Касини.

Той машинално кимна. Не можеше да преодолее смайването си от начина, по който лекарят говореше за Дупката.

— Вероятно намековате, че същата... „процедура“ е прилагана и върху други затворници...

— О, да, върху неколцина. Не забравяй, че съм тук от четири години... Хей, не се мръщи така. Не съм казал, че съм съгласен с изтезанията. Напротив, няколко пъти съм писал на началника на затвора. Той винаги обещава да уреди въпроса, сетне уволнява някой надзирател или го премества на друга служба. — Касини отчаяно разпери ръце, сетне нервно намести очилата си и примигна. — Гарантирам, че ще се побъркаш, ако опиташ да водиш битка с градската управа. Самият аз няма да остана задълго тук. — Той кимна, сякаш да убеди себе си, което накара Картър да се усъмни в думите му. — Време е за поредната ти инжекция, нали?

Картър написа оплакване срещу Мууни и Чърнивър и го изпрати до управителя на затвора, който се казваше Джоузеф Пиърсън. Възнамеряваше писмото да бъде кратко и да излага най-същественото. Когато го прочете, не можа да сдържи смеха си — посланието беше истински шедьовър на лицемерието. То гласеше:

„Драги господин управителю Пиърсън,

Бих искал да ви уведомя, че следобед на 1 март бях заведен в едно от подземните помещения, където ме обесиха за палците. Висял съм така около четирийсет и осем часа. Когато припадах, ме свестяваха със студена вода. В резултат ръцете ми са осакатени. Надзирателите,

които ме изтезаваха, са господата Мууни и Чърнивър. Моля ви да вземете отношение по случая.

Искрено Ваш: Филип Картър (№37765)

P. S. Ще ви бъда благодарен, ако ми изпратите списък на правилата в затвора, за да избегна бъдещи провинения.“

Беше чул от другите затворници, че началникът Пиърсън чете абсолютно всички писма, но никога не им отговаря. Все пак пусна посланието си в кутията с надпис: „Вътрешна поща“ и зачака, като си казваше, че трябва да прояви търпение и да не се отчайва. Въпреки че Хейзъл се опитваше да го успокои, той знаеше, че му предстои дълга и мъчителна битка. Най-радостното бе, че благодарение на намесата на доктор Касини в неделя най-сетне щеше да види съпругата си. Само след седемдесет и два часа щеше да поговори с нея двацет минути. Настроението му беше приповдигнато. С насмешка си казваше, че не могат да го убият до неделя, следователно нищо не ще му попречи да види Хейзъл. Докато беше в лечебницата, нямаше никакви провинения, тъй като не излизаше от стаята си, освен да използва тоалетната.

Препрочете „Брулени хълмове“ и писа на жена си:

„Скъпа моя,

Представяш ли си как седя в затвора и чета Емили Бронте? Положението не е толкова трагично, нали? Моля те, не се тревожи и най-вече не се ядосвай излишно. През първите седмици тук изпитвах неописуем гняв и какво спечелих? Безброй «черни точки» и омразата на надзирателите. Повтарям, че е по-добре да въздържаш гнева си. Постъпвай като йогите или като онези, които оказват пасивна съпротива. Помни, че ни предстои да се справим с неумолимата съдебна система.

Радвам се, че Тими вече чете по-гладко, също че вече не му се подиграват в училище. Сигурна ли си, че не те лъже? Боя се, че синът ни е доста потаен. Бъди нащрек, ако се мръщи и мълчи, когато го разпитваш. Моля те да не криеш нищо от мен. Следващото писмо ще изпратя на него,

но междуременно му кажи, че се гордея с него, задето достойно ме замества вкъщи. Особено при почистването на снега. Знам колко е трудно да ринеш сняг, когато се е натрупал на тротоара.

И аз помагам на болните, доколкото мога — разнасям подлоги и изпълнявам още няколко не по-малко приятни задължения. Не се безпокой за ръцете ми. Както сама виждаш, вече не пиша толкова грозно. Обичам те, скъпа.“

Фил

Въпреки твърденията му, писанието го изморяваше, буквите бяха доста разкривени и на разстояние една от друга.

— Рейн Картър — тревожно промълви негърът. — Рейн Картър...

Картър се приближи до леглото му, хвана между дланите си подлогата, поставена на масичката до леглото, и я пхна под завивките.

— Благодаря, сър.

— Няма защо — промърмори той, въпреки че чернокожият не можеше да го чуе.

В неделя се избърсна по-грижливо отвсякога. Още едно от предимствата на пребиваването му в лечебницата бе, че можеше да се бърсне и да се къпе всеки ден, вместо два пъти седмично да ходи под строй на баня и на бърснар. На обяд отново взе душ и излъска тежките си обувки. Не беше полагал толкова усилия за външния си вид от деня на сватбата си, но реши да не споделя мисълта си с Хейзъл, защото шегата би могла да ѝ се стори безвкусна. Изглади и широките си панталони в малкото помещение, където имаше ютия, дъска за гладене и умивалник. Сетне облече бяла риза, каквато затворниците можеха да носят в неделя, когато имаха посетители. Ризата беше с къси ръкави и яката ѝ се закопчаваше прекалено високо (вратовръзките бяха забранени, вероятно за да не се обесят осъдените на тях), но поне беше бяла, за разлика от отвратителните униформи в телесен цвят.

Застана пред огледалото до вратата на лечебницата и опита да се види с очите на Хейзъл. Под неговите очи имаше сенки, макар и не тъмни. Лицето му беше измършавяло. Изглеждаше състарен най-малко

с пет години. Дори устните му бяха изтънели и по-опънати, а главата му — по-тясна, но илюзията вероятно се създаваше от ниско подстриганата му коса. Втренчи се в огледалото и му се стори, че сините очи принадлежат на непознат: в тях се четеше умора и подозрителност.

Доктор Касини се приближи и го тупна по рамото.

— Много си се издокарал, Филип.

Картър кимна, усмихна се и ненадейно сърцето му лудо затуптя от възбуда. Изпълни го прекрасно предчувствие, сякаш се беше върнал във времето и отиваше на среща с Хейзъл. Представи си как пътува с такси до Грамърси Парк, сложил букета на скута си, после се втурва нагоре по стълбата пред дома на любимата си, като взема по две стъпала наведнъж... а Хейзъл отваря вратата с кръглата пиринчена дръжка, преди още да е почукал.

— Да ти сложа ли инжекция?

— Не, добре съм, благодаря. — Пръстите започваха да го понаболяват, но часът бе едва дванайсет и половина. Бяха му инжектирали морфин в десет и той се надяваше, че въздействието му ще продължи до два без десет, когато свиждането щеше да е приключило. Ала след половин час болките се усилиха и той се изкуши от мисълта да помоли Пит да му инжектира нова доза. Все пак се въздържа, тъй като беше твърдо решен да не взема опиати преди срещата със съпругата си. Все пак накара санитаря да бинтова ръцете му, за да не я изплаши.

Слезе с асансьора. Носеше пропуск, подписан от доктор Касини и от надзирателя Кларк, който отговаряше за болничното отделение. Наложил му се три пъти да показва пропуска за нов подпис, докато стигна до Блок А, в началото на който се намираще входът към помещението за свиждания. Когато го наближи, почувства, че краката му се подкосяват.

Внезапно забеляза Ханки, който вървеше пред него и вероятно се беше запътил към килията си. Картър забави крачка, за да не го задмине; не искаше бившият му съкилийник да го види. Докато вървеше към решетките, се опита да надникне през тях, но така и не различи Хейзъл сред хората в чакалнята. В това помещение, което предпочиташа да наричат фойе, имаше скамейки като в църква, разделени от широка пътека. В дъното, до външната врата, бяха

поставени автомати за продажба на кафе, шоколади и дъвки. Между затворническият блок и чакалнята имаше пространство с размери около шест квадратни метра, наречено „клетката“, тъй като двете му стени бяха заменени с решетки. „Клетката“ винаги се охраняваше от двама надзиратели, никога не отваряха едновременно двете врати, нито пък допускаха посетител в помещението, когато в него се намираше затворник, дори ако последният предаваше на надзирателя чувала с писмата за изпращане.

Картър отдалеч забеляза Хейзъл. Съпругата му тъкмо подаваше пропуска си на надзирателя в чакалнята. Сърцето му лудо затуптя, но той извърна глава, за да не бъде обвинен, че е гледал през решетките.

— Сантос! — извика надзирателят, който стоеше до вратата, през която пропускаха затворниците.

— Тук! — Някакъв мъж тронаво се запъти към вратата.

— Колиган!

Затворниците в коридора намръщено и с известна доза завист наблюдаваха как „колегите“ им, облечени с бели ризи, щастливо се усмихват и бързат към помещението за посетители.

— Картър!

Надзирателят взе пропуска му, подписа го и му направи знак да продължи през вратата. Картър заслиза по оскъдно осветеното стълбище, което водеше към дълго помещение, разделено от стъклена стена с тясна полица с височината на маса. От двете страни на стената бяха подредени обикновени дървени столове, повечето от които вече бяха заети. Входът за посетителите беше от другата страна на стъклената „бариера“. В четирите ъгъла на помещението стояха въоръжени надзиратели. Картър се приближи към преградата, като търсеше с поглед Хейзъл.

Забеляза как тя влезе през вратата за посетители и без да откъсва очи от нея, тръгна към свободния стол от другата страна на стъклото и посочи към него, като същевременно успя да намери стол и за себе си. Жена му носеше синьото си вълнено палто и пъстър шал около врата. Цветовете се сториха необикновено ярки на Картър, сякаш наблюдаваше екзотична птица. Хейзъл се усмихваше, ала погледът ѝ беше тревожен. Не откъсваше очи от ръцете му.

Той също се усмихна, сви рамене и заяви:

— Не се притеснявай, не ме боли... Изглеждаш великолепно. — Стараеше се да говори високо и отчетливо, тъй като стъклената преграда отчасти заглушаваше гласа му.

— Какво казва лекарят? Има ли някаква промяна? — попита Хейзъл.

— Не. — Той преглътна и погледна към часовника. Седеше като на тръни. Знаеше, че двайсетте минути ще изминат много бързо, а хабеше скъпоценното време в мълчание. Стигаше му и това, че вижда съпругата си. След няколко секунди попита: — Как е Тими?

— Добре е. — Тя навлажни с език устните си. — Отслабнал си.

— Нищо работа — само един-два килограма.

— Господин Магран обеща, че днес ще те посети. — Гласът ѝ му напомняше за прохладна, кристалночиста вода. Цели шест седмици не беше чувал женски глас. Повтори, че изглеждаше прекрасно, и гневно изгледа човека вляво от себе си, който разговаряше с мъж в черен костюм — вероятно неговия адвокат. Затворникът нетърпеливо повтаряше:

— Не знам, изобщо не знам. Защо все това ме питате?

Гласът му почти заглушаваше думите на Хейзъл.

— Лекарят определи ли диагнозата ти? — попита тя.

— Ами... още не бил сигурен. Трябвало да направи допълнителни рентгенови снимки...

— Значи състоянието ти е по-лошо, отколкото ми съобщи, нали?

— Нямам представа, скъпа. Нещо не е наред със ставите...

В едно от писмата си Хейзъл беше настояла да ѝ съобщи имената на надзирателите, които го бяха изтезавали. Писала бе още: „Физическите мъчения са абсолютно забранени и незаконни в наше време“. Фразата „абсолютно забранени“ му се беше сторила абсурдна предвид на онова, което бе видял в затвора. Какво би казала Хейзъл, ако знаеше за стареца в Блок А, чиито зъбни протези се бяха счупили и тъй като нямаше кой да му ги залепи, той се хранеше само със супа? Нима отношението към него беше „законно“? Усети, че се задушаваше и че всеки момент ще се разридае. „Бих дал всичко на света да отпусна глава на скута на съпругата си“ — помисли си и изпъна гръбнак.

— Ще помоля Касини да побърза със заключението си.

— Дейвид твърди, че заключението ще му бъде от полза — заяви Хейзъл.

— Дейвид ли? Мислех, че е необходимо на Магран.

— Скъпи, няма забрави, че Дейвид също е адвокат? Той обеща лично да връчи документа на губернатора. Сигурна съм, че ще го стори по-бързо от Магран...

— Искам да знам кой от двамата е мой защитник! — прекъсна я той и погледна към ръцете си, които машинално беше свил в юмруци. Палците му пулсираха, сякаш всеки миг от тях щеше да бликне фонтан от кръв. — Чух, че често се срещаш със Съливан — добави и изражението на Хейзъл му подсказа, че е успял да ѝ причини болка.

— Знаеш за всяка наша среща, Фил. Ако не беше той, щях напълно да се отчая. Вярно е, че всички съседни ми се обаждат по телефона или се отбиват у дома, но не могат да ми помогнат. Дейвид поне познава законите...

— Май ще е по-добре да ги забравим.

— Кое?

— Законите. Къде е правосъдието? Каква полза от него?

Тя въздъхна.

— О, скъпи, не говори така. Знам, че си уморен и изпитваш болка. — С треперещи ръце извади цигарите от чантата си и понечи да подаде пакета на Картър, но се досети, че ги разделя стъклената преграда. — Нямах ли цигари?

— Забравих ги. Няма значение, не ми се пуши — излъга той и се загледа в нея, докато тя палеше цигарата си. Забеляза, че дълбока бръчка прорязва гладкото ѝ чело. Хейзъл имаше прекрасна кожа и днес му се струваше неземно красива, сякаш беше рисунка върху платно или върху стъкло. Страните ѝ бяха поруменели, а устните ѝ бяха розови, макар че не носеше червило. Картър си помисли, че съпругата му има най-прекрасните устни, които някога е целувал. Запита се дали е позволила и дали ще позволи и на Съливан да я целува.

— Как се казват надзирателите? — попита тя. — Предполагам, че си се страхувал да ги споменеш в писмото си.

Той машинално се огледа и отговори:

— Не ме беше страх, но ми хрумна, че цензорите ще ги изрежат. Сега ще ти ги кажа: Мууни и Чърнивър.

— Мууни и... — Тъмносините ѝ очи се втренчиха в него.

— Чър-ни-вър.

— Ще ги запомня. Най-важното в момента е лекарското заключение. Поискай го незабавно. Рентгеновите снимки могат да почакаат. По-късно ще приложим и тях.

— Добре, скъпа. — Опитваше се да си спомни някоя забавна случка, с която да я разсмее. Докато беше в лечебницата, бяха възникнали няколко комични ситуации, но сега сякаш бяха заличени от паметта му. Усмихна се и каза:

— Сигурно както винаги ще вечеряш със Съливан.

— Както винаги ли? — Тя отново се намръщи.

— Ами... нали днес е неделя. Винаги се срещате в неделя вечер, нали?

— Не „винаги“, Фил. Съобщавала съм ти за всяка наша среща и дори съм ти разказвала за какво сме разговаряли и какво е било менюто.

Беше права и Картър млъкна. Все пак не можеше да забрави намеците, които Гауил беше направил в последното си писмо, макар да си казваше, че онзи сигурно преувеличава или си измисля какво ли не.

— Никога не си споменавал за храната тук — обади се Хейзъл.

Думите ѝ го накараха да се поусмихне.

— Мисля, че няма да ти хареса. Ядем свински бузи... — Той млъкна и мислено добави, че им дават още какви ли не гадости, за които затворниците имаха специални названия.

— Поне на мен можеш да се оплачеш — промълви тя. — Бих дала всичко, за да споделя неволите с теб.

Болката ставаше все по-нетърпима и Картър се страхуваше, че ще загуби съзнание. Побърза да отговори:

— Дори не искам да си представям, че си в затвора. Не желая да научиш подробности за живота ми тук, защото ще се отвратиш. Понякога дори не искам да гледам снимката ти — имам чувството, че ще те омърся.

Тя изненадано вдигна глава и в очите ѝ проблесна страх.

— Скъпи...

— Не ме разбирай погрешно — държа на посещенията ти. — Едри капки пот се стичаха по лицето му.

— Две минути до края на свиждането — обади се надзирателят.

Картър невярващо погледна часовника и видя, че действително са изминали осемнайсет минути.

— Господин Магран каза, че вече е писал на управителя на затвора за онова, което са ти направили...

— Няма да получи отговор — побърза да я прекъсне той.

— Защо? Нали е длъжен да отговори на твоя адвокат?

— Изразих се неточно — каза Картър, опитвайки се гласът му да не издаде тревогата му. — Ще пише на Магран, но съм сигурен, че няма да спомене нито дума за изтезанието.

Хейзъл закърши пръсти.

— Ще видим. О, миличък, как ми се иска да хапнеш нещо, приготвено от мен!

Той се засмя и се почувства така, сякаш някой го беше ударил право в сърцето.

— Тук има един старец на име Мак, който приближава седемдесетте. Не говори за нищо друго, освен за гозбите на жена си — ябълков сладкиш, телешко задушено, палачинки. — Той избухна в смях и раменете му се разтърсиха. Хейзъл също се засмя и лицето ѝ сякаш се преобрази. — Знаеш ли кое е най-забавното? — Той избърса сълзите си. — Всички се оплакват колко им липсва сексът със съпругите и любовниците им, а дядкото се жалва от липсата на домашна храна. Прекарва цялото си свободно време в изработване на макети на кораби. Всъщност, откакто съм тук, работи само върху един макет, който е дълъг метър и половина, и съкилийникът на стареца протестира, че заема прекалено много място. Килията му ехей там. — Той посочи надясно, сякаш помещението се виждаше.

— Край на свиждането! — привикна се надзирателят.

Картър бавно се изправи, без да откъсва поглед от Хейзъл.

Тя също стана. Още няколко секунди и щеше да си отиде.

— Миличък, това е първият човек, за когото ми разказваш. Искам да го правиш по-често, съобщавай ми всички подробности в писмата си. Довиждане до следващата неделя. — Изпрати му въздушна целувка, обърна се и излезе.

Картър пое дългия обратен път. Знаеше, че не ще издържи двайсетте минути с Магран, ако не му инжектират още една доза морфин. Когато стигна до края на блока, зави наляво и се озова пред килията на Мак. Вратата беше отворена, но той минаваше с шкурка корпуса на кораба и беше толкова погълнат от работата си, че не

забеляза Картър. Макетът още не беше боядисан, но старецът беше доста напреднал с изработката — такелажът беше готов.

— Здравей, Мак. Помниш ли ме — казвам се Картър.

— Здравсти — любезно отвърна старецът, макар очевидно да не го беше познал, и отново се върна към работата си. — Имаш ли време да си поговорим?

— Не, съжалявам. Ще ти се обадя някой друг път — смотолери и отмина.

Знаеше, че Мак е изградил свой свят, и му завиждаше. Старецът дори не беше забелязал бинтованите му ръце и това му подейства успокояващо. Хрумна му, че Мак дори не го е видял, само е чул гласа му.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

След като Пит му инжектира нова доза морфин, той седна на един от бамбуковите столове в дъното на лечебницата. Беше толкова нервен и напрегнат, че краката му трепереха и токовете на обувките му потрепваха по пода, застлан със сив линолеум. Посещението на Хейзъл го бе накарало да осъзнае ужасяващия факт, че през последните три месеца съзнателно се е опитвал да забрави действителността. Оказало се бе обаче, че тази въображаема „броня“ не е неуязвима. Лесно беше да се самозаблуждава, докато беше заобиколен от затворници или под наблюдението на доктор Касини. Ала минутите, които беше прекарал с Хейзъл, сякаш отвориха очите му за истината. Нетърпимата болка напълно бе сломила духа му. Беше хленчил пред Хейзъл, не бе успял да скрие горчивината си и се беше проявил като пълен неблагодарник. Накратко, бе постъпил точно така, както не би трябвало.

Облегна се на стола и постепенно почувства чудотворното въздействие на морфина, който нападаше болката и както обикновено, печелеше битката — надмощието му щеше да продължи около два часа. Сетне болката щеше да събере сили, да контраатакува и този път да победи. Подобно на играта, наречена „затвор“, това също беше игра — безсмислена и нереална. За Картър затворът представляваше поредица от ужасни преживявания, след всяко от които той полагаше усилия да се приспособи към заобикалящата го действителност. Спомняше си неопикуемото си смущение, когато го накараха да се съблече гол заедно с дузина други мъже, които приемаха тук в същия ден; един имаше циреи по гърба си, друг, с превързана глава, още не беше изтрезнял и бърбореше несвързано. Най-силно впечатление му бе направил двайсинагодишен младеж с белязано лице и с изящно очертани устни като на момиче — питаше се дали зад невинното му ангелско изражение не се крие най-опасният престъпник. Спомняше си отвращението, с което за пръв път беше вкусил затворническата храна, ужаса си през първите вечери, когато изгасваха осветлението и той неспокойно се мятеше на леглото си, докато призори прозвучеше

сигналът за ставане; потръпваше при мисълта за първите студени декемврийски нощи, особено за онази, когато беше съблякъл дрехите си, беше ги намокрил и ги беше напъхал в цепнатините в каменните стени на килията. Ханки, който му помагаше, като осветяваше стената със запалена клечка кибрит, го беше поздравил за гениалната идея да намокри дрехите, за да се получи по-добро уплътнение, но лошото бе, че пукнатините бяха прекалено много. Спомняше си как беше прекарал Коледа в леглото, тъй като беше с бронхит, спомняше си и как за пръв път бе получил предложение от хомосексуалист. Най-странното беше, че малко или много, беше свикнал с всичко това или поне се беше научил да го търпи, без да изпитва гняв. Дори изтезанието беше понесъл смело, ала започваше да се страхува, че смелостта ще го напусне. Питаше се какво ще се случи, ако болката стане още по-натрапчива и по-нетърпима. Представи си как тича по коридорите, надавайки оглушителни писъци, как замахва да удари с юмрук надзирателите, които се опитват да препречат пътя му... докато накрая са принудени да го застрелят... или пък той сам разбива главата си в каменната стена.

Кларк се приближи и му съобщи, че има посетител. Картър си приготви нес кафе с вода от чешмата, прибави три лъжички захар, надявайки се да усети прилив на сили, и изгълта отвратителната напитка. Получи пропуск от Кларк и слезе с асансьора.

За втори път през този ден измина дългия път до помещението за свиждане. Хрумна му, че няма представа как изглежда Магран, но адвокатът със сигурност ще познае него по превързаните ръце. Изпъна рамене — искаше да му направи добро впечатление. Най-силното му желание беше да изглежда не невинен, а самоуверен; сигурен беше, че Магран ще сподели впечатленията си с Хейзъл.

Посетителят леко се усмихна и му направи знак да се приближи, сетне каза:

— Здравейте. Наричам се Лорънс Магран.

— Здравейте.

Двамата седнаха почти едновременно.

Адвокатът беше нисък и пълен, с оредяваща черна коса. Носеше очила без рамки и беше приведен, сякаш прекарваше повечето си време седнал зад бюро. Попита Картър как се чувства, дали изпитва силна болка и дали съпругата му е идвала на свиждане. Гласът му беше

изненадващо мелодичен. Говореше толкова тихо, че Картър трябваше да се приближи още повече до стъклото, за да го чуе.

— Навярно жена ви е споменала за обжалването пред Върховния съд. Процедурата е много бавна, но това е единствената ни надежда.

— Да, с Хейзъл говорихме по въпроса. Радвам се, че използвахте думата „надежда“. Точно сега напълно съм я загубил.

— Не се обезкуражавайте. Слушайте, не искам да ви заблуждавам — шансът да успеем е минимален. Но има случаи, когато Върховният съд е приемал обжалването, затова ми се ще да опитаме, ако сте съгласен.

— Разбира се, че съм съгласен.

— Още нещо — примирете се с мисълта, че ще имаме отговор едва след седем месеца и че жалбата може да бъде отхвърлена.

Картър кимна. Тутинг беше споменал, че срокът е шест месеца, но всъщност месец или два повече нямаха никакво значение.

Адвокатът прегледа записките си и започна да му задава въпроси. Картър отговаряше.

— Както казах на съдебния процес, подписвах фактурите и разписките, когато Палмър се намираше на строителната площадка. Много често той не беше в склада, където пристигаха камионите с материалите.

— Съпругата ви твърди, че Палмър нарочно е отсъствал при доставките, за да подписвате документите. Съгласен ли сте с предположението ѝ?

— Да. Точно така беше.

Магран си записа нещо, стана и заяви, че след няколко дни Картър ще получи писмо от него. Сетне бодро му махна за сбогом и си отиде.

Настроението на Картър се повдигна. Адвокатът не беше споменал нито дума за хонорара си, не се бе опитал да го залъже, дори го беше предупредил да не храни напразни надежди. Напомнил му бе да поиска писмено заключение от лекаря, но не го беше разпитвал за изтезанието.

Когато на излизане мина покрай надзирателя, той го хвана за рамото и каза:

— Имаш още един посетител.

— Благодаря. — Картър предположи, че е дошъл Съливан. Обърна се и заслиза по стълбата към помещението за свиждания.

Ала посетителят се оказа Грегъри Гауил. Беше пълен и тъмнокос, висок около един и седемдесет и носеше широко палто с бели копчета. Посочи към един празен стол и седна. Картър се настани на стола отвъд преградата. Гауил беше вицепрезидент на строителната фирма „Трайъмф“. Това беше второто му посещение в затвора. Първия път бе в прекрасно настроение и като всички твърдеше, че Картър ще бъде освободен веднага щом се свържат с „влиятелни личности“. Днес беше сериозен и изпълнен със съчувствие. Беше научил, че са отказали повторно разглеждане на делото, както и за изтезанието, на което беше подложен Картър.

— По една случайност телефонирах на жена ти същия ден, когато беше научила за отказа. Стори ми се много обезсърчена и предложих да отида да си поговорим, но тя заяви, че имала среща с Дейвид Съливан.

— Така ли? — Картър беше нащрек. Стори му се, че Гауил предварително е наизустил думите си.

— Съливан е взел ума на Хейзъл. Тя го мисли едва ли не за божество.

Картър се усмихна.

— Жена ми не е глупачка. Съмнявам се, че може да обожествява когото и да било.

— Не бъди толкова сигурен. Съливан е много потаен. Нима не разбираш, че сега упражнява огромно влияние върху съпругата ти?

Картър усети, че нещо го жегва право в сърцето, разгневи се и машинално посегна към цигарите си, сетне троснато отговори:

— Не, не разбирам.

— Съливан се е заел да разследва мен. Сигурно вече са те уведомили.

Картър гузно сви рамене. Беше подметнал на Дейвид, че може би Гауил и Уолъс Палмър са си разделили присвоената сума. Сведе очи и промърмори:

— Не се меся в работата на Съливан. Освен това той не е мой адвокат.

Събеседникът му тъжно се усмихна.

— Очевидно не ме разбираш. Съливан се опитва да влезе под кожата на жена ти и се справя дяволски добре, като обещава, че ще открие улики срещу мен, ще докаже, че съм съучастник на Уоли Палмър. Пожелавам му много късмет.

— Откъде знаеш всичко това?

— Все още имам приятели. Хората продължават да ми имат доверие. И то с основание, защото не съм мошеник. Идва ми да пребия Съливан. Не стига, че ухажва жена ти, ами си пъха носа и в моите работи. Питам се как може да падне толкова ниско, че да сваля една жена, докато съпругът ѝ е в затвора и не може да му попречи.

„Не му вярвай, изобщо не му вярвай“ — повтаряше си Картър, но все пак промълви:

— Не те разбирам.

— Не се опитвай да ме преметнеш. Мисля, че всичко ти е ясно, но ако искаш, мога да ти съобщя някои подробности. Съпругата ти е изключително привлекателна жена.

Картър си спомни, че по време на празненство в дома на Съливан Гауил прекали с пиенето и започна да ухажва Хейзъл. Опита се да я прегърне през кръста, преобръщайки нечия чиния, при което закопчалката на гърба на бялата рокля на Хейзъл се отвори. Въпреки че от онази вечер беше изминало доста време, Картър отново изпита желанието да забие юмрука си в челюстта му. Тогаваш беше разбрал, че съпругата му също е разгневена, но погледът ѝ сякаш го предупреждаваше да не предприема нищо. И той се бе подчинил.

— Моля, събщи ми подробностите — обърна се към Гауил, докато пръстите му машинално мачкаха кибритената кутийка. — Ако изобщо знаеш нещо конкретно.

— Съливан почти не излиза от дома ти. Какво по-конкретно от това? Дори съседите са го забелязали. Нима никой не ти го е намекнал в писмото си?

Беше получил две писма от семейство Еджъртън, които живееха най-близо, но те не споменаваха за честите посещения на Дейвид. Внезапно му хрумна, че домът му не се вижда от тяхната къща.

— Честно казано, не.

— Ами... — Гауил се поколеба, сякаш не му беше приятно да говори на тази тема.

Картър стисна още по-силно кибритената кутийка и се сопна:

— Доколкото разбирам, осъждаш и съпругата ми.

— О, не-е-е — изрече събеседникът му с провлечен южняшки акцент. — Осъждам единствено Съливан. Смятам го за абсолютен мръсник и съм готов да го заявя на всеослушание. Външността му е привлекателна, това е всичко. Възпитан е, облича се с вкус. Голям хитрец е. — Той махна с ръка и добави: — Бих казал, че се опитва да сваля жена ти. Дори съм сигурен.

— Благодаря, че ми го каза. Само че имам пълно доверие на съпругата си. — Искаше да придружи думите си с усмивка, но не успя.

Гауил презрително изсумтя и на Картър му идваше да го удари през стъклената стена.

— Предлагам да сменим темата и да говорим за по-приятни неща. Дрексъл ще ти плаща сто долара седмично, докато си в затвора и докато изтече договорът ти. В петък вечерта с него разговаряхме надълго и нашироко за теб.

Картър изненадано го изглежда. Алфонс Дрексъл беше президент на „Трайъмф“. По време на делото не бе взел ничия страна, а когато го бяха принудили да застане на свидетелското място, беше изрекъл с явно нежелание: „Доколкото ми е известно, той е работил съвестно за моята фирма. Ако ме питате дали е присвоил парите или част от тях, ще ви кажа, че нямам мнение по въпроса“.

— Много мило от страна на господин Дрексъл — промърмори Картър. — Ще ми разкажеш ли по-подробно?

— Всъщност почти през цялото време говорих аз — усмихнато заобяснява Гауил. — Успях да убедя шефа, че Уоли Палмър е мошеник и че парите са присвоени единствено от него... намекнах, че не е бил достатъчно убедителен на процеса, за да помогне на един невинен човек, и го накарах да изпитва чувство за вина. Навярно иска да успокои гузната си съвест, като ти дава някаква заплата. Предложих му този вариант, защото смятах, че парите няма да ти бъдат излишни.

Картър се питаше дали Гауил казва истината. Очевидно искаше да си припише всички заслуги за промененото отношение на Дрексъл. Но защо? Дали защото е бил съучастник на Палмър? Причината беше неизвестна. Всички знаеха, че двамата не бяха особено близки, но това не доказваше нищо. Единственото доказателство, което съдът щеше да признае, бяха чековете, които Палмър евентуално е връчвал на Гауил.

— Много благодаря — промълви Картър. — Хейзъл също ще бъде много доволна.

— Много пъти съм разговарял с шефа по този въпрос. — Гауил погледна бинтованите му ръце и поклати глава. — Жена ти казва, че пръстите още те болят.

— Така е.

— Гадна работа. Дават ли ти болкоуспокояващи?

— Да, морфин.

— Нима? Лесно е да се пристрастиш към този боклук.

— Зная. Лекарят обеща да спре инжекциите и да опита с демерол.

Гауил кимна.

— При всяка далавера има изкупителна жертва и този път „честта“ се падна на теб.

Картър смръщи чело и се втренчи в мръсния метален пепелник пред себе си. Какво ли означаваше всичко това? Дали Дрексъл го смяташе за напълно невинен, или пък мислеше, че е взел половината от присвоената сума? Защо не му беше писал? Може би се страхуваше, че писмото ще послужи като веществен доказателство. Внезапно установи, че Дрексъл му напомня за Джеферсън Дейвис — сбръчкан старец с непредсказуемо поведение.

— Радвам се, че Хейзъл ще замине за няколко дни. Твърде много ѝ се събра през последните месеци.

— Да замине ли?

— Ами да. Със Съливан отиват да прекарат великденските празници във Вирджиния. Нима не ти е съобщила за пътуването? Днес се видяхте, нали?

Картър изпита смесица от чувства: ревност, гняв, разочарованието на дете, което са оставили вкъщи.

— Видяхме се — промърмори. — Но имахме да обсъждаме толкова много неща, че изобщо не стана дума за пътуването.

Гауил зорко го наблюдаваше, сетне поясни:

— Съливан има приятели във Вирджиния — семейство Фенър. Били много богати, къщата им била истински дворец, имали плувен басейн, коне и какво ли още не.

Картър никога не беше чувал за семейство Фенър. Питаше се дали Хейзъл нарочно е премълчала за пътуването, за да не му стане

още по-мъчно, че ще прекара Великден в затвора.

— Съливан всячески се мъчи да й угоди — продължи Гауил. — Не вярвам да му излезе късметът, но мисля, че действително е влюбен в нея. Признавам, че всеки лесно може да се влюби в Хейзъл. — Той се ухили. — Спомням си, че веднъж се бях натряскал и се опитах да я свалям. Надявам се, че ми нямаш зъб, Фил. Знаеш, че никога повече не се е случвало.

— Да, да...

— Сигурен съм, че Съливан действа по-изтънчено. — Гауил се изкиска.

Картър се престори на безразличен, но неспокойно се въртеше на стола и вътрешно кипеше от гняв. Съливан беше голям ласкател и бе известен с красноречието си. Дори да се опиташе да ухажда Хейзъл, щеше да го направи културно. Навярно за нея той беше идеалният мъж. Картър си задаваше въпроса дали в негово отсъствие съпругата му не би станала любовница на Съливан. Сигурен беше, че би била изключително дискретна и навярно никога не би му признала истината, защото знаеше, че това ще го убие. Хрумна му, че не са чакали много дълго — та нали беше в затвора едва от три месеца. Знаеше, че подобни връзки възникват почти веднага или изобщо не възникват.

Времето за свиждането беше изтекло. Картър забеляза приближаващия се надзирател и скочи на крака. Гауил също се изправи, неуместно се пошегува, че при следващото си посещение ще му донесе пила, махна за сбогом и си отиде. Картър бавно напусна помещението.

Когато влезе в лечебницата, точно сервираха вечерята. Пит вземаше подносите от кухненския асансьор, намиращ се до подемника. Кухнята беше далеч от болничното отделение и храната винаги бе изстинала.

Картър се хранеше седнал на ръба на леглото си, тъй като в помещението нямаше достатъчно голяма маса, на която да постави книгата си. Разтвори четивото си на леглото и се облегна на лакът. Отначало не беше харесал историческия роман, който му се бе сторил доста посредствен, ала после откри, че книгата е идеално средство за забавление, тъй като действието се развиваше в обстановка, напълно

различна от тази в затвора. Ала сега се взираше в страницата, без да вижда нито дума.

В специалната вдлъбнатина на подноса беше поставено кюфте, което миришеше на развалено месо. Гарнитурата се състоеше от фасул и пюре, залети със сос, който вече се беше запоил. Към храната се полагаха две филии хляб (само те не предизвикваха отвращение) и миниатюрно кубче масло. Затворниците се хранеха с лъжици, тъй като използването на вилици и ножове беше забранено. Картър изпи на един дъх отвратителното кафе, поднесено в пластмасова чашка, взе подноса и го остави в коридора до кухненския асансьор. Сетне отново седна на леглото си и извади от нощното си шкафче писалка и писмото до Хейзъл, което беше започнал вчера. Под написаното добави:

Неделя, 16.45

„Мила моя Хейзъл,

Права беше, че Магран ще ми направи отлично впечатление. Съжалявам, че днес бях в отвратително настроение. Надявам се да ми простиш. Изпитвах невероятна болка (преди свиждането с теб не ми бяха сложили обичайната инжекция), все едно, че имах развален зъб, и това ужасно ме изнерви. Сега съм много по-добре.

Гауил дойде и ми съобщи приятна новина: Дрекъл е решил да ми плаща 100 долара седмично до изтичането на договора ми. Каза ми още, че заминаваш с Дейвид С. за Вирджиния, където ще прекарате великденските празници. Несъмнено идеята е чудесна.

Бог да те благослови, скъпа моя. Обичам те, не мога да живея без теб. Прекратявам писането поради липса на място.“

Ф.

Буквата „Ф“ беше съвсем миниатюрна. Картър се извърна, просна се по корем в леглото и притисна лице към възглавницата. Беше изтощен от писането, както и от самосъжаление. Въобразяваше си, че е постъпил геройски, като е поздравил Хейзъл, задето заминава със Съливан, ала внезапно беше осъзнал, че не е никакъв герой.

Решението му да послужи на Ханки не беше продиктувано от смелост, а от желанието му да се подмаже на един мръсник. Колко глупаво от негова страна да не се досети, че Ханки му е скроил номер. Всъщност, ако се върнеше няколко месеца назад, разбираше, че и тогава е постъпил глупаво. Дори кръгъл идиот не би подписал нещо, което не е прочел или проверил, но той беше сложил подписа си върху разписките на „Трайъмф Корпорейшън“. Възможно е цените да са били надуты още когато е разписвал документите, ала Картър не би могъл да открие измамата. Спомни си и абсурдния случай, когато не беше отговорил на третия въпрос по време на последния изпит в „Корнел“, тъй като не беше прочел до край условието или не бе обърнал страницата. Оценките в дипломата му бяха добри, но щяха да бъдат отлични, ако беше отговорил на трите въпроса. Един от професорите му беше дал добро препоръчително писмо, което не беше необходимо на Картър, тъй като работата му беше осигурена още преди да завърши университета. Никога не се беше сблъсквал с трудности или проблеми, през целия му живот всичко му беше поднасяно като на тепсия... докато не беше попаднал в затвора. Майка му бе починала при раждането му, а баща му — само пет години по-късно, но момченцето беше поверено на своя добродушен, бездетен и заможен чичо Джон, който го бе отвел в Ню Йорк. Една, съпругата на Джон, глезеше детето повече от собствена майка, защото то беше чаровно и умно. Парите, които малкият Фил беше наследил от родителите си, бяха вложени в попечителски фонд и му осигуриха отлично образование, прекрасни дрехи, кола, когато навърши осемнайсет, както и вниманието на много момичета. Никога не му се беше налагало да работи през лятната ваканция. След като завърши училище и се сдоби с апартамент в Манхатън, през леглото му минаха много любовници. Сега осъзнаваше, че връзките му с различни момичета са били повърхностни и чрез тях той е задоволявал суетата си. Животът му се промени, когато се запозна с Хейзъл Олкот. Младата жена беше сгодена за някой си Дан, търговец, притежаващ плантация в Бразилия. Картър я бе видял за първи път на празненството, организирано от негов приятел в Ню Йорк. Красотата ѝ го бе поразила, заловил се бе да разпита домакина за нея и беше научил за търговеца Дан, който също присъстваше на тържеството и беше трийсетинагодишен и изключително самоуверен. Същата вечер Хейзъл го покани на

празненство по случай рождения ден на майка ѝ и той прие, макар да знаеше, че ще бъде разочарован, тъй като щеше да присъства и годеникът. Ала великият Дан не беше на тържеството, а Картър очарова Хейзъл, майка ѝ и гостенките на средна възраст. Последваха нови срещи, защото годеникът бе зает с делови пътувания, въпреки че до деня на сватбата оставаше само месец. Фил усещаше, че младата жена го окуражава, но се срамуваше да ѝ се обясни в любов, тъй като за първи път в живота си чувстваше, че щастието ще му изневери. Навярно и Хейзъл би решила, че обяснението му би било проява на лош вкус, защото всички знаеха, че е сгодена. Когато денят на сватбата наближи и младежът реши, че няма какво да губи, заеквайки призна чувствата си на Хейзъл. Тя изобщо не се изненада, а заяви: „Знам, че ме обичаш, но не се безпокой — преди три седмици скъсах с Дан“. Това беше истинско чудо. Картър беше неописуемо щастлив. Щастието му продължи точно седем години и два месеца, докато Уолъс Палмър не падна от скелето.

С леля му Една си разменяха писма само веднъж годишно. След смъртта на съпруга си тя беше отишла да живее при сестра си в Калифорния. Последното си писмо Картър ѝ беше изпратил преди започването на съдебния процес. Отначало си мислеше, че кошмарът ще свърши и недоразуменията ще бъдат изяснени, затова не искаше да обременява седемдесетгодишната старица с проблемите си. Ала кошмарът продължаваше. Картър си казваше, че трябва да пише на леля си. Неколцина приятели от Ню Йорк бяха прочели във вестниците за задържането му и му бяха изпратили съчувствени послания, на които той не бе отговорил, макар че трябваше да го стори. Изпитваше ужас при мисълта, че трябва да им пише. Ала знаеше, че мълчанието му би могло да се изтълкува като признак, че е виновен.

Събуди се и усети, че нервите му са опънати. Приседна в леглото и погледна часовника — беше десет и двайсет. Отново се отпусна в постелята. Лицето му беше потно, дишаше на пресекулки. Преглътна, посегна към чашата с вода и откри, че е празна.

С крайчеца на окото си забеляза някакво движение. Доктор Касини стана от стола в ъгъла на стаята и усмихнато се приближи към него; очите му изглеждаха огромни зад очилата.

— Не искам инжекция — промърмори Картър.

— Не съм ти предложил. Май сънуваше някакъв кошмар.

— Ъ-хъ. — Картър стана да си налее вода. Носеше чашата между кутретата и показалците си. Отначало всички му се присмиваха, но странният му метод вече не правеше впечатление на никого. Най-трудно се справяше с копчетата на ризата и на панталоните си.

Доктор Касини, който още стоеше до леглото му, промълви:

— Мисля, че ако предпочиташ, още утре можеш да се върнеш в килията си.

В думите му се долавяше някакво предизвикателство. Очевидно смяташе, че пациентът е излекуван. Ушите на Картър бучаха от морфина.

— Можеш да останеш и тук, ако искаш да ни помагаш — продължи Касини. — Сам виждаш, че ни трябват хора, дори и с осакатени ръце. — Наклони глава и се втренчи в него, сякаш на Картър предстоеше да направи избор, от който зависеше съдбата на човечеството. — Ако се върнеш в килията си, ще ти дадат работа, въпреки че не мога да си представя какво би могъл да вършиш. След седмица, когато отоците спаднат, ще направим нови рентгенови снимки. Може би ще е по-добре да бъдеш тук, в лечебницата.

Какво ли се опитваше да каже? Картър усети, че му се повдига. Представи си вонята на дезинфекционните средства, подлогите, раните от залежаването по гърбовете на пациентите... освен това изпитваше ужас при мисълта, че може да се пристрасти към морфина, тъй като в лечебницата достъпът до дрогата беше почти неограничен.

— Няма да ти бъде лесно да се добереш до морфин — заяви Касини, като че беше прочел мислите му.

— Знам. Нали обещахте да ми дадете нещо друго?

— Няма да успокои болките ти. — Лекарят скръсти ръце и се усмихна.

Внезапно на Картър му хрумна, че Касини е наркоман. И преди му беше минавала подобна мисъл, но изобщо не го беше грижа за това. Ала този път му се стори, че лекарят го насърчава, че иска да го направи като него зависим от дрогата.

— Все пак ми се иска да опитам с хапчетата — промърмори Картър и седна на леглото си.

— Добре. Ще ти ги дам утре сутринта, после можеш да се върнеш в зверилника. — Тръгна към вратата, обърна се и добави: —

Обади ми се, ако не успяваш да се справиш с възложената ти работа.
Ще се опитам да ти помогна.

ПЕТА ГЛАВА

На следващата сутрин връчиха на Картър дузина таблетки, дрехите му и пропуск, след което той се отправи към Блок А. Доктор Касини беше бинтовал палците му като предпазна мярка.

Минаваше девет. Всички затворници бяха на работа. Някакъв непознат надзирател взе пропуска на Картър, изгледа превързаните му ръце, сетне го поведе към предишната му килия и отключи вратата. Картър забеляза двете табелки с изписани върху тях номера и двете хавлиени кърпи, окачени до умивалника, и разбра, че тук вече спят двама затворници. Единият със сигурност бе Ханки, тъй като на масата стоеше любимата му цветна снимка на пищна блондинка.

— Май ще трябва да донесем походно легло — обади се надзирателят.

В много от килиите спяха по трима затворници, въпреки че тесните помещения бяха предназначени само за един човек. Картър се ужаси при мисълта, че отново ще бъде заедно с Ханки, но присъствието на трети затворник правеше положението още по-нетърпимо. Обърна се към надзирателя и колебливо попита:

— Няма ли друга килия?

— В пропуска пише, че те изпращат в №9. Чакай тук. — Той се отдалечи.

Картър знаеше, че трябва да се въоръжи с търпение. Прекоси коридора и се отпусна на дървената скамейка. Надзирателят се върна след около четирийсет и пет минути и му нареди:

— Хайде, влизай. Ей сега ще донесат походно легло.

Картър се върна в килията. Озърна се, питайки се къде да остави вещите си. Сложи вързопчето с дрехите си в ъгъла до вратата, сетне приседна на долния нар.

След малко непознат затворник внесе походното легло. Картър се опита да му помогне, ала превързаните му ръце бяха непохватни.

— Не се притеснявай, приятел — успокои го младият тъмнокош затворник, който приличаше на италианец, сетне ловко разпъна

леглото, сякаш беше правил това много пъти. — Да не би да са те изтезавали? — прошепна.

— Да.

Младежът крадешком погледна към полуотворената врата на килията и заяви:

— Много любезно от страна на мръсниците, че са те превързали... Надявам се съкафезникът ти да е готино копеле, което да ти помага с кревата.

— Благодаря. Много благодаря.

— Приятно ми беше. Аз съм Джо от Блок В.

— Името ми е Картър. Радвам се, че се запознахме.

Младежът си отиде.

Картър изгълта една таблетка, като пусна чешмата и пи вода от шепата си. Отново седна на нара и зачака въздействието на хапчето. Изминаха десет минути, но болката не стихваше. Навярно Касини го беше измамил: дал му беше безвредни таблетки вместо болкоуспокояващи. Мислено го изруга и погледна часовника си. Беше 11.05. След десет минути затворниците щяха да изпълнят коридорите, напускайки работните си места, за да обядват. На раздяла доктор Касини му беше казал: „Ако почувстваш, че не можеш да издържиш без инжекция, помоли някого от надзирателите да ти даде пропуск за лечебницата“. Ала Картър не знаеше дали човекът от охраната ще удовлетвори молбата му, след като нямаше писмено потвърждение от лекаря. Изгълта още една таблетка, надявайки се да притъпи болките му, и излезе от килията.

Коридорът беше празен, с изключение на дежурния надзирател. Оказа се, че това е Чърнивър. Когато видя Картър, очите му се разшириха от изненада. Може би мислеше, че килията е празна, или пък затворникът му беше заприличал на призрак, излизащ от гроб.

— Бих искал да получа пропуск за болничното отделение — промълви Картър.

— Какво ти е?

— Изпитвам силни болки. Доктор Касини ми каза да отивам в лечебницата винаги когато имам болки.

Продълговатото лице на надзирателя сякаш се удължи още повече, когато той невярващо смръщи чело.

— Значи си се върнал в зоопарка, а?

— Да, сър, но ми е разрешено да отивам в лечебницата, ако ми се наложи...

Чърнивър злобно се усмихна, обърна се и тръгна към „клетката“. Премина малкото помещение и изчезна зад двойните решетки.

Картър се колебаеше как да постъпи. Стоеше по средата на блока. Би могъл да измине краткото разстояние до асансьора, но не знаеше дали обслужващият ще се съгласи да го качи без пропуск за болничното отделение, макар че видът му навярно издаваше страданието му. След няколко минути коридорът се изпълни със затворници, които се връщаха от работа, и Картър вече не можеше да види дали Чърнивър се връща или пък дали Ханки и другият човек са влезли в килия №9. Страхуваше се, че Ханки не ще си направи труда да провери чии са вещите на нара му. А щом види походното легло, ще побърза да изхвърли в коридора вързопчето на натрапника. Картър си представяше как някой грабва книгите, писмата му и снимката на Хейзъл. Чувстваше, че всеки миг ще припадне от нетърпимата болка. Беше изгубил надежда, че ще получи пропуск. В момента Чърнивър може би пиеше кафе, застанал до автомата в чакалнята.

— Здравсти, Карт! — бодро се провикна някой, ала когато Картър вдигна глава, видя само отдалечаващи се затворници. Трескаво се огледа за друг надзирател, сетне се вкопчи в решетките на най-близката отворена врата. За миг зърна смаяното лице на някакъв негър, който му говореше нещо, после загуби съзнание.

Когато се свести, видя, че е на походното легло. Ханки го наблюдаваше, сложил юмруци на кръста си. Висок чернокож затворник, който беше ококорил толкова широко очи, че бялото им сякаш блестеше върху тъмното му лице, стоеше в долния край на леглото. Картър усети, че челото и косата му са мокри, но не знаеше дали се е изпотил, или са го заливали с вода.

— Върнал си се, а? — продума Ханки.

Картър чуваше думите, но не разбираше значението им. Успя да стане и промърмори:

— Трябва да отида в лечебницата.

Пристъпи към вратата, негърът и някакъв друг затворник, който наблюдаваше любопитната гледка, побързаха да се отдръпнат. Залитайки, той излезе в коридора и се заклатушка към асансьора. Ала пътят му беше препречен от потока мъже, които отиваха към

трапезарията. Блъскаше се в тях и получаваше юмруци, които го запращаха и ръцете на следващата редица затворници. Дочуваше гневни викове.

— Хей, пиян ли си?

— Откъде ли е докопал пиячка?

Този въпрос беше последван от залп от смях.

— Приятел, сбъркал си посоката! — подвикна му някой.

Той се опитваше да не чува виковете им. Повтаряше си, че до асансьора остават само още няколко метра. Щом се добере до там, ще помоли да повикат доктор Касини.

— Хей, Картър!

— Погледнете, това е Картър!

— Хей, ти! — Разнесе се авторитетният глас на надзирател.

Сетне върху темето на Картър се стовари палка и ушите му забучаха. Краката му се подкосиха, усети силен удар в корема, пред очите му причерня. Дочу оглушителен рев, като че около него бушуваше океан. Разнесе се вой на сирена. Чувстваше как го тъпчат десетки крака, но усещаше болка единствено в палците. Влачеха го за ръцете, сетне го облегнаха на решетките и той се свлече на пода.

Някой три пъти пронизително изсвири. Внезапно настъпи тишина, нарушавана само от виковете на надзирателите. През полуотворените си клепачи Картър наблюдаваше как плътната колона от затворници забавя крачка и се разделя, сякаш беше настъпил отлив. Дочуваше се единствено скърцането на гумените им подметки върху каменната настилка. Внезапно той забеляза недалеч от себе си надзирател, който лежеше сред коридора. Лицето му беше окървавено, фуражката му беше отхвъркнала встрани. Двама надзиратели с извадени пистолети се приближиха към колегата си, като оглеждаха затворниците, които продължаваха да отстъпват. Единият униформен се повдигна на пръсти и изкрещя:

— Кой го направи? Кой удари този човек?

Стотиците затворници като че се вкамениха и сякаш дори не дишаха.

— Всички да влязат в килиите си. Всички, без изключение, ясно ли е?

Прозвуча стенание, последвано от ропот, макар че лицата на мъжете бяха безизразни и устните им не се помръдваха, после някой се

изкикоти пискливо като жена. Постепенно затворниците се размърдаха и с провлечени стъпки се отправиха към килиите си. Един от надзирателите обърна обезумелите си очи към Картър, сетне се приведе към колегата си, който бе коленичил до човека, проснат на пода. Едва сега Картър видя, че това е Чърнивър.

Вратата на „клетката“ издрънча, появиха се още четирима надзиратели с пистолети и изтичаха покрай последните затворници, които отиваха към килиите си. Тежките им обувки потрепваха по каменния под.

— Какво се е случило с Чърни? — изкрещя единият.

— Мъртъв е.

— Кой го уби?

— Ами... всички. Всички!

Коридорът беше направо задръстен.

— Човекът е прав, ама и ти трябваше да пукнеш! — гръмко се провикна някой и думите му бяха възнаградени със смехове и подсвирквания. — Изхвърлете го на боклука!

Новодошлите надзиратели затичаха напред-назад, размахваха пистолетите си и крещяха на хората в килиите:

— Млъквайте! Затваряйте си устите, иначе ще ви застреляме!

Друг с мощен глас се провикна:

— Затворете вратите! Всички врати да се затворят!

От четирите етажа се дочу потракването на металните врати.

Вече всички бяха затворени, ала заключването им ставаше чрез специален механизъм, намиращ се до „клетката“.

Надзирателите крачеха напред-назад по коридора и строго се взираха в хората в килиите, опитвайки се да им вдъхнат страх. Внезапно се разнесе странен звук, сякаш жужаха хиляди пчели или силен вятър блъскаше по стъклата. Картър се загледа в килиите отсреща и видя, че затворниците зад решетките изобщо не движат устните си, но при все това страховитият звук изпълваше целия блок.

— Престанете да тананикате! — изкрещя надзирател. — Веднага престанете или един по един ще ви изпратя в Дупката!

Звукът се усили. Заключващият механизъм беше включен, дочу се съскането на пневматичните спирачки.

— Престанете да тананикате! — отново извика униформеният, ала думите му нямаха никакъв ефект.

Двама надзиратели понесоха трупа на Чърнивър към „клетката“. Единият се спъна и за малко щеше да падне. Някой истерично се изсмя.

Няколко метални врати издрънчаха, последваха ги други. Шумът беше оглушителен, като че идваше от гигантска машина, която всеки миг щеше да се разпадне. В блока нахлуха нови надзиратели и закрепяха на затворниците, ала грохотът напълно заглушаваше гласовете им. Някой стреля, колегите му го последваха, насочвайки пистолетите си към тавана. От дулата излизаше дим. Ненадейно се възцари толкова дълбока тишина, че се чуваше задъханото дишане на надзирателите, които трескаво се оглеждаха дали някой затворник ще се осмели да помръдне. От горния етаж долетя свистенето на заключващия механизъм.

Мууни и негов колега бавно обиколиха с насочени пистолети килиите, убедиха се, че опасността е отминала, и бързо се отправиха към „клетката“ в дъното на блока. Затворниците нададоха стон. Знаеха, че ще бъдат лишени от обяд.

— Кой е този? — обади се един от униформените, когато забеляза Картър. Приблужи се до него и попита: — Ти пък кой си?

— Картър. Номер 37765.

— Какво ти е? Защо не си в килията? — Понечи да го изрита и Картър се помъчи да се изправи. Хвана се за вратата на съседната килия и някакъв негър протегна ръка през решетките и му помогна.

— Отивах към лечебницата...

— Къде ти е пропускът?

Картър машинално избърса струйката, която се стичаше по лицето му, и изненадано забеляза, че пръстите му се окървавиха.

— Точно отивах да го взема... Повалиха ме на пода...

— В коя килия си?

— Номер девет, в Блок А — машинално отвърна Картър и повдигна ръка да покаже превързаните си пръсти. — Лекарят ми каза да му се обаждам винаги когато искам инжекция.

— Тръгвай с мен — нареди надзирателят и закрочи към „клетката“. Картър го последва, като от време на време спираше да си почине, вкопчен в решетките на някоя килия. Чуваше как затворниците шепнешком го окуражаваха и ругаеха куките. Надзирателят влезе в „клетката“, след малко отново се появи и му махна да се приближи да

си вземе пропускателна карта. Картър тръгна към него, ала се строполи на земята. Униформеният извика:

— Еди, Франк, елате да ми помогнете!

Хванаха го под мишниците и го повлякоха към другия край на блока. Стори му се, че коридорът е дълъг най-малко петнайсет километра. Надзирателите мърмореха, че Чърни е бил убит, задето е изтезавал този човек.

— Кофти работа, отгоре на всичко заплатата е мизерна...

— Мръсници такива...

— А пък, ако случайно убием някого от тях, работата става дебела!

В този момент вратата на асансьора се отвори. Пит забързано се приближи. Изглеждаше изненадан, единственото му око беше широко ококорено.

— Понатупали са го — обясни надзирателят.

Пит помогна на Картър да се добере до леглото си, сетне, докато приготвяше инжекцията с морфина, попита:

— Какво се е случило? Майчице, ако знаеш как изглеждаш! Над окото ти има цицина колкото бейзболна топка. Почакай малко. — Той се отдалечи.

Морфинът още не беше започнал атаката си. Картър си представяше как наркотикът бързо преминава през вените му, оглежда се за болката и я напада като хищник, щом я забележи. Санитарят бършеше челото му със спирт.

— Какво стана? Чух, че замалко щял да избухне бунт. Шумът се чуваше чак дотук. Вярно ли е, че надзирател бил ранен? Сигурно е така, защото повикаха доктора... Хей, куките пак ли те биха? — Очевидно не изпитваше никакво състрадание към Картър, а го разпитваше от любопитство.

— Убиха Чърни.

— Очистили са го значи. Брей! Видя ли кой го направи?

— Всички — сънено промърмори Картър. — Пит, вещите ми останаха в килията.

— Ей сега ще слеза да ги взема.

Картър засънува. Видя Хейзъл по бански костюм в синьо и бяло, каквато бе носила през лятото... Къде? През кое лято? Двамата с нея стояха на плажа, покрит със златист пясък, и се готвеха да изтичат във

водата, а Тими правеше пясъчен замък. Небесната синева над тях изглеждаше безкрайна. После отидоха в някакъв крайбрежен ресторант, обядваха костур на скара и великолепни пържени картофи, сетне се върнаха в бунгалото, което бяха наели. Докато пътуваха с колата, Хейзъл свали забрадката си и вятърът подхвана дългата ѝ коса. Внезапно Картър си спомни, че това се бе случило в Ню Хемпшир преди две години.

По-късно в полусън той се замята в леглото и болката се върна. Видя как Пит се навежда над него и главата на санитаря му се стори огромна. Въпреки че по принцип избягваше да гледа хлътналата му очна кухня, сега се взираше в нея, сякаш тя беше магнит, привличащ погледа му. Пит се усмихна, като че внезапното любопитство на Картър му доставяше удоволствие.

Сетне Картър се събуди, видя пред себе си лицето на санитаря и празната му очна кухня, която сега имаше нормални размери. Нададе вик и дълго крещя, опитвайки да се изплъзне от ръцете на Пит. Спря да вика едва когато доктор Касини дотича в стаята, ала дори тогава не затвори устата си. Лежеше на едната си страна, а бинтованият му палец почти закриваше челото му.

Направиха му нова инжекция.

— Този път ти инжектирахме по-малко морфин, но добавихме болкоуспокояващи — бодро заяви докторът. — Какъв ден, Филип! Ха-ха! Господин Чърнивър си го получи! — Той изрече думите с неописуемо задоволство.

През следващите няколко дни Касини, Пит и Алекс, чистачът на Блок А, обсъждаха надълго и нашироко убийството на Чърнивър, тананикането и блъскането на вратите. И тримата бяха на мнение, че случилото се няма нищо общо с бунт. Бунтовете избухваха безпричинно или поради някакъв нищожен повод, например отвратителната храна, която раздаваха в трапезарията. Инцидентът беше незначителен и докато Картър слушаше разговорите им, случилото се започна да му се струва все по-маловажно.

Посещаването на неделната проповед беше задължително за всеки затворник, който беше на крак, затова Картър отиде на църква. Направи му впечатление, че го поздравиха много затворници, които досега изобщо не му обръщаха внимание. След като изпяха химните и казаха молитвите, свещеникът заговори за надзирателя Томас

Чърнивър, който беше загинал при изпълнение на служебния си дълг. Сетне призова присъстващите да се пречистят от вината, да простят на събратята си, които, изпаднали във временно заблуждение, бяха причинили смъртта на Томас Чърнивър, и да се молят душата му да намери покой. Картър сведе глава заедно с останалите. Дочу как някой шепнешком изруга, сетне неколцина затворници шумно се изкискаха.

ШЕСТА ГЛАВА

През следващия месец Картър на два пъти се среща с Магран, който отново преглеждаше материалите по делото. Адвокатът бе открил още един свидетел, някой си Джоузеф Дауди, пощенски служител, който си спомняше, че през юли предната година Уолъс Палмър наел пощенска кутия в градчето Пойнтед Хил, намиращо се на стотина километра от Фримонт. Дауди беше го познал по снимката, въпреки че Палмър бе ангажирал кутията под друго име. По време на съдебния процес много се говореше за пощенска кутия №42 в Огилви и №195 в Суигбрайър, тъй като бяха записани на листче, което откриха в портфейла на Уоли. Ала след смъртта му никой не беше изпращал писма до тези кутии. Магран съобщи още, че някои от компаниите за доставки, на които „Трайъмф“ беше плащала (от средствата за построяване на училището), изобщо не съществуваха. Палмър си ги беше измислил и беше получавал пари от тяхно име, като сумите са били изпращани до различни пощенски кутии, които наемал под фалшиви имена. Картър попита дали има съмнения, че Гауил е взимал подкупи от Палмър. С присъщата си предпазливост адвокатът отговори:

— Твърде е възможно. Парите не могат да изчезнат.

През същия месец Дейвид Съливан също посети Картър — досега беше идвал в затвора три-четири пъти. За разлика от Магран той беше твърдо убеден, че Гауил е съучастник в престъплението и че ще успее да го уличи. Заяви, че често разговарял с Магран и заедно подготвяли материалите за обжалването пред Върховния съд. Картър често се питаше защо ли полага толкова големи усилия, след като няма да получи нито цент. Започваше да подозира, че Гауил е прав и че Съливан се опитва да изкупи вината си, задето се среща толкова често с Хейзъл.

Магран го посети в неделята, когато започнаха великденските празници. Преди свиждането с него Картър си инжектира солидна доза морфин (вече се справяше сам, като държеше иглата между пръстите

си и я натискаше с дланта си). Наркотикът и деловият тон на адвокатата временно го ободриха — бе изпаднал в мрачно настроение при мисълта, че няма да види съпругата си. По-късно, когато се върна в килията и се просна на леглото си, той се усмихна, като си представи какво прави Хейзъл в този момент: навярно се е излегла на шезлонг край басейна, отпива от коктейла си, смее се и разговаря със Съливан и с домакините, а от къщата долита прекрасна музика. По-късно всички ще седнат на масата, застлана с колосана бяла покривка, и ще се наслаждават на великолепната храна. Може би Съливан ще прави комплименти на Хейзъл и дори ще я гледа влюбено... Картър установи, че не ревнува; знаеше, че тя обича да я ухажват.

През нощта не можа да заспи, въпреки че отново си инжектира морфин. Няколко пъти става да нагледа пациенти, които стенеха или викаха санитаря Пит. Изпитваше странно примирение или по-точно не чувстваше нищо, като че по мистериозен начин беше прекъсната връзката му дори с Хейзъл. Образът ѝ беше запечатан в паметта му, но не предизвикваше никакви емоции, сякаш вече не бяха женени или бракът им беше плод на въображението му, сякаш тя не го обичаше и никога не го беше обичала. Изглеждаше му невероятно, че само преди ден си беше казал: „Готов съм да преодоля най-големите трудности, защото Хейзъл ми принадлежи и ме обича“.

Представи си я в леглото със Съливан — може би спяха, след като са се любили. Не, Дейвид сигурно се е промъкнал обратно в стаята си, за да не шокира домакините. Картър неспокойно се замаята в болничната си постеля, опитвайки се да прогони натрапчивата мисъл. Каза си, че не вярва в изневярата на жена си, ала лукав вътрешен глас го попита защо непрекъснато мисли за това. Беше принуден да признае пред себе си, че се страхува да научи истината. И все пак се беше примирил с факта, че е напълно безпомощен.

Обърна се на другата страна и се опита да прогони черните мисли. Каза си, че най-важното в момента е да не се отчайва, иначе с него е свършено. Не бива да губи надежда и да приема нещата прекалено сериозно. Колкото до осакатените му палци... дори това не беше голяма беда — мнозина затворници претърпяваха много по-тежки злополуки и се налагаше да им ампутират по някой крайник. И все пак не можеше да не изпитва отчаяние, след като в отговор на писмата си до конгресмени и до организации за защита на

гражданските права бе получил само кратки съчувствени послания. Питаше се що за човек е Джоузеф Дауди, пощальонът, открит от Магран. Внезапно си спомни за свидетелката на обвинението и потръпна. Лоуис Маквей беше касиерка във Фримонтската банка и бе потвърдила пред съда, че Картър е осребрил чек за 1200 долара, подписан от Палмър. Истината беше, че през този ден Палмър спешно се нуждаеше от пари в брой и беше помолил колегата си да ги изтегли, тъй като и без това щял да ходи в банката. Прокурорът, подкрепян от разгневените членове на училищното ръководство, които даваха мило и драго да уличат измамниците, беше издирил госпожица Маквей. Тя бе заявила, че Картър е представил чек, подписан от Палмър, след което е прибрал парите в джоба си. Показанията ѝ бяха направили силно впечатление на съдията и на съдебните заседатели.

Откъм асансьора долетя шум, някой закрепця името на доктор Касини. Картър седна в леглото и видя в коридора двама надзиратели, които подкрепяха окървавен затворник.

Раненият беше младеж с къдрава руса коса. Беше намушкан с нож в шията, на слепоочието му също имаше рана, от която течеше кръв. Докторът нареди да го заведат в стаичката в дъното на лазарета, наричана „операционна зала“, и заши раната на главата му. Заяви, че при разреза на шията не е засегната артерията, но от устата на младежа бликаше яркочервена кръв. Картър за втори път виждаше подобна рана и знаеше, че е причинена от нож, изработен от лъжиците, с които се хранеха затворниците. Касини твърдеше, че това оръжие не е рядкост, макар надзирателите зорко да следяха всеки да връща лъжицата си заедно с подноса. С помощта на Картър той заши и втората рана, сетне сложиха младежа да си легне. Преди Картър да се добере до собственото си легло, новоприетият пациент седна и изкрещя, опитвайки се да прогони невидими нападатели.

Касини дотича, докато пристягаше колана на халата си, и намръщено възкликна:

— До гуша ми дойде от тези педали! Подайте ми спринцовката.

Картър и надзирателят се опитаха да задържат неподвижен младежа.

— Господи, тук няма нито миг тишина и спокойствие! — възмутено се провикна някой.

— Ако много знаеш, ще те върна в пандиза, та и теб да намушкат — извика в отговор Касини.

Постепенно младежът притихна и се отпусна. Картър се изправи. Надзирателят му направи знак да се отдалечи.

Той се приближи до леглото си, застана до него и притвори клепачи. Хрумна му, че жълтеникавата светлина, идваща от коридора, идеално подхожда на душевното му състояние — струваше му се, че отвън проникват първите слънчеви лъчи, предшественици на поредния ужасяващ ден.

Касини го тупна по гърба и тихо се изсмя. Картър потръпна и рязко се отдръпна. Беше забелязал, че при вида на кръвта и на човешките страдания настроението на доктора се повишаваше.

— Този ми е „гостувал“ няколко пъти — обясни Касини. — Казва се Мики Касъл и като го гледаш, никога няма да предположиш истинската му възраст. Педалите знаят как да съхранят младостта си. Ха! Изминат няколко месеца и току-виж пак ми го доведат накълцан. Обитателите на Блок В хич не си поплюват.

Един пациент недоволно изръмжа, събуден от бърборенето му.

Картър отново се изтегна на леглото си, а докторът се върна в стаята си. Беше три и двайсет. Нощта сякаш никога нямаше да свърши.

Дрезгав вик наруши тишината. Мики се опитваше да стане от леглото и замаяно размахваше юмруци.

Картър се приближи до него и се опита да го успокои, сетне изтича в коридора да повика помощ. Забеляза, че надзирателя го няма — сигурно беше отишъл до тоалетната — и в този миг младежът се нахвърли върху него. Картър чу стъпките му и успя да отскочи встрани, а Мики се блъсна в касата на вратата и се строполи на пода. Болните крещяха, докторът дотича и заедно с надзирателя сложиха припадналия младеж на леглото.

— Раната на шията му кърви — обади се Картър.

— Нищо му няма. Утре сутрин ще го превържа отново.

Картър замълча и отново си легна. Чувстваше се виновен, задето шевовите на Мики се бяха отворили; упрекуваше се, че е пазил осакатените си ръце и не е попречил на младежа да се блъсне във вратата. После си каза, че Мики сам си е търсил белята.

На сутринта младежът беше мъртъв. Картър пръв забеляза, че цялото му легло е напоено с кръв, задържана от долния гумиран

чаршаф. Когато отметна завивките, гледката го накара да се разтрепери, сякаш беше станал свидетел на убийство... каквото всъщност бе извършено.

Доктор Касини побесня от гняв. Ругаеше надзирателите, както и затворниците, които наричаше животни. Неколцина пациенти седнаха в леглата си и се заслушаха гневната му тирада; очевидно бяха смутени от факта, че техен събрат по съдба е бил убит.

— Каква им е работата на куките, освен да предотвратяват подобни случаи? — крещеше той. — Ама не могат да сторят нищо, защото всички вие се държите като глутница побеснели кучета!

Картър също го слушаше, застанал неподвижно до леглото на мъртвеца. Никой не посмя да отиде и да извади от кухненския асансьор подносите със закуската. Дори да искаха, Картър и Пит не можеха да измъкнат окървавените чаршафи, тъй като по време на разпалената си реч докторът се беше облегал на леглото на мъртвеца. Гневът му изглеждаше съвсем неподправен и напомни на Картър за първите думи, които бе чул от устата на Касини, когато беше видял какво са направили с ръцете му. Ала пристъпът на справедлив гняв скоро беше преминал. Докторът страдаше от раздвоение на личността, предизвикано от морфина, чиято употреба можеше да доведе до непредвидими последствия. Картър вече бе сигурен, че Касини е пристрастен, тъй като беше видял в стаята му запаси от дрогата.

През този ден не можа да пише на Хейзъл. Беше потресен от случилото се с Мики, но имаше още нещо, което не му даваше покой. Съмняваше се, че докторът ще съумее да разчете рентгеновите снимки, за да прецени състоянието на пръстите му. Изтръпваше от ужас при мисълта, че Касини ще реши да го оперира.

Малко преди да си легне, отново си инжектира морфин. Не беше получил писмо от Хейзъл. Казваше си, че в събота навярно е била заета с приготвянето на багажа си и не е имала време да му пише, но все пак би могла да драсне няколко реда на обикновена пощенска картичка.

Посред нощ му хрумна налудничавата идея да предложи на съпругата си по време на престоя му в затвора да се премести в по-голям град. Беше сигурен, че тя ще протестира, че ще откаже да замине за Ню Йорк, което ще ѝ попречи редовно да посещава свижданията с него, но беше решил да настоява. Мислеше си, че в Ню

Йорк съпругата му ще бъде далеч от Дейвид Съливан. Въздъхна и си каза, че не от ревност се опитва да раздели Хейзъл и предполагаемия ѝ любовник.

Следващата неделя подхвърли предложението на съпругата си.

— Да замина за Ню Йорк ли? — възкликна тя, сетне замълча, но изражението ѝ подсказа на Картър, че идеята не ѝ е чужда. — Фил, откъде ти хрумна? Какво ще правя в Ню Йорк?

— Нищо не те задържа тук. В този град не се случва нищо интересно, пристигнахме преди година, но така и не срещнахме интересни и забавни хора...

— Миналата седмица ти писах, че ми се ще да работя в новия магазин на Елзи. Тя каза, че не иска от мен пари, а сътрудничество.

— Елзи е прехвърлила петдесетте, цялата работа ще падне върху теб.

— Смятам, че градът има нужда от магазин за качествени облекла.

— Питам се дали тук има жени с вкус, които да разбират от мода... Пък и откога започна да се интересуваш от този скапан град?

— Мислех си, че щом така и така съм тук...

— Скъпа, не желая да оставаш в града нито ден повече! Искам да...

— По-тихо! — провикна се надзирателят и се приближи към него. — Да не си въобразяваш, че си сам?

Картър тихо изруга, сепнато погледна към съпругата си и промълви:

— Извини ме за грубостта. Слушай, миличка, няма да изляза по-бързо от затвора, ако живееш близо до него. — Трескаво погледна към часовника и видя, че остават шест минути до края на свиждането.

— Не желая да обсъждаме този въпрос, Фил. Забравяш, че аз също искам да те виждам всяка седмица. Засега това е най-голямата ми радост.

Той забарабани с пръсти по масата, отчаяно търсейки подходящи думи. Накрая промърмори:

— Доколкото разбрах, прекарала си страхотно великденските празници...

— Не твърдя, че съм се забавлявала. Казах ти, че успях да си почина.

Картър се питаше дали му е сърдита, задето беше изругал пред нея, или заради предложението му да замине за Ню Йорк. Нямаше време да изглади недоразумението.

— Миличка, не ми се сърди! Не искам да се разделим скарани.

— Не ти се сърдя. Не разбираш какво ти казвам. — Тя също погледна часовника, сякаш нямаше търпение да си тръгне.

Вечерта Картър отиде на кино. Напоследък го правеше все често, въпреки че филмите, които прожектираха, изобщо не бяха по вкуса му и при други обстоятелства никога не би ги гледал. Напоследък дори слушаше с удоволствие плоските и обикновено нецензурни вицове, които му разказваше метачът Алекс. Осъзнаваше, че ще полудее, ако не се примири с долнопробните филми и с още по-долнопробните анекдоти. Хората, които не успяваха да се пригледят към живота в затвора, отказваха да посещават кинопрожекциите и брояха дните до освобождаването си, обезумяваха и заприличваха на животни, мятаци се в клетките си в някоя зоологическа градина. Доктор Касини разказваше, че в болничното отделение са постъпвали затворници в цветущо здраве, но напълно загубили ума си, които често буйствали. Единственият изход бил да ги изпратят в приюта за душевноболни, и то при условие, че имало свободни стаи. Картър осъзна, че най-добре се приспособяват хора с добро физическо здраве, самотници, които нямат никакви близки и за които животът в затвора е едно безкрайно приключение. Те никога не пропускаха филм или баскетболен мач. По всичко личеше, че дори надзирателите изпитват симпатии към тях. Когато ги питаха дали отново биха извършили престъплението, заради което са попаднали в затвора, те отговаряха утвърдително. Картър беше чул един от тях да изрича през смях: „Както пише в учебниците по социология, аз съм тук, за да се усъвършенствам“.

„Стреми се към добри дела, преоткрий вярата си в Бог, научи занаят, моли се да станеш пълноценен член на обществото, знай, че времето, прекарано в затвор, не е пропиляно, тъй като ти дава възможност да осмислиш грешките си...“ — това бяха цитати от затворническият вестник „Мироглед“, който излизаше в четири страници и беше списван от затворници, с изключение на рубриката на надзирателите, която беше изпълнена с не по-малко граматически грешки от останалите. На четирите страници се поместваха и

несръчно нарисувани карикатури, извадки от Библията, изтъркани анекдоти и снимки на играчите от баскетболния или бейзболния отбор, които до един изглеждаха като главорези. Понякога нервите на Картър не издържаха, той захвърляше вестника на пода и тихо възкликваше: „Боже мой!“.

СЕДМА ГЛАВА

През май Хейзъл стана съдружничка на Елзи Мартел и писмата ѝ бяха пълни с описания на магазина, който двете възнамеряваха да отворят, на цветовете на различните тъкани и на какво ли още не. Описваше дори кройките на дадени облекла, макар да знаеше, че Картър не проявява интерес към дамската мода. Той си спомни как тя веднъж му беше казала: „Харесваш роклите само когато ги облека“. В друго свое писмо тя споменаваше, че магазинът, наречен „Кутийка за дрехи“, се намирал на „Мейн стрийт“, близо до голямата дрогерия. Картър не можеше да повярва, че съпругата му ще работи в бутик на име „Кутийка за дрехи“, намиращ се в градчето Фримонт. Това му се струваше абсурдно и невероятно. Стана му неприятно, когато Хейзъл му писа, че Дейвид Съливан често се отбивал вечер в магазина, докато с Елси още поставяли тапетите. Веднъж поканил двете на вечеря („Много мило от негова страна“ — заявяваше Хейзъл), но поне три вечери излизал само с нея. „Беше чудесно, скъпи, тъй като няхах желание да се прибера вкъщи и да приготвя нещо за хапване. Бях капнала и навярно Дейвид е скучал в компанията ми, още повече че умората не ми позволи да танцувам...“ — пишеше му тя и добавяше, че когато излизала със Съливан, се прибирала по-рано, за да поднесе вечеря на Тими, след което го поверявала на съседското момиче Мили. Следобедите прекарвала в магазина, но не се притеснявала за Тими, тъй като училищният автобус го оставял пред дома им, после той си отключвал (винаги носел ключа на връвчица около врата си) и изваждал от хладилника сандвича, който тя му приготвяла.

Картър реши да си припомни френския език, който беше позабравил. Хейзъл му изпрати френския му речник и пълните съчинения на Верлен, а от Ню Йорк поръча най-новия роман, спечелил наградата „Гонкур“. Беше се занимавал с френски в продължение на пет-шест години, докато учеше в гимназията и в колежа. Знаеше, че сега чете по-добре, но почти не можеше да говори. За съжаление нямаше с кого да се упражнява.

Освен това се залови с изучаване на карате. Преподавател му беше Алекс, който един ден ненадейно му бе казал:

— Искаш ли да научиш основните принципи на карате? Ако питаш мен, това е наложително, защото с тези осакатени пръсти едва ли ще можеш да цапардосаш някого както трябва.

Алекс имаше право. Човек никога не знае кога ще му се наложи да „цапардоса“ някого. Ето защо Картър се съгласи да взема уроци по карате, с които отчасти запълваше времето си. Учителят беше по-нисък от него, но двамата имаха почти едно и също тегло. Той внимаваше да не докосва палците на Картър при различните схватки. Тренираха в коридора под развеселения поглед на дежурния надзирател. Алекс беше изнамерил два мръсни дюшека, които постилаха на пода. След три тренировки Картър писа на Хейзъл:

„Алекс ми дава уроци по карате. Занимавал се е с това бойно изкуство в армията и очевидно знае много по въпроса, но все пак ще те помоля да ми намериш наръчник по карате. Може би ще се наложи да го поръчаш чрез книжарницата във Фримонт.“ Искаше му се да добави, че заради осакатените си пръсти все още не е овладял напълно хващането за китките, но за сметка на това изпълнява чудесно саблените удари. Накрая се отказа, защото жена му ненавиждаше насилието. Алекс го бе научил да нанася и удар в шията, който наричаше „убиец“.

Хейзъл купи наръчника, ала цензорът забрани внасянето му в затвора и Картър така и не го получи. Най-парадоксалното беше, че тренировките се провеждаха пред очите на надзирателите. Картър се опита да заздрави ръцете си, като ги удряше странично върху дърво, ала скоро се отказа, тъй като изпитваше невероятна болка в палците.

Горещото лято му се строи безкрайно. Затворът беше построен върху хълм, но почти никога не се усещаше полъха на вятър. Дори да задухаше лек ветреца, той също беше горещ, но хората в нивите изправяха гръб, сваляха шапките си въпреки адската жегла и оставяха въздушното течение да милва запотените им лица. Старинната сграда на затвора беше изградена от тухли и камъни, които седмица след седмица поглъщаха слънчевите лъчи и задържаха топлината, както бяха задържали зимния студ. През август килиите бяха нажежени като огромни пещи; в тях дори нощем не проникваше малко по-хладен

въздух и обитателите им се задушаваша от вонята на собствените си пот и урина.

Хейзъл обясни, че през август Фримонт почти напълно се обезлюдявал и малцината останали жители били толкова замаяни от горещината, че не си подавали носа от къщи; ето защо решила да замине за Ню Йорк с Дейвид Съливан. Той имал приятели — семейство Нолтън — които живеели на 53-та улица срещу Музея на съвременното изкуство. Те предложили на Съливан апартамента си с климатична инсталация, тъй като през август щели да пътуват из Европа. Отначало Картър беше поразен от новината за заминаването ѝ, сетне побесня от гняв, който постепенно беше заменен от примирение и чувство за поражение. Опитваше се да се утеши с мисълта, че двайсетгодишната дъщеря на Нолтънови често ще прекарва почивните дни в апартамента (който очевидно беше огромен и заемаше целия горен етаж на сградата), тъй като работела за през лятото в някакъв курорт близо до Ню Йорк. Тими също щеше да бъде там. Ала според Картър просторният апартамент криеше не по-малка опасност от хотелската стая с едно легло, наета от Хейзъл и Дейвид, които са се записали като съпрузи. Той писа на Хейзъл: „Нямаме ли достатъчно пари да отидеш на хотел?“.

Отговорът ѝ гласеше: „Знаеш ли какво ще ми струва, ако отседна за цял месец в нюйоркски хотел? Да не забравяме и разходите за храна, защото с Тими ще трябва да се храним на ресторант... Ще се видим в неделя и ще поговорим по-подробно“.

В неделя тя заяви:

— Скъпи, вярно е, че съм привързана към Дейвид, но се кълна, че за мен той е като стар, удобен пантоф. — Внезапно избухна в смях и Картър забеляза, че жена му е в прекрасно настроение. Не я беше виждал такава от времето, когато бяха заедно в къщата във Фримонт... в къщата, където сега Съливан се чувстваше почти у дома си.

— Едва ли Дейвид подозира, че го смяташ за „удобен пантоф“ — намръщено отбеляза той.

Хейзъл втренчено го изгледа и повдигна вежди.

— Да не би да намекваш, че ти е неприятно да замина с Дейвид? Хайде, изплюй камъчето. Имаш право да ми се сърдиш.

Картър се поколеба. Осъзнаваше, че в компанията на Съливан тя може да отиде в заведения, където не гледат с добро око на жени без

придружител. Не биваше да я лишава от възможността да се забавлява. Затова отговори:

— Не, нямам нищо против.

Тя сякаш изпита облекчение и усмихнато изрече:

— Струва ми се, че не вярваш в платоничното приятелство между мъж и жена.

— Така изглежда.

— Уверявам те, че ние, жените, твърдо вярваме в платоничната любов.

— Вашите възгледи се различават от тези на силния пол.

— Господи, този мъжки шовинизъм!

— Допускам, че това може да се случи с по-възрастни и грозни жени. Но ти си прекалено красива и външният ти вид действа възбуждащо.

Въпреки че долови недоволството му, тя все пак замина. Август беше особено мъчителен за Картър, въпреки че получи куп писма и пощенски картички от нея. Тими проявил огромен интерес към Музея по естествена история. Веднъж Съливан го завел в Планетариума, докато Хейзъл посетила някаква разпродажба, откъдето си купила три чифта обувки. По този повод тя му писа: „Няма да обувам черните лачени пантофки. Ще чакам да излезеш от затвора и ще ги сложа за първи път, когато отидем на танци. Какво каза доктор Касини, когато видя последните ти рентгенови снимки?“.

Касини го беше обсипал с медицински термини, но най-същественото бе, че долният край на втората става е прекалено уголемен и не се побира във вдлъбнатината си. Картър беше предложил костта да бъде „издялкана“, но очевидно Касини не се наемаше да извърши операцията и се обяви против нея. Картър искаше да бъде прегледан от специалист, но си мислеше, че ще бъде освободен най-късно до декември, след като жалбата му бъде разгледана от Върховния съд, затова не настоя да го заведат на друг лекар. За целта беше необходимо разрешение от надзирателя и въоръжена охрана в случай, че трябваше да напусне затвора — бюрократични процедури, при мисълта за които той потръпваше. Палците му вече не бяха така подути и ръцете му не бяха превързани, ала кожата беше розова, като че натрапчивата болка тлееше отдолу. Осакатените му пръсти бяха почти безполезни, но той все пак си служеше с тях; в противен случай

навярно би се решил на ампутация. Все още си инжектираше четири милиграма морфин дневно, въпреки че бе започнал с двойно по-малка доза. Следователно с течение на времето се беше пристрастил още по-силно към наркотика.

Хейзъл и Тими останаха в Ню Йорк три седмици и два дни. Върнаха се със самолет в събота, за да може Хейзъл да дойде на свиждането в неделя. През този съботен ден, когато поради неவிжданата горещина в лечебницата бяха докарани неколцина затворници с топлинен удар, Картър получи писмо от Лорънс Магран, който с прискърбие му съобщаваше, че Върховният съд е отхвърлил молбата за повторно гледане на делото.

Картър реагира по странен начин. Седна на леглото си, без да изпуска писмото. Не чувстваше нищо — нито изненада, нито разочарование, въпреки че през последния месец беше започнал да вярва, че съдът отново ще гледа делото му. Магран бе открил трима нови свидетели, които бяха видели как Палмър осребрява чекове, както и още две банки, в които въпросният Палмър беше внасял пари като катеричка, събираща шишарки за през зимата. Картър беше убеден, че откритията на адвоката представляват „нови и важни веществени доказателства“, които му осигуряваха повторен съдебен процес. Магран беше на същото мнение, въпреки че депозитите на Палмър в петте банки не надвишаваха петдесет хиляди долара. В последното си писмо обещаваеше, че ще посети затвора тази или следващата неделя.

Картър стана от леглото и се приближи до прозореца в дъното на стаята. На около километър, на пътя към затвора, се издигаше арка с надпис, каквато можеше да се види на входовете на увеселителни паркове или гробища. Тя сякаш трептеше сред августовската жега, но в ясни дни от прозореца се разчиташе надписът, който гласеше: ЩАТСКИ ЗАТВОР. Към арката се движеше черна кола, която оставяше след себе си облаци прах. След секунди премина под надписа и се озова в свободния свят. „Хейзъл още не знае за отказа на Върховния съд“ — внезапно си каза Картър. Самолетът ѝ пристигаше в седем и десет. Беше изминала стотици километри, за да научи неприятната новина.

„Затворът ме е направил напълно безчувствен“ — помисли си той и ненадейно изпита гняв.

В седем и половина пораженското настроение го беше напуснало. Седеше пред пишещата машина на доктор Касини и с два пръста печаташе писмо до Лорънс Магран. След като спомена, че е получил съобщението с неприятната новина, той продължи:

„Остава ми единствено надеждата, че Дейвид Съливан ще открие нови факти, доказващи съучастничество между Грегъри Гауил и Палмър. Или пък ще се натъкне на пари, внесени от Гауил в различни банки. Разбирам, че по този начин вината се прехвърля върху още един човек, но може би Съливан ще намери нови свидетели. Съпругата ми потвърди, че той още живо се интересува от случая. Как мислите, дали десетина нови свидетели ще направят по-голямо впечатление от неколцината, които издирихме досега?“

След като свърши с писмото, си легна, въпреки че едва минаваше осем. Беше прекалено отчаян и дори не си инжектира морфин, както обикновено правеше, преди да се опита да заспи. Усещаше пулсираща болка в палците, която щеше да се засили и да му попречи да заспи. Навярно към един щеше да стане толкова нетърпима, че да го принуди да си инжектира поредната доза. Затворът и морфинът бяха най-страшните врагове на Картър. Всъщност наркотикът беше едновременно негов враг и приятел, все едно, че бе същество от плът и кръв. Като Дейвид Съливан. Или като закона, който понякога закриляше хората (в това Картър не се съмняваше), а в други случаи ги преследваше (както в неговия случай).

Когато в неделя Хейзъл дойде на свиждането, вече беше научила новината. Картър го разбра още щом тя влезе в помещението за посещения. Усмивката ѝ беше пресилена, от Хейзъл не се излъчваше онази жизненост, която привличаше погледите на надзирателите и на затворниците. Обясни, че тази сутрин Съливан телефонира на адвоката, който му съобщи неприятната вест. После Дейвид я съобщи и на нея.

— Съжалявам, Хейз — промърмори Картър. Спомни си за многобройните писма, които беше съчинила (бяха наивни и изпълнени

с гняв, после се беше научила да пише официални послания) и изпратила до редакциите на местния вестник на „Ню Йорк Таймс“, както и до губернатора на щата. Тя не пропускаше да му донесе копията, за да ги прочете и той.

— Дейвид е тук — внезапно обяви Хейзъл. — Иска да те види.

Изглеждаше толкова покрусена, че Картър положи огромно усилие гласът му да прозвучи уверено.

— Магран веднъж спомена, че законът не забранява изпращане на втора жалба до Върховния съд. Между другото, знаеш ли дали той ще дойде днес?

— Не. Може би е казал нещо на Дейвид.

Картър се опита да смени темата и заразпитва как са прекарали в Ню Йорк. След няколко минути осъзна, че разговорът не върви, и попита дали на Тими му е скучно във Фримонт.

— О, Фил! — Хейзъл рязко се приведе и закри лицето си с длани. Главата ѝ почти се допираше до стъклото и на Картър му се прииска да я погали. Вместо това се опита да се засмее и промърмори:

— Скъпа, не плачи. Остават ни още осем минути.

Тя отдръпна ръцете си и се изправи на стола.

— Не плача — заяви спокойно, въпреки че очите ѝ, бяха насълзени.

Отново заговориха за Ню Йорк и осемте минути неусетно изминаха. Хейзъл се изправи и каза:

— Ще ти пиша още довечера, скъпи. Остани да се видиш с Дейвид.

В този момент Съливан влезе в помещението и Картър го посочи на надзирателя.

— Имам още един посетител.

Човекът от охраната погледна пропуска, за да се убеди, че Съливан е дошъл при Картър, сетне затворникът и адвокатът седнаха един срещу друг от двете страни на стъклената преграда.

Дейвид Съливан беше на около трийсет и пет, с няколко сантиметра по-висок от Картър и малко по-слаб, въпреки че след влизането си в затвора Картър беше свалил поне осем килограма. И двамата имаха сини очи, но тези на адвоката имаха по-наситен цвят и бяха по-малки. Съливан неизменно беше олицетворение на

спокойствие и самоувереност. Когато седна срещу Картър, не се опита да го утешава заради отхвърлянето на жалбата му, а подхвана направо:

— Разбира се, твое право е да подадеш втора молба. Магран е имал предвид точно това. Не се отчайвай, Фил. Всяко зло за добро — сега ще разполагаме с повече време за събиране на необходимите доказателства.

Картър се чувстваше раздвоен. Подозираше, че неговото дело е станало едва ли не хоби на Съливан. Ако след години адвокатът напишеше мемоарите си, няколко страници положително щяха да бъдат посветени на сложния и заплетен казус „Картър“. Стори му се, че вижда написаното: „Съпругата на Картър стана моя жена, спътница в живота ми...“. Внезапно се опомни и се заслуша в думите на посетителя си.

— Опитвам се да докажа какви суми е харчил Гауил, Тутинг събираше същата информация относно Палмър. Свързах се дори със собствениците на магазините, от които си е купувал алкохол и които са доста на брой, но за съжаление повечето не са запазили старите си разписки. — Съливан смръщи чело и свъси изрусените си от слънцето вежди, сетне се приведе и изгаси цигарата си в пепелника. — Гауил и Палмър поне два пъти са били в Ню Йорк по едно и също време. Проявили са голяма предпазливост, пътували са с различни полети и са отсядали в различни хотели. Едно от нещата, с които се занимавах в Ню Йорк, беше да разпитам администраторите на двайсетина хотела.

Фразата „Едно от нещата, с които се занимавах в Ню Йорк“ жегна Картър.

— Проучванията отнемат много време — продължи Съливан. — Знам, че едва издържаш в тази атмосфера. — Той се огледа, сетне вдигна очи и към тавана. — Трябвало е да разрушат сградата още в началото на века или още по-рано.

— Или пък никога да не я строят.

— Прав си — засмя се адвокатът. Зъбите му бяха хубави, но подобно на устата му изглеждаха малки върху широкото му лице.

Картър подозираше защо Гауил и Палмър са били в Ню Йорк по едно и също време: Гауил, който също като шефа си беше ерген и обичаше празненствата, вероятно е чукал приятелките на Палмър. Ала не издаде мислите си пред Съливан, а подхвърли:

— Хейзъл ми каза, че сте прекарали чудесно в Ню Йорк.

— Дано да се е поразведрила. За съжаление не можах да ѝ отделя повече време. Тя ме запозна с приятелите си, аз от своя страна, ѝ представих старите си познайници, така че не минаваше вечер, без да ни поканят някъде. Тими почти винаги идваше с нас и дори да му се приспеше, домакините любезно ни предоставяха легло за него.

— Ще ти задам един въпрос, но искам да ми отговориш искрено: как се справя Хейзъл? Питам теб, тъй като напоследък прекарвате доста време заедно.

Изражението на Съливан стана още по-сериозно.

Картър очаквателно впери поглед в него. Вече съжеляваше за необмисления си въпрос. Не искаше адвокатата да си въобрази, че много държи на неговото мнение.

— Смятам, че Хейзъл постъпи правилно, като прие предложението на Елси. Така поне няма да скучае. Не че няма достатъчно занимания вкъщи, но работата в магазина ще я накара да забрави за... е, нали знаеш. Тя е силна жена. По-точно — притежава изключително силна воля.

— Твърди, че много държи на теб.

— Дано да е така — откровено изрече Съливан.

— Сигурен съм, че и ти я харесваш, иначе нямаше да прекарваш толкова време в компанията ѝ.

Адвокатът примигна и сякаш настръхна, ала успя да се усмихне и лицето му остана невъзмутимо.

— Фил, мислиш ли, че щях да те посещавам в затвора, ако имах непочтени намерения спрямо жена ти? Невъзможно е да ме смяташ за такъв лицемер.

Картър си спомни как Гауил беше заявил, че Съливан е истински лицемер, неспокойно се размърда на стола си и промърмори:

— Не съм казал, че намеренията ти са непочтени.

— Навярно Хейзъл е най-вярната съпруга на света — заяви адвокатът, а глас в съзнанието на Картър прошепна: „Сигурен е, защото се е опитал да я ухажда“. — Личи си по всичките ѝ постъпки — продължи Съливан. — Само за теб говори, пише ти всеки ден, едва дочаква деня за свиждане. Когато пътуваме с кола из околностите на Фримонт, тя непрекъснато ми показва местата, където сте се разхождали или сте си устройвали пикник. — Той сви рамене и замислено сведе поглед към плота пред себе си. — Сподели с мен, че

мечтае да излезеш от затвора и да заминете за Европа. Доколкото разбрах, веднъж сте били на Стария континент.

— Да — потвърди Картър. Бяха предприели сватбено пътешествие из Европа, средствата, за което бяха осигурени от чичо Джон и леля Една. — Влюбен ли си в нея? — внезапно изтърси той.

Съливан леко се изчерви и придоби тържествено изражение.

— Няма причина да ми задаваш този въпрос.

— Така е — поусмихна се Картър. — И все пак моля да ми отговориш.

— Смятам, че това няма абсолютно никакво значение...

— А пък аз мисля, че има — побърза да го прекъсне Картър.

— Добре, сам си го изпроси — заяви Съливан, който беше успял да се овладее. — Влюбен съм в нея, но знам, че нямам никакъв шанс, и не се опитвам да я спечеля.

— Нима? Призна ли й чувствата си?

— Да. Тя каза... че помежду ни не може да има нищо, и предложи повече да не се срещаме. Очевидно беше неприятно изненадана — добави адвокатът и стрелна с поглед Картър. — Покъсно съжалих, че съм издал чувствата си.

Картър внимателно го наблюдаваше.

— Казах й, че никога повече не ще й споменавам за любовта си, но държа да се виждаме — продължи Съливан.

— Ясно — промърмори Картър, но всъщност не разбираше нищо. Освен че положението е взривоопасно.

— Мисля, че й се обясних преди шест месеца. Оттогава не съм казал нито дума по този въпрос. — Втренчи се в Картър със самодоволно изражение, сякаш се възхищаваше от благородната си постъпка.

— Нима изпитваш удоволствие, когато се самоизтезаваш?

— Предпочитам сегашното положение, отколкото изобщо да не виждам Хейзъл — напълно сериозно заяви адвокатът.

— Ако не бях в затвора, щеше ли да й направиш признание? Питам се дали въобще щеше да се влюбиш в нея.

Съливан се позамисли, сетне отвърна:

— Не знам.

— Престани да ме баламосваш! — сопна се Картър, при което събеседникът му подскочи, като че му беше ударил плесница.

Адвокатът отмести стола си от масата и отново кръстоса крака.

— Признавам, че имаш право. Нито аз, нито Хейзъл знаехме докога ще останеш в затвора. Дори сега бъдещето ти е неясно. Когато човек е влюбен, не крие чувствата си от жената на мечтите си. Помолих я и толкова!

Картър притисна палците си върху кибритената кутийка на масата.

— Преди малко спомена, че си се обяснил на Хейзъл, сега казваш, че си я помолил за нещо.

— Грещиш. Признах ѝ, че я обичам, след което никога не сме говорили по този въпрос.

Картър не му вярваше. Познаваше Хейзъл и знаеше, че би отказала да се среща със Съливан, ако признанието му я е обидило и поведението му ѝ се е сторило нахално. Най-важното беше, че тя не понасяше досадниците, а почти всяка вечер прекарваше в компанията на адвоката.

— Не е ли парадоксално, че човекът, влюбен в съпругата ми, се опитва да ме измъкне от тук?

Съливан се засмя.

— Не говори глупости. Нямам никакъв шанс да спечеля Хейзъл, независимо дали си в затвора, или на свобода.

„Май си противоречиш — помисли си Картър. — Преди малко призна, че нямало да се обясниш на Хейзъл, ако не бях далеч от нея.“

— Повярвай ми, че искрено обичам Хейзъл. Ще ти помогна да излезеш от затвора, за да я направя щастлива, защото тя желае само теб.

Картър се облегна на масата, усмихна се и мислено отправи към Съливан няколко цветисти ругатни, които беше научил тук, сетне заяви:

— Мисля, че времето на истинските кавалери безвъзвратно е отминало.

— От разказите на Хейзъл разбрах, че си непоправим романтик. Не позволявай на живота в затвора да те превърне в циник.

Картър мълчеше.

— Смяташ ли, че нарочно се бавя с разследването на Гауил? — попита Съливан и се приведе. — Изпратил съм и запитвания до фирмите, в които е работил и които се намират из цялата страна. Той

знае за интереса ми към него. Дори да не е замесен в аферата със строителните материали, в миналото си е вършил много тъмни сделки. Действията ми го изнервят. Дрексъл отдавна да го е уволнил, но се колебае от страх да не го обвинят, че не умее да подбира персонала си. — Адвокатът очаквателно погледна събеседника си и след като Картър отново не реагира, гневно добави: — Сигурен съм, че ако се разровя по-надълбоко, Гауил ще ме отстрани.

— Едва ли.

— Не ме разбра — исках да кажа, че ще ме убие. Или ще накара някого да ме очисти.

— Не може да бъде. Мисля, че страховете ти са безпочвени.

— Нямах да говориш така, ако знаеше в какво се е забъркал в Ню Орлийнс. Там е било извършено загадъчно убийство — някой си Бийчъм, член на щатската законодателна комисия, е бил удушен и захвърлен в реката. Въпросният Бийчъм яростно се е противопоставял на застрояването на нови парцели в района. Естествено, Гауил и шефовете на компанията, в която работел, заявили, че нямат нищо общо с убийството, но малко след това компанията успяла да получи разрешение за строителство. Предполагам, че се питаш защо ти разказвам тази история, но тя показва що за човек е Гауил. Сигурен съм, че ще отстрани всеки, който е застанал на пътя му...

Картър усети, че надзирателят сложи ръка на рамото му, и се изправи — свиждането беше приключило.

Съливан също стана. Очевидно изпитваше облекчение, че разговорът им е прекъснат. След секунди възвърна обичайното си самоуверено изражение и подхвърли:

— Ще се видим скоро, Фил. Горے главата! — Обърна се и бързо се отдалечи.

ОСМА ГЛАВА

От време на време докторът изпращаше по Картър лекарства на затворниците в шестте блока. Беше го предупредил, че атмосферата в Блок С е най-потискаща. Там сивкавите каменни стени изглеждаха още по-мръсни, килиите и коридорите бяха по-слабо осветени (тъй като много от електрическите крушки липсваха), а обитателите изглеждаха по-възрастни и примирени, но при все това по-враждебно настроени. Навярно и те като Картър още не можеха да забравят убийството на Чърнивър. Тълпата затворници напомняше придошла река, която помиташе всичко по пътя си и можеше да убие човек. Възможно бе и продължение на няколко секунди неколцина от тях да нанесат смъртоносни удари, сетне с невинни изражения да се присъединят към потока от хора, където бяха в безопасност, тъй като останалите бяха техни съучастници. Картър се питаше как ли би реагирал, ако ръцете му не бяха осакатени и ако през онзи фатален ден се беше озовал близо до Чърнивър. Беше почти сигурен, че би ударил надзирателя дори да му нямаше зъб заради изтезанието, на което го беше подложил.

Четири блока с килии бяха хаотично свързани помежду си и не образуваха квадрат. Останалите две сгради бяха пристроени под ъгъл към Блок Д. Картър си спомняше, че отдалеч тази композиция приличаше на дерайлирал влак, чиито вагони са се покачили един върху друг. Между постройките имаше двойни врати, охранявани от надзиратели, и затворниците можеха да преминават само с пропуски. Придвижването към трапезарията, работилниците и пералнята ставаше под строй, по двама в редица. Г-образното пространство, образувано от пристроените два блока, имаше от двете страни ограда от стоманена и бодлива тел. Това беше дворът, където между четири и пет следобед затворниците правеха физически упражнения под зорките погледи на шестима надзиратели, въоръжени с автомати. Затворът беше пренаселен и осъдените се хранеха на две смени, тъй като трапезарията бе прекалено малка.

Наскоро в лечебницата беше дошъл едър петдесетинагодишен мъжага с кожно възпаление. Доктор Касини го прегледа и го изпрати обратно в килията му, намираща се в Блок D, като му даде някакъв мехлем. Сега Картър му носеше втора кутийка от мазилото. Човекът беше сам. Картър го попита къде е съкилийникът му.

— Излезе му късметът. Майка му умря, та го пуснаха вкъщи.

— Вкъщи ли?

— Ами да. Замина за Чикаго и ще отсъства два дни. Блазе му — ще се види с жена си. — Здравенякът вдигна глава и лукаво намигна, сетне продължи да бърбори. Суипи бил придружен от неколцина надзиратели, които отивали в отпуск... нямало да му свалят белезниците дори във влака, ама си струвало да потърпи, защото щял да прекара две нощи с жена си.

Картър смаяно го слушаше, сякаш човекът разказваше невероятна приказка, чиито герои изчезваха като по чудо, променяха външността си или имаха способността да се провират през ключалки. Внезапно се сепна и тръсна глава, потресен от обзелите го чувства. След миг машинално промърмори:

— Истински късметлия...

Здравенякът намръщено го изгледа — очевидно беше разгневен от прекъсването. Сетне ненадейно скочи на крака и вдигна юмрук.

Картър отстъпи назад в коридора.

Мъжаката изруга и с все сила хвърли кутийката с мехлема. Тя се удари в стената, капачето отхвъркна, издавайки звук, наподобяващ идиотско кискане, после се изтърколи на пода.

След четири дни Картър излъга надзирателя Кларк, че отново трябва да занесе лекарство на болния в двацет и седма килия. Изгаряше от любопитство да види Суипи. Минаваше четири, затворниците бяха в килиите си и очакваха звънеца за вечеря. Едрия мъжага го нямаше, но Суипи седеше на стола, подсвиркваше и щракаше с пръсти в такт с музиката, която се разнасяше от слушалките. Като видя Картър, възкликна:

— Здравсти, заместник-докторе. Какво те води насам? — Изглеждаше толкова въодушевен, сякаш бе пиян.

— Донесох мехлем за приятеля ти.

— Добре, ще му го предам.

Картър го изгледа от глава до пети и промърмори:

— Чух, че са те пуснали за два дни.

— Ъ-хъ. Не беше много гот, ама все пак си бях вкъщи. — Все още се поклащаше в такт с музиката и по всичко личеше, че няма търпение отново да си сложи слушалките.

— Е, не се оплаквай... поне си бил с жена си — изтърси Картър. Хвърли кутийката на долното легло и понечи да си тръгне, но не можеше да откъсне поглед от Суипи, като че очакваше по лицето му да е изписан магически знак от чудесното преживяване.

— Прав си, ама това трябва да ми държи влага за доста време — изкиска се Суипи. — Старият отдавна хвърли топа, жива е само сестра ми, обаче тя пращи от здраве. — Сложи си слушалките и се обърна към нощното шкафче, като подметна: — Благодаря ти от името на Джеф.

Два-три месеца по-късно, малко преди Деня на благодарността, Картър се запозна с Макс Сампсън, когато занесе някакво лекарство против кашлица във втори блок. Забеляза Макс, защото той чешете книга на френски (с меки корици и заглавие „Обещанието“, изписано с червени букви), седнал до масичката в килията си. Беше сам. Картър спря до отворената врата и каза:

— Извинете...

Непознатият вдигна глава.

— Французин ли сте?

Човекът дружелюбно се усмихна. Лицето му беше толкова бледо, че високото му чело изглеждаше почти бяло под черната му чуплива коса.

— Не съм — отговори той. — Но от време на време чета книги на френски.

— Говорите ли този език?

— Някога говорех само френски... Защо питате? — Непознатият отново се усмихна.

Усмивката му стопли сърцето на Картър. Затворниците никога не се усмихваха, а подигравателно се кискаха и кикотеха. Дружелюбното изражение на непознатия му даде смелост да отговори:

— Защото се опитвам да го науча... самостоятелно. Vous pouvez parler — vraiment?

— Oui. — Човекът се усмихна още по-широко и ослепителнобелите му зъби проблеснаха.

Картър остана при него цели десет минути, докато удари звънецът за обяд. Чувстваше се необикновено възбуден и щастлив. Разговаряха ту на английски, ту на френски. Когато Картър не можеше да си спомни някоя дума, новият му приятел му я подсказваше. На полицата в дъното на килията му бяха подредени двајсетина книги и половината бяха на френски. Макс щедро му зае две от тях: едната беше сборник стихове на френски поети от осемнайсети век, а другата съдържаеше откъси от „Мисли“ на Паскал. Каза му още да не бърза да му ги връща. Докато вървеше към лечебницата, Картър се почувства напълно променен. Откакто беше в затвора, за първи път срещаше сродна душа; нещо му подсказваше, че ще се сприятели с този човек. Усещаше се окрилен. Макс му беше разказал, че е от Уискънсин; баща му бил американец, а майка му французойка; след като станал на пет, живял шест години с нея във Франция и посещавал местното училище. Подметнал бе, че е от пет години в затвора, но не беше споменал защо е осъден, а Картър изобщо не го беше грижа.

Най-забавно му се стори, когато Макс спомена за облога си с друг затворник от същия блок; състезавали се чие лице ще бъде побледо до Коледа. Победителят щял да получи шест кутии нес кафе и Макс смяташе, че ще спечели, въпреки че противникът му беше блондин. Затова се пазел от слънцето, когато два пъти седмично ги извеждали на двора. Каза още, че вече е избрано жури от шестима затворници, което щяло да определи победителя.

— Винаги съм бил неестествено блед — усмихнато беше произнесъл на френски той. — Очевидно ми е било предопределено да прекарам живота си в затвора.

Уговориха се на следващия ден да се срещнат в 3.35 в килията на Макс.

Когато зачете последното писмо от Хейзъл, радостта на Картър от запознанството с новия му приятел помръкна. Посланието ѝ му се строи изпълнено с меланхолия. То гласеше:

„Скъпи, вярваш ли, че съдбата (или Бог) ни е изпратила тези несгоди, за да ни изпита? Прости ми, ако думите ми ти се сторят странни. Тази вечер, както много пъти досега, се чувствам някак особено. И двамата живеем

в истински ад, но се утешавам с мисълта, че малцина са подложени на подобно изпитание. Смятам, че досега с теб се справяме чудесно и проявяваме забележителна смелост. Призовавам те да стиснем зъби и да издържим до край. Навярно съм повлияна от телефонния разговор, който днес следобед проведох с господин Магран...”

Адвокатът ѝ беше съобщил, че не ще могат да подадат повторна молба до щатския Върховен съд поради настъпването на празниците. За първи път Картър не се почувства съкрушен; побърза да отговори на Хейзъл и писмото му беше почти оптимистично.

„Непрекъснато ми задаваш въпроса как е възможно в целия затвор да няма един свестен човек, с когото да се сприятеля. Омръзна ми да ти отговарям, че всички тук са истински негодници, ала днес си вземем думите обратно. Съвсем случайно се запознах с един симпатяга, който знае френски, и сега има с кого да се упражнявам. Приятелят ми се казва Макс Сампсън и е горе-долу на моята възраст. Висок е, тъмнокос и е много блед. Ще ти разкажа любопитни подробности за бледността му, когато се видим. Килията му е във втори блок, но съм сигурен, че ще мога да го посещавам винаги, когато пожелае.“

Ненадейно му хрумна, че не знае нищо повече за Макс, освен че майка му била францужойка.

През следващите дни не научи подробности от живота на новия си приятел, но с нетърпение очакваше кратките си срещи с него. Съкилийникът на Макс беше едър добродушен негър, който разбираше само думата „oui“, но по време на посещенията на Картър се покатерваше на леглото си, разлистваше орфаните си комикси или използваше слушалките. В писмата си Картър непрекъснато споменаваше Макс, а по време на неделните свиждания говореше само за него. Беше смаян, когато разбра, че Хейзъл ненавижда приятеля му, не се сдържа и възкликна:

— Въобразявах си, че ще се зарадваш, задето съм открил един симпатичен човек в този ад.

— Омръзна ми да слушам за Макс — уж на шега възкликна тя, но си личеше, че действително е ядосана.

— Извинявай, ако съм ти досадил. Затворническият живот е еднообразен и скучен, скъпа. Може би предпочиташ да ти разкажа за... например за двамата глупаци, които за малко не ослепяха, след като изпиха спирта за почистване на пишещите машини? — Картър се засмя. Смееше се много по-често, откакто се беше запознал с Макс. — Искам да ти представя моя приятел. Той е... мисля, че жените биха го харесвали.

Но Хейзъл така и не се запозна с Макс. На Картър му хрумна тя да поиска свиждане с него под предлог, че е негова приятелка, ала Макс отхвърли предложението му.

— Предпочитам да не я виждам. Фаталист съм и се страхувам, че няма да е за добро — обясни той и Картър реши да не настоява.

Не спомена идеята си на Хейзъл, защото знаеше, че и тя не ще я одобри. Нямахше опасност тя да види Макс в помещението за посетители, тъй като никой не го посещаваше. Той беше обяснил, че няма семейство и единственият, който е идвал да го види, бил бившият му хазяин, но след две посещения през първата година повече не се появил. Картър си казваше, че загрижеността на хазяина говори добре за Макс, но никога не му задаваше въпроси за миналото му. Макс също не го разпитваше; беше забелязал осакатените му палци и знаеше какво е предизвикало деформацията им, ала само примирено беше изрекъл на френски:

— Хората тук са жестоки.

В съботните и неделните вечери двамата отиваха заедно на кино. Картър изпитваше удоволствие при мисълта, че приятелят му споделя отвращението му от посредствените филми. Разбира се, дружбата им не остана незабелязана от надзирателите и от затворниците. Някои предполагаха, че двамата са хомосексуалисти, и се подиграваха в лицето на Картър или зад гърба му. Той не се засягаше от циничните им подхвърляния, ала знаеше, че някои затворници се забавляват, като пребиват обратните. Винаги, когато влизаше в блока на Макс, се озърташе, за да не го нападнат в гръб. Докато беше в килията при приятеля си, държаха вратата отворена (въпреки че всеки любопитен

можеше да надникне и през решетките), и чернокожият присъстваше на разговорите им. Един ден му хрумна, че никога не е докосвал Макс, дори не са се ръкували.

— Да учиш за фалшификатор? — попита го веднъж надзирателят, охраняващ вратата между двата блока.

Картър недоумяващо го изгледа.

— Виждам как понякога пишеш нещо — продължи униформеният и кимна към килията на Макс, сетне се ухили. — Приятелят ти е един от най-добрите фалшификатори.

Картър му махна, опита се да отвърне на усмивката му и отмина. Спомни си красивия почерк на приятеля си, който изпълваше тетрадките му и който изглеждаше някак... Невинно. Не можеше да си представи, че Макс е фалшификатор — думите на надзирателя го бяха шокирали, сякаш някой беше съблякъл гол приятеля му. Утешаваше го мисълта, че Макс поне не е осъден за убийство.

Вече знаеше, че ако Върховният съд повторно отхвърли молбата му, приятелството с Макс щеше да му помогне по-леко да понесе удара. Така се опитваше да се подготви за най-лошото.

Вторият отказ пристигна през един априлски ден със следобедната поща. Този път Картър беше напълно смазан. Искаше му се веднага да изтича при Макс, но беше невъзможно да го посети по това време. Заклучи се в тоалетната и повърна. Искаше му се да остане сам и да не разговаря с никого, но в затвора човек никога не оставаше сам.

През нощта почти не мигна, накрая, уморен от мрачните си мисли, взе приспивателно. На следващата сутрин с безизразно лице машинално се зае със задълженията си. Отказа да обядва, а в три часа си приготви чаша нес кафе — Макс му беше подарил три кутии за Коледа, тъй като беше спечелил облога.

След половин час отиде в килията на приятеля си, приседна на долното легло и закри лицето си с длани. Сетне се разрида, без да го е грижа, че негърът смаяно го наблюдава и че всеки минаващ отвън ще спре и ще впери любопитен поглед в него.

— Знам какво се е случило — промълви Макс, сетне добави на френски: — Навярно си получил отказ от Върховния съд.

Картър кимна.

Чернокожият дочу думата „върховен“ и разбра всичко.

— Мили боже! — печално възкликна той и тромаво излезе от килията.

Макс запали цигара и я подаде на Картър, който заразказва за работата си в „Трайъмф“, за Уолъс Палмър, за съдебния процес и за това колко невероятно му се сторило, когато през септември го изпратили в затвора. Разказа за Гауил и за Съливан, който твърдеше, че иска да му помогне, но бе признал, че е влюбен в жена му.

— Сега непременно трябва да накарам Хейзъл да се върне в Ню Йорк! — възкликна той и удари с юмрук по коляното си, без да обръща внимание на болката в палеца си.

— Съветвам те днес да не взимаш никакви решения — спокойно изрече Макс с плътния си глас, който сякаш принадлежеше на самия Господ Бог.

Картър не му отговори и дълго мълча.

Приятелят му заговори на френски: разказваше как на пет години го завели във Франция, описваше детството си там. Когато баща му починал и парите за издръжката на детето секнали, майката го довела обратно в родния Уискънсин, където живеели неколцина роднини на съпруга ѝ. След няколко години се омъжила повторно, но завареният баща нямал намерение да издържа Макс по време на следването му. След като завършил гимназия, младежът постъпил на работа в печатарски цех и изучил занаята. На двайсет и една се запознал с Анет, която била на деветнайсет. Искали да се оженят веднага, но баща ѝ настоявал да почака две години, докато девойката стане пълнолетна.

— Съгласих се. Бях много щастлив, защото безумно обичах Анет — обясни Макс.

Най-после се оженили, но след по-малко от година съпругата му загинала при нелепа катастрофа. Заедно с майката на Макс пътували с кола, Анет рязко извила волана, за да избегне внезапно изскочила на шосето сърна, и автомобилът полетял в пропастта — всичко това научили от шофьор, който станал неволен свидетел на катастрофата. Най-потресавачото било, че Анет била бременна. След трагедията Макс започнал да пие, поради което го уволнили. Заминал на юг и в Нешвил се запознал с „подозрителни типове“, между които имало бивши затворници и фалшификатори. Макс се научил да подправя банкноти и документи, а крадците и мошениците от бандата започнали

да му носят пътнически чекове и всякакви документи, които трябвало да бъдат подписани.

— Осъзнавах, че съм измамник — промълви Макс, но изобщо не ме беше грижа, защото бях сам на света и никой не милееше за мен.

Работата му била доходна и той смятал, че е в безопасност, но една нощ леговището на бандата било нападнато от двама цивилни полицаи. По време на ръкопашната схватка Макс убил единия, в резултат на което го обвинили в предумишлено убийство и във фалшифициране на документи и го осъдили на седемнайсет години.

— А сега вече съм на трийсет — мрачно завърши той. — Понякога животът е странен, нали, приятелю?

Картър въздъхна. Чувстваше се смъртно уморен. Макс стана и го побутна:

— Полегни си.

Картър се отпусна на долното легло и вдигна краката си върху одеялото, но след миг подскочи и промълви:

— Скоро ще удари звънецът за вечерята. Не искам да заспивам.

Макс бавно крачеше напред-назад из килията, размахваше ръце и от време на време притискаше дланите си една към друга. Изражението му беше спокойно, в тъмните му очи като че проблясваха закачливи пламъчета. По всичко изглеждаше, че новината изобщо не го е смаяла. Незнайно защо поведението му подейства успокояващо на Картър.

— Животът е странен — отново изрече Макс. — Човек трябва да гледа на нещата в перспектива или като щраус да заравя главата си в пясъка, но и в двата случая има опасност да полудее. Почти невъзможно е да вършиш и двете едновременно. Днешният ден ти се струва ужасен, защото виждаш само лошата страна на живота. — Приведе се и му подаде някаква книга. — Прочети я. — В този миг прозвуча до болка познатият звънец за вечерята и пронизителният му звук още повече изнерви Картър. Макс го изчака да стихне и усмихнато заяви:

— Нямам търпение да опитам днешния кулинарен шедевър — подозирам, че ще поднесат canardeau a e'orange. — Той тикна книгата в ръцете му.

Картър я взе, без да погледне заглавието ѝ. Думите на приятеля му го накараха да се усмихне и внезапно се почувства по-добре.

ДЕВЕТА ГЛАВА

И този път Хейзъл вече беше научила неприятната новина. Магран ѝ беше телефонираше в деня, когато бе пуснал писмото на Картър. Тя побърза да изпрати на съпруга с послание, по което можеше да се съди, че е потисната, но успява да се владее. Ала когато я видя в неделя, Картър беше потресен. В очите ѝ се четеше такова отчаяние, че изглеждаше като дрогирана.

— Настоявам да се върнеш в Ню Йорк — подхвана той.

Хейзъл помълча, сетне отговори:

— Казваш го толкова безразлично. Много си се променил, Фил.

— Не съм — побърза да възрази той, макар да знаеше, че е права.

— Месеци наред настоявам да го сториш. Сега няма никакъв смисъл да оставаш тук.

— По-добре да обсъдим следващите ни постъпки.

Магран му беше писал, че ще продължат да подават специални жалби, но Картър недоумяваше какво означава това. Обърна се към Хейзъл и промърмори:

— Магран не изясни какво ще предприемем оттук насетне.

— Глупости! Спомена ми, че трябва да изпратим писма до отделни личности, както и до някакъв комитет в Ню Йорк — не си спомням названието му, но знам, че се занимава с гражданските права. Господин Магран ми спомена за него по телефона.

Картър въздъхна.

— Знаеш ли, Хейз, не съм единственият в подобно положение. Нима мислиш, че някой ще си мръдне пръста да помогне на събратята ми по съдба, които също пишат до всички инстанции? Никой няма нито време, нито власт да се занимава с такива като нас.

— Грещиш, комитетите са създадени точно за това — заяви Хейзъл и облегна стиснатите си юмруци на масата. — Според господин Магран трябва да пишеш до всички.

— Добре, кажи ми адресите. Непременно ще им пиша.

Тя погледна към часовника и промълви:

— Макс ти влияе зле, Фил.

— Защо? — свъси вежди Картър.

— Много си се променил, откакто се запозна с него.

— Нима? Знай, че благодарение на него по-леко приемем ударите на живота.

— Въобразяваш си... спомена, че той е тук от пет години. Макс е закоравял престъпник, ти сам ми писа, че бил опитен фалшификатор. Мисля, че е свикнал със затвора и навярно не ще успее да се пригоди, когато го освободят. Чела съм за хора като него. Неспособни са да водят нормален живот, да се справят с отговорностите и с работата си. Страхувам се, че вървиш по неговия път, щом започваш да проявяваш търпимост към хора като Макс. Имам чувството, че животът тук започва да ти се струва поносим, и ако подозренията ми се оправдаят, това е краят. — Думите й прозвучаха като ултиматум.

Картър изслуша тирадата й търпеливо, но в душата му бушуваше негодувание. Знаеше, че атаката срещу Макс всъщност е атака срещу самия него. След няколко секунди заговори:

— Искях да се запознаеш с него, но ти не пожела. Писах ти как съпругата му загинала само няколко месеца след сватбата им.

— Много хора преживяват трагични събития, но не станат престъпници.

— Осъден е за една-единствена простъпка, а ти говориш така, сякаш е рецидивист. Макс е културен и възпитан, за разлика от останалите затворници, които са истински скотове. Не мога да се нарадвам, че го открих. Може би след шестте хиляди затворници има и други като него, но съм имал възможност да се запозная едва с неколкостотин от тях. — Не искаше да упреква Хейзъл заради нежеланието й да се запознае с Макс, тъй като приятелят му също беше отказал да се срещне с нея. Скрил беше и факта, че преди няколко месеца той го беше помолил да му занесе морфин. Картър се измъкна под предлог, че дрогата е заключена, но пропусна да спомене, че има ключ от шкафчето с медикаментите. На два пъти, докато отиваше при Макс, надзирателят го беше претърсвал и Картър знаеше, че зле ще си изпати, ако открият у него наркотик. Не беше изненадан от молбата на приятеля си, но нямаше намерение да съобщава тази подробност на Хейзъл. — Скъпа, иска ми се да разбереш какво ме привлича към Макс. Освен това двамата сме заедно по двацет минути,

и то не всеки ден, тъй като два пъти седмично точно това време е определено за къпане. Знаеш какво пише в книгите за затворите и за престъпниците. Открих в библиотеката литература на тази тема и прочетох всичко.

— Следователно разбираш от какво се страхувам. Не допускай това да се случи с теб.

Картър седеше като на тръни на ръба на дървения стол и се взираше в ръцете си. Внезапно си представи как изглежда. Носеше бялата риза с къси ръкави, задължителна за неделните свиждания; дрехата вече не му се виждаше глупава, дори я намираше за елегантна в сравнение с работните ризи. Не се смущаваше и от късата си коса, въпреки че след задължителното ежеседмично подстригване прическата му беше доста странна. Добре че побелелите косми по слепоочията му не личаха толкова, при все това беше сигурен, че Хейзъл ги е забелязала — тя не пропускаше нищо. Бръчките на челото и между очите му бяха по-дълбоки. И разбира се, беше блед. Сигурен беше, че Хейзъл не одобрява външния му вид. Питаше се какво да й каже, накрая изтърси:

— Напоследък се навъртам в дърводелския цех.

— Браво, ето едно полезно занимание. Какво правиш?

— Ами... в момента помагам при изработването на полици за пералното помещение. Не мога да изпълнявам всички операции, но отлично боравя с ротативния трион.

Както обикновено през оставащите десет минути до края на свиждането разговаряха за Тими. Картър се поинтересува за бутика, макар да знаеше, че търговията не вървеше и че Хейзъл и Елси не печелеха почти нищо. За това, че работеше следобедите в магазина, съпругата му получаваше петдесет и седем долара седмично и комисионна от всяка продажба. Заплатата беше мизерна, но Хейзъл поне не скучаеше.

След свиждането не отиде при Макс. Думите на жена му го бяха смутили и объркали. Зачака с необяснимо притеснение писмото на Хейзъл, което щеше да пристигне във вторник. Тя вече не му пишеше в неделя веднага щом се прибереше вкъщи след свиждането. Картър знаеше, че ще му съобщи и за какво са разговаряли с Магран в понеделник.

Когато прочете дългоочакваното писмо, се изненада от спокойния тон на Хейзъл. Съобщаваше му названията и адресите на четири комитета и организации, както и на двама души във Вашингтон, на които непременно трябвало да пише. Той знаеше за два от комитетите — беше им изпратил писма преди месеци, но дори не го бяха уведомили, че са получили посланието му.

Продължи да посещава Макс три-четири пъти седмично. Вече пишеше съчинения на френски, приятелят му поправяше грешките като истински преподавател, а при следващата среща ги обясняваше на Картър. Едно от съчиненията се наричаше „Моят ден“ и представляваше доста забавно описание на ежедневието в лечебницата. Друго беше озаглавено „Как бих искал да прекарам един ден“ и беше образец за използването на условното наклонение. Картър беше сътворил приказен свят на домашния уют, описваше разходки с кола с Тими и Хейзъл, представяше си как ловят риба, приготвят вечерята на огън и спят в палатка; кой знае защо към пасторалната сцена беше прибавил и стереоуредба, на която слушаше музика от Шонберг и Моцарт. Следващите две есета носеха заглавията „Какво мисля за затворите“ и „Размишления върху преходността на живота“. В свободното си време Картър преписваше съчиненията си, като се съобразяваше с поправките на Макс. Гордееше се с двайсетината си „свършени“ творби на френски.

В едно от писмата си Хейзъл го питаше:

„Скъпи, успя ли да преодолееш пристрастеността си към морфина? Отдавна не си ми писал нищо по този въпрос. Спомням си обяснението ти, че още не можеш без наркотика, но след време се надяваш да се откажеш от инжекциите. Няма ли някакво друго лекарство за болките ти? Прочетох в един учебник по фармация, че морфинът е основният алкалоид на опиума (грешно, ако мислиш, че не знам какво означава «алкалоид»). Моля те, внимавай...“

Писмото ѝ го накара да изпита угризения на съвестта. Опита се да намали дозата, но веднага се почувства потиснат и изпадна в меланхолия. Помоли доктора за демерол или за друго

болкоуспокояващо и този път Касини не му пробута безвредни хапчета. Таблетките действително притъпиха болките му, но не можеха да се сравняват с морфина, който помагаше на Картър да живее в един нереален свят, далеч от ужасната действителност. В продължение на две седмици издържа без наркотика, после започна да редува инжекциите с болкоуспокояващи медикаменти.

През юли Хейзъл му писа, че е решила да се върне в Ню Йорк заедно с Тими. Съливан бил намерил купувач за къщата им във Фримонт.

„По-лесно ми е да ти пиша за решението си, отколкото да ти го съобщя през онова ужасно стъкло. Знаеш ли, когато седя зад преградата, имам чувството, че трябва да крещя, за да ме чуеш. Не искам да се мислиш за изоставен, защото знаеш, че това не е вярно. Оказа се, че си бил прав, когато казваше, че нетърпимата горещина по тези места и скуката могат да подлудят човек, а това лято се очертава още по-жарко и досадно... дори бутикът ще бъде затворен за около месец. Само преди две седмици си въобразявах, че ще мога да остана във Фримонт, но установих, че съм се лъгала...“

Пишеше още, че с Тими щели да гостуват на Филис Милен, докато успеела да намери жилище. Картър смътно си спомняше въпросната Филис — трийсет и осем годишна стара мома, с която се бяха запознали още когато Тими беше бебе.

„Свършено е“ — помисли си той. Скоро Хейзъл не ще го посещава в неделните дни. Хрумна му, че отдавна е запланувала заминаването си, след като беше получила съгласието на Филис да живее в апартамента ѝ. Още миналата неделя е знаела, че го изоставя, но не беше обелила нито дума. Абсурдно бе обяснението ѝ, че не можела да говори през стъклената преграда. Картър подозираше, че се е страхувала да му каже в очите.

Отново се приведе над писмото, което съчиняваше, и добави:

„Радвам се, че най-сетне си решила да заминеш за Ню Йорк. Трябваше да го сториш много по-рано. Вярвам, че там ще бъдеш щастлива, следователно и аз ще бъда щастлив.“

Хейзъл му беше съобщила, че Магран е получил хонорара си за двете жалби до Върховния съд, но щял да продължи да се занимава със случая. Картър изпита неприятно чувство, задето адвокатът се беше обърнал към съпругата му, а не се бе свързал с него. Магран постъпваше така, сякаш го беше отписал, но се чувстваше задължен да хвърли прах в очите им.

През седмицата, предшестваща заминаването ѝ, Хейзъл му пишеше всеки ден, като че я гризеше съвестта. Картър изпитваше смесени чувства: понякога ненавиждаше съпругата си (особено когато беше уморен или болката в палците ставаше нетърпима), друг път се радваше заради нея. Стараеше се да отговаря на писмата ѝ само когато беше в добро настроение.

„... Трябва да се примирим с факта, че вероятно ще остана в затвора максимум четири години. Утешавам се с мисълта, че съм сто пъти по-добре от хората, които прекарват повечето време в килиите си. Не го забравяй, когато мислиш за мен.“

При последното неделно свиждане Хейзъл изглеждаше по-красива отвсякога. Носеше нова бледорозова памучна рокля без ръкави и ябълковозелено копринено шалче, прикрепено със старинна златна брошка, която Картър ѝ беше подарил по случай третата или четвъртата годишнина от сватбата им — навита на кълбо змия с рубинени очи. Косата ѝ беше лъскава и мека, като че току-що я беше измила. Ала през този ден Хейзъл почти не се усмихваше. За първи път Картър забеляза бръчка на лицето ѝ — тънка хоризонтална линия, пресичаща челото ѝ. Незнайно защо бръчицата го ужаси.

Хейзъл заяви, че преди да дойде в затвора, е изпила един голям скок.

Той се усмихна и шеговито подхвърли:

— Де да имаше начин да налееш и на мен...

Очевидно уискито не беше подействало на съпругата му. Тя не прояви излишна сантименталност, не пророни нито сълза. Двамата се опитаха да разговарят делово и да не издават тъгата си, ала скоро установиха, че повтарят неща, които вече са казали в писмата си; уверяваха се взаимно, че Магран не се е отказал от защитата и че намесата му ще бъде от полза, тъй като беше един от най-добрите адвокати в страната.

— Навярно бедата е там, че не съм престъпник — заяви Картър и двамата се засмяха неловко.

Беше му съобщила предварително, че е получила осем хиляди долара като предплата за къщата, която продаваха за двойно по-голяма сума. На първи август там щеше да се нанесе някой си Ейбрахол със съпругата си, двете си деца и кучето.

Картър си мислеше, че и двамата с Хейзъл успешно са изиграли ролите си, преструвайки се, че са в добро настроение. Усмихваха се, когато настъпи време да се разделят. Хейзъл обеща да го посети „поне преди Деня на благодарността“. Преди да излезе, се обърна, спря за секунда и му изпрати въздушна целувка. Картър се взираше в нея. След миг видението с розова рокля и тъмнокестенява коса изчезна от погледа му.

Докато вървеше обратно към лечебницата, той беше свел поглед към каменния под. Не изпитваше нищо, не пророни нито сълза. Нима сърцето му се беше превърнало в камък като стените на този затвор? Запита се дали сега Хейзъл плаче. Спря и се обърна, напразно очаквайки да я види зад двойните решетки в клетката. Ала тя си беше отишла. Навярно Съливан я чакаше пред затвора, за да я отведе с колата си.

Следващите писма на Хейзъл бяха много възторжени и пълни с описания на новите сгради, които бяха построени през месеците, изминали от последното ѝ посещение в Ню Йорк. Накрая дойде вестта, която той очакваше със свито сърце: в края на август Дейвид Съливан пристигал по работа в Ню Йорк и щял да остане около месец в апартамента на семейство Нолтън, където беше отседнал миналото

лято. Хейзъл вече беше наела тристайно жилище на 28-ма улица. Картър очакваше, че Съливан ще замине за Ню Йорк. Изпита облекчение и се поуспокои, когато жена му веднага му съобщи за пристигането на адвокатата.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Хейзъл не изпълни обещанието си да го посети преди Деня на благодарността. Посещаваше лекции по социология в Новия университет на 13-а улица и програмата ѝ не позволяваше да отсъства преди Коледа. Въпреки че имаше диплома по социология от колежа, тя писа на Картър, че посещавала лекциите, за да опресни знанията си и „да запълни свободното си време“. Дойде на свиждане чак на Коледа; с Тими щяха да гостуват две седмици на семейство Еджъртън във Фримонт. Картър я намери отслабнала, но тя твърдеше, че не е загубила нито грам от теглото си. Посети го два пъти. Той ѝ подари полица от черешово дърво, която беше изработил собственоръчно. Поднесе ѝ подаръка през решетките на клетката, без да го опакова; дори да разполагаше с хартия, надзирателите щяха да го разопаковат. За Тими беше направил голямо дървено сандъче с инициалите му върху капака. Вътре сложи картичка, на която написа: „Знам, че вече си прекалено голям за играчки; от майка ти разбрах, че разхвърляш вещите си из цялата къща, затова те съветвам да прибиращ спортните си принадлежности в това сандъче“.

Сетне Хейзъл отново си замина, като обеща да дойде на Великден. Семейство Еджъртън веднъж посетиха Картър в затвора и няколко пъти му писаха, опитвайки се да го забавляват с описания на декоративните си растения и на котката си, която имала малки. Съливан също му изпрати писмо, в което му съобщаваше, че след като бил уволнен от „Трайъмф“, Гауил се е върнал в Ню Орлийнс и в момента работел във фирма за производство на метални навеси. Ала това изобщо не интересуваше Картър. Изминала беше почти година, откакто беше научил, че Гауил е напуснал или са го уволнили. Съливан смяташе, че хората от управата на „Трайъмф“ са предприели тази мярка, след като са се запознали с предоставените от него доказателства за разходите на Гауил по време на строежа на училището. Картър си казваше, че дори Гауил да беше присвоил големи суми, срещу него не бяха отправени обвинения. Престъпниците

бяха на свобода, а невинният гниеше в затвора. Всичко се записваше на хартия: присъдите, помилванията, обжалванията, данните от досиетата, доказателствата за вина, но не и доказателствата за невинност. Картър с насмешка си мислеше, че ако един ден хартията по целия свят се изчерпа, съдебната система ще рухне.

Всички затворници, дори пациентите в лечебницата, съчиняваха писма до различни инстанции с помощта на учебници по право и на речници. Пишеха за habeas corpus, coram nobis и се оплакваха от несправедливостите, на които са били подложени. Мнозина молеха Картър да прегледа посланията им за езикови и граматични грешки. Той поправяше грешките, но някои писма бяха толкова нескопосано съчинени, че отначало той ги преписваше отново. Сетне разбра, че усилията на затворниците остават без резултат, и престана да преработва жалбите им. Някои писма бяха спонтанни като стон, изтръгнал се от дъното на душата. Други бяха сътворени от затворници, които вечно се оплакваха и които бяха доста грамотни. Те даваха писмата си на Картър не да ги поправи, а защото жадуваха за комплиментите му. Чрез писмените жалби даваха израз на творческото си вдъхновение, както и на омразата си. Затворниците от блока на Макс често идваха за съвет в килията му, тъй като го бяха виждали да се занимава с Картър. Мнозина от тях, които бяха неграмотни, му диктуваха писмата си. Всеки лишен от свобода имаше право на две делови послания месечно. Дейвид Съливан писа на Картър:

„Може би положението не ти се струва много розово, но ни трябва още малко доказателства. Надявам се да получа писмените показания на хората, които са били забъркани с Гауил, т.е. онези, които са получавали големи суми от него по времето на изчезването на парите от «Трайъмф». Признавам, че Гауил и Палмър са действали доста предпазливо, но все пак има свидетели на престъпленията им. Досега съм разговарял с двама от тях. Хейзъл също знае имената им, ала предпочитам да ти ги кажа лично. Лошото е, че те се страхуват от отмъщението на Гауил и обещават да проговорят само когато го видят зад решетките. Важното е, че ситуацията започва да му

действия на нервите. Върнал се е в Ню Орлийнс и както обикновено, се е сдушил с изметта на обществото. Твърдо съм решил да отида там, дори под прикритие, ако се наложи...”

В килията на Макс настаняха трети затворник, който спеше на походно легло, и от този ден Картър вече не изпитваше същото удоволствие от уроците по френски. В три и половина, когато настъпваше времето за почти ежедневната му среща с Макс, новодошлият заявяваше, че иска да си измие косата или да използва масичката, за да напише писмо. Дори когато двамата седяха върху долното легло, той се оплакваше, че бърборенето им му пречело, макар гласовете им да се заглушаваха от глъчката, която цареше в коридора в този час на деня. Новодошлият се казваше Скуиф. Още нямаше трийсет, беше рус и много слаб, а на скулата му имаше белег, който достигаше до слепоочието му. Макс съобщи на Картър, че Скуиф вече няколко пъти бил влизал в затвора, но този път щял да остане задълго, защото получил тежка присъда. Скуиф мразеше целия свят и най-вече съкилийника си. Макс се държеше учтиво с него и щедро го черпеше с цигари, но това само подсилваше омразата на новодошлия. Веднъж Картър му прошепна на френски, че трябва да скръцне със зъби на Скуиф, за да избегне бъдещи неприятности. Макс безгрижно сви рамене.

— Подозирам, че той възнамерява да ти създаде проблеми — настоя Картър.

— Няма страшно, аз съм по-силен от него.

— Много добре знаеш за какво намеквам — нищо чудно да те нарани с нож или да стовари стола върху главата ти, когато си с гръб към него.

— Рони ще ми помогне — отговори приятелят му.

Рони беше името на негъра гигант, който обитаваше същата килия. Картър знаеше, че Рони също мрази Скуиф, но малцина чернокожи (в затвора имаше само няколко негри, които не скриваха ненавистта си към белите) се осмеляваха да докоснат представител на бялата раса, независимо от обстоятелствата. Обикновено поставяха в една килия само чернокожи, а когато това беше невъзможно, ги

разпределяха със северняци или с безконфликтни личности като Макс. Картър не промълви нито дума повече по въпроса, но присъствието на Скуиф все повече му действаше на нервите. Не смееше да го погледне от страх, че онзи ще види омразата, изписана на лицето му, и ще вдигне скандал.

— Хей, умници, да не би да дрънкате по мой адрес? — възкликна Скуиф един ден и рязко се извърна от умивалника, където переше ризата си. Капчици вода обсипаха тетрадките на Картър и Макс.

— Не... — поколеба се Макс, сетне продължи: — Просто си измисляме теми за разговор. Всичко, което ни заобикаля, е толкова... потискащо.

Картър се престори, че търси някаква дума в речника, и дори не избърса капката вода от страницата.

Скуиф се обърна към умивалника, изстиска ризата си, тръсна я и толкова рязко я закачи на куката, че тъканта се разкъса. После процеди:

— Жалко, че интелектуалци като вас не могат да отидат в библиотеката или на някое по-подходящо за образованието ви място.

Всъщност, преди да го прекъснат, Макс говореше за Кихол^[1], кученцето, което от един месец живееше в пералното помещение. Разбира се, грижливо го криеха, защото на затворниците беше забранено да имат домашни любимци. Кутрето беше донесено тайно от шофьора на камиона с доставките. Беше малко, на бели и черни петна, мелез между фокстериер и неизвестна порода, и според Макс бе на около една година. Само седемдесетте затворници, които работеха в пералнята, знаеха за съществуването му. Носеха му парченца месо от оскъдните си порции, дори му бяха изплели нашийник от конци за бродиране. Ако в пералнята влезеше надзирател, някой извикваше паролата: „Колко е часът?“, и хората, намиращи се най-близо до Кихол, бързо го скриваха в шкафа за дрехи. Кученцето спеше в най-големия шкаф, където му оставяха храна, вода и накъсана хартия, за да ходи по нужда. По всичко личеше, че животът в затвора му се отразява добре, дори беше загладило косъма.

— Я си признайте, ако замисляте бягство — презрително изрече Скуиф и иронично се усмихна.

— Ами! — засмя се Макс. — Може би ще предложиш някакъв план.

— Няма ли френска дума за „ключалка“? — изкиска се грубиянинът.

— Така се казва един малък град в Арканзас — побърза да обясни Макс.

— Нима?

Картър беше писал на леля си Една в отговор на писмото ѝ, което Хейзъл му беше препратила в затвора. Опитал се бе да ѝ обясни защо са го осъдили, но не спомена за осакатените си ръце. Смяташе, че не бива да ѝ съобщава наведнъж лошите новини. Напечата писмото на пишещата машина с цел лелята да не забележи промяната в почерка му. След като изпрати посланието си, се почувства потиснат при мисълта, че Една, която четеше много вестници и откакто бе в Калифорния може би беше абонирана за любимия си „Ню Йорк Хералд Трибюн“, не бе научила за осъждането му. Още по-неприятно чувство изпита, когато получи следващото ѝ писмо, което гласеше:

„Бях смаяна и потресена от новината. Случилото се е страхотен удар за жена ти и детето, но доколкото познавам Хейзъл, сигурна съм, че с чест ще издържи изпитанието. Ала се питам дали съвестта ти е чиста и дали си помислил как си стигнал до затвора. Не мога да повярвам, че американската съдебна система ще накаже напълно невинен човек. Винаги съм те смятала за доста разсеян, Филип. Често забравяш подробности, на които трябва да обръщаш внимание. Ако поне мъничко осъзнаеш вината си, ще преодолееш огорчението си и отново ще обикнеш Всевишния...“

Стана му ясно, че леля му започва да разсъждава като изкуфяла старица. Още нямаше осемдесет и не беше престаряла, но очевидно възрастта бе засегнала разума ѝ. Не ѝ отговори няколко месеца, сетне съчини по-кратко писмо, в което ѝ разказа как Палмър е успял да присвои средствата за строежа на училището. Не получи отговор. През юли Марта, сестрата на Една, която живееше заедно с нея, му писа, че

леля му била прикована към леглото от воднянка, имала и болно сърце, поради което лекарят се страхувал за живота ѝ. След месец му съобщи, че Една е мъртва и че му е завещала половината си имущество, като сумата възлизала на около сто дваайсет и пет хиляди долара. Той знаеше, че Марта е наследила останалите пари, което според него беше справедливо, защото повече от десет години се беше грижила за леля му, при това беше доста бедна. Не изпитваше нито злоба, нито омраза към нея, макар винаги да беше смятал, че ще бъде единственият наследник на чичо си и на леля си. Не спомена за парите пред Макс. Искаше Хейзъл да се възползва от новопридобитото богатство; да инвестира голяма част от сумата и да се откаже да ходи на работа. Беше намислила да изкара двегодишен курс на обучение, за да получи магистърска степен по психология и социология, без която беше невъзможно да кандидатства за престижно място.

Бяха се видели за последен път през юли, когато тя отново пристигна заедно с Тими, но този път двамата се настаниха в дома на Съливан, намиращ се в Клейтън, на няколко километра от Фримонт. Картър отдавна се беше примирил с мисълта, че съпругата му непрекъснато е в компанията на адвоката. Не вярваше, че двамата са любовници, и беше уверен, че щом не са се любили досега, никога няма да го сторят. Времето, което беше прекарал в затвора, по странен начин бе променило чувствата му към Хейзъл. Сега лудо обичаше съпругата си, но не я желаше физически, сякаш временно беше забравил за съществуването на плътската любов. Убеден беше, че никога не ще успее да ѝ се отблагодари за верността ѝ. През лятото Хейзъл му беше казала:

— Дори ако не намалят присъдата ти, ще останеш тук само още три години.

Знаеше, че ако бе чул същите думи преди дваайсет и четири месеца, щеше да изпита горчивина и да се разгневи.

Въпреки перспективата да получи сто дваайсет и пет хиляди долара след легализирането на завещанието, Хейзъл не промени намерението си и обяви, че през септември започва занятия в колежа „Аделфи“.

Августовската горещина се стори още по-нетърпима на Картър. Знаеше, че Съливан отново е в Ню Йорк, в апартамента на семейство Нолтън. През последната седмица на август кученцето беше открито.

Затворник, който бързал да го скрие в шкафа при влизането на надзирателя, го настъпил по лапата и животното изквичало. Настъпила суматоха. Униформеният извадил пистолета си и наредил да му предадат песа. Ала Кихол вече бил в шкафа и никой не понечил да го измъкне навън. Макс разказваше, че в помещението се възцарила гробна тишина, защото всички машини били изключени. Внезапно кучето излаяло и надзирателят го измъкнал от скривалището му.

— Беше побеснял и като нищо щеше да застреля Кихол — обясняваше Макс, — но се заклевам, че ако го беше сторил, момчетата щяха да го разкъсат. — Говореше на френски, а Скуиф надаваше уху.

Животното било предадено в приюта за бездомни кучета в близкото градче. Макс твърдеше, че затворниците възнамерявали да пишат до редактора на местния вестник „Игъл“ с молба да намери добри хора, които да приютят Кихол. Писмото щяло да бъде подписано от всички работещи в пералнята, за да не бъде обвинен само един от тях. Те събрали помежду си и трите долара, необходими за престоя на животното в приюта.

На другата сутрин като че всички затворници вече знаеха за случилото се с Кихол. Най-странното беше, че в продължение на три месеца никой не беше разбрал за кучето, но новината за откриването му се беше разнесла мигновено. Макс каза, че хората открито негодували. По време на вечерята шепнешком изразявали възмущението си и надзирателите се видели принудени да съобщят по мегафона, че всеки, който не пази тишина, ще бъде лишен от правото да посети кинопрожекциите през двата почивни дни.

— Излиза, че си знаел за Кихол, обаче не си благоволил да ми го кажеш — заядливо произнесе Скуиф. Седеше на дървения стол и почистваше ноктите си с клечка за зъби.

— Не се засягай — дружелюбно отговори Макс. — Ако всички научеха тайната, кучето нямаше да остане тук и два дни. Някой мръсник щеше да ни издаде на куките.

— Да, ама си изтропал всичко на приятелчето си. — Скуиф кимна към Картър. — Той не работи в пералнята, нали? Защо си му издал тайната?

След два дни Макс научи, че писмото, подписано от всички, е било спряно. Очевидно цензорът го беше показал на надзирателя, който пък беше докладвал на управителя на затвора. В резултат срокът

за излежаване на присъдата на всеки работещ в пералнята се удължаваше с два месеца, освен това на виновниците бе забранено да посещават кинопрожекциите за цели трийсет дни.

Картър се беше разделил с Макс преди минути. Стоеше в дъното на Блок А и чакаше асансьора, когато чу първите викове, разнасящи се от съседната сграда. Отначало му се стори, че затворниците надаваха радостни възгласи, но след миг осъзна абсурдността на предположението си. В този момент вратата на асансьора се отвори и операторът също чу виковете. На лицето му се изписа смаяно изражение. Затворниците, вървящи по коридора на Блок А, замръзнаха по местата си и се смълчаха. Други излязоха от килиите си и напрегнато се заслушаха.

— Започва се! — извика някой и гласът му пресекна.

— Влизай! — извика операторът на Картър, но в този момент един затворник се хвърли към него, сграбчи ръцете му и двамата паднаха на пода на кабината.

Внезапно всички се впуснаха в бяг. Картър беше съборен от трима-четирима души, които тичешком се качиха в асансьора, като възбудено крещяха и се смееха. Прозвуча изстрел, който беше почти заглушен от виковете. Картър се обърна и видя, че вратата между блоковете беше отворена и затворниците от Блок А нахлуваха през нея. Питаше се какво да прави; хрумна му да се скрие в някоя килия, но когато тръгна по коридора, върху него връхлетя огромен мъжага. Картър извика от болка и се опита да си поеме въздух. Внезапно го обзе гняв. Спусна се към Блок В. Вратата беше препречена от затворници, които се опитваха едновременно да преминат през нея. Той усети, че прегази някакъв паднал човек. Мъжете пред него си разменяха удари. След миг реката от хора го понесе през вратата. Затворници тичешком слизаха от всички нива на Блок В и надаваха викове. Отнякъде бликна силна водна струя и хората, които се озоваха под нея, закрепяха и се опитаха да си пробият път с лакти. Картър се намираше на около двеста метра от килията на Макс, ала имаше чувството, че от нея го делят двеста километра. Разбра, че не ще успее да се добере до приятеля си, и забърза към килиите от лявата страна на коридора. Някакъв старец го сграбчи за ризата като удавник, който се хваща за спасителен пояс, и се затътри подир него, като хленчеше, че иска да си отиде в килията.

— Разкарай се, човече! — извика някакъв затворник с обезумяло изражение, когато Картър се опита да влезе в килията му, където имаше още четирима души.

Картър тръгна към следващата килия. Морето от хора се движеше към Блок С и той предположи, че вратите са отворени. Надникна в още две помещения, където вилнееха затворници — разкъсваха завивките, захвърляха дюшеците на пода. Двама здравеняци изтръгнаха тоалетната чиния и от тръбата бликна вода. На Картър му хрумна, че ако направят същото още няколко пъти, ще предизвикат наводнение и всички ще се удавят като плъхове. От друга килия се разнасяха писъци. Седем-осем души биеха и ритяха някакъв човек, чието лице не се виждаше. Картър се отказа да търси убежище в някоя килия. Шансовете му бяха нищожни, ако същата идея беше хрумнала още на стотици затворници. Съзря някакъв мъж, който напразно се опита да затвори след себе си вратата с решетки. Над главата му прелетя тоалетна чиния и при падането си помете двама души.

— Подай го насам! — извика някой и тълпата заподхвърля някакъв мъж, който се смееше като обезумял. Преминаваше от ръце в ръце, някои затворници се опитваха да го докоснат, други му нанасяха ожесточени удари; скоро той изчезна от погледа на Картър.

— Обесете надзирателя! Обесете надзирателя! — монотонно заприпява множеството.

Картър напразно се оглеждаше за Макс. Покрай него изтича Ханки, който, ухилен до уши, неистово крещеше и победоносно размахваше саморъчно изработен нож. Воден порой заля Картър и хората около него; в старанието си да се изплъзне, той се озова в средата на коридора. Там човешкият поток се движеше по-бързо, след секунди той се озова близо до килията на Макс и си запробива път към нея.

В тясното помещение се бяха напъхали поне десет души. Стояха вцепенени, с ококорени от страх очи и притискаха вратата.

— Къде е Макс? — извика им Картър.

— Кой?

— Макс! Това е неговата килия.

Мъжете (не познаваше нито един от тях) мълчаливо го зяпаха. Може би виковете на затворниците бяха заглушили думите му.

Внезапно осъзна, че коридорът постепенно започва да се изпразва — най-сетне бунтовниците бяха успели да проникнат в Блок С.

— Изчезвай, приятелче — провикна се един от мъжете в килията.

— Не бой се, не искам да вляза. Знае ли някой къде е Макс?

Вратите на съседните килии се заотваряха. Отвътре изскачаха затворници, които се заливаха от смях. Бяха потърсили убежище, докато премине най-голямата блъсканица, и сега бяха готови отново да се включат в забавлението.

— Време е да се разкараме — обяви някой в килията на Макс, блъсна вратата и в коридора се изнизаха десетина мъже.

Макс лежеше на пода в дъното на килията.

Картър го обърна по гръб и като видя окървавеното му и напълно обезобразено лице, разбра, че е мъртъв. Ахна, дълбоко си пое въздух и се втурна след хората, които току-що бяха излезли. Сигурен беше, че един от тях е убил приятеля му, който не е искал да ги пусне в килията. Някакъв огромен мъжага протегна месестата си ръка и засмяно се опита да го спре. Картър с всички сили го ритна в корема. Непознатият политна назад и се блъсна в стената, сетне се свлече на пода. Картър скочи върху него и започна да го тъпче. Моментално беше заобиколен от затворници, които шумно го окуражаваха. Той сграбчи исполина за яката и заблъска главата му в каменния под. Някакъв негър го сграбчи за ризата и ухилено извика:

— Хей, човече, май започваш да откачаш!

Картър замахна с юмрук към главата му, но не го улучи. Негърът му отвърна и го просна в безсъзнание.

Когато Картър се свести, наоколо цареше тишина, нарушавана единствено от гласовете на двамата въоръжени затворници, които охраняваха вратата в дъното на блока. В другия край стоеше цветнокож затворник, също въоръжен с пистолет.

— Решихме, че си хвърлил топа, приятел — обади се той и запристъпва от крак на крак.

Картър се опита да се повдигне. Ръката му се изви под неестествен ъгъл и той разбра, че е счупена. Успя да се изправи, като се подпираше на другата си ръка, облегна се на отворената врата на някаква килия и залитайки влезе в помещението, където нямаше

никого. С последни сили Картър се отпусна на долното легло направо върху пружината, защото завивките и дюшекът бяха захвърлени на пода.

Остана там двайсет и четири часа — знаеше колко време е изминало, тъй като часовникът му като по чудо беше оцелял. Осветлението беше включено през цялото време. Затворниците, които стояха на пост до двете врати, бяха сменени от свои другари. Двамина се смилиха над Картър и два пъти му донесоха вода, защото умивалникът в килията липсваше: от прекъснатите тръби се процеждаше вода и се просмукуваше в стената. Ръката на Картър започна да се подува. Няколко пъти помоли да го заведат в лечебницата, но охраняващите заявиха, че им било наредено да не напускат постовете си. Изрекоха го с гордост, сякаш служеха в образцова армия, където цареше желязна дисциплина. Един от тях обеща да поиска разрешение да го изнесат от блока. Ръката на Картър пулсираше от болка, наподобяваща натрапчивата болка в осакатените му палци. Би дал мило и драго за обичайната си доза морфин. Започна да повръща водата, която току-що беше изпил.

Мъжете, които го изнесоха, бяха пийнали. Дъхът им вонеше на алкохол. Единият беше чернокож, другият бял.

— Да, сър! — произнесе негърът с фалцетов глас. — Нашият затвор е образцов. Предлагаме луксозни услуги: носилки, бутилки с топла вода за затопляне на леглата и хубава пиячка! — Той пискливо се изсмя.

Двамата залитнаха и замалко щяха да изпуснат Картър. Обясниха, че асансьорът не работел, и се запрепъваха нагоре по стълбата.

— Ти ли пречука Уайти? — любезно попита негърът и се усмихна.

Картър мълчеше. Смътно си спомняше как се беше нахвърлил върху някакъв човек, но нямаше представа как изглеждаше жертвата му.

Болничното отделение имаше такъв вид, сякаш е било подложено на бомбардировка. Доктор Касини приличаше на изплашен заек. Едва поздрави Картър, като че не го беше познал. В ъгъла на лечебницата бяха струпани счупените табли от леглата. Не беше

останал нито един здрав стол. Двама затворници от охраната стояха до прозореца, дръжките на пистолетите стърчаха от джобовете им.

— Всеки път, когато вратата се отвори, се страхувам, че това е поредното нападение — обясни докторът. — За бога, нима си въобразяват, че имам склад за наркотици? Претърсиха лечебницата вече четири пъти! — Той заопипва ръката му.

— Има ли морфин? — попита Картър, като по навик сниши глас. Касини се ухили, огледа се, сетне се приведе и прошепна:

— Не бой се. Скрил съм нещичко за спешни случаи. Имам и пеницилин. Ще се справим, момчето ми.

Сетне опъна ръката му, за да я гипсира, като предварително му инжектира двойна доза морфин. Въпреки това процедурата беше изключително болезнена, тъй като счупената кост се забиваше в плътта. Картър понесе болките стоически; опитваше да си внуши, че е обещал пред Макс дори да не изохка. После докторът проми раната на челото му, превърза окървавените му ръце и заши дълбокия разрез на пиццала му, откъдето беше изтекла толкова много кръв, че беше напълнила обувката му бе засъхнала като туткал.

След час Картър се поокопоти и започна да ругае. Отначало говореше като на себе си, сетне запроклина убийците на Макс, обсипвайки Скуиф или другите виновници с цветисти затворнически псувни.

Пит му съобщи, че при метежа са загинали минимум шест души. Всички легла в лечебницата били заети, но за щастие били запазили леглото на Картър. Ранените лежали на дюшеци в коридора на отделението. Затворниците взели за заложници шестима надзиратели от Блок С и заявили, че ще ги освободят при условие, че бъдат изпълнени исканията им, а именно: вместо веднъж да получават пържола два пъти седмично, да не бъде допускано в килия да съжителстват повече от двама души и в трапезарията да раздават по-силно кафе.

— Тези типове са напълно откачени — отбеляза докторът, след като изслуша Пит. — Мислех, че се бунтуват заради кучето, но половината от хората, които закърпих, въобще не са чували за него. Изобщо не съм мигнал, откакто започна пукотевицата. Страхувам се, че ще ме убият, ако заспя. Надявам се войската скоро да пристигне. Тогава ще се разрази истинска престрелка.

Картър го слушаше с безразличие. Беше му все едно дори ако имаше опасност военните да нахлуят в лечебницата и да го застрелят. Слушаше като в сън несвързания монолог на Пит. Някои от ранените споменаваха писмата, спрени от цензора, но никой не знаеше какво точно се е случило; освен че първи се били разбунтували затворниците от Блок С. Неколцина от тях се нахвърлили върху надзирателя и взели пистолета му.

— Най-смешното е — разказваше Пит, — че вчера началникът на затвора щял да обяви пред всички, че ще разреши писмата да бъдат изпратени. Но закъснял само с десет минути, които се оказаха фатални.

Той допълни, че двамата лидери на затворниците преговаряли с управителя по телефона. До ушите му достигнал слухът, че условията им били фантастични, и според, него мълвата ги преувеличавала. Затворниците искали да има кинопрожекция всяка вечер, да бъдат пускани в домашен отпуск на всеки три месеца и в килиите да бъдат инсталирани душове. Последното го караше да се залива в смях.

Около осем вечерта дочуха стрелба, а малко по-късно научиха, че Блок А бил превзет от военните. Още не беше паднал мрак, но докторът предрече, че до сутринта няма да има нови престрелки.

— Войската първо би трябвало да завземе кухнята — мрачно добави той. — Обзалагам се, че ако погладуват няколко часа, онези мръсници ще се предадат. Не мислят за друго, освен за стомасите си. И за секс, разбира се.

Картър си мислеше, че двойната доза морфин веднага ще го приспи, ала болките не му даваха покой. Но той не им обръщаше внимание. Почти през цялата нощ с горчивина мисли за Макс. Най-странното бе, че се чувстваше спокоен и не изпитваше угризения на съвестта, задето беше извършил убийство. Може би онзи човек не беше причинил смъртта на Макс, ала това нямаше никакво значение, защото всички затворници бяха еднакви. Картър мислеше, че е постъпил напълно справедливо.

---

[1] Кихол — ключалка (англ.). — Б.пр. ↑

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА

След месец споменът за бунта, който беше продължил три дни и беше подробно отразен от медиите, почти се бе заличил от паметта на Картър. Навярно щеше да го забрави дори по-бързо, но в продължение на цял месец затворниците възстановяваха поразите, които бяха направили: отново монтираха тоалетните чинии и умивалниците, поправиха счупените машини в пералнята, както и във всички работилници, а специално повиканите ключари (този занаят не се изучаваше в затвора) поправиха разбитите ключалки. Лечебницата беше препълнена със затворници с различни наранявания и със счупени кости. Най-печална беше съдбата на стария Мак, който не беше ранен, но се намираше в нея, защото беше „превъртял“, както се изрази Касини. Старецът обезумял, когато затворниците разбили с чук ключалката на килията му, нахлули вътре, запратали на пода корабния му модел и го стъпкали. Картър беше толкова потресен от случилото се, че писа за него на Хейзъл. Бунтът беше привлякъл общественото внимание към условията в затвора и съществуваше вероятност Мак да бъде приет в психиатрична болница, което беше по-добре, тъй като и лечебницата не знаеха как да се грижат за него. Не буйстваше, но не знаеше кой е и къде се намира и не можеше дори да се храни сам.

Метежът беше само незначителен епизод от живота на Картър, който не можеше да се примири със заобикалящата го действителност и ненавиждаше както надзирателите, така и събратята си по съдба. Опита се да го обясни на Хейзъл и смяташе, че се е изразил пределно ясно, ала в следващото си писмо тя го упрекна, че бил песимист и че не виждал доброто у хората и в съдебната система; предупреждаваше го, че щял да изпадне в дълбока депресия и да се превърне в мизантроп, ако не започне да възприема нещата в истинската им светлина. Не бива да делим хората само на добри и лоши. Съжалявам, че използвам такава изтъркана фраза, скъпи, но както Дейвид веднъж каза, истините са банални, тъй като са изричани прекалено често...

Картър призна пред себе си и пред нея, че до известна степен е права, но все пак последствията от бунта доказваха, че песимизмът му е оправдан: Макс Сампсън, който беше интелигентен и чувствителен, за разлика от повечето затворници, беше убит, Мак бе полудял (бедният човек беше лишен дори от свижданията с жена си, тъй като не можеше да бъде заведен в помещението за посетители, а външни лица не се допускаха в затворническите отделения), а най-закоравелият престъпник, когото наричаха Шведа, въпреки че беше нисък и мургав, получи самостоятелна килия под предлог, че бил заподозрян в подстрекателство към бунт. Ала в действителност той не беше изолиран от останалите затворници, тъй като разговаряше с тях в работилницата или в коридора. Истината беше, че затворническите власти се страхуваха да не им създаде допълнителни неприятности, затова бяха разрешили да бъде сам в килия.

По времето, когато течеше четвъртата година от присъдата на Картър, Дейвид Съливан се премести в Ню Йорк и се присъедини към адвокатска фирма, която се помещаваше в новопостроена сграда на Първо авеню. Междувременно Хейзъл се бе дипломирала; беше писала на Картър, че ѝ предлагат служба в Европа, поради което обмисляла да запише Тими в училище в Швейцария (което щяло да даде възможност на момчето да учи в Швейцария), но накрая се беше отказала и беше започнала работа в някаква агенция за социално подпомагане, намираща се в Манхатън. Картър беше абсолютно сигурен, че решението ѝ е повлияно от преместването на Съливан в Ню Йорк.

Тя идваше на свиждания само три-четири пъти годишно и отсядаше в единствения хотел в съседното градче Боман. Редките ѝ посещения не се дължаха на липса на средства, а на факта, че Хейзъл беше много заета с работата си и трудно получаваше отпуск. Понякога оставаше само през двата почивни дни, но пишеше на съпруга си два-три пъти седмично. Често писмата ѝ бяха придружени със снимки на Тими. Картър вече имаше цял албум с фотографии; повечето бяха на сина му и на Хейзъл, но не липсваха и снимки на хората, с които тя се беше запознала в Ню Йорк и които описваше в писмата си: семейство Елиът, Джеръми Сътър, състудент на Хейзъл, който се бил оженил за някоя си Сюзан. Всички те бяха чужди и безинтересни за него, но все пак залепваше фотографиите им в тетрадката, заместваща албум.

Хейзъл изобщо не споменаваше за старите им приятели, например за Бланш и Еди Лангор. Двамата бяха писали два пъти на Картър през първата му година в затвора и той им бе отговорил. След време бяха заминали за Далас, където Еди беше назначен на работа, и кореспонденцията се прекъсна. Други приятели от Ню Йорк, очевидно смаяни от случилото се с Картър, му бяха изпратили едно-две съчувствени послания, след което сякаш забравиха за него.

Тими беше вече на единайсет. Два пъти месечно пишеше на баща си, ала Картър усещаше, че го прави по задължение и недоумява с какво да запълни белия лист. Надяваше се, че всичко ще се промени, когато отново види сина си. Знаеше, че отначало и на двамата ще им бъде трудно, но смяташе да прояви търпение и такт и не очакваше момчето да се хвърли в прегръдките му или да преодолее за седмица или за месец настъпилото отчуждение!

Картър беше поставил на библиотечката си вратичка със стъкло, която се заключваше, тъй като прекалено много хора взимаха книгите без неговото разрешение. Никога не отказваше томче на пациентите от лечебницата. Библиотеката му включваше произведения на Суифт, Волтер, Стенли Куниц, Ален Роб-Грие и Балзак, а сред тях се мъдреха един том на Енциклопедия Британика (забравен от някакъв пациент), енциклопедичен речник и наръчник на водопроводчика. Беше изчел всички книги от кора до кора. Под дюшека си бе скрил плоска дървена кутия с приспособления за чертане. Пружината на леглото му беше доста провиснала и кутията донякъде запълваше празнината. Той правеше чертежи на машинни части, които си спомняше, както и на такива, които сам беше изобретил, и ги пазеше в картонена кутия, поставена върху книгите в библиотеката. Най-много го радваше фактът, че все още можеше да чертае, въпреки осакатените си палци. Побърза да се похвали на съпругата си, ала Хейзъл настояваше той да се подложи на операция, дори беше разговаряла с най-добрия хирург в Ню Йорк. Картър знаеше, че е проявил немарливост и че е трябвало да се оперира много по-рано. Подозираше, че и Хейзъл знае истината. Не искаше да признае пред нея, че вече е свикнал с осакатените си ръце.

По време на петата си година в затвора той се опита напълно да се откаже от морфина, ала безброй пъти се поддаваше на изкушението и посягаше към спринцовката най-вече защото си въобразяваше, че положението не е особено сериозно. На втория или на третия ден след

спирането на инжекциите започваше да трепери и в продължение на около дванайсет часа го обливаше пот, но това не му правеше впечатление. Доказа на себе си, че може да издържи един-два месеца без морфин, ако взима болкоуспокояващи таблетки. Болките в палците бяха по-поносими. По време на шестата година издържа цели единайсет месеца без наркотика. Радваше се на постижението си, защото знаеше, че излезе ли от затвора, не ще може да се снабдява с морфин. Освен това му се искаше да заяви на Хейзъл, че изобщо няма нужда от дрогата.

Десет месеца след като Картър влезе в затвора, договърът му с „Трайъмф“ изтече и Дрекъл престана да изплаща обещаните сто долара седмично. Фирмата имаше договор за построяване на още две сгради след злополучното училище във Фримонт. Дрекъл обеща да даде на Картър препоръчително писмо, но заяви, че щял да изчака освобождаването му, с цел да бъде „по-актуално“. Когато прочете посланието на бившия си началник, Картър иронично се усмихна: „по-актуално“ означаваше, че Дрекъл не вярва в преждевременното му освобождаване. Какво ли щеше да напише старият сухар? „Препоръчвам Филип Картър, който успя да излежи присъдата си.“ Картър трябваше да напусне затвора през декември. Присъдата му беше намалена с три години и няколко месеца заради „добро поведение“.

Доктор Касини го възхваляваше в доклада си, който му даде да прочете. Дейвид Съливан, както и Дрекъл, се бяха застъпили за Картър пред началника на затвора. Тази Коледа той вече щеше да бъде у дома и за разлика от мнозина, на които се налагаше да започнат всичко отначало, Картър имаше всичко: съпруга, син, дом и пари. Още не му се вярваше, че лично ще поднесе на най-близките си хора подаръци, които никой не е разопаковал, които не са преминали през ръцете на надзирателите. На първи декември вече щеше да бъде заедно с Хейзъл; най-парадоксалното бе, че го освобождаваха преждевременно за примерно поведение, въпреки че беше убил човек. Месеци след бунта се страхуваше, че затворник с жестоко лице ще се приближи до него, когато е в дърводелската работилница или докато разнася лекарствата, и ще му прошепне: „Разбрах, че ти си очистил Уайти“, след което „работата му щеше да бъде спукана“, както би се изразил доктор Касини. Ала страховете му се оказаха напразни.

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА

На първи декември в осем сутринта Картър се качи на камионетката, която щеше да го изведе от затвора. Носеше кафяв костюм, какъвто отпускаха на всички освободени или пуснати в отпуск затворници; в джоба му имаше десет долара, полагащи се на всеки, за да започне нов живот.

Свалиха го на автобусната спирка в Гърни — градче, намиращо се на около три километра от затвора.

— Не забравяй за задължението си — на раздяла му каза придружаващият го надзирател.

— Няма. — На следващия ден Картър трябваше да се регистрира в Ню Йорк при служителя, отговарящ за хората, освободени преди изтичането на присъдата им.

Автобусът пристигна след няколко минути. Денят беше слънчев, но мразовит. Когато потеглиха, Картър се втренчи през стъклото с широко отворени очи. Често премигваше и от време на време свеждаше поглед към ръцете си, ала след секунди отново се заглеждаше навън или в украсената с миниатюрни червени птиченца черна сламена шапка на жената, седяща пред него; понякога крадешком наблюдаваше двамата петнайсетинагодишни юноши, които пътуваха прави, смееха се и оживено разговаряха. Хрумна му, че само след три години Тими ще прилича на тях, ще се заглежда в момичетата и гласът му ще мутира.

Пристигна във Фримонт три часа преди излитането на самолета за Ню Йорк и телеграфира на Хейзъл часа на пристигането си. Тя беше изявила желание да го посрещне веднага след напускането на затвора, ала Картър се бе възпротивил. Той прекара трите часа, като обикаляше из улиците около аерогарата.

Хейзъл му беше изпратила чек за сто долара, който той осребри, за да плати петдесет и седем долара и деветдесет цента за билета си. В самолета му сервираха обяд, състоящ се от дебело парче печено телешко с гарнитура от картофи и салата от нарязани на кръгчета

домати, подредени върху нарязана маруля. Сосът подправка за салатата беше в пластмасови чашки. Картър отвори със зъби хартиеното капаче. Беше отвикнал да използва нож и вилица и предпочиташе да се храни с лъжица, но усети, че човекът до него го наблюдава; хрумна му, че в очите на околните изглежда точно такъв, какъвто беше в действителност — току-що освободен затворник.

Самолетът имаше междинни кацания в Питсбърг и в Уилкс Бар, след което се приземи на летище „Ла Гуардия“ точно по разписание. Докато прекосяваше фоайето с останалите пътници, Картър вдигна поглед и видя Хейзъл, Тими и Съливан, които стояха до парапета на балкона. Махна им и се усмихна. Хейзъл възбудено ръкомахаше, Съливан му махна само веднъж, а Тими срамежливо вдигна ръка.

Хейзъл го разцелува, после прилепи устни към неговите. Едновременно плачеше и се смееше. Картър примижа срещу светлината, която му се струваше толкова силна, ярките цветове наоколо сякаш го зашеметяваха.

— Как си, Тими? — Той протегна ръка на сина си. Момчето го изгледа, сетне стисна здраво десницата му и отвърна:

— Благодаря, добре съм.

Сърцето на Картър се сви от умиление — гласът на Тими беше като на голямо момче. Когато за последен път бе видял сина си, той още беше невръстно дете.

— Взела съм колата — обади се Хейзъл. — Гладен ли си? Приготвила съм специална вечеря.

— Вземи палтото ми — предложи Съливан, разкопча връхната си дреха и я подаде на Картър, който я прие, защото трепереше от студ.

Хейзъл умело шофираше колата. Излязоха от лабиринта на „Ла Гуардия“, сетне преминаха по моста Трайборо. Падаше мрак, сред който проблясваха светлините на Манхатън; на Картър му се струваше, че градът е голям колкото целия свят и че тук щеше да се намери местенце и за него.

— Предупреждавам, че няма да присъствам на вечерята — обади се Съливан. — Дойдох само да посрещна Фил.

— Мислех, че ще пийнем по нещо — промълви Хейзъл. Вече приближаваха ъгъла на 38-а улица и Лексингтън Авеню.

— Благодаря за поканата, но съм зает. До скоро, Фил. Радвам се, че отново си при нас. — Сетне слезе от автомобила. Беше праметнал

палтото си през ръка, тъй като Картър настоя да му го върне.

Сега тримата бяха сами. Хейзъл спря колата под едно дърво на 28-а улица и заяви, че хубавото на този квартал било изобилието на места за паркиране, често успявала да остави колата точно тук. Картър докосна ствола на дървото. Внезапно забеляза, че Тими се опитва да извади куфара му от багажника.

— Аз ще го взема, Тими.

— И сам мога — упорито заяви момчето.

Куфарът не беше тежък. Картър беше взел само тоалетните си принадлежности, албума със снимките, съчиненията си, написани на френски, и огледалото, чиято рамка беше изработил в дърводелската работилница. Книгите си беше изпратил преди седмица. Когато попита Хейзъл за тях, тя отговори, че още не са пристигнали. Тими не му позволи да вземе куфара дори когато се изкачваха по стълбите към последния етаж. Къщата, която някога беше принадлежала само на едно семейство, бе с красива фасада, дървените перила и стълбището бяха лакирани, килимът в коридора беше нов и чист. Хейзъл отключи някаква врата, отвори я и промълви:

— Voila. Това е нашият дом, скъпи.

Осветлението беше включено. Тя направи път на Картър да влезе пръв. Думите „нашият дом“ отекваха в съзнанието му. Най-напред забеляза двете огромни вази с гладиоли и големия фикус, сетне видя, че едната стена беше заета от полици с книги. Някои мебели бяха купили с Хейзъл във Фримонт, но повечето бяха нови. После погледът му се спря на тъмносините домашни пантофи, поставени пред люлеещия се стол, и той засмяно възкликна:

— Нима си запазила тези вехтории?

Хейзъл също се засмя, но Тими остана сериозен и мълчаливо ги наблюдаваше.

Тя разведе Картър из апартамента и му показа стаята на сина им, тяхната стая, спалнята, кухнята и банята. Той не успя да сдържи възхищението си и непрекъснато повтаряше, че всичко е чудесно. Внезапно хвърли поглед към огледалото, съзря лицето си, разкривено от глуповата усмивка, и ужасено се извърна. Изглеждаше сбръчкан, остарял и дори мръсен.

— Мога ли да се изкъпя, преди да вечеряме?

— Можеш да правиш каквото си пожелаеш — отговори Хейзъл и страстно го целуна.

Зави му се свят. Имаше чувството, че сънува, още не можеше да приеме действителността. Заразкопчава сакото си. Внезапно изпита непреодолимо желание да захвърли дрехите, които му бяха дали в затвора.

— Искаш ли да прибера нещо в гардероба? — попита Хейзъл.

Той усмихнато ѝ подаде сакото.

— Искам да изгориш проклетите дрехи.

След пет минути, когато вече беше във ваната, Хейзъл почука на вратата и му донесе скоч със сода и лед.

Той се облече в спалнята. Сложи си новата бяла риза и любимите си джинси „Дак“, които Хейзъл бе оставила на леглото. Обувките му бяха купени преди повече от шест години, но не ги беше носил. За разлика от панталоните те все още му бяха по мярка. Върху скрина стоеше снимка в сребърна рамка, на която двамата с Хейзъл бяха фотографирани на някакъв маскен бал, устроен преди години от семейство Лангор. Колко ли време беше изминало оттогава? „Наймалко седем-осем години“ — помисли си Картър. На снимката беше бос, с пола от тръстика, с хавайски венец и със сламена шапка. Играеше буен танц с Хейзъл, която изглеждаше като шестнайсетгодишно момиче в прилепналото по тялото ѝ сари, а дългата ѝ коса се развяваше.

Надникна в кухнята, където жена му привършваше приготвянето на вечерята. Попита я дали иска помощ, ала тя отвърна, че ако ѝ трябва нещо, Тими ще ѝ го подаде. Картър видя, че Хейзъл полива с масло едра патица, и усети миризмата на портокаловия сос. Ненадейно си спомни думите на Макс: „Питам се какъв ли кулинарен шедевър ще ни поднесат довечера... може би canardeau a l'orange...“. Понечи да го сподели с жена си, но се отказа.

Тими не откъсваше поглед от него. На Картър му хрумна, че момчето има неговите очи, но е взело тесния и правилен нос на майка си.

— Тими, ще ми покажеш ли какво си построил? — попита той. В стаята му беше забелязал някакви странни форми с найлонови покривала.

Момчето смутено го изглежда, сетне се засмя от удоволствие.

— Ами... ела с мен.

— Сега ли?

— Вечерята е почти готова — намеси се Хейзъл. — Ще отвориш ли виното, скъпи? О, забравих за ръцете ти — ще се справиш ли?

— Разбира се — усмихна се той и сръчно извади тапата, без да я разчупи, сетне занесе бутилката в дневната.

Докато той се къпеше, Хейзъл беше подредила масата пред камината и бе запалила огъня. В два свещника, които Картър не беше виждал преди, горяха червени свещи.

Той почти не докосна печената гъска, хапна само от картофеното пюре. Хейзъл не се засегна, а промълви:

— Знам, че тази храна е прекалено тежка за теб, но исках да приготвя нещо по-специално за първата ти вечеря у дома.

— Играеше ли бейзбол в... онова място? — обади се Тими.

— Понякога — излъга той. Забеляза, че момчето се взира в ръцете му.

Хейзъл им съобщи плановете си за следващите дни. Бяха й разрешили една седмица неплатен отпуск, въпреки че в момента имаше много работа. Предложи на другия ден или в неделя тримата да отидат в Музея на съвременното изкуство. През следващата седмица щели да пазаруват, защото на Картър му били необходими „милион неща“. Тя винаги го придружаваше при покупките на дрехите му и изборът ѝ неизменно му допаднаше; всъщност беше стигнал дотам, че не си купуваше сам дори вратовръзка. Хейзъл ентусиазирано заяви, че имало много театрални и балетни постановки, които нарочно не била гледала, за да ги посетят заедно. Освен това Картър непременно трябвало да се запознае с Джеръми Сътър и съпругата му, които ги били поканили на вечеря, както и със семейство Елиът, отправили им покана за гостуване в дома им в Локъст Вели.

— Забравяш, че трябва да си потърся работа — прекъсна я той.

— Никой не си търси работа по време на празниците, скъпи. Освен това не е необходимо — нали сме богати. — Тя си взе от салатата и му се усмихна.

Разбира се, беше права, помисли си Картър. Докато беше в затвора, парите не го интересуваха. Ала сега осъзнаваше, че богатството означава да притежават модерна стереоуредба, прекрасни мебели и книги, да предприемат пътувания до Европа, а когато Тими

навърши четиринайсет, да го изпратят в добро подготвително училище. Картър впери очи в красивата си жена и се почувства необикновено щастлив.

Хейзъл му беше купила две пижами, въпреки че била запазила и няколко от старите. Картър облече новата синя пижама. Тими си беше легнал към десет; казал беше само „Лека нощ, татко“ без патетични изявления, че се радва, задето баща му отново е вкъщи, което допадна на Картър. Момчето се държеше напълно естествено; съвсем нормално беше отначало да се срамува, дори да изпитва омраза и подозрение към бащата, заради когото много пъти беше ставало обект на подигравки. Не беше успял да разгледа „постройките“ му, защото след вечеря слушаха Прокофиев и Моцарт, чиито концерти за струнни инструменти му се сториха „трудно смилаеми“ като патицата с портокалов сос; след като изслуша по една страна от плочите, почувства, че не може да издържи повече.

Върху скрина забеляза две дебели книги с червени подвързии и прекоси спалнята да ги разгледа. Бяха сборници със закони. Очевидно принадлежаха на Съливан. Но защо бяха в спалнята? Защо изобщо бяха в неговия дом? Внезапно се засрами от ревността си. Каза си, че ако между съпругата му и адвокатата има нещо, тя положително щеше да скрие книгите... Ненадейно прикова поглед в леглото. Ако Съливан се беше любил с Хейзъл, с удоволствие би го убил. Палците му запулсираха от болка и едва сега осъзна, че е свил дланите си в юмруци. Приблужи се към нощното шкафче, върху което беше оставил кутията с болкоуспокояващи таблетки „Пананод“, от които взимаше по шест дневно. Доктор Касини му беше дал рецепта за тях върху празна бланка и беше казал, че ако аптекарите отказват да му отпускат хапчетата, всеки лекар ще му даде рецепта. Разбира се, Касини нямаше специални бланки с името и с адреса си.

Хейзъл влезе в спалнята и го попита защо не си е легнал. Носеше бледожълта нощница, беше боса, а косата ѝ беше разпусната.

— Разглеждах стаята. Всичко е много красиво.

— Не си ли уморен?

Картър се изтегна в леглото до нея. Хейзъл изгаси осветлението. Той я прегърна и обзелите го чувства като че накараха тялото му да потръпне от болка. От очите му потекоха сълзи, сякаш се топяха ледени висулки. Отново си беше у дома.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА

Първите две компании, в които той кандидатства през януари, отказаха да го назначат; шефовете на едната откровено признаха, че не желаят да наемат бивши затворници. Картър предполагаше, че и другият отказ се дължи на „криминалното му минало“, макар да не му го бяха казали директно. Естествено, беше подготвен да му откажат десет, дори двасет фирми. Хейзъл го караше да поиска препоръка от нюйоркската компания, в която беше работил, но той не се съгласи: знаеше, че ще си зададат въпроса защо не е използвал препоръките на последния си работодател и къде е бил през тези шест години.

След коледната ваканция Тими отново тръгна на училище. Хейзъл излизаше всяка сутрин в 8.20, тъй като започваше работа в девет, а Картър оставаше вкъщи и се заемаше да пише на фирми, които търсеха инженери и даваха обяви в неделните броеве на „Таймс“ и „Хералд Трибюн“, а понякога и в ежедневните издания на същите вестници.

Два пъти седмично посещаваше доктор Александър Макензи, който беше домашен лекар на семейството на Хейзъл, познаваше я от малка, а с Картър се бе запознал след брака им. Беше препоръчал на бившия затворник инжекции с чернодробен екстракт и витамин С. Откакто беше на свобода, Картър лесно се уморяваше, а от средата на декември го измъчваше досадна настинка. Лекарят беше заявил, че организмът му е изтощен от принудителната диета в затвора и че се надява след около месец пациентът да се почувства по-добре и да напълнее. Поднови и рецептата за пананод, тъй като аптекарите отказваха да уважат „рецептата“ на доктор Касини. Макензи го разпита подробно за осакатените му палци и дали болката все още е силна, а Картър обясни, че през последните четири години страданията му са понамалели, но все пак изпитва болка, особено нощем, ако не вземе транквилант.

— Жена ти знае ли? Не ми е казвала, че нощите ти са мъчителни.

— Предпочитам да не разбере за страданията ми. Все пак тя знае, че не мога без болкоуспокояващи.

— Отдавна ли ги вземаш?

— Преминах на пананод от около година. Преди това в продължение на четирите години в затвора бях на морфин.

Доктор Макензи се намръщи, замислено присви устни, сетне заяви:

— Забелязах характерните признаци — ръцете ти треперят, а като огледах очните ти дъна, подозрението ми прерасна в убеждение.

Картър го изгледа и се запита защо не му е съобщил констатациите си след първия преглед, когато го беше накарал да задържи два листа хартия върху опакото на дланите си и беше прегледал очите му. Реши, че не си струва да се заяжда с него, и промърмори:

— Вече не съм зависим от морфина.

— Каква беше дневната ти доза?

— Около пет милиграма. Понякога дори по-малко. — А понякога повече, мислено добави той.

В болницата на затвора бе имал неограничен достъп до морфина. Знаеше обаче, че ежедневна доза от осем милиграма означава пристрастяване към наркотика.

— Предполагам, че след толкова дълго използване на морфин проявяваш типичните симптоми на наркоман, който се е отказал от дрогата.

— Прав си, но не са толкова сериозни. Докато бях в затвора, от време на време се опитвах да се откажа от наркотика. Понякога изкарвах по два месеца без инжекции, а през последните единайсет месеца напълно се бях отказал от тях. — Той погледна Макензи в очите.

— Таблетките, които вземаш сега, съдържат опиум и това също е наркотик.

— Не ми действат по същия начин като морфина.

Лекарят кисело се усмихна.

— Съветвам те да не пиеш повече от четири на ден.

Често пъти вечер Хейзъл му помагаше, като печаташе на машина резюмета, които той прилагаше към молбите за постъпване на работа. Справяше се с печатането много по-бързо и по-умело от него. Дрекъл

беше изпратил обещаното препоръчително писмо. В него се казваше, че Картър отлично се справял с работата си и че е бил „осъден по обвинения, чиято справедливост не е доказана“. Въпреки настояванията на Хейзъл, че писмото трябва да бъде размножено и прилагано към резюмето, Картър не пожела да го изпрати.

— Прекалено... уклончиво е — обясни той. — Като го прочете, човек остава с впечатлението, че Дрекъл хем се опитва да ме оневини, хем увърта, за да се застрахова. Личи си, че писмото е предназначено за бъдещи работодатели.

— Ако продължаваш по същия начин, до никъде няма да стигнеш. — Хейзъл се обърна и го изгледа строго.

Минаваше полунощ и двамата бяха уморени. В първите си молби Картър беше писал, че е лежал шест години в затвора по несправедливо обвинение в присвояване на средства. Напоследък беше престанал да го споменава — казваше си, че ако някой реши да го вземе на работа, ще направи необходимите проучвания, ще разбере истината и не ще приеме бивш затворник. Съществуваше и друга възможност — бъдещият работодател да вярва в ефикасността на затворническата система и да е убеден, че за шест години Картър е бил „излекуван“ от престъпните си наклонности. Хейзъл пък изобщо беше против той да споменава, че е лежал в затвора.

— Всеки работодател ще иска да разбере каква е била последната ми служба — търпеливо ѝ обясняваше Картър.

— Да речем, че посоча „Трайъмф“. Но бъдещият ми шеф ще се поинтересува какво съм правил цели шест години. Какво ще отговоря тогава? Ами... бях в затвора. Ако не го спомена в писмото, ще трябва да го кажа по време на интервюто. Обзалагам се, че всички строителни компании вече знаят какво се е случило с мен и шефовете им взаимно се предупреждават: „Пазете се от Филип Картър“.

— Добре де, не те карам да скриваш истината, а само да приложиш и писмото на Дрекъл — все пак той е бил последният ти началник...

— Да пукне дано! — прекъсна я Картър.

В края на януари Дрекъл наистина почина от удар в дома си в Нешвил, което означаваше, че не ще съчини ново препоръчително писмо, възхваляващо бившия му подчинен.

Половин месец по-късно Картър склони пред настояванията на съпругата си и започна да придружава молбите си за работа с фотокопия на препоръчителното писмо.

Хейзъл заяви, че ще продължи да ходи на работа, защото харесвала професията си. Опитваше се да го успокои и все му повтаряше, че подходяща длъжност лесно не се намира.

Следобедите, когато Тими нямаше домашни за писане, Картър се стараеше да прекарва с него. Изработи за сина си модел на нефтена кула и момчето навярно я хареса, защото не я разглоби веднага, както правеше с другите модели. Тими още се държеше прекалено официално, като че е чужд човек. Няколко пъти Картър забеляза, че момчето е вперило поглед в обезобразените му палци вместо в частите от конструктора, които той му показваше. Знаеше, че Хейзъл е споменала на сина им за осакатяването му, но нямаше представа точно какво му е казала. Когато я попита, тя равнодушно изрече:

— Обясних му, че пръстите ти са пострадали при злополука.

— Не след дълго ще проумее какво се е случило. Тими вече не е дете. По-добре е да му кажеш истината.

— Защо, скъпи? Предпочитам да не разговарям с него по този въпрос. Препоръчвам същото и на теб.

— Синът ни не е глупав. Ще се досети.

Тя въздъхна, обърна се към огледалото и се залови да разресва косата си. След секунда промълви:

— Моля те, опитай се да забравиш миналото...

Внезапно Картър съжали за горчивия си тон. След малко щяха да си легнат и навярно жена му щеше да отблъсне ласките му. Всяка нощ, когато Хейзъл лежеше в прегръдките му, обожанието ѝ го караше да се чувства най-важният човек на света. Любовта ѝ поддържаше живота му като туптенето на сърцето му. Страхуваше се, че сега тя щеше да го отблъсне, защото беше засегната от горчивината му.

Приклекна до нея и обгърна бедрата ѝ.

— Права си, скъпа. Извинявай. Ще те послушам.

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА

След около седмица налетя на Грегъри Гауил, който очевидно го причакваше пред дома му, макар да се престори, че случайно е минавал по улицата.

— Хей, Фил, каква изненада. Тук ли живееш?

— Да — отвърна Картър и си помисли, че всеки би могъл да научи адреса му от телефонния указател, което и досадникът вероятно бе сторил.

— Отдавна не сме се виждали. Кога те освободиха?

— Ами... преди три-четири месеца.

С годините Гауил не се беше променил особено, само дето беше понапълнял и загрубял. Все още предпочиташе крещящи дрехи, които би трябвало да намекуват за благосъстоянието му.

— Хайде да пийнем по нещо. Поне по чаша кафе, ако мислиш, че е прекалено рано за нещо по-силно. — Той дружелюбно го тупна по рамото.

— Тръгнал съм към пощата. — Картър му показва писмата.

— Добре де, ще те придружа. Не си ли на работа?

— Още не съм намерил нещо подходящо.

— Мога да ти помогна.

Картър промърмори нещо неразбираемо.

— Говоря сериозно, Фил. В една от фирмите в Лонг Айленд, на която доставяме материалите, търсят инженер. Ще проверя каква заплата пред...

— Не искам да пътувам чак до Лонг Айленд.

— Нима?

Картър нямаше работа в пощата, защото писмата му бяха предварително облепени, но за да не го хванат в лъжа, купи от гишето петцентови марки за два долара и няколко марки за въздушна поща. Гауил продължаваше да се върти около него, затова му каза:

— Довиждане, Грег. Съжалявам, но бързам.

— Хайде, приятелю, все имаш няколко свободни минути за едно кафе. Трябва да ти кажа нещо. Сигурен съм, че ще те заинтересува.

Картър потръпваше от отвращение при мисълта, че ще седне на една маса с него, ала го гризеше любопитство да научи какво се върти в главата на този противен човек. Ето защо с нежелание прие поканата.

Влязоха в някакъв бар на ъгъла на 23-та улица и Трето Авеню. Картър си поръча бира, Гауил — скоч с вода.

— Предполагам, че често се виждаш с Дейвид Съливан — започна натрапникът и потърка големия си нос.

— Не бих казал.

— Истински мръсник. Ако продължава по този начин, рано или късно ще си получи заслуженото. Досега все успява да излезе сух от водата, но все някой ден късметът ще му изневери. — Гауил сякаш говореше на себе си, но личеше, че омразата му е искрена. Изкиска се и погледна събеседника си. — Все си пъхаше носа в работите ми, ама удари на камък. Не успя да ме накваси, въпреки че положи доста усилия.

Картър мълчаливо отпиваше от бирата си.

— Не мога да се примиря с цирка, дето го разиграваше, докато ти беше в затвора — преструваше се, че се опитва да ти помогне, същевременно сваляше жена ти. Чудя се как го търпиш... — Той гневно изгледа събеседника си.

— Да не чоплим стари рани, а, Грег?

— Още сте приятели, нали? Боже мой, та Дейвид последва жена ти чак в Ню Йорк... Всъщност не обвинявам нея — сигурен съм, че е била самотна. Мъжете също се чувстват изоставени... но не мога да търпя лицемерието на Съливан, това, че се преструва на твой приятел.

Картър се разгневи, идваше му да го удари, но само възкликна:

— Забранявам ти да злословиш за съпругата ми.

— Добре. Но знай, че Съливан ѝ е любовник от четири години. Реших, че е време да го научиш.

— Не е вярно.

Гауил се приведе и размаха показалеца си.

— Самата истина е. Събуди се, Фил. Може би жена ти няма... Разбира се, че няма да сподели увлечението си. Съливан също няма да продума и ще продължи да играе ролята на верния и безкористен приятел. Страхотен приятел, няма що!

Сърцето на Картър биеше до пръсване, но все пак той успя да попита:

— Само това ли имаш да ми съобщиш?

— Честно казано — да. Мъчно ми е за рогоносците. Съливан те прави на глупак. Преструва се на твой приятел, а ти имаш пълно основание да го пребиеш и дори да му отнемеш живота.

Внезапно Картър проумя, че омразата на Гауил не е продиктувана от любовната афера между Съливан и Хейзъл, нито от лицемерието на същия този Съливан, а от факта, че Дейвид Съливан се е опитал да сложи пръст в колелата му.

— Ясно ми е защо говориш така. Мразиш Дейвид, защото ти е попречил да получиш няколко изгодни договора, нали?

— Грешиш, приятелю. Съливан действително се опита да си напъха носа в работите ми, но получи плесница през пръстите. Пострада той, не Грегъри.

Картър се поусмихна и видя, че усмивката му не се понрави на събеседника му.

— Грег, трябва да тръгвам. Благодаря за бирата.

Гауил изненадано го изглежда.

— Кога ще се видим отново? Слушай, Фил... — Намръщи се, скочи от мястото си и го хвана за рамото. — Сигурно си мислиш, че съм те излъгал за жена ти и Съливан... че преувеличавам. Ще ти кажа още нещо — докато учеше в Лонг Айлънд, всеки ден след занятията съпругата ти отиваше в апартамента му. Бях наел двама души да го наблюдават, защото знаех, че и той ме държи под око. Знаех, че Хейзъл си е отключвала сама и е напускала дома му малко преди шест, за да се прибере у дома и да приготви вечерята на детето. — Гауил с отвращение поклати глава и още по-силно стисна рамото на Картър. — Почакай, ще онемееш като ти кажа истината...

— Хайде, Грег, престани. — Картър се изтръгна от хватката му и си тръгна.

— Още са любовници! — извика онзи след него.

Картър забързано се отдалечи; когато най-сетне забави крачка и се огледа, откри, че се намира на Авеню Ей в Ийст Сайд. Обърна се и се запъти към дома си. В главата му се въртеше една и съща мисъл: Гауил лъже или най-малкото преувеличава. Машинациите му бяха толкова елементарни, че и дете би ги прозряло.

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

Хейзъл имаше рожден ден на 14 февруари. Съливан беше предложил да изпият по един коктейл в дома му, след което щяха да отидат с още десетина души на японски ресторант. Веднага щом Хейзъл и Тими излязоха, Картър ги последва; бързаше да купи подаръка за съпругата си — старинен комплект от посребрени четка за коса, гребен и огледало.

Миналата седмица беше обиколил почти целия град в търсене на нещо подходящо и за щастие беше намерил комплекта в антикварен магазин на Пето Авеню. Съобщиха му, че гравирването на инициалите ще отнеме няколко дни и ще може да вземе покупката си точно на четиринайсети. Озова се в магазина още в девет и половина. Очакваше да му съобщат, че поръчката ще бъде готова едва следобед, но гравьорът беше свършил работата си. Макар че бяха изящни, буквите Х. О. К. се сториха прекалено големи на Картър, ала все пак не го подразниха дотолкова, че да помоли да ги променят, и да закъснее с подаръка. Продавачката грижливо опакова четката, гребена и огледалото в бяла кутия, която превърза с червена панделка, сетне я постави в бял плик с щамповани златни букви и му го подаде. Той се поразходи по Пето авеню, купи две дюзини червени рози и се прибра вкъщи.

Прегледа пощата и видя, че има още два отказа за назначаване. Единият беше от „Трайп Индъстриълс“, където тайно се беше надявал, че ще получи служба. В писмото се казваше, че мястото е било заето още преди да получат молбата му. Изчерви се от срам, като си спомни, че беше приложил писмото на Дрексъл, когато кандидатстваше в „Трайп“.

Късно следобед му позвъни Хейзъл, за да съобщи, че влакът, който трябвало да посрещне, щял да пристигне с един час закъснение, поради което нямало да има време да се прибере у дома и да се преоблече. Помоли Картър да вземе черната ѝ рокля с цип на гърба.

— Ще се преоблека у Съливан. Не мога да отида на ресторант с ежедневните си дрехи.

— Разбира се, скъпа. Ще ти я донеса.

— Да не забравиш и златистия шал — онзи, дългия, не знам дали си го спомняш. Ще го намериш в третото чекмедже на шкафа, третото отдолу нагоре.

— Ще го намеря, не се притеснявай.

— Благодаря ти, миличък — измънка тя и в гласа ѝ се промъкнаха гальовни нотки, които Картър добре познаваше. — А ти как си?

— Добре съм... Искаше ми се да се прибереш у дома...

Хейзъл побърза да обясни, че двете деца, които трябвало да посрещне, били от нейния контингент и не ѝ било удобно да помоли някой колега да я замести.

Той постави закачалката с черната рокля на вратата на дрешника в коридора, за да не би случайно да я забрави, после отиде да потърси шала.

Чекмеджето беше пълно с фино бельо, прилежно сгънати шалове, тънки чорапи. Когато посегна да извади жълтия шал, пръстите му докоснаха нещо твърдо. Разрови бельото и видя, че най-отзад са подредени писмата му от затвора. Всички бяха на еднаква груба хартия, която трябваше да сгъва няколко пъти, за да се побере в плика с прозорче. Хейзъл ги беше опаковала стегнато и писмата заемаха цялата ширина на чекмеджето. Картър ги опипа и с изненада установи, че зад първата редица пликкове има още една.

— Боже мой! — смаяно промълви.

Хрумна му, че писмените му излияния можеха да запълнят цели шест тома, отколкото се състоеше „Залезът и падането на Римската империя“ на Гибън или „Дон Кихот“ на Сервантес. Ала той не беше сътворил велико литературно произведение, а купища сълзливи, изпълнени със самосъжаление писма. Ала най-поразяващо беше прозрението му, че те олицетворяваха времето, когато беше лишен от свобода. Да прекараш цели шест години в затвора, не беше шега, нищо чудно, че светът не можеше да забрави този факт. Картър впери поглед в снимката, на която двамата с Хейзъл бяха фотографирани в глупави карнавални костюми. Дълго се взира в нея, сетне затвори очи и се извърна.

Беше в отвратително настроение, когато тръгна към апартамента на Съливан. Беше се избърснал и бе грижливо подбрал дрехите си, за да достави удоволствие на Хейзъл. Носеше един от новите си тъмносини костюми, вратовръзката в тъмносиньо и тъмночервено, която жена му толкова харесваше, бяла риза и черни обувки. Беше поставил роклята и шала в белия хартиен плик, който му бяха дали от антикварния магазин.

Когато си дойде от училище, Тими също се намуси. Беше разочарован, че майка му няма да се прибере, за да ѝ поднесе подаръка си. Картър напразно се опитваше да го развесели; накрая му обеща, че ще го събудят, като се приберат и ще си устроят малко тържество. Беше купил на майка си бродирана калъфка за възглавница и Картър се питаше откъде е взел толкова много пари, след като му отпуснаха само три долара седмично, които малкият харчеше предимно за сладолед. Преди няколко дни му беше предложил десет долара, но Тими ги отказа и заяви, че вече е купил подаръка. А днес, преди да отиде в дома на приятеля си Ралф Ъндървуд, където щеше да прекара вечерта, момчето донесе предварително опакованата калъфка и я постави редом с подаръка на баща си на шкафа със стереоуредбата, върху който стоеше и вазата с рози.

Лично Съливан му отвори. Откъм дневната се дочуваха разговори и смехове.

— Боже мой, все едно, че си излязъл от моден журнал! — възкликна той. — Влизай, влизай. Къде е Хейзъл?

Картър обясни, че жена му ще закъснее, а докато окачваше палтото си, домакинът взе белия плик с роклята и ги занесе в спалнята. Новодошлият влезе във всекидневната и поздрави онези от гостите, които познаваше — семейство Елиът, Джереми Сатър и жена му Сюзан, както и Джон Дуайт, симпатичен човек на средна възраст, близък приятел на Съливан. Те пък го представиха на другите поканени, чиито имена той не успя да запомни. Усещаше как всички любопитно го наблюдават — очевидно знаеха, че наскоро е излязъл от затвора. Веднъж Хейзъл и Дейвид му бяха казали, че хората, с които тепърва ще се запознава, няма да подозират за случилото се с него, но явно бяха сгрешили. По всичко личеше, че слухът за пребиваването му в затвора вече се беше разнесъл.

През тази година едва за трети път се срещаше със Съливан. Убеден беше, че Хейзъл нарочно не го кани в дома им или отклонява предложенията му, отправени по служебния ѝ телефон, защото усещаше неприязънта на съпруга си към него. Съливан очевидно не усещаше хладината, настъпила в отношенията им. И тази вечер беше безкрайно самоуверен, усмихнато обикаляше между гостите, грижеше се чашите им да са пълни и всички да опитат от топлите сандвичи със сирене. Имаше слабост към гръцки и римски скулптори и върху полиците бяха подредени мраморна глава и мраморен крак, ваза и мраморна отломка с надпис на гръцки. Хвалеше се, че ги е купил по време на едно свое пътуване в Гърция. Килимите в апартамента бяха ориенталски.

— Напредваш ли с търсенето на работа? — поинтересува се той.

— Засега без особен резултат — престорено небрежно отговори Картър.

— Вчера се обаждах, но ми съобщиха, че Бътъруърт още не се е върнал.

Въпросният Бътъруърт работеше за известната фирма „Дженкинс и Фийлд“ и според Съливан бил заминал в командировка за Калифорния. Съливан твърдеше още, че този човек ще уреди да приемат бившият затворник във фирмата, но тъй като отсъствието му се бе оказало твърде продължително, Картър бе започнал да се съмнява в съществуването му.

Изпита неописуемо облекчение, когато Хейзъл най-сетне се появи. Тя поздрави всички и без капчица стеснение протегна ръка на хората, които не познаваше. Картър със задоволство отбеляза, че не беше настояла първо да се преоблече, както биха сторили повечето жени. Тайно наблюдаваше реакцията на онези мъже, които досега не я бяха виждали; забавно му беше как мигом скачат от местата си, защото Хейзъл бе изключително привлекателна. Когато съпругата му се приближи до него, той се поусмихна и това беше първата му искрена усмивка през този ден.

— Честит рожден ден, скъпа. Как си?

— Уморена съм до смърт, но съм сигурна, че щом се преоблека, ще се почувствам по-добре. Тими добре ли е?

Той кимна; беше заплепен от красотата ѝ като мъжете, които току-що се бяха запознали с нея.

Хейзъл влезе в спалнята, а Съливан я последва. Картър си наля второ питие.

След около две минути домакинът се появи, направи му знак да се приближи и му прошепна:

— Днес едно пиленце ми каза, че Гауил отново е сред нас. Работел или бил свързан с някаква компания за производство на тръби със седалище в Лонг Айлънд. Шеф му е някой си Грасо, който притежава няколко жилищни блока също в Лонг Айлънд. По всичко личи, че е от онези, дето дават на бедняците коптори под наем. Хора като него винаги имат по няколко странични дейности.

При споменаването на Гауил Картър целият пламна, сетне с изненада установи, че го обзема безразличие. Вдигна рамене, отпи от чашата си и промърмори:

— Какво от това?

— Знае, че са те освободили.

— Нима? С какво каза, че се занимавал сега?

— С производство на тръби за газопроводи и канализация — сухо изрече Съливан. — Стори ми се интересно, че си е направил труда да провери дали си излязъл на свобода. Нищо чудно да се опита да се свърже с теб.

— Но защо?

— Нямам представа. Все пак исках да те предупредя. Едва ли изгаряш от желание да го видиш.

— Прав си.

В този момент Хейзъл излезе от спалнята и двамата се обърнаха към нея.

На Картър не му се искаше да се отделя от съпругата си, но реши, че от учтивост трябва да поговори с някои от гостите. Съливан обаче непрекъснато беше до Хейзъл и на него му хрумна, че двамата приличат на съпрузи, които винаги имат какво да си кажат и неизменно се наслаждават на компанията си. Пък и никак не беше чудно, след като бяха прекарвали толкова време заедно по време на пребиваването му в затвора. Внезапно се вцепени: с Хейзъл бяха женени от седем години, когато принудително го бяха разделили от нея, а тя беше прекарала със Съливан цели шест — почти колкото с него. Наблюдаваше как Дейвид се е облегал на стола ѝ и замислено я слуша, като кима сериозно; от време на време Хейзъл вдигаше поглед

към него — изглеждаха толкова близки, че Картър стигна до очевидното заключение: двамата бяха спали заедно, и то неведнъж. Реши още тази вечер да я попита дали е била в леглото с Дейвид, сетне усети, че алкохолът е замъглил съзнанието му и че не бива да ѝ задава този въпрос точно на рождения ѝ ден или когато и да било. Не се съмняваше в любовта ѝ. Но беше уверен и в това, че Съливан е влюбен в нея.

В японския ресторант им поднесоха топло саке. Настаниха ги върху възглавници около дълга ниска маса и Хейзъл отново се озова до Дейвид.

— Et pour vous, monsieur?^[1] — попита човекът отляво на Картър и му посочи бутилката, увита със салфетка.

— Oui, avec plaisir^[2] — отговори той и му подаде малката си чаша.

— Vous parlez francais?^[3]

— Oui.^[4]

Двамата заговориха на френски и от този момент Картър престана да обръща внимание на останалите си сътрапезници. Попита го за името, като се извини, че не го е запомнил, когато ги бяха запознали. Човекът отговори, че се казва Лафърти и че две години е работил в парижка фирма, произвеждаща машини за бутилиране. Разговаряха за французите, за умението им да се наслаждават на живота, за скръбта след всяка несподелена любов.

— Всяка раздяла — заяви Лафърти — нанася непоправим удар и отнема частица от нас самите, както морските вълни разяждат скалата. Човекът също не е вечен и не може да издържи до безкрайност. Днес се чувства нищожен и излишен, а утре с него ще бъде свършено.

Лафърти не говореше за нещастно влюбени, а за хора, които са били принудени да се разделят. Картър беше приятно изненадан от поетичния начин на изразяване на този бизнесмен. Или пък думите му изглеждаха прочувствени, защото ги произнасяше на френски? А може би разговорът с Лафърти му беше напомнил за щастливите мигове в компанията на Макс. Събеседникът му за миг отклони вниманието си от него и се обърна на английски към жената, седнала вляво. Картър вдигна поглед и забеляза как Съливан се смее от сърце (и все пак смехът му беше приглушен, някак съобразен с обстановката, което беше типично за него), сетне докосна рамото на Хейзъл и за миг

задържа ръката си там. Картър се запита дали през целия си живот адвокатът е допуснал някаква грешка, дали инстинктивно е постъпвал по начин, за който по-късно да съжالياва. Ненадейно си спомни как, когато беше на четиринайсет, леля му и чичо му непрекъснато го упрекваха заради небрежността му, поради която той непрекъснато губеше по нещо. Веднъж даде ракетата си за тенис на един съученик, който така и не му я върна... Същото се беше случило с шлифера и с вечерния му костюм, докато беше в колежа. Не, в никакъв случай не можеше да се сравни с практичния и педантичен Дейвид Съливан. А най-голяма небрежност бе проявил, разписвайки се за материалите вместо Уолъс Палмър, поради което беше лежал цели шест години в затвора. Едва сега осъзнаваше, че доверчивостта му е граничела с глупост. Съливан никога не би постъпил като него; винаги разсъждаваше като адвокат, който не предприема нищо, докато не се увери, че интересите му са защитени. Внезапно се задъха, сякаш куршум беше пробил гърдите му — беше оказал безгранично доверие и на Хейзъл. Какво, ако се беше проявил като още по-голям глупак, отколкото в историята с Палмър?

Тя почувства погледа му, стрелна очи и възкликна:

— Фил, лошо ли ти е?

Картър си помисли, че навярно лицето му е зачервено от топлото саке. Нервно докосна челото си и промълви:

— Нищо ми няма. — Разгневи се още повече, като забеляза, че и адвокатът го гледа. Посегна към чашата с кола, ала беше празна. Хейзъл вече не го наблюдаваше и той отново отпи от сакето.

— Какво ти подари Дейвид? — попита я, когато се прибраха вкъщи. Беше взел от колата белия плик с дрехите ѝ и бе забелязал, че е доста тежък.

— Книга, която отдавна си бях харесала. Всъщност е пътеводител на Рим на Обри Менен. Още не съм го прегледала.

Картър почувства странно разочарование — очакваше, че подаръкът на Дейвид ще бъде по-личен.

Тими се събуди и изтича да ги посрещне, както си беше по пижама. Хвърли се на шията на Хейзъл и извика:

— Честит рожден ден, мамо!

— Благодаря, миличък. Боже мой, колко подаръци — все едно, че е Коледа! На кого да благодаря за прекрасните рози?

— На двама ни. — Той се усмихна на сина си. Хейзъл се влюби в комплекта от антикварния магазин и заяви, че инициалите не били прекалено едри. Картър ѝ беше купил и голяма кутия шоколадови бонбони, няколко сапуна и носни кърпички. Изпиха по една чаша уиски, докато тя разопаковаше подаръците, а на Тими приготвиха шоколадово мляко.

През нощта Картър не можа да заспи. Изпитият алкохол му беше подействал като бензедрин. Изпитваше непоносими болки в палците и копнееше за морфин. В три стана и отиде в банята, за да изпие няколко болкоуспокояващи таблетки. Върна се и си легна, без да включи нощната лампа, но в мрака прозвуча гласът на Хейзъл:

— Съспи, не можеш ли да заспиш?

Стори му се, че сънува, че тук, заедно с тях, са Макс и Съливан; но Макс изглеждаше много по-реален от всички, дори и от него.

— Не — плахо продума той, сякаш не искаше да се събуди.

— Включи нощната лампа.

Той се подчини и примигна, ала все още му се струваше, че сънува.

— Хайде, съспи, кажи ми какво те тревожи?

Картър седна на ръба на леглото и отвърна:

— Съливан.

— О, миличък. — Хейзъл притвори клепачи, намръщи се и за миг извърна глава. — Слушай, Фил, ако искаш, повече няма да се виждаме с него. — Изрече го с тон, който подсказваше, че жертвата ще ѝ струва много, но все пак ще я направи.

— Не е необходимо да вземаш крайни мерки — безуспешно се опита да се пошегува той и забеляза, че изражението ѝ стана враждебно.

— Тогава... мисля, че е крайно време да престанеш със сцените. Тази вечер ми идваше да потъна в земята от срам.

— Не съм направил никаква сцена.

— Не ме мисли за толкова глупава. Видях как за малко щеше да направиш скандал в ресторанта и то само защото Дейвид веднъж ме докосна по рамото. Всички видяха как го изгледа на кръв.

Значи и тя беше забелязала жеста на Съливан, помисли си Картър, а на глас изрече:

— Грещиш, никой не ми обръщаше внимание...

— Отгоре на всичко дори не се сбогува с него. Не постъпи особено любезно, като се има предвид, че той беше организиран вечерята в моя чест.

— Сбогувах се — настоя Картър, който си спомни, че действително не беше благодарил на любезния им домакин.

— Държиш се като дете.

Той гневно скочи и възкликна:

— А пък ти не се държиш като съпруга.

— Бъди така добър и ми обясни какво имаш предвид. — Тя седна в леглото.

— Отговори ми само на един въпрос — спала ли си с него, докато бях в затвора?

— Не! И затвори вратата. Не искам Тими да чуе „милиа“ ни разговор.

Картър се подчини, сетне отново заговори:

— Питам те, защото съм сигурен, че си била негова любовница.

— Какъв абсурд! — възкликна тя, но изражението ѝ подсказваше, че започва да губи почвата под краката си.

— Нима мислиш, че съм сляп? Че не разбирам какво се е случило?

Хейзъл тежко въздъхна и посегна за цигара. Едва успя да я запали, защото ръцете ѝ трепереха. След няколко минути извърна глава и промълви:

— Ще ти олекне ли, ако ти призная, че действително бях любовница на Дейвид? Аферата ни продължи около три седмици. Почточно — две седмици и четири дни.

Той усети, че сърцето му престана да бие, и едва успя да изрече:

— Кога...

— Беше преди четири години — прекъсна го Хейзъл. — Случи се няколко седмици след като Върховният съд за втори път отхвърли молбата ти за помилване. — Тя вдигна глава и го погледна в очите. — Бях много нещастна и объркана. Не знаех какво ще стане с мен, как ще живея по-нататък. Съдбата ти също ме тревожеше. Не крия, че бях влюбена в Дейвид... разбира се, обичах го по различен начин... Но след като се любих с него, се почувствах още по-зле, срамувах се от постъпката си, изпитвах угризения на съвестта. Заявих му, че

сексуалната ни връзка трябва да прекъсне, и около месец не пожелах дори да го видя.

Картър седеше вцепенен и едва дишаше. След миг успя да прошепне:

— Сега поне знам истината.

— Да, знаеш я. Знаеш и това, че съжалявам и че случилото се никога няма да се повтори.

— Защо? Защо си толкова сигурна?

— Щом ми задаваш този въпрос, не си разбрал онова, което ти казах... Нито пък ме познаваш.

— Струва ми се, че започвам да те опознавам. И все пак, защо аферата ти със Съливан няма да се повтори?

Хейзъл безмълвно го изгледа.

— Призна, че си била влюбена в него. Още ли го обичаш?

— Престани да ме разпитваш. Не ти ли стига, че сега съм тук, с теб?

— Какво щеше да се случи, ако ме нямаше?

— О, Фил...

— Отговори на въпроса ми.

— Щом толкова държиш, ще чуеш отговора ми, въпреки че едва ли ще ти хареса. Ако те нямаше... ако беше умрял в затвора като приятеля ти Макс, със сигурност щях да се омъжа за Дейвид. Тими го харесва, дори се привърза към него. Той има много лек характер, с него може да се разговаря... а ти напоследък си станал нетърпим.

Картър гневно свали горницето на пижамата си. За миг погледът му попадна на снимката, на която с Хейзъл бяха с карнавални костюми, и изпита непреодолимо желание да я скъса. Приближи се до гардероба и свали панталона.

— Къде отиваш? — изплашено възкликна тя.

— Да се поразходя.

— Знаеш ли колко е часът? Фил, нали не си намислил нещо безумно... например да отидеш в дома на Дейвид?

— Излизам, Хейзъл. Чувствам, че трябва да остана сам. — Облече се за секунди и само загърна ризата си, без да я закопчава. Излезе от спалнята, оставяйки вратата отворена, и грабна палтото си от дрешника в коридора. Открехна външната врата, но инстинктивно спря и се ослуша. Стори му се, че сънува кошмар, когато дочу

въртенето на телефонната шайба. Хейзъл бързаше да се обади на Съливан. Но защо? За да го предупреди ли? Или пък за да му се оплаче от съпруга си. Картър можеше да се спотайва в мрака и да подслуша разговора ѝ, но предварително знаеше какво ще чуе. Безшумно затвори вратата и слезе по каменните стъпала. Не можеше да стори друго, освен за няколко часа да избяга от дома си.

Обикаля из улиците до зазоряване. Физическото натоварване му подейства успокояващо. Докато наблюдаваше как първите слънчеви лъчи обагрят небето в розово, реши да каже на Хейзъл: „Радвам се, че ми призна всичко. Да забравим случилото се“. После размисли и му хрумна, че може би ще е по-добре да не ѝ казва абсолютно нищо.

---

[1] А за вас, господине? (фр.). — Б.пр. ↑

[2] Да, с удоволствие (фр.). — Б.пр. ↑

[3] Вие говорите френски? (фр.). — Б.пр. ↑

[4] Да (фр.). — Б.пр. ↑

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА

След няколко дни намери в пощенската кутия писмо и още преди да го отвори, нещо му подсказа, че е изпратено от Гауил. Беше в обикновен бял плик, надписан с едър и по-разкривен почерк; адресът и името на подателя липсваха. Картър забеляза едва видимото пощенско клеймо на Лонг Айленд. Беше тръгнал да напазарува някои неща, които Хейзъл беше пропуснала, но като видя писмото, се качи обратно в апартамента, за да го прочете. То гласеше:

„Драги Фил,

Чувствам, че трябва да ти съобщя онова, което не успях при предишния ни разговор. Пропуснах да те уведомя, че хората ми наблюдават апартамента на Съливан, както наблюдаваха и предишното му жилище на Петдесет и трета улица. Навярно си чувал от жена ти за стария му апартамент, където тя отседна по време на посещенията си в Ню Йорк. Може би не си ме разбрал, но твърдя, че връзката ѝ със Съливан продължи повече от четири години. Дори синът ти трябва да знае, защото днешните деца са доста будни. Останах с впечатлението, че онзи ден ме помисли за лъжец, което ме вбеси, защото аз също съм жертва на господин Дейвид Съливан и бях принуден да понеса несправедливите му нападки. Може би не ти е известно, че миналия месец жена ти два пъти посети апартамента му. Възможно е посещенията ѝ да са били почести, но хората ми са я забелязали само два пъти да влиза там. Мислиш ли, че щях да ти пиша всичко това, ако не беше вярно? Обзалагам се, че съпругата ти не е споменала за двете си срещи със Съливан. Питам се дали не я залъгва с обещания, че ще ти намери работа, но при условие, че тя откликне на ухажването му. Нищо чудно — от този човек

могат да се очакват всякакви низости. Осъзнай се, Фил, и погледни истината в очите. Двамата още са любовници. Предполагам, че ще поискаш доказателства. Готов съм да ти предоставя записките на моите хора и магнетофонни записи на разговорите между жена ти и Съливан, до които се добрах случайно. Някои са проведени преди шест месеца, други — по-късно. Можеш да ги прослушат винаги когато пожелаеш. Ако искаш, ще накарам едно от моите момчета да я фотографира, когато влиза в дома на Съливан.

Не ми е приятно да ме мислиш за лъжец. Ето адреса ми, ако решиш да се свържеш с мен...”

С най-добри чувства: Грег

Изразът „едно от моите момчета“ накара Картър да се поусмихне, въпреки че изобщо не му беше до смях. Явно Гауил страдеше от мания за величие и намекваше, че разполага с екип платени детективи. Грижливо бе написал адреса си в Джаксън Хайс, както и телефонния си номер. Картър ги прочете, сетне скъса писмото и го хвърли в кошчето за смет.

Дейвид Съливан телефонира около три следобед и събщи, че приятелят му Бътъруърт се е върнал и очаквал Картър да му се обади, за да си уговорят среща.

— Още нещо, Фил. Свободен ли си днес... да речем до шест? Искам да обсъдим нещо.

— Разбира се, Дейвид. Заповядай у дома.

— Предпочитам да поговорим насаме. Имаш ли нещо против да се срещнем в апартамента ми?

Картър се съгласи, но след като затвори телефона, го обзеха мрачни предчувствия. Питаше се дали Съливан няма да признае, че цели четири години спи с жена му. Опита се да прогони предателската мисъл и отиде да вземе телефонния указател, който Хейзъл държеше в дрешника под предлог, че мястото му не е във всекидневната. Откри номера на компанията „Дженкинс и Фийлд“ и помоли да го свържат с господин Бътъруърт.

Човекът се оказа много любезен и му определи среща в петък, в десет сутринта.

Хейзъл обикновено се прибираше към шест, затова Картър помоли Тими да ѝ предаде, че отива при Дейвид и ще се върне след около час.

— Мама няма ли да дойде с теб? — попита момчето.

— Не. Кажи ѝ, че Дейвид е искал да поговорим насаме. Мисля, че става въпрос за някаква работа.

— Няма ли да ме вземеш със себе си?

Картър, който вече беше на вратата, рязко се извърна и нещо го жегна, като забеляза изражението на сина си. Очевидно Тими беше много привързан към Съливан.

— Ще ти бъде скучно, моето момче. С Дейвид ще говорим за неща, които не разбираш.

— Моля те, нека дойда... нали ще останем само един час...

— Съжалявам, Тими, но не мога. А сега трябва да тръгвам, иначе ще закъснея.

Взе такси до дома на адвоката. Позвъни и когато дочу бръмченето на автомата, натисна дръжката на входната врата. Жилището на Съливан заемаше целия трети етаж. В сградата имаше още три апартамента.

Адвокатът го посрещна, взе палтото му и го попита дали иска да пийне нещо.

— С удоволствие. Но да не бъде много силно.

Съливан отиде до барчето в ъгъла на дневната, а Картър мълчаливо зачака какво ще последва.

Адвокатът му подаде питието, наля и на себе си и заговори:

— Днес ми телефонира Гауил. Разговорът беше доста неприятен. Спомена, че се е обаждал и на теб. — Съливан напрегнато го изгледа. Лицето му беше посърнало и необичайно бледо.

— И нашият разговор не беше от най-приятните.

— Разбрах какво ти е наприказвал. Слушай, Фил... — Той се втренчи в празната камина, като че се опитваше да събере мислите си или смелостта си. — Хейзъл ми позвъни в понеделник през нощта... след рождения ѝ ден. Беше много разтревожена. Сподели, че ти е казала... за нас. — Обърна се и изгледа госта си.

— Да.

— Не те е излъгала. Извинявай, Фил...

— Моля те, престани — нетърпеливо го прекъсна Картър. — Да забравим миналото. Уверен съм, че Хейзъл ще го преживее... Всъщност се надявам, че всички ще го забравим.

— Сигурен съм — тържествено заяви адвокатът. — Тревожи ме онова, което научих от Гауил. Съобщил ти е нещо, което не е вярно. Излъгал те е, че връзката между мен и Хейзъл е продължила четири години.

— Точно така ми каза.

— Не е вярно.

Картър безмълвно го наблюдаваше. Съливан също замълча, сякаш искаше да чуе от него, че е невинен.

— Не съм споменаваля пред Хейзъл за срещата ми с Гауил.

— Знам. Щеше... — Адвокатът се сепна и отново млъкна. „Щеше да ми каже“ — мислено довърши изречението му Картър. Жадно отпи от чашата си и се опита да потисне гнева си. Съливан не беше олицетворение на добродетелността, но Гауил бе сто пъти по-лош от него.

— Не му повярвах — промълви той.

— Радвам се. — Адвокатът видимо изпита облекчение и скованите му рамене се отпуснаха. — Отвратителна история, при това засяга достойнството на Хейзъл. — Той се поизпъчи, сякаш беше неин защитник.

Картър се питаше дали не трябва да се радва, че връзката между Съливан и съпругата му е продължила само три седмици, не четири години. Накрая реши, че наистина има повод за радост.

— Приемаш случилото се много спокойно, Фил — обади се Дейвид.

„Нима?“ — мислено възкликна Картър и сви рамене.

— Обичам Хейзъл. Пък и вече не сме във викторианската епоха, нали? — Ала щом изрече тези думи, установи, че още разсъждава като типичен викторианец.

— Гауил е способен на всичко. Сигурен съм, че ще продължи атаката си особено като види, че е безрезултатна.

— Какво имаш предвид?

— Вече споменах, че той ме ненавижда. Ще изпита огромно удоволствие, ако ме пребиеш... ако ме очерниш пред шефовете ми.

Повярвай, че дори в днешно време подобна история може да съсипе кариерата ми.

Картър изпита отвращение и презрение към този безчувствен човек, който се тревожеше единствено за кариерата си и не помисляше, че е разбил едно семейство.

— Бъди спокоен, няма да злословя по твой адрес. Но от Гауил можеш да очакваш всичко.

— Прав си. Имам чувството, че изчаква най-подходящия момент, за да нанесе удара си. Знаеш ли какво ми каза? — Съливан кисело се усмихна. — Бил си побеснял от гняв, когато ти съобщи, че с Хейзъл сме любовници от четири години. Заплашил си бил да ме убиеш.

Картър го наблюдаваше изпод око.

— Започвам да си мисля, че няма да е зле да си наема телохранител — продължи адвокатът, а Картър си помисли, че изобщо не го е грижа за безопасността на съперника му. Хрумна му, че според закона на джунглата, който се спазваше в затвора, ако човек разбере, че друг затворник е спал с жена му, то рано или късно любовникът ще бъде открит мъртъв в някой коридор.

— Защо ме гледаш така? Нима не ми вярваш? — обади се Съливан.

— Ами... вярвам ти.

— Слушай, Фил, не бива да се отнасяш с безразличие към заплахите му. И преди съм ти казвал, че Гауил ще накара някого от горилите си да ме убие, сетне ще направи така, че обвиненията да паднат върху теб. Не разбираш ли, че се опитва да предизвика гнева ти, за да осъществи дяволския си план?

— Разбирам.

Настъпи тишина. Адвокатът се намръщи и закрачи из дневната, сякаш изгаряше от желание да каже още нещо. Картър се настани на канапето и за първи път от много време се почувства щастлив и спокоен. Забавно му беше, че Съливан се безпокои за живота си. Не знаеше какво е да прекараш шест години в затвора, където животът ти виси на косъм всеки ден.

— Между другото, обаждал ли ти се е днес? — наруши мълчанието той.

— Не. Защо питаш? А на теб обади ли се?

— Не — невъзмутимо отвърна Картър и изтръска пепелта от цигарата си.

Съливан безмълвно се взираше в него. Очевидно му се искаше да го поразпита, но се страхуваше да не би Гауил да му е казал още нещо. Нищо чудно натрапникът да му беше телефонираше вчера или днес и да го бе уведомял, че е изпратил на Филип Картър писмо, с което му съобщава цялата истина.

— Мръсникът забърка цялата тази каша само защото се опитах да... — Съливан тъжно поклати глава. — По-добре да не го бях правил. Не изпитах никакво удоволствие от факта, че доказах задкулисните му машинации.

Този път Картър наистина се разгневи. Адвокатът намекваше, че животът му е в опасност, защото се е опитал да го спаси от затвора. Но ако действително беше вярно, защо непрекъснато го повтаряше? Пък и „дейността“ му не бе съкратила нито с ден присъдата на Картър.

— Съмнявам се, че отново ще ми се обади — промълви той и се изправи.

Съливан се досети да го попита дали се е свързал с Бътруърт и го накара да му обещае, че ще му позвъни след срещата в петък.

Когато се прибра у дома, Картър обясни на жена си, че Дейвид е искал да поговорят за предстоящото интервю в строителната компания.

— Днес изглеждаш по-ведър — отбеляза Хейзъл. — Надявам се, че в петък всичко ще мине лесно като насън.

— Като насън... — повтори той.

Стоеше в кухнята и наблюдаваше как жена му залива с разбити на сняг белтъци лимоновия пай. Тя носеше престилка върху вълнената пола и бялата блуза с къси ръкави; косата ѝ беше привързана с тънка черна панделка, няколко кичура се бяха изплъзнали от едната страна. Картър си спомни как я беше наблюдавал преди години в кухнята им в Ню Йорк, после във Фримонт, а сега тук. Намръщи се при мисълта, че съпругата му е била в леглото със Съливан. Не беше моралист, но не можеше да се примири, че неговата непогрешима богиня Хейзъл се беше оказала с глинени крака. Щеше да издържи на разочарованието, както беше казал пред Съливан. Нямахше да се оплаква, нито да разиграва викториански сцени на ревност. Изневярата на съпругата му беше като петно върху сияйния ѝ ореол, но и неговият престой в

затвора беше опетнил безупречната му репутация; още по-ужасяващ беше инцидентът с Уайти, за който той предпочиташе да не си спомня. Беше белязан от затворническия живот, а Хейзъл — от своята авантюра.

Тя въпросително повдигна вежди, сетне се обърна и се зае с нещо друго. Напоследък често го питаше: „Какво има, скъпи“, или „За какво мислиш“, но той невинаги успяваше да ѝ отговори, а понякога не желаше да го стори. Обикновено не мислеше за нищо конкретно, когато лицето му застиваше в странното изражение. Истината бе, че през изминалите шест години се беше променил и физически, а Хейзъл не беше свикнала с промяната. Веднъж я беше разтревожил с изявлението си, че светът прилича на огромен затвор, а затворите са само по-големи светове. Напразно се бе опитвал да ѝ обясни смисъла на твърдението си. Всъщност искаше да ѝ каже, че в света извън затвора също има правила, на които всеки трябва да се подчинява; понякога те изглеждат безсмислени и сякаш са само плод на страха и са създадени с единствената цел да потиснат страховете на хората. Беше започнал да се убеждава, че върху тези правила се крепи още по-безумен свят, съществуващ в съзнанието на всеки. Човек спокойно може да полудее, ако няма кой да му нареди кога да спи и да се храни, кога да работи и кога да почива, ако всички останали не му подражават. Опитал се бе да обясни възгледите си на Хейзъл, тъй като по онова време мислеше, че е прав (дори и сега вярваше донякъде в тази теория), но съпругата му изглеждаше толкова скептично настроена, че всичките му опити се бяха увенчали с неуспех.

— Скъпи, нали не си забравил, че в края на седмицата сме поканени у семейство Елиът? — обади се Хейзъл.

— Не съм — излъга той. Едва сега си спомни, че в петък вечерта щяха да отидат в дома им в Лонг Айлънд. Роджър Елиът беше посъветвал Хейзъл къде да вложи парите от наследството; благодарение на него сега семейство Картър имаха стабилни инвестиции. Присила Елиът, симпатична жена на около трийсет, не ходеше на работа, а се грижеше за двете си деца, които бяха по-малки от Тими; хобито ѝ беше да рисува портрети и пейзажи — майсторски изпълнени, но безлични и скучновати. Огромната им къща изглеждаше така, сякаш от векове стои посред тучната зелена морава. Картър изпита удоволствие при мисълта, че Съливан няма да бъде там.

Следващият ден беше четвъртък и Картър нямаше набелязана никаква конкретна задача. Ето защо реши да държи под око младата Сандра, която идваше да чисти всеки четвъртък от един до четири. Хрумна му, че Хейзъл ще бъде доволна, задето беше напомнил на момичето да почисти кухненските полици, както и аптечката. Сандра никога не обръщаше внимание на бележките, оставени от съпругата му.

Малко преди три телефонът иззвъня. Когато Картър вдигна слушалката, чу гласа на Гауил:

— Здравсти, Фил. Предполагам, че си получил писмото ми.

— Да.

— Мислех си, че заслужавам да ми отговориш... или поне да ми телефонираш.

— Нима?

— Хайде, приятелю, нима се страхуваш да прослушаш записите?

Внезапно Картър се разгневи и възкликна:

— Не ме е страх от никакви записи за... — Не довърши изречението, защото не искаше да произнася името на Хейзъл пред този неприятен човек.

— Значи, ще дойдеш у дома. Ще те чакам довечера.

— Вечерта съм зает. Кога се прибираш от работа?

— Към шест.

— Ще дойда по това време. Почакай, продиктувай ми адреса си.

Беше решил да отиде в дома на Гауил и веднъж завинаги да приключи с тази история. Хрумна му, че нахалникът може би не разполага с никакви записи, а само блъфтира.

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

Излезе от дома си в шест без двайсет и взе такси, което го отведе на посочения адрес в Джексън Хайтс. Сградата, където живееше Гауил, си приличаше като две капки вода със съседните грозновати осеметажни тухлени здания, които бяха построени под ъгъл на уличното платно, но покривите им се допираха. Картър отвори външната врата и се озова в коридор, претъпкан с бебешки колички, където миришеше на готвено. Взе асансьора до шестия етаж и позвъни на Гауил.

— Здравей, Фил — дружелюбно го поздрави домакинът, когато му отвори. Беше по риза, от устата му стърчеше цигара. — Заповядай.

Картър влезе във всекидневна, обзаведена с евтини мебели, които в комбинация с репродукциите по стените придаваха на помещението безличния вид на хотелска стая. Хвърли палтото си върху грозното зелено канапе, прие предложението на Гауил да му налее някакво питие и се огледа. Дневната беше свързана с коридор с друго помещение.

— Сами ли сме, или си поканил още някого? — провикна се той.

— Само двамата с теб сме. Реших, че така ще се чувстваш по-спокоен. — Домакинът влезе с две чаши и се запъти към кръглата масичка пред канапето. Между двата препълнени пепелника беше поставен издут кафяв плик. Гауил седна и заяви: — Всичко, което те интересува, е тук. — Извади напосоки няколко листа хартия и добави: — Както вече ти казах, записите засягат предимно Съливан, но в тях са включени имената на хората, които са го посещавали.

Продължи да говори и да ровичка в плика, докато накрая Картър го прекъсна:

— Щом имаш доказателства, дай да ги видя.

— Готово. Ето един доклад от моите хора, отнасящ се за двайсет и седми юни преди три години: „Госпожа Картър дойде в шестнайсет и трийсет и пет, тръгна си в осемнайсет“. Това е по времето, когато жена ти е посещавала колежа в Лонг Айлънд; навярно е казвала на Тими, че

занятията ѝ приключват едва в пет, защото доста често е навестявала нашия общ приятел Дейвид. Ето, чети: „Госпожа К. идва в шестнайсет и трийсет и пет, тръгва си в осемнайсет и дваайсет“. — Разрови записките и продължи: — „С. влиза в къщата в дваайсет и един и петдесет заедно с госпожа К. Тя си тръгва в полунощ, С. я качва в такси.“ Това се е случило само преди година. — Наведе се и подаде листа на Картър.

Извади още шест бележки; последния път Хейзъл беше напуснала апартамента на Съливан в два след полунощ, придружавана от двама души — през онази нощ адвокатът беше устроил някакво празненство.

— Всъщност късният час няма никакво значение — ехидно заяви той.

Картър се усмихна и промълви:

— Това ли е всичко? Знаех си, че преувеличаваш. — Чувстваше се отегчен и изпитваше раздражение към себе си, задето си беше направил труда да дойде тук.

Гауил смаяно го изгледа — личеше си, че е разочарован. Сетне възкликна:

— Преувеличавам ли? Ще запееш друга песен, когато чуеш записите. — Стана и извади от гардероба една голяма кутия и друга — по-малка. Втората кутия беше пълна с аудиокасети. Картър се питаше дали ще му се наложи да прослуша всичките, тъй като домакинът очевидно не знаеше какво търси. Гауил започна да рови из касетите като мърмореше:

— Наложил се да влизам два пъти в дома на Съливан — веднъж да монтирам касетофона, сетне да го взема. Да видим какво имаме тук... Марчанд... — Върна касетката в кутията и извади втора. — Пак е за Марчанд. Той е друг мой голям приятел — иронично допълни и продължи да рови в кутията.

Картър дръпна от цигарата си и си каза, че Гауил е психичноболен; навярно параноята му се е подсилила от разследването, организирано от Съливан. Погледна към записките, натрупани върху канапето, и се запита дали Гауил е събирал информация за всички, за които си е въобразил, че го преследват. Какви ли суми беше платил, за да се добере до гнусните подробности? Може би затова беше почти разорен и живееше в евтин апартамент.

— А, ето къде били — промърмори домакина. — Виж, на всяка касетка пише „Съливан“.

Пусна касетофона и доволно се усмихна. Картър се усмихна, докато слушаше разговора между адвоката и момчето от ателието за химическо чистене, което бе пропуснало да донесе белия смокинг на Съливан. Някаква врата се затръшна и настъпи тишина.

— Грег, защо не превъртиш лентата? — обади се той.

— Невъзможно е, защото ще пропуснеш нещо — отговори Гауил, който се беше привел над касетофона; дочу се гласът на Съливан, който запази маса за девет часа в някакъв ресторант.

— Монтирахме подслушвателното устройство в слушалката — самодоволно прошепна Гауил.

Отново настъпи тишина. Той превъртя лентата, докато се дочуха гласове. Хейзъл влизаше в дома на Съливан.

— Как си, скъпа? — попита я адвокатът.

— Добре, а ти как си? Какъв ден, а?

— Запазих маса за девет, невъзможно беше за по-ранен час. Нали нямаш нищо против, миличка?

— Напротив — така ще бъдем по-дълго заедно. Идва ми да си сваля обувките.

— Хвърли ги, щом те убиват — засмя се Съливан. — Искаш ли нещо за пиене?

— Не още. Благодаря.

— Скъпа...

Отново се възцари тишина и Картър си помисли, че навярно двамата се целуваха.

— Как ти се струва? — обади се Гауил.

— Не ставай смешен. Трябваше да поставите подслушвателното устройство в спалнята, за да докажете нещо — засмя се Картър.

— Тими не се ли бои да остава сам? — прозвуча гласът на адвоката.

— Ще спи при един негов съученик — беше отговорът на Хейзъл.

— Чудесно! — възкликна Съливан, сетне двамата напуснаха помещението, защото гласовете им постепенно заглъхнаха.

— Чу ли? — попита Гауил. — Записът е направен само преди няколко месеца, през октомври.

Картър познаваше нюансите в тона на Хейзъл и настроенията ѝ. Много пъти беше разговаряла с него по същия начин.

Гауил изключи касетофона и иронично повтори:

— „Тими ще спи при негов съученик.“

Ръцете на Картър трепереха, но той ги разпери престорено небрежно и заяви:

— От време на време синът ми прекарва нощта при приятел, особено ако планираме да се приберем късно от някое празненство.

— Хайде, приятелю, не се преструвай на толкова наивен.

Картър кисело се усмихна. Не можеше да продължи да се преструва, че не се е случило нищо особено. Ако се съдеше по надписа на касетата, записът наистина беше направен през октомври; не му се вярваше досадникът да е подправил датата.

Гауил грабна чашата му, напълни я и я сложи на масичката, сетне заяви:

— Най-добре ще бъде някой следобед да проследя жена ти и да ти се обадя, когато е със Съливан. Ще отидеш в дома му и...

— И какво?

— Ще... ще го удушиш в собственото му легло.

Картър почувства, че челото му е покрито със студена пот.

— Мисля, че го мразиш повече, отколкото го мразя аз, и ти ще ме изпревариш.

— А пък аз мисля, че именно ти имаш моралното право да го довършиш.

— Отстъпвам ти тази чест — засмя се Картър, сетне сведе очи към чашата си, тъй като Гауил напрегнато го наблюдаваше. Докосна влажното си чело и му хрумна, че се чувства както навремето, когато се отказваше от морфина.

— Какво ще кажеш за една доза? — попита домакинът, сякаш беше прочел мислите му. — Скрил съм нещичко в тоалетната. Дрогата е първокласна, сам ще се убедиш.

Картър се облегна назад и дълго мълча, макар да знаеше, че не ще устои на изкушението. Накрая промълви:

— Защо не?

— Излъгах те, че съм го скрил в тоалетната, но сега ще го донеса. — Гауил скочи от мястото си като добър домакин, който се

старае на гостите му да не им липсва нищо и отиде в спалнята, сетне влезе в банята.

Картър го последва и видя на пода голяма кутия, в която между прегради бяха поставени поне четирийсет ампули. Пълна, кутията навярно съдържаше поне двеста и четирийсет броя.

— Всяка е от по шест милиграма — обясни Гауил и постави спринцовката на ръба на умивалника. — Прецени дали да използваш цялото количество. — Той любезно се усмихна и излезе от банята.

Картър действаше машинално и за секунди успя да инжектира половината от морфина във вената си, въпреки че ампулата и спринцовката бяха различни от онези, които беше употребявал в болницата. Чудеше се откъде ли Гауил се е снабдил с толкова много дрога, но реши, че няма смисъл да го пита. Търговията с наркотици беше много доходна и благодарение на натрупаните печалби Гауил можеше да си позволи да наема частни детективи и да подправя документи. Дори при занижени цени кутията с шестте реда ампули струваше минимум шест хиляди долара. Върна се във всекидневната, където Гауил го посрещна с думите:

— Ако искаш, вземи си няколко за вкъщи.

— Благодаря, но не искам.

Картър се усмихна и се настани в огромното кресло. Усещаше как го обзема добре познатото чувство. Посегна за чашата, която му подаваше домакинът, въпреки че вече изобщо не му се пиеше.

— Говоря съвсем сериозно, Фил. Ти си единственият, който може да затрие Съливан и да се отърве безнаказано. Законът защитава измамените съпрузи.

Картър се намръщи, после се засмя.

— Смяташ ли, че ще ми се размине, след като вече съм бил в затвора?

— Съпругът има право да...

— Мисля, че този закон важи само в Тексас.

Гауил млъкна и избърса устни с опакото на дланта си, сетне замислено промълви:

— В такъв случай ще инсценираме убийството така, сякаш го е извършил някой от моите хора. Полицията ще бъде безпомощна. Възможно е да те заподозрат, но... — Той замълча и стрелна изпод око събеседника си.

Картър си мислеше, че Гауил говори врели-некипели, но все пак си представи как нанася смъртоносен удар на адвокатата.

— Сигурен съм, че ще заподозрат именно мен, ако го сторя — промърмори и погледна часовника си. Беше седем без четвърт и Хейзъл навярно се питаше къде е отишъл, тъй като не й беше оставил бележка. — Същото ще се случи дори ако съм невинен.

— Помисли по въпроса, Фил. Надявам се да съчиним някакъв план. Много добре знаеш, че жена ти никога няма да скъса със Съливан, затова трябва да го отстраниш.

Картър се преструваше на безразличен, но сърцето му биеше лудо. Чувстваше се като в затвора, когато усещаше някаква заплаха или миг преди да му нанесат удар; подобно усещане беше имал на няколко пъти в килията на Макс, когато се беше озовавал с гръб към Скуиф.

— Предпочитам ти да свършиш тази работа — заяви той и се изправи.

— О, не, оставям всичко в твои ръце.

Картър се разсмя. Гауил също се усмихна, сетне измъкна портфейла си. Извади някаква снимка и я подаде на госта си.

— Приеми един скромен подарък. Датата е отзад.

Картър взе fotografia. Хейзъл беше заснета в гръб, докато изкачваше стъпалата пред дома на Съливан на Трийсет и осма улица. Обърна снимката и прочете: „4 ян. 16.30“.

— Обикновено тя работи до пет и половина — промълви той, сетне побърза да продължи, за да не бъде прекъснат от събеседника си: — Знам, защото много често съм се обаждал в службата й след пет.

— Съливан също работи до късно и все пак виждаш, че двамата успяват да се срещат. За любовта няма прегради, както беше казал някой. Дори да не си повярвал на записите, не можеш да отречеш онова, което виждаш.

Картър вдигна рамене и хвърли снимката на масичката. Хейзъл носеше тъмнокафявото палто с кожена яка и маншети, с което през тази зима ходеше на работа. Внезапно почувства, че му се повдига.

— Стегни се. — Гауил го потупа по рамото. — Знаеш, че не те лъжа. Съгласен съм да се състезаваме за удоволствието един от нас да очисти Съливан, но съм сигурен, че ще спечелиш.

— Лека нощ, Грег.

Гауил изтича да му отвори вратата.

— Доскоро, Фил.

Когато Картър се прибра вкъщи, Хейзъл му извика от кухнята:

— Здравсти. Къде беше?

Той прекоси дневната и застана до вратата.

— Излязох да се поразходя.

Тя го изгледа, после отново се зае да отваря пакета със замразения грах.

Картър можеше да се обърне, тъй като съпругата му не се залови да го разпитва, но в продължение на няколко секунди не откъсна очи от нея. Отдалечи се едва когато Хейзъл отново го погледна. Прибра палтото си в дрешника и тръгна към банята, като преди това надникна през отворената врата на Тими. Момчето лежеше по корем на пода и пишеше домашното си. Дясната му ръка беше превързана.

— Здравей, Тими. Виждам, че си пострадал. Сериозно ли е?

— О... нищо работа. Днес следобед паднах, докато играехме хандбал.

— Значи е драскотина. Дълбоко ли е?

— Всъщност се порязах на някакво стъкло, но раната не е дълбока — отвърна Тими, без да вдигне поглед от тетрадката си.

Картър се поколеба за миг, после влезе в банята. Изми ръцете си със сапун и наплиска лицето си. Чувстваше се превъзходно. Беше получил потвърждение, че жена му има любовник, но морфинът създаваше странно усещане за благополучие, сякаш в днешния ден светът му не се беше преобърнал. Успокояваше го мисълта, че Гауил знае за любовната връзка на Хейзъл, но въпреки това изобщо не е шокиран, дори гледа на цялата история с известно чувство за хумор. Беше казал: „За любовта няма прегради“, и Картър с ирония си помисли, че навярно завръщането му от затвора не е било достатъчно важно събитие, та жена му и любовникът ѝ да прекъснат връзката си.

Върна се в кухнята и предложи на Хейзъл да изпият по нещо преди вечеря.

— Не, благодаря. Но ти си налей каквото пожелаеш.

— Не ми се пие сам.

Хейзъл постави ястието с риба и грах във фурната на електрическата печка, затвори я и отново попита съпруга си:

— Няма ли да ми кажеш къде си бил?

Той беше смаян от нахалството ѝ, но не се издаде. Хейзъл се държеше гузно като Съливан, тъй като беше не по-малко виновна от него.

— Разхождах се — нагло излъга, преди да осъзнае какво казва. Но не се поправи, а се обърна и отиде във всекидневната.

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

— Дейвид много ми е разказвал за вас — обясни Бътъруърт и едновременно с това продължи да чете резюмето, което Картър му бе поднесъл.

Седеше зад огромно бюро, отрупано с чертежи, а в ъгъла му стоеше модел на някаква металообработваща машина. Изглеждаше на около четирийсет и пет, ала беше почти оплешивял. Устните му бяха странно женствени и напомниха на Картър за устните на Хейзъл. Фирмата „Дженкинс и Фийлд“ се занимаваше с консултантска инженерна дейност и ако го назначаха, щеше да поеме част от задълженията на Бътъруърт, който често пътуваше в командировки. Заплатата беше петнайсет хиляди годишно, с едномесечен полагаем отпуск.

— Господин Картър, предлагам ви да заемете вакантната длъжност. — Бътъруърт вдигна очи от резюмето.

— Благодаря. С удоволствие приемам предложението.

Новият му началник се обърна и погледна към затворената врата.

— Дейвид ми разказа, че... че сте били в затвора. Разбрах, че сте били несправедливо обвинен, а истинския виновник е починал.

— Да — кимна Картър.

— Какъв ужас — промърмори Бътъруърт. — Ето защо държах да ви кажа, че не само аз, а всички тук знаем за случилото се с вас. Отлично познавам Дейвид и щом той казва, че сте добър човек, значи е така. — Усмихна се или по-скоро изкриви лицето си в гримаса, наподобяваща усмивка. — Според мен дори на истинските затворници понякога трябва да се дава втори шанс, а вие сте пострадали несправедливо. Струва ми се, че ще работите по-пълноценно, ако знаете, че не изпитваме никакви съмнения относно почтеността ви.

Когато излезе от кабинета му, Картър беше толкова щастлив, че му идваше да полети. Влезе в първата телефонна будка и се свързан със Съливан.

— Здравей, Дейвид. Искам да ти благодаря — получих работата.

— Много се радвам — прозвуча тенорът на адвоката. — Кога започваш?

— В понеделник.

— Слушай, Фил, трябва да прекъсна, защото ме чака клиент. Поздравявам те и се надявам скоро да се видим.

Хейзъл също се зарадва на новината, а семейство Елиът настояха след вечеря всички да изпият бутилка от най-хубавото им шампанско. Наляха половин чаша дори на Тими. На Картър се стори, че синът му се отнася с повече уважение към него, защото вече имаше работа като родителите на съучениците му. Но момчето знаеше, че Съливан е помогнал на баща му, което още повече го издигаше в очите му.

През нощта Картър не можа да мигне. Хейзъл беше уморена и моментално заспа в двойното легло, където бяха прекарвали много нощи при гостуванията си на семейство Елиът. Той се заслуша в печалния вой на вятъра, сетне безшумно навлече костюма си върху пижамата и излезе от къщата. Докато вървеше през ливадата, си помисли, че когато е навън, воят на вятъра не е толкова ужасяващ.

Върховете на високите кленове и чинари се накланяха и се полюшваха като главите на хора, подложени на жестоки изтезания. Картър се обърна и се загледа в къщата — колко странно, че изобщо го бяха поканили тук. Изминалата вечер също му се струваше особена, сякаш беше сънувал всичко или пък в паметта му се бяха пробудили спомени за нещо, случило се преди много години.

— Фил!

Стресна се, когато чу гласа на Хейзъл — стори му се, че е застанала до него. Озърна се и я видя да стои по нощница на прозореца; изглеждаше много дребничка на фона на огромната къща. Внезапно осъзна, че не я познава и тази мисъл го накара да потръпне от страх. Като че бурният вятър беше отнесъл маските им и беше превърнал и двамата им в напълно непознати хора. Ала все пак машинално се отправи към къщата и вдигна поглед към съпругата си.

— Какво ти е, скъпи? — потрепна тя, сякаш се страхуваше да не събуди домакините.

Картър вдигна ръка, за да ѝ покаже, че всичко е наред; ненадейно му хрумна, че тази непозната жена принадлежи на Съливан, което го накара да се вцепени като ударен от гръм.

— Как си? — отново попита Хейзъл.

Той безмълвно се втренчи в нея, сетне промълви:
— Прибирам се.

ДЕВЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

Следващия четвъртък поканиха Съливан на вечеря, за да отпразнуват назначаването на Картър в „Дженкинс и Фийлд“. Хейзъл особено старателно подготви менюто, състоящо се от таратор, печено телешко с бекон и настъргано сирене, аспержи със специален сос и лимоново суфле. През цялата вечер тя беше в прекрасно настроение.

— О, приготвила си любимото ми ястие — заяви Съливан, когато влезе в кухнята, след като домакинът му беше налял първото питие.

Кой знае защо Картър беше сигурен, че адвокатът ще каже точно това, макар Хейзъл да не беше споменала, че Съливан обича печено телешко. Тя винаги готвеше така, сякаш това ѝ доставяше удоволствие, но тази вечер беше в приповдигнато настроение. Тими също се беше оживил и след пристигането на адвоката.

— Колко време ще се занимаваш с това? — обърна се Съливан към Хейзъл.

— Защо? Не ти ли харесват? — Тя режеше репички като лаленца.

— Няма ли да ни правиш компания на масата?

— Бъхтим се заради него, а той дори не ми прави комплимент — засмя се Хейзъл и изгледа изпод око съпруга си.

— Истинска робиня си — поусмихна се гостът и махна на Картър да отидат във всекидневната.

Тими ги последва, вперил очи в Съливан. Адвокатът го погледна, сетне едва забележимо му кимна. Момчето се изчерви, пъкна ръце в джобовете на новите си панталони и се върна в кухнята.

„Добре го е възпитал — с горчицина си помисли Картър. — А на мен ми беше отнета възможността да се грижа за възпитанието на собствения ми син.“

— Гауил безпокоил ли те е наскоро? — снижи глас Съливан.

— Не.

— Слава богу! — Адвокатът се понамръщи и кимна по посока на кухнята. — Не ми беше приятно да изолирам Тими, но не исках

момчето да чуе разговора ни... Да се надяваме, че онзи досадник ще престане да те тормози.

— Ами, ако се обади на теб?

Съливан се усмихна.

— Знам как да се справя с него. Пък и отдавна не ми е досаждал... с изключение на онова обаждане, за което ти разказах.

— С какво ти е... досаждал в миналото?

— Няколко пъти ми се стори, че ме следят. — Адвокатът сведе поглед към пепелника, където машинално мачкаше цигарата си. — Сигурен съм, че именно такава е била целта на Гауил — да забележа как около дома ми се навъртат странни типове и ме следят. Искал е да ме сплаши, нали разбираш?

— Но защо?

— За да се отърве от мен. Беше преди четири-пет години, когато разпитвах за него в много нийоркски хотели. Не съм забелязал да ме следят от... може би от цяла година.

„Лъжеш“ — помисли си Картър, а на глас изрече:

— Да разбирам ли, че е наел хора да дебнат всяка твоя стъпка, докато самият той е живеел във Фримонт и в Ню Орлиънс?

— Точно така. Сигурен съм, че срещу скромна сума или срещу някаква услуга е наел човек в Ню Йорк, който да се разхожда по улицата пред дома ми или да ме проследява на известно разстояние, когато се движа пеша. — Сви рамене и добави: — Беше ми неприятно, но не се разтревожих особено много и не се оплаках в полицията.

По-вероятно беше да не го е сторил, за да не станат известни честите посещения на Хейзъл. Картър остави чашата си и скръсти ръце, но мигом ги отпусна, защото палците му запулсираха от болка.

— Жена ми знае ли, че са те следили?

— Не, защото не исках да я тревожа.

„По-скоро не си искал да прекъсне посещенията си в дома ти“ — каза си Картър.

— Убеден ли си, че вече не те шпионират?

Съливан усмихнато отговори:

— Абсолютно. Гауил вече живее в Ню Йорк и навярно смята за излишно да наема частни детективи.

Картър също се усмихна.

— Нима мислиш, че лично те следи?

— Не, но ако го прави, е изключително дискретен — никога не съм го забелязал. Нали ще ми съобщиш, ако отново те потърси?

— Разбира се. Жалко, че все още ти създава толкова много грижи.

— Той е мой враг. Струва си да знаеш какво прави и дори какво мисли врагът ти.

Двамата замълчаха. Съливан вече се беше поинтересувал как върви новата работа, а Картър му беше обяснил, че през следващите две седмици му предстои да се запознае с документацията, след което го очакваше командировка в Детройт, където щеше да остане около месец. Адвокатът не се беше изненадал, нито пък беше проявил интерес към новината за отсъствието на Картър или пък беше прекалено добър актьор и умееше да се прикрива.

В този момент жена му и синът му влязоха във всекидневната; Хейзъл и Съливан заобсъждаха новия акварел, който Присила Елиът ѝ беше подарила при последното си посещение и който сега беше закачен на стената между двата прозореца откъм улицата. После заговориха за предимствата да посетиш Европа през лятото, но дори и тогава Картър не се включи в обсъждането, въпреки че заминаваше той, не адвокатът. Тими изгаряше от нетърпение да пътува и заразително Съливан дали се организират футболни турнири в Рапало — градчето, в което Хейзъл искаше да останат известно време.

— В Рапало няма стадион — обясни адвокатът. — Но в Генуа ще се насладиш на добър европейски футбол.

Момчето седна върху възглавницата на пода и тъжно го изглежда, сякаш едва сега осъзнаваше, че вместо с любимия си Дейвид ще пътува с баща си, който не разбира нищо от футбол.

Съливан нарече поднесената храна „шедьовър на кулинарното изкуство“, а Хейзъл и Тими засияха от удоволствие. Картър пък бе особено несръчен и прекалено силно стискаше ту ножа, ту вилицата си, докато съвсем се изнерви от нетърпимата болка в палците. Хрумна му, че непременно трябва да се консултира със специалист и да се оперира. Ала само след час, когато Съливан си тръгна, отново промени решението си. Спомни си какво беше казал хирургът, когато Хейзъл го беше накарала да посети: че дори да изрежат костта и хрущяла и да наместват ставите, палците му ще останат деформирани и болките няма да изчезнат.

— Щастлив ли си, скъпи? — усмихнато го попита Хейзъл.

— Да. — Той я притисна към себе си и я целуна по шията. Държеше я в прегръдките си и усещаше, че нещо не е както преди, че нещо липсва. Запита се дали промяната е у Хейзъл или у него. Или пък и двамата се бяха променили.

ДВАЙСЕТА ГЛАВА

Следващата седмица Хейзъл обяви, че трябва да присъства на служебен банкет, който щеше да се състои в някакъв хотел на Петдесет и седма улица. След вечерята щели да бъдат произнесени досадни речи, затова тя предлагала да отиде сама. Картър се съгласи — и без това трябваше да навакса с изостаналата писмена работа за фирмата.

— Ще заведе Тими на вечеря, а после ще го оставя в киното на Двайсет и трета улица — дават някакъв уестърн, който той отдавна иска да гледа.

— Нали ще го чакаш след прожекцията? Не ми се иска да отиде в някоя дрогерия и да се налива с газирани напитки.

— Ще проверя кога свършва филмът и ще го взема от киното — обеща той.

Този разговор бяха провели, докато закусваха. Картър научи, че прожекциите са в шест и осем и двадесет, и реши да вземе билет за втората, за да имат време да вечерят. В пет телефонира на Тими и му съобщи, че ще се прибере малко по-късно от обичайното.

След работа взе автобуса, пътуващ към центъра на града, и слезе на Трийсет и осма улица. През целия ден мисълта за Съливан не го напускаше; беше решил, че тази вечер е най-удобно да си поговорят без знанието на Хейзъл. Искаше му се да постави въпроса ребром: адвокатът може би щеше да признае истината; Картър беше сигурен, че ще разбере дали съперникът му лъже. Щеше да бъде жалко, ако Съливан не е вкъщи, но нямаше намерение предварително да си уговаря среща с него.

На трийсетина метра от дома на адвоката внезапно забеляза Хейзъл. Тя също го видя, за миг се вцепени, сетне усмихнато тръгна към него.

— Здравей — изрекоха почти едновременно.

— Сигурно не отиваш при Дейвид — усмихна се още по-широко Картър.

— Напротив, точно там отивам. Искаше една книга. — Тя посочи купчината книги под мишницата си. — Да вървим. Имам само няколко минути. — Хейзъл се заизкачва по стъпалата към входната врата.

— Не... иди сама.

Тя се обърна и го изгледа.

— Бях намислил да се отбия при Дейвид просто така... без никаква причина — измънка Картър.

— Не ставай глупав. Защо не влезеш, след като вече си тук?

Той побърза да я отмине; усмихнато ѝ махна и извика:

— Доскоро.

Не си спомняше как е завил зад ъгъла. Движеше се като робот, а в главата му се въртеше една и съща мисъл: нямаше никакъв официален банкет, жена му възнамеряваше да прекара вечерта със Съливан. Неволно се възхити от самообладанието ѝ. Ако беше решил да я придружи в дома на адвокатата, тя щеше да изчурулика: „Виж кого ти вода, Дейвид. Срещнахме се съвсем случайно. Донесох ти книгата, която искаше“. После щеше да му подаде някакъв справочник за грижи за новородените и да продължи: „А сега трябва да тръгвам за онзи скучен банкет. Надявам се поне да не пропусна поднасянето на коктейлите. Чао“. Да, положително щеше да се справи блестящо с положението. Той отметна глава и се разсмя при мисълта, че Хейзъл набързо ще напусне любовника си от страх, че съпругът ѝ ще почака, за да я види кога излиза от дома на Съливан.

Заведе Тими в любимата му закусвалня на Двайсет и трета улица, където момчето поръча пет различни ястия, три десерта и две чаши горещ шоколад. Питаше се как е възможно синът му да е толкова слаб след огромните количества храна, които консумираше. Навярно след една-две години нисичкото момче щеше да порасне поне с трийсетина сантиметра. След вечерята отидоха в киното и Картър също си взе билет. Въпреки че по време на прожекцията се взираше в екрана, беше толкова зает с мислите си, че дори не разбра какъв беше сюжетът на филма.

Когато се върнаха вкъщи, Хейзъл още не се беше прибрала. Тими настоя да си легне с любимата си книга, като обеща, че ще чете само петнайсет минути.

— Излизам за малко — обясни му Картър. — Мама ще се върне всеки момент, но не бива да я чакаш, защото е много късно и отдавна

трябваше да си заспал.

— Къде отиваш? — попита момчето.

— Да се поразходя. Скоро ще се прибера — отговори той и се усмихна — наскоро беше водил същия разговор с Хейзъл.

Взе такси до дома на Гауил, после освободи колата. Помисли си, че му е все едно дали онзи си е вкъщи. Натисна копчето на звънеца, но не се дочу нито звук. Външната врата се оказа отключена и той се канеше да вземе асансьора, когато от домофона, който досега не беше забелязал, се разнесе пращане. Обърна се и извика в микрофона:

— Здравей, Гауил. Аз съм, Картър. Приемаш ли посетители?

— Здравсти, Фил. Заповядай, заповядай.

Когато излезе от асансьора, Гауил го чакаше на площадката. През отворената врата на апартамента долитаха танцова музика и шумни разговори.

— Сигурно имаш гости. Не искам да ти преча...

— Не се притеснявай. Влизай, Фил.

Картър беше трогнат от сърдечното посрещане, но когато домакинът го запозна с гостите си — безличен мъж и пищна блондинка, — той не успя да прикрие раздражението си, защото тези хора не бяха от неговата класа.

— С Фил сме стари приятели от времето, когато работех в южните щати — обясни Гауил, но мъжът и жената изобщо не му обърнаха внимание.

Непознатият беше на около трийсет и пет и огромните му мускули личаха дори под добре скроеното сако. Жената беше силно гримирана и приличаше на платена компаньонка. Гауил като че беше сам, освен ако дамата му не беше в спалнята.

— Южняк ли сте? — обади се блондинката.

— Не съм — отвърна той и се втренчи в едрите ѝ гърди, които се разкриваха от дълбокото деколте на кафявата ѝ копринена рокля. Забеляза, че непознатата носи обувки с много високи токове, а десният ѝ чорап е с бримка. — А вие?

— Аз съм от Кънектикът. Там съм родена — поясни тя и попита: — Искаш ли да потанцуваме?

— Още не. — Картър удивено наблюдаваше блондинката; сякаш беше героиня от онези филми, които прожектираха на затворниците,

само че беше от плът и инстинктивно я хвана за китката и промърмори:

— Защо не седнеш до мен, миличка?

Мислеше, че младата жена ще седне на широката дръжка на креслото, ала тя се отпусна в скута му. Отначало смаяно я изгледа, после се усмихна и си помисли, че русокосата красавица е доста тежка.

Гауил лукаво се ухили и възкликна:

— Хей, вие двамата, какво правите?

— Май е време да се спасяваме — избърбори кавалерът на блондинката и ѝ протегна ръка.

— Чао — обърна се тя към Картър. — Надявам се скоро да се срещнем отново. — Дъхът ѝ миришеше на скоч и червило.

Картър не си направи труда да стане, а само ѝ помахна.

— Дано, миличка. Приятно ми беше да се запозная с двама ви.

Преди да излязат, те проведоха кратък разговор с Гауил, който ги изпрати, сетне се върна в дневната и възкликна:

— Страхотна мацка, нали? — Потри ръце и добави с провлечен южняшки акцент: — Антъни не може да оцени какво съкровище е тя.

Картър мълчеше.

— Е, какво те води насам? Какво ще кажеш за една доза?

— Великолепна идея.

Гауил отиде да вземе морфина и спринцовката, а Картър остана на мястото си. Струваше му се, че ще прояви неучтивост, ако последва домакина в спалнята, за да открие скривалището му. Когато Гауил отново се появи, той безмълвно му кимна и отиде в банята. Инжектира си останалото от миналия път количество, взе празната ампула, хвърли я в препълнения пепелник в дневната и се обърна към Гауил:

— Много благодаря.

— Не е ли малко късничко да се разхождаш по улиците?

— Да... Тази вечер Хейзъл е заета — трябва да присъства на някакъв служебен банкет.

— Така ли?

— Да, така ми каза. Всъщност е със Съливан.

— Аха — с безразличие изрече Гауил, по тона му не личеше, че тържествува или че е изненадан.

— Признавам, че си бил прав — продължи Картър, сетне дълбоко си пое дъх. — Отивах при него с намерението да го попитам има ли връзка с жена ми, но ненадейно я видях да влиза в жилището му.

— Радвам се, че най-сетне прозря истината. — Гауил въздъхна и посегна към чашата си. Изглеждаше уморен и малко пиян. — Какво смяташ да правиш?

Картър не му отговори. Дори не беше мислил по въпроса.

Гауил се облегна назад и го изгледа.

— Навярно ще я помолиш да престане да се среща с него, но тя няма да те послуша. Със Съливан са по-близки от много брачни двойки, които познавам.

Картър се намръщи и изпитателно го изгледа. „В такъв случай аз съм излишният“ — помисли си и внезапно възкликна:

— В такъв случай защо не ми го кажат в лицето? Какъв е смисълът да увъртат?

— Може би ще ти се стори цинично, но сегашното положение е изгодно и за двамата. В очите на повечето хора жена ти е идеалната съпруга, олицетворение на добродетелта, която е чакала цели шест години мъжът ѝ да излезе от пандиза. А Съливан е в още по-изгодно положение: хем е ерген, хем чука готина мадама.

Странно, но думите му не разгневиха Картър, а го накараха да изпита облекчение.

— Какво ти каза Хейзъл, когато я спипа да влиза при Съливан?
— Гауил изпъна гръб и се усмихна, очаквайки да чуе подробностите.

Картър също се усмихна.

— Обясни ми, че трябвало да му предаде някаква книга и че бързала да не закъснее за банкетa.

Гауил гръмка се изсмя, той го последва.

— А ти как реагира?

— Продължих по пътя си и не я придружих.

— Само не ми казвай, че те е поканила да отидете заедно при Съливан.

— Така си беше.

Домакинът отново се изсмя, после допълни чашата на Картър и своята. Погледна го изпод око и подхвърли:

— Струва ми се, че си пропуснал златна възможност.

— Какво искаш да кажеш?

— Трябвало е след около половин час да нахълтат в апартамента и да ги хванеш на местопрестъплението. Защо не го направи?

— Дявол знае. — Картър се втренчи в питието си.

Гауил смени темата и заговори за риболов и лов на жаби. Обясни, че като малък живеел в Ню Орлиънс и ги ловял, като първо ги заслепявал с джобно фенерче.

Минаваше един, когато Картър се надигна от креслото и заяви, че трябва да се прибере вкъщи.

— Защо пък да трябва? Не вярвам жена ти да се е върнала.

Картър се засмя, но все пак си тръгна. Прибра се с такси, безшумно отключи вратата на апартамента, прибра палтото си в дрешника и отиде направо в банята, където се съблече и сложи пижамата си, която винаги окачваше на вратата. После на пръсти влезе в спалнята. Хейзъл включи нощната лампа и сънено попита:

— Къде беше, Фил?

— При Гауил.

— При Гауил ли? — Тя повдигна глава и учудено го изгледа. — Но защо? Какво те е накарало да отидеш при него, след като с Тими сте се върнали от киното?

Картър разбра, че момчето я е изчакало да се прибере или се е събудило и ѝ е разказало как са прекарали вечерта.

— Ами... нищо особено. — Той си спомни, че не се е измил, и се върна в банята. След няколко минути се върна; носеше костюма си, който окачи в гардероба. — Как мина банкетът?

Тя го изгледа така, сякаш го мислеше за пиян. Или пък погледът ѝ беше враждебен — може би се страхуваше, че истината ще излезе наяве. Запали цигара и произнесе сред облак дим, който почти закри лицето ѝ:

— Добре.

— Все още ли твърдиш, че си била с колеги. Престани да ме лъжеш, Хейз.

— Добре, щом толкова държиш, ще научиш истината. Прекарах вечерта с Дейвид, който е много по-симпатичен от Гауил.

— Признавам, че бях при Гауил, но не съм прекарал няколко часа в леглото му.

— Аз също не съм била в леглото на Дейвид. Господи, какво ли ти е надрънкало онова нищожество. Нищо чудно, че си толкова агресивен.

— Агресивен ли съм? — Картър приседна на ръба на леглото. — Защо ме излъга за банкетата. Защо изобщо си правиш труда да ми разказваш врели-некипели?

— А ти защо отиде при Гауил?

— Навярно, за да науча цялата истина.

Хейзъл смачка цигарата си в пепелника и раменете ѝ се разтърсиха от сподавените ѝ ридания.

Картър смутено се размърда и възкликна:

— Само това липсваше, Хейз.

Тя отметна глава, седна в леглото и го изгледа толкова спокойно, сякаш не беше ридала преди секунди, дори очите ѝ не бяха насълзени.

— Не мога да живея без Дейвид. Предполагам, че през тези шест години съм свикнала да разговарям с него.

— Сигурно.

— Има лек характер, а напоследък ти си направо нетърпим.

— Изясни се, скъпа.

— Тази вечер си се надрусал с нещо, нали? С морфин ли си се инжектирал? Предполагам, че онзи калтак Гауил има всичко необходимо.

— Позна, миличка.

— Изглеждаш точно както понякога изглеждаше в затвора — привидно спокоен. Все едно кротък пияница. Ах, колко си фалшив!

— А пък ти прилагаш на дело максимата, че атаката е най-добрата защита. Гауил може да е всякакъв, но по всичко изглежда, че те познава по-добре мен. Наричаш ме „фалшив“, но съм по-естествен от твоя Дейвид. До гуша ми дойде от неговите лицемерни усмивки и услуги...

— Например тази, че ти намери работа. Затвори вратата, Фил.

Тези думи го засегнаха по-дълбоко от всичко, което беше казала тази вечер. Те подсказваха, че Хейзъл напълно се владее и най-голямата ѝ грижа в момента е да не би Тими да чуе разговора им. Бавно затвори вратата и се замисли върху невероятната работоспособност и изобретателност на жените. Спомни си как Хейзъл беше поддържала къщата във Фримонт и същевременно

неуморно се бе трудила в бутика за дрехи; беше се грижила за Тими, докато учеше в колежа; бе успяла да задържи цели шест години Съливан и едновременно да ощастливява (поне досега) съпруга си.

— Благодаря — сопна се тя и гневно го изгледа.

Картър беше сигурен, че го ненавижда... по-точно, че ненавижда променения от затвора Картър. Знаеше, че преди не е изпитвала подобно чувство към него. За миг усети, че губи почвата под краката си, идваше му да умре. Избърса студената пот от челото си и се обърна към съпругата си:

— Не отричам, че съм се променил, но не се опитвай да докажеш, че животът в затвора ме е превърнал в чудовище. Друг е въпросът, ако не ме харесваш. Най-обидно ми е, че ти повярвах. Реших, че с изключение на краткото ти увлечение по Съливан си ми била вярна. Ако бях...

— Ако не беше друсан, нямаше да ми говориш по този начин. — Тя запали втора цигара. — Да бъдем откровени, Фил. Знам, че в затвора си преживял истински кошмар, затова никога не съм те обвинявала, че вземаш морфин. Сигурна съм, че съзнателно си замъглявал съзнанието си, за да издържиш в онова отвратително място. Нямаше да ти се разсърдя дори ако беше истински наркоман.

Картър безпомощно разпери ръце.

— Говориш така, сякаш наистина ме мислиш за пристрастен. За бога, Хейзъл, това е едва втората доза, откакто съм излязъл от затвора!

— Точно така. Знам кога се беше надрусал за първи път — миналия четвъртък, когато ми заяви, че си отишъл на разходка. — Тя извърна глава и Картър машинално забеляза колко изящен е профилът ѝ.

— Предубедена си срещу хората, които вземат дрога. Всъщност наркотиците не са по-страшни от алкохола, но консумацията на спиртни напитки е разрешена от закона, това е всичко.

— Щом наркотиците са толкова безобидни, защо са забранени?

— Може би защото контрабандата носи големи приходи.

— Нима твърдиш, че да се надрусаш, е все едно да изпиеш аперитив преди вечеря?

— Не, не е точно така.

— Таблетките, които вземаш, са на морфинова основа. Доктор Макензи ми обясни всичко. Тими също те намира променен. Та ти

дори не умееш да общуваш с него, въпреки че е много по-лесно да намериш общ език с дванайсетгодишно момче, отколкото с хлапе на шест години.

— Грещиш. Пък и Тими е станал доста опърничав, откакто излязох от затвора. Честно казано, не го обвинявам. Сигурен съм, че е изтърпял много подигравки заради мен.

— Запитал ли си се някога какво съм преживяла аз? Мислиш ли, че съм се гордяла с факта, че си в затвора? Мислиш ли, че ми е било лесно да те възхвалявам пред нашия син и да му обяснявам, че си невинен?

— Скъпа, знам всичко това. Съжалявам, че се случи, известно ти е, че нямам никаква вина. А сега да се върнем на въпроса...

Хейзъл мълчеше. Знаеше какво ще последва.

— Кого предпочиташ — Съливан или мен?

— Не мога да живея без Дейвид... без да разговарям с него.

— И без да спиш с него, така ли?

Тя мълчеше.

— Сексът с него те привлича, нали?

— Не е там работата. Опитах се... повярвай, че сексът не е най-важното в отношенията ни.

— Говориш само от свое име, нали?

— Предполагам, че никога няма да ми повярваш... за мен смисълът на живота се състоеше в това от време на време да остана насаме с Дейвид, за да си поговорим.

— Бъди спокойна. Гауил ти е повярвал. Показа ми наскоро направени снимки, на които се вижда как влизаш дома на Съливан.

— Добре, вече знаеш истината. Надявам се това охлади амбициите на твоя приятел Гауил.

— Щом смисълът на живота ти се състои в срещите ти със Съливан, сигурно няма да се откажеш от тях. Или пък говореше в минало време?

— Не разбираш жените, още по-малко мен. Никога не си ме разбирал.

Картър угаси цигарата си и гневно възкликна:

— Престани да използваш тези изтъркани клишета. Разбирам потребността ти да разговаряш със Съливан, да чувстваш приятелската му подкрепа. За съжаление не проумявам защо една жена е готова да

захвърли всичко и да спи с най-добрия си приятел, ако той я помоли. Не обвинявам Дейвид. Всеки мъж би постъпил по същия начин. Питам се само едно — толкова ли е трудно да осъзнаеш, че си омъжена за мен?

— Легнах с него, докато ти беше в затвора. Никога не съм ти задавала неудобни въпроси, но се чудя дали си останал толкова непорочен през шестте години в затвора?

— Не бих могъл да ти изневеря — усмихна се той, — освен ако предпочитах мъже.

— Какво ще кажеш за приятелството си с Макс?

Картър усети, че се изчервява.

— Признавам, че го харесвах, но не по начина, за който намекваш.

— Никога ли не си го пожелавал?

Той присви очи и внезапно изпита омраза към тази глупава, дребнава жена.

— Нямам намерение да отговарям на подобни въпроси.

— Понякога мълчанието е по-красноречив отговор. Всъщност Макс загина прекалено рано, за да...

— Престани, Хейз, само влошаваш положението.

— Нима?

— Навярно искаш да разбереш дали ми е хрумвало да се любя с него. Не отричам, че понякога ми се е искало. Нима искаш да си посипя главата с пепел заради една предателска мисъл? Знаеш ли, че подобни връзки са често явление и затвора, където хората са лишени от нормален полов живот? Никога няма да чуеш от мен, че съжалявам за познанството си с Макс. Как изобщо можеш да го сравняваш със Съливан? Само приятелството ми с него ме крепеше в онова отвратително място. Когато бях с Макс, не се питах дали спиш с Дейвид... през онези дни бях много наивен и все още вярвах в добродетелите ти. Признавам, че се дрогирах, за да не мисля за теб и Съливан. През безкрайните шест години отказвах да призная, че си негова любовница, защото това щеше да ме погуби.

— Значи признаваш, че си се друсал.

Настойчивостта ѝ му напомни, че беше започнала да го ревнува от Макс от първия ден, в който ѝ разказа за него, защото интуитивно беше осъзнала какво важно място заема неговият приятел в живота му.

Ала Макс вече беше мъртъв; Картър не си спомняше да го е докосвал, освен когато го беше накарал да легне върху неговия креват. Никога не си беше казал „обичам Макс“ и все пак беше емоционално зависим от него поради факта, че с този човек бяха почти неразделни. Всичко това беше едновременно простичко и много сложно...

Картър примигна и се втренчи в съпругата си.

— Кажи ми какво мислиш? — попита тя. Красивото ѝ лице беше безизразно като изпръхнала от сушата земя, която трябва да бъде напоена от дъжда на неговите мисли.

— Че тежките ти думи... горчивината, стаена в душата ти... всичко това означава, че ще се стремиш да запазиш връзката си с Дейвид. Не възнамеряваш да го изоставиш, нали?

Хейзъл се отпусна върху възглавниците, извърна глава и прошепна:

— Не знам.

— Ще ти бъда признателен, ако веднъж в живота си постъпиш честно. Искам категоричен отговор.

— Невъзможно ми е да ти отговоря. — Тя затвори очи.

— Не мога без теб, Хейзъл. Върни се при мен.

— Уморена съм... не желая повече да обсъждаме въпроса.

Внезапно Картър се разгневи и възкликна:

— Престани с този цирк. Съливан ме покани в дома си, за да ме осведоми, че връзката ви била продължила само две седмици и четири дни. Добре го бяхте изрепетирали няма що! Приятелят ти нямаше смелостта да ми признае истината. Нима харесваш страхливците?

— Признавам, че Дейвид е слабоволев...

— По-точно е пъзльо. Връзката ви продължава, нали?

— Не... не в този смисъл. Остави ме на мира, спи ми се — промълви тя, без да отваря очи, и смръщи вежди.

Картър осъзна, че тази вечер няма да постигне нищо повече. Иронично се усмихна при мисълта, че не е пристрастен към морфина, а към съпругата си. Не ѝ беше поставил ултиматум да се откаже от любовника си, не я беше заплашил, че в противен случай ще предприеме сериозни мерки. Прибра халата си в гардероба и се обърна. Хейзъл лежеше със затворени очи, почти скрила глава във възглавницата.

ДВАЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

— Здравей, Фил. Обажда се Грег. Как си?

Картър машинално се огледа, макар да знаеше, че Тими е в стаята си и че вратата му е затворена, сетне предпазливо отвърна, че е добре.

— Надявам се, че онази вечер си поприказвал с милата си съпруга.

— Не съм. — Картър дръпна от цигарата, която току-що беше запалил.

— Хайде, Фил, знам, че ме лъжеш. Бъди откровен с мен. Нали си сам... или пък момчето е вкъщи?

— Не.

— Хейзъл я няма — провлечено изрече Гауил, намеквайки, че знае всичко — Всевиждащият Грег.

Хейзъл действително беше позакъсняла, но всеки момент можеше да се прибере. Очевидно Грег държеше къщата под наблюдение, защото самият Картър се беше върнал преди малко.

— Какво си намислил този път? — попита го той.

— Жена ти ще продължи ли да се среща с онзи боклук? Обеща ли ти, че ще скъса с него?

Картър изпита непреодолимо желание да тресне слушалката върху вилката, но само я стисна още по-силно и не отговори, опитвайки се да овладее гнева си.

— Хей, Фил, защо мълчиш?

— Защото нямам какво да ти кажа. Извинявай. — Затвори телефона, отиде в кухнята и си наля скоч, без да го разрежда с вода. Хрумна му, че бяха изминали два дни след разговора му с Хейзъл, но в отношенията им не беше настъпила почти никаква промяна, само дето атмосферата беше натегната. Питаше се дали Тими е забелязал взаимната им враждебност и си отговаряше утвърдително. Положението ставаше нетърпимо. Картър чакаше отговор от съпругата си, а тя продължаваше да мълчи. Сигурен беше, че след около седмица

Хейзъл ще измисли някакъв повод — вечеря с приятелката ѝ Филипс или служебен ангажимент — и ще прекара вечерта със Съливан. Може би дори сега беше с него и се беше забавила заради тайната си среща, въпреки че бе напуснала работа преди пет. Всъщност негласно бе отговорила на въпроса, който ѝ бе задал преди два дни: щеше да продължи да се среща с адвоката и да спи с него. В противен случай досега щеше да е заявила намеренията си. Навярно си мислеше, че съпругът ѝ ще се примири, тъй като прекалено много я обича.

Картър реши да изпълни онова, което беше намислил след откровенията ѝ през онази нощ. Непременно трябваше да разговаря със Съливан. Ще го помоли да прекрати връзката си с нея или... Или какво? Нямаше закон, който да защити правата му и да ѝ попречи да спи с любовника си. Най-абсурдното беше, че имаше солидни основания за развод, но не искаше да загуби Хейзъл.

Тя се прибра, влезе в дневната, погледна изпод око чашата в ръката му и промълви:

— Добър вечер.

— Здравей. Искаш ли едно питие?

— Благодаря, но преди малко изпих чаша вино. Нашият социолог господин Пиърс настоя да ме почерпи, защото ми връчи огромен ръкопис, който трябва да предам до утре. — Хвърли дебелия папка на масичката, после се усмихна и се протегна. — Схваната съм, усещам болки къде ли не. Имаш ли нещо против да вечеряме в китайския ресторант? Тими обича китайската храна, пък и с този ръкопис няма да имам време да готвя.

— Не, разбира се. — Той отиде да зарадва Тими с приятната новина.

Знаеше, че съпругата му лъже, но за първи път от два дни се чувстваше малко по-спокоен, защото беше взел важно решение. Колкото и да беше абсурдно, щеше да помоли Съливан да престане да спи с Хейзъл. Надяваше се веднъж завинаги да разреши проблема, защото имаше две вероятности: Съливан да му обещае да прекрати връзката или да го прати по дяволите. Питаше се дали не е по-добре предварително да му телефонира, но не го направи от страх, че съперникът му ще откаже да се срещне с него, тъй като Хейзъл положително му беше съобщила за разговора им през онази нощ.

В петък, веднага след края на работното си време, взе автобуса към дома на Съливан. Ръмеше неприятен дъждец, но във въздуха се усещаше първият полъх на пролетта. Позвъни на вратата на сградата и погледна часовника си — беше шест без седемнайсет минути. Може би беше подранил и адвокатът още не се беше прибрал. Или пък Хейзъл бе при него... При тази мисъл лицето му се изкриви в горчива усмивка. Автоматът на вратата избръмча и той влезе във фоайето. Предпочете да се качи по стълбите, вместо да вземе бавния асансьор; когато стигна до третия етаж, където беше апартаментът на адвоката, покрай него изтича човек, който за малко не го събори, и се втурна надолу по стъпалата. Картър почервения от гняв, тъй като грубиянинът дори не му се извини, а тичешком стигна до входната врата и я затръшна след себе си.

— О, Фил! Фил! — задъхано възкликна Съливан. Стоеше на прага на жилището си и се придържаше за отворената врата, като че всеки момент щеше да падне.

Картър се намръщи, изкачи останалите стъпала и попита:

— Какво се е случило?

— Влизай. — Адвокатът разхлаби вратовръзката и разкопча яката на ризата си. — Божичко, направо спаси живота ми... Да пийнем по нещо. — Той се отправи към подвижното барче в ъгъла на дневната.

Картър затвори вратата и недоумяващо повтори:

— Спасил съм живота ти? Какво искаш да кажеш?

— Почакай да се посъвзема. — Съливан отпи няколко глътки скоч. — Видя ли онзи тип, който тичаше надолу по стълбите?

— Да.

— Беше от хората на Гауил. Когато ми позвъни, го поканих да влезе. Обясни, че идвал във връзка със застраховката ми... — Адвокатът навлажни с език побелелите си устни. Лицето му беше мъртвешки бледо като на човек, получил масивен кръвоизлив. — Внезапно извади нож, хвана ме за ризата и понечи да го забие в гърдите ми.

Картър забеляза, че едно копче на сакото му виси на конците, а ризата му е измачкана.

— Ако не беше чул позвъняването ти, с мен беше свършено — добави адвокатът.

Картър с презрение го изгледа, за миг си спомни, че това мекотело спи с Хейзъл. Пристъпи към нищо неподозиращия Съливан и му нанесе саблен удар в шията. Адвокатът залитна. В този миг пред очите на Картър притъмня както в затвора, когато беше съзрял мъртвия Макс, въпреки че в момента не мислеше за приятеля си или за каквото и да било. Едва когато видя, че Съливан лежи неподвижно на пода и притиска с ръце корема си, престана да го удря. Постоя няколко секунди, докато дишането му стана равномерно, после се изплю върху проснатия човек и безуспешно се опита да го ритне.

Приближи се до вратата и се обърна. Беше сигурен, че съперникът му е мъртъв. Ненадейно съгледа в креслото до Съливан една от мраморните скулптури, изобразяваща крак. Забеляза я мимоходом, и то само защото мястото ѝ не беше там. Затвори външната врата и без да бърза, слезе по стъпалата. Питаше се кой е бил човекът на Гауил. Стори му се, че е същият мускулестия тип, когото беше заварил преди няколко вечери в дома на Грег, заедно с пицната блондинка.

Когато се озова на тротоара пред сградата, за миг му прилоша, затова спря и няколко пъти дълбоко си пое въздух. Каза си: „Не мисли, за бога. Не мисли за онова, което стори. Дръж се“. Не знаеше точно какво означават думите „дръж се“, но сякаш му вдъхнаха сили. Вдигна глава и се запъти към дома си. Не взе такси, защото му се искаше да повърви, за да избистри съзнанието си, дори се отби в някакъв бар и набързо изпи едно уиски.

— Здравей, Фил — радостно извика Хейзъл, когато го чу да влиза. — Знаеш ли, днес се случи нещо невероятно.

— Какво? — Той хвърли на канапето вестника, който току-що беше купил.

— Повишиха ме.

— Така ли? Поздравявам те.

Цялата сияеща, тя продължи:

— Купих пирожки с месо от гълъб. Видях ги на една витрина и не устоях на изкушението. Какво ще кажеш?

— Истински деликатес са. Искаш ли нещо за пиене?

— Да, случаят го изисква.

Прекараха вечерта много приятно като съпрузи, които никога не са се карали. В девет телефонът иззвъня и Картър вдигна слушалката.

— Търся госпожа Картър — изрече мъжки глас.

— Момент. За теб е, Хейз — провикна се той към кухнята, където жена му подреждаше чиниите в съдомиялната машина. Тя взе слушалката, а Картър запали цигара. Знаеше откъде се обаждат.

— Господи! — прошепна Хейзъл. — Не... Не! Не може да бъде! Не, не съм. — Погледна към съпруга си, който въпросително я изгледа. — Мисля, че беше преди три-четири дни, но тази сутрин разговарях с него. О... — Тя приседна на ръба на креслото. — Добре... Разбира се. Благодаря ви. — Понечи да затвори телефона, но отначало не успя да остави слушалката върху вилката.

— Какво се е случило? — попита Картър.

— Мамо, какво има? — Тими се изправи и се приближи до нея.

— Дейвид е мъртъв.

— Мъртъв ли? — повтори момчето. — Катастрофирал ли е?

— Убили са го — промълви тя с треперещ глас. — Сигурно е бил Гауил или някой от приятелите му. Този мръсник! — възкликна и удари с юмрук облегалката на креслото.

Картър ѝ подаде чаша неразреден скоч.

Хейзъл машинално я взе, но не отпи нито глътка.

— От полицията казаха, че се е случило преди няколко часа. Дейвид е щял да вечеря със семейство Лафърти и те се отбили да го вземат. Някакъв съсед ги осведомил, че около шест дочул страшен шум, сякаш някой паднал. Господин Лафърти накарал портиера да отключи вратата и тогава... открили мъртвеца.

Тя се задави от сълзите си.

— Как са го убили? — обади се Картър.

— Ударили са го по главата с някакъв предмет. Полицаяте предполагат, че убиецът е използвал една от гръцките мраморни статуи.

Той смутено се изкашля.

— Може би те викат в полицията...

— Не. Ще разговарят с мен утре. Семейство Лафърти им казали да ми съобщят за случилото се. Предполагам, че се обаждат на всичките му приятели, а всъщност трябва да позвънят на Гауил. — Тя вдигна слушалката и започна да набира някакъв номер.

— Полицаяте в апартамента на Съливан ли са? — промърмори Картър. Внезапно му хрумна, че отпечатъците от пръстите му са върху

статуята или върху дръжката на вратата.

Хейзъл не му отговори.

— Ало, обажда се госпожа Картър. Искам да ви съобщя нещо важно... Познавам един човек, който ненавиждаше Дейвид. Казва се Грегъри Гауил и живее в Лонг Айленд. Не, не знам адреса. Един момент... Фил, какъв е адресът му?

— Сто четиридесет и седма улица, номер 1788, Джаксън Хайтс.

Знаеше, че насочвайки полицията към Гауил, сам попада в капана. Човекът, който тичаше надолу по стъпалата, сигурно го беше видял. Внезапно осъзна, че самият той не бе успял да го огледа и едва ли би могъл да го разпознае. Запита се как ще обясни, че се е прибрал у дома в шест и десет вместо в шест. Реши да настоява, че не е стъпвал в апартамента на Картър, освен ако от полицията откриеха отпечатъците от пръстите му.

— Работата е доста заплетена — обясняваше Хейзъл по телефона. — Дейвид знаеше, че Гауил е мошеник, затова онзи го мразеше. — Замълча, изслуша събеседника си и промълви: — Добре. Непременно. Удобно ли е по-късно отново да ви позвъня? Ще има ли ваш служител на телефона? Така ли? О... разбира се. Дочуване. — Прекъсна разговора и обяви: — Ще отидат в дома на Гауил без предварително да му телефонират.

— Кога е бил убит Съливан?

— От полицията предполагат, че се е случило между пет и седем. Съобщих им, че обикновено Дейвид се прибира след пет и половина. Изглежда, че убиецът го е проследил до дома му. Не вярвам да е бил самият Гауил, а ти как мислиш? — Впери поглед в съпруга си, като че очакваше той да знае отговора.

Въпреки че говореше спокойно, Хейзъл изглеждаше съсипана от скръб. Картър си помисли, че изражението ѝ едва ли щеше да бъде същото, ако бе научила за неговата смърт. Поклати глава и побърза да заяви:

— Нямам представа. Възможно е да е бил и Гауил... — Прехапа устни, защото замалко щеше да обяви, че ще разпознаят престъпника по отпечатъците му.

С полуотворена уста Тими като хипнотизиран се взираше в Хейзъл. „Реагира като дете, което току-що е научило, че баща му е бил

убит“ — с горчивина си помисли Картър, сетне като в сън дочу гласа на съпругата си:

— Струва ми се, че изобщо не си шокиран от новината.

Той безпомощно разпери ръце.

— Какво очакваш — да изпадна в истерия ли? Потресен съм от дъното на душата си... Мислиш ли, че от полицията ще те потърсят още веднъж тази вечер?

— Не знам. Едва ли. — Погледна часовника си и добави: — По-късно ще телефонирам на семейство Лафърти. Трябва... — Бавно се изправи и притисна ръка към гърлото си.

— Хейз, какво ти е? — Той пристъпи към нея.

— Прилоша ми. Май ще е по-добре да полегна. Но ако някой ме потърси по телефона...

— Непременно ще те повикам. Все пак не е зле да пийнеш нещо. Ще се поуспокоиш.

— Не, благодаря. — Тя влезе в банята.

Картър беше абсолютно сигурен, че тази вечер полицаи и отново ще се обадят. Понечи да сложи ръце на раменете на Тими, който беше коленичил до креслото и се взираше в празния стол, където допреди секунди беше седяла майка му.

— Слушай, не е зле и ти да си легнеш... — нерешително поде той.

Момчето шумно подсмръкна, разрида се и отпусна глава на креслото. Сетне скочи на крака и възкликна:

— Пусни радиото и телевизора! Може би ще съобщят кой е убиецът!

Картър се подчини, макар да знаеше, че по новините в десет няма да споменат за престъплението.

ДВАЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

В десет и половина телефонът отново иззвъня.

— Обажда се детектив Острикър. С господин Картър ли разговарям? — изрече приятен мъжки глас.

— Да.

— Удобно ли е тази вечер да поговорим с вас и със съпругата ви?

— Разбира се.

— Ще дойдем след десет минути.

Хейзъл надникна от вратата. Беше по нощница.

— Обадиха се от полицията. След малко ще бъдат тук. Искат да ни разпитат.

— Съобщиха ли някакви подробности?

— Не.

Тя влезе обратно в спалнята и Картър забеляза, че нощната лампа е запалена.

Той изхвърли угарките от пепелника и махна вестниците, натрупани върху канапето.

Полицаяте пристигнаха след по-малко от десет минути. Детектив Острикър беше синеок, широкоплещест и едва ли имаше трийсет години. Придружаващият го полицай също беше млад. Хейзъл, която беше облякла тъмносиния си пеньоар, влезе в дневната и се настани на канапето. Новодошлите свалиха палтата си, седнаха и извадиха бележниците и писалките си.

Поискаха да узнаят името, възрастта, професията и местоработата на Картър, после на Хейзъл.

— Къде бяхте днес между седемнайсет и деветнадесет господин Картър? — спокойно попита детективът и се приготви да записва. — Не се сърдете, но това е въпрос, който задаваме на всички приятели на убития.

— Бях на работа, около шест се прибрах у дома.

— Можете ли да ни съобщите повече подробности? Преди малко казахте, че сградата, където работите, се намира на ъгъла на Второ

Авеню и Четирийсет и седма улица.

— Точно така. Взех автобуса, който минава по Второ Авеню.

— Спомняте ли си колко беше часът?

— Около... пет и половина — отговори той и се досети, че всъщност това се беше случило няколко минути по-рано. — Доста чаках на спирката, а когато дойде, автобусът беше претъпкан. Слязох на Трийсет и четвърта улица... и тръгнах пеш към къщи. Купих си вестник...

— Защо сте слезли толкова далеч от дома си?

— Автобусът беше претъпкан. Реших да повървя.

— Госпожо Картър, бяхте ли вкъщи, когато съпругът ви се прибра?

— Да.

— Ще потвърдите ли, че се е върнал около шест?

Тя кимна.

„Навярно не е забелязала, че съм закъснял с десет минути“ — помисли си Картър.

— Господин Картър, кога за последен път видяхте Дейвид Съливан?

Той машинално се обърна към Хейзъл.

— Мисля, че беше миналата седмица, когато го поканихме на вечеря.

— По-точно — преди десет дни — обади се жена му.

Картър знаеше, че след това Хейзъл се е срещала с любовника си, и беше сигурен, че след секунди полицаите ще ѝ зададат компрометиращия въпрос. Нервно потърка дланите си в панталоните и седна на най-близкия стол.

— А вие, госпожо Картър?

— Срещнах се с Дейвид във... вторник.

— Във вторник вечерта ли? — поинтересува се детективът.

— Да.

— Имахте ли... обичай да се срещате насаме с господин Съливан?

Хейзъл отметна глава върху облегалката на креслото.

— Знам какво ви е казал Гауил, затова няма смисъл да увъртаме.

— Верни ли са твърденията му?

— Отчасти.

— Бяхте ли любовница на покойния?

— Да.

— Съпругът ви знаеше ли? — Детективът изгледа Картър, който се постара да запази невъзмутимото си изражение и се втренчи в масичката.

— Не бях му казала цялата истина.

— Във вторник вечерта обсъждахте ли с него вашата... връзка?

— Прибрах се много късно и действително говорихме по този въпрос.

Детективът отново стрелна с поглед Картър.

— Спомняте ли си дали през онази вечер или по друг повод съпругът ви да се е заканвал на господин Съливан?

— Не.

— Господин Картър, моля ви честно да ми отговорите какви чувства изпитвахте към Дейвид Съливан.

Картър разпери ръце и откри, че не знае какво да каже. Забеляза напрегнатото изражение на Острикър и се насили да говори.

— Знаех, че преди години е имал краткотрайна връзка с Хейзъл. Едва тази седмица научих, че още не са скъсали. — Убеден бе, че с думите си насочва подозренията върху себе си; ала беше сигурен, че Гауил вече е осведомил полицаите за точните дати, на които Картър го е посещавал, както и за записите. — Истината е, че нямах достатъчно време, за да осмисля чувствата си към него.

— Гауил ми разказа какво се е случило във вторник. Опитвали ли сте да се срещнете или да говорите със Съливан след онази нощ?

— Не.

— Възнамерявахте ли да го сторите?

Картър го погледна в очите и промълви:

— Не бях приключил обсъждането на въпроса с жена ми. Искан да изясним отношенията си.

— Извинете за неудобния въпрос, но за какво разговаряхте през онази нощ? — Детективът ги изгледа последователно.

Внезапно Картър забеляза, че Тими стои на прага на дневната. Стана и тръгна към него.

— Лягай си, моето момче. Утре сутринта ще ти разкажем всичко.

— Тези хора знаят ли кой е убил Дейвид?

— Засега нищо не е известно. До утре, приятелю. — Потупа го по гърба и макар момчето да се съпротивляваше, го съпроводи до стаята му и затвори вратата.

— И така, за какво разговаряхте? — настоя детективът, когато Картър се върна в дневната.

— Съпругата ми призна, че още не е скъсала с... приятеля си. — Той погледна към Хейзъл.

— Помолихте ли я да прекрати връзката си с него?

— Не бих казал...

— Попита ме как възнамерявам да постъпя — намеси се Хейзъл.

— Отговорих му, че не знам, което беше самата истина.

— Бяхте ли влюбена в господин Съливан?

— Ами... да — едва чуто промълви тя.

— Съобщихте ли истината на съпруга си?

— Намекнах му за чувствата си.

— Възнамерявахте ли да поискате развод?

Тя поклати глава.

— Все пак имаме дете...

— В такъв случай би могло да се каже, че през изминалата седмица положението е било доста напрегнато поради неизяснените ви отношения.

— Прав сте.

Детективът очаквателно изглежда Картър, който промърмори:

— Така е.

Острикър прелисти бележника си, преглеждайки записките си, сетне заяви:

— Господин Картър, трябва да вземем отпечатъци от пръстите ви.

Униформеният полицаи извади от куфарчето си необходимите материали.

Навярно това означаваше, че са открили добре запазени отпечатъци в дома на Съливан, помисли си Картър.

— Гауил спомена, че в затвора са осакатили ръцете ви — отбеляза детективът, докато последователно притискаше пръстите му.

— Да — промълви Картър. Откакто беше напуснал дома на адвокатата, болката в палците му непрекъснато се усилваше и вече беше взел няколко болкоуспокояващи таблетки. Изпитваше ужас при

мисълта, че Острикър ще притисне осакатените му пръсти към тампона.

— Оставете сам отпечатъците от палците си — обади се детективът.

Картър се подчини и въпреки болката плътно притисна пръстите си, за да не се налага да повторят процедурата.

— Открихме отпечатък в апартамента на господин Съливан, но за съжаление е доста неясен. Оставен е върху някакъв крак от мрамор, с който вероятно е извършено убийството. Повърхността му е доста грапава и единственото, което установихме, е, че отпечатъкът е от среден пръст. По дръжката на вратата има толкова много следи от пръсти, че не можем да ги различим.

Картър мълчеше. Спомняше си, че беше повалил Съливан със саблен удар по шията, но очевидно не беше останала синина или пък ченгетата не я бяха забелязали.

Детективът отново го заразитва за Гауил. Откога се познавал с него? Какво било мнението му за бившия му колега? Дали Гауил бил замесен в присвояването на средства, заради което Картър е бил осъден? Защо Картър го е посетил в дома му онази вечер?

Картър обясни, че бившият му колега непрекъснато намеквал за връзката между Хейзъл и адвокатата, затова искал да провери дали разполага с някакви доказателства.

— Какво установихте?

— Ами... убедих се, че донякъде преувеличава. Навярно сте разбрали, че този човек не е наред.

— В какъв смисъл?

— Страда от параноя. Ненавиждаше Съливан и си въобразяваше, че той го преследва... също както преувеличаваше сериозността на връзката между жена ми и Дейвид. — Незнайно защо при изричането на тези думи го напуши смях и си напомни, че трябва да внимава какво говори. Как е възможно една любовна връзка да бъде преувеличена? Или я има, или изобщо не съществува. — Имах усещането, че се опитва да ми вдъхне омраза към Съливан, за да го убия. Беше толкова прозрачен, че дори ставаше смешен. Във вторник вечерта му казах: „Не бих си изцапал ръцете. Мисля, че го мразиш повече, отколкото го мразя аз, и ще ме изпревариш“.

Детективът го слушаше толкова внимателно, че даже забрави да записва, но униформеният полицаи усърдно пишеше в бележника си.

— Значи сте заявили, че няма да си цапате ръцете.

— Спомням си, че му казах нещо в този дух. Сигурен съм, че не ви го е съобщил и иска да натопи мен.

— Вярно е. А пък вие се стараете да натопите него — поусмихна се детективът.

Картър погледна към Хейзъл. Лицето ѝ беше напрегнато, но все още беше отпуснала глава върху облегалката на креслото.

— Казвали ли сте някога на бившия си колега, че... Гауил твърди, че сте заплашвали да убиете господин Съливан. През онази фатална вечер сте заявили, че непременно ще го направите.

— Не е вярно. — Картър въздъхна. — Сигурен съм, че Грег ви е наговорил всичко това; навярно той се опитва да си внуши, че казва истината. — Обърна се към Хейзъл и добави: — Попитайте съпругата ми дали през онази нощ съм бил разгневен и дали съм отправял заплахи към Дейвид. — Стана и се запъти към кухнята. — Извинете ме за момент. Искам да си наля чаша вода. Някой друг желае ли?

Всички мълчаха.

— Фил не се е заканвал на Дейвид — обади се Хейзъл.

Картър чу думите ѝ през отворената врата на кухнята. Когато се върна, детективът отново подхвана разпита.

— Били ли сте в затвора преди онази... неприятност?

— Не.

— Гауил ни информира, че са ви осъдили на шест години.

— Така е. Прекарах в онова кошмарно място цели шест години.

Острикър погледна към полицаия и промълви:

— Ще видим какво ще научим от отпечатъците.

Младежът кимна.

— Да, сър.

Двамата се изправиха. Детективът усмихнато се сбогува с Картър и Хейзъл. Тя стана да ги изпрати и попита:

— Ще ни се обадите ли утре? Или пък е възможно ние да ви позвъним...

— Със сигурност ще ви телефонираме — кимна детективът.

— Ще разпитате ли приятелите на Гауил? — поинтересува се Хейзъл.

— Непременно. Самият той има солидно алиби за тази вечер.

— Сигурна бях, че е така — промърмори тя. — Ето защо дори не ви попитах.

— Вечерял бил с двама познати от шест до към десет. Разговарях с тях и със собственика на ресторанта по телефона, но утре лично ще ги разпитам.

— Съмнявам се, че той е убиецът. — Хейзъл горчиво се усмихна. — Ала знам, че има много приятели от престъпния свят.

— Ясно. — Острикър махна за сбогом и двамата с младия полицаи си тръгнаха.

Картър ги изпрати до външната врата и я заключи. Хейзъл, която отиваше в спалнята, мимоходом подхвърли:

— Мисля, че благодарение на отпечатъка до утре убиецът ще бъде известен.

— Стига да е достатъчно ясен — отвърна Картър.

Изпразни пепелника, изми чашата си и я прибра. Докато машинално вършеше всичко, си мислеше, че съдбата му зависи от това дали наемният убиец е разговарял с Гауил тази вечер. Може би Грег му е казал в никакъв случай да не му телефонира. Всъщност, както винаги става в живота, всичко беше въпрос на пари: ако убиецът беше получил уговорената сума, щом научеше новината от сутрешните вестници, положително щеше да заяви, че той е убил адвоката. Но ако Гауил не му е платил предварително, нищо чудно да му каже: „Не убих Съливан, но видях Картър да се качва по стълбите“. Възможен беше и трети вариант: убиецът да вземе сумата (пет или дори десет хиляди долара), а сетне, ако полицаите се доберат до него и започнат да го разпитват, да признае, че не е извършил убийството, но е видял Картър да влиза в апартамента. Картър знаеше, че след броени часове ще го разобличат, и се питаше дали ще го оправдаят, като се вземат предвид обстоятелствата, подтикнали го към извършване на престъплението.

ДВАЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

— Как не попитахме полицаите за телефонния номер, на който можем да им се обаждаме — притеснено промълви Хейзъл, докато закусваха.

Бе забравила да постави на масата бурканче с конфитюр, а Картър не си направи труда да стане и да го донесе. И двамата не довършиха порциите си бъркани яйца. Единствено Тими бавно поглъщаше обичайната си закуска от овесени ядки, яйца и препечен хляб, като тържествено отпиваше от млякото си, оцветено с малко кафе. Веднага след събуждането си подробно бе разпитал родителите си, ала отговорите им очевидно не го бяха задоволили.

Картър предложи да напазарува, тъй като жена му искаше да бъде вкъщи в случай, че от полицията позвънят. Знаеше, че тя няма да има покой, докато разбере кой е убил Съливан и докато престъпникът бъде хвърлен в затвора или екзекутиран. Запита се какво е мислил, че ще постигне с отстраняването на адвокатата, после се подсмихна: беше действал импулсивно, без да мисли за последствията. Реши сам да направи списъка за пазаруването — нямаше смисъл да пита Хейзъл какво е необходимо. Тя отиде в дневната, намери в бележника си номера на семейство Лафърти и им позвъни. Докато жена му говореше по телефона, той изми чиниите. Тъкмо се готвеше да излезе, когато Хейзъл се появи на прага. Той затвори външна врата и попита:

— Какво научи от семейство Лафърти?

Хейзъл, която беше бледа като платно и дори не си беше сложила червило, промълви:

— О, нищо особено.

Предполагат, че Дейвид е имал и други врагове, освен Гауил.

— Напълно логично е един адвокат да има много неприятели.

— Дори да е така, нито аз, нито семейство Лафърти ги познаваме. — Тя стана и бавно тръгна към кухнята; движеше се като робот и изглеждаше напълно замаяна.

— Ще се върна след около час — каза ѝ Картър.

Когато се прибра, научи, че от полицията са го търсили и са поръчали да им се обади.

— Какво казаха? — попита той, докато поставяше покупките върху кухненската маса.

— Че отпечатъците не могат да им помогнат.

— Защо? — намръщи се Картър.

— Отпечатъкът върху мрамора е неясен. Невъзможно било да се определи на кого принадлежи.

Картър предполагаше, че сега полицаите ще му поискат още по-подробен отчет за часовете, през които предполагаша, че е било извършено убийството. Залови се за покупките: портокалов сок, тоалетна хартия, яйца, бекон, голямо парче месо за неделния обяд (него постави на най-долната полица в хладилника, за да се размрази), агнешки котлети, паста за зъби, хартиени салфетки, брюкселско зеле и марули.

— Няма ли да позвъниш в полицията? — обади се Хейзъл. Още беше по нощница, седеше на канапето и прелистваше вестник „Таймс“, който съпругът ѝ току-що беше донесъл. Не откри съобщение за убийството на Дейвид Съливан.

— Ей сега. Искан да прибера покупките... — Той се приближи до телефона. Хейзъл беше записала номера в малкия бележник и го бе подчертала три пъти.

— Как ти хрумна да вземеш точно този вестник, Фил — възкликна тя. — Защо не купи някой таблоид?

— Не видях нищо за убийството на първите страници на жълтата преса — обясни Картър, което беше абсолютно вярно. На първите си страници вестниците съобщаваха за самолетната катастрофа в Лонг Айлънд. — Обажда се Филип Картър — каза той на човека, който вдигна слушалката. — Бих искал да говоря с детектив Острикър.

Свързаха го незабавно.

— Добро утро, господин Картър. Благодаря, че се обаждате. Предполагам, съпругата ви ви е известила, че отпечатъкът върху парчето мрамор е неясен. — Инспекторът смутено се изкашля и продължи: — Говорихме със секретарката ви, която ни събщи, че снощи сте напуснали службата десет минути по-рано от обичайното.

— Възможно е. Какво ви казаха — че съм си тръгнал в пет и половина. Така ли?

— Да — отговори Острикър и зачака.

Картър мълчеше и също чакаше.

— Младата жена е абсолютно сигурна за времето: по принцип напускала точно в пет и половина, а снощи се забавила с няколко минути, докато подготви за изпращане няколко писма. Казвам ви го, защото сега ще се наложи да проверим алибито на всички. А днес сутринта жена ви спомена, че може би сте се върнали вкъщи в шест и десет.

Последва ново мълчание, което продължи няколко секунди.

Картър се питаше дали детективът е намекнал на Хейзъл, че съпругът ѝ се е прибрал по-късно от обичайното, или пък жена му сама се беше досетила. Забеляза втренчения ѝ поглед и промърмори:

— Може би има право. Честно казано, не погледнах часовника си. — Хрумна му да съобщи, че се е отбил да изпие едно уиски, но барът се намирал прекалено близо до жилището на Съливан. — Искате ли да дойда в участъка?

— Не е необходимо. Вероятно утре отново ще ви се обадим. Нали не планирате да пътувате?

Картър отговори отрицателно, затвори телефона и се обърна към Хейзъл:

— Разпитваше ме точно кога съм се прибрал. Наистина ли е било шест и десет?

— Мисля, че беше малко след шест, не си спомням точния час — промълви тя. Обикновено в съботните сутрини беше много заета: пазаруваше, пишеше писма или посещаваше библиотеката на Двайсет и трета улица. Днес обаче не помръдваше от канапето и напрегнато очакваше телефонът да позвъни.

— Трябва да прегледам някои служебни материали — заяви той. — Вероятно ще ми възложат преустройството на една детройтска фабрика.

Хейзъл отиде в спалнята.

През този ден не се случи нищо повече.

В неделя бяха поканени от Филис Мислех, но Хейзъл ѝ се обади в два следобед и ѝ съобщи, че няма да отидат. Двете дълго говориха, тъй като новината за убийството на Съливан вече беше разгласена от вестниците. „Таймс“, „Хералд Трибюн“ и „Сънди Нюз“ съобщаваха за предполагаемата интимна връзка на госпожа Хейзъл Картър с убийтия:

информацията била предоставена от Грегъри Гауил, заклет враг на адвоката. Картър си помисли, че е много мило от страна на полицейския инспектор, задето не е съобщил на пресата за самопризнанието на Хейзъл. Но рано или късно, репортерите щяха да надушат истината и тогава „обвинителният пръст“, както се беше изразил един от тях (и който в този ден не посочваше никого, дори Гауил), щеше да посочи него. Не се заслуша в разговора между двете жени, а отиде в спалнята и седна зад бюрото си. Залови се да чертае диаграми, придружени с бележки за архитекта, с когото щеше да работи върху проекта, макар да не беше сигурен, че изобщо ще пътува за Детройт. С горчивина си спомни как вчера Хейзъл беше настояла да изпрати съболезнователна телеграма на родителите на Съливан в Масачузетс. „Нима ги познаваш?“ — попитал я беше смаяно, а тя отговори: „О, да, виждала съм ги два пъти. Запознахме се през онова лято, което прекарах в Ню Йорк, сетне с Дейвид ги посетихме в дома им в Скотбридж“. Беше го заявила с такова безразличие, че Картър отново се почувства изоставен както в затвора, когато Хейзъл му съобщаваше със закъснение за нещо, което е направила или се готви да предприеме. Спомняше си, че мимоходом бе споменала за запознаването си с родителите на Съливан, но не и че им е гостувала. Сега му се струваше, че тя се държи като опечалена снаха, изразявайки мъката си от смъртта на сина им.

Когато в десет и петнайсет вечерта телефонът отново извънтя, Картър не обърна внимание, защото през целия ден се бяха обаждали техни познати, но този път звъняха от полицията. Разбра го, след като долови напрежението в гласа на Хейзъл. Влезе в дневната и се заслуша:

— Разбира се. Добре... — Тя затвори телефона и се обърна към съпруга си: — Полицаите ще дойдат след малко.

— Научили ли са нещо?

— Не ми казаха. — Хейзъл се изправи.

Тими, който също беше влязъл в дневната, настойчиво изрече:

— Може ли още да не си лягам, мамо?

Тя разроши косата му и промълви:

— Добре. Но ми обещавай, че ще останеш в стаята си, докато разговаряме с хората от полицията.

— Защо?

Хейзъл безмълвно поклати глава — изглеждаше така, сякаш всеки момент ще се разплаче от нерви, — после отговори:

— Обещавам, че после ще ти разкажем всичко.

„И за любовната ти връзка със Съливан ли? — мислено се запита Картър. — Или пък синът ни е знаел за отношенията ви и ги е приемал като нещо нормално?“ Докато прелистваше вестниците, Тими го беше попитал какво означава „интимна връзка“, а той му бе отговорил: „Означава, че майка ти и Дейвид са били много добри приятели“. Ала беше сигурен, че момчето интуитивно е проумяло истината. Поведе го към стаята му, като му говореше:

— След като полицаите си отидат, ще прием мляко с какао и ще ти разкажа всичко. — Потупа го по рамото и добави: — Доскоро, приятел.

Върна се в дневната, приближи се до Хейзъл и я прегърна през кръста с желанието да я утеши. Ала тя рязко се отдръпна, сетне промърмори:

— Извинявай. Нервна съм. — Влезе в спалнята и затвори вратата.

В този момент на вратата се позвъни. Бяха детективът и младият полицай.

— Прекарахме почти целия ден с Гауил и с приятелите му — заяви Острикър. — Разбира се, взехме и техните отпечатъци.

Картър напрегнато го слушаше. Беше сигурен, че детективът не е дошъл в дома му, за да му съобщи за разпита на Гауил.

— Открихте ли други отпечатъци в апартамента на Дейвид? — обади се Хейзъл.

— Не — усмихна се детективът. Изглеждаше уморен, под очите му имаше сенки. — Единственият отпечатък може да бъде на господин Антъни О'Браян, на съпруга ви или на... как му беше името?... Чарлз Юарт. — Той погледна към полицая, който кимна, сетне го поправи: — Кристофър Юарт. — Въпреки че бележникът му беше отворен, днес не си водеше записки.

Картър си спомни, че Антъни беше мускулестият тип, когото беше заварил заедно с блондинката в дома на Гауил. Не бе сигурен дали именно него бе видял да тича надолу по стълбата, тъй като развяващото му се палто прикриваше фигурата му. Неволно потръпна,

защото още тогава бе разбрал, че този човек ще бъде заподозрян в убийството на Съливан.

— Приятелите, с които Гауил е вечерял в петък, са от Ню Джърси. Единият е грък. И двамата потвърдиха, че са прекарали вечерта в гръцки ресторант в Манхатън. Оказа се, че не се срещат много често с Гауил и че са почтени семейни хора с добри професии. А отпечатъците им изобщо не съвпадат. — Извади от бележника си някаква снимка и добави: — Единствената конкретна улика, с която разполагаме.

Картър взе подадената му фотография, а Хейзъл се наведе да я разгледа. Виждаше се частичен отпечатък на среден пръст, къса вертикална линия пресичаше спираловидните извивки.

— Не можем да докажем нищо, защото отпечатъкът може да принадлежи на хиляди хора — обясни детективът. — Но все пак ни е от помощ, защото няма да разпитваме човек без подобен отпечатък. — Той леко се усмихна.

— Кой е този О'Браян? — поинтересува се Хейзъл.

— Приятел на Гауил. Работи като барман в едно заведение в неговия квартал. Според О'Браян и съквартиранта му в петък той се прибрал в седемнайсет часа в апартамента си в Джексън Хайтс. След петнайсет минути съквартирантът излязъл, а О'Браян твърди, че е останал вкъщи до деветнайсет, като взел душ и подремнал, а после излязъл, взел си сандвич от близката закусвалня и отишъл на кино. Очевидно е гледал филма, но никой не може да потвърди, че в петък вечерта го е видял в закусвалнята или в киносалона. Възможно е да е бил на кино в четвъртък следобед, преди нощната смяна, а вечерта е бил свободен. Не е криминално проявен — добави детективът и запали цигара.

— Но все пак го подозирате, нали? — попита Хейзъл.

Острикър се изкашля и я изгледа.

— Трябва да разпитаме много хора, госпожо Картър. Досега открихме един-двама доста... странни познати на Дейвид Съливан. — Той примирено се усмихна. — Сигурен съм, че убийството е извършено от човек, който е ненавиждал покойния; има и втора възможност — Съливан да е станал жертва на наемен убиец, изпратен от негов враг. Съгласен съм, че всеки би намразил адвоката, който се готви да съсипе кариерата му. Съливан скоро е щял да повдигне

обвинения срещу една личност. Все пак в подобни случаи никой не убива адвоката, а отмъщава на онзи, който го е наел. — Детективът разкопча сакото си. — Навярно ще се съгласите, че ако следваме тази логика, главните заподозрени са Гауил и... вие, господин Картър.

— Няма ли да проверите алибито на О'Браян? — обади се Хейзъл.

— Разбира се. Освен това го държим под наблюдение заедно с още няколко души. Интересуваме се дали са теглили или внасяли големи суми в банковите си сметки, проверяваме с кого се срещат и разговарят. Такава е обичайната процедура.

— Предполагам, че само след няколко дни ще имаме резултати — престорено оптимистично заяви той.

— Какво знаете за онзи Юарт? — отново настоя тя.

— Той също живее в Ню Джърси, занимава се с продажба на коли. В петък вечерта е бил в ресторанта с Гауил и другите двама. Споменах го само защото съществува теоретична възможност отпечатъкът да е негов. Ала Юарт има алиби. Проверихме в сервиза, откъдето потвърдиха, че колата му е била там около час — от седемнайсет до осемнайсет часа. След това е отишъл в ресторанта в Манхатън. — Детективът въздъхна и се втренчи в някаква точка в пространството. — Гауил би могъл да наеме когото и да било, за да не си изцапа ръцете. Утре ще прегледаме банковите му сметки.

— Съмнявам се, че е бил толкова безразсъден — намеси се Картър.

— Все пак ще проверим. — Острикър отново се усмихна. — Господин Картър, нали не сте левак?

— Не — отговори той. Знаеше, че отпечатъкът е от средния пръст на дясна ръка.

— Знаем, че палците ви са осакатени; еднакво силни ли са двете ви ръце?

— Да. — Картър премълча, че левият палец го боли по-малко.

— Отново ви питам дали по време на разговорите ви миналата седмица сте стигнали до някакво разрешение на въпроса; правили ли сте някакви планове за бъдещето?

Първа отговори Хейзъл:

— Не постигнахме споразумение. Може би това е по-лошо, отколкото ако бяхме решили да се разделим...

— Не сте права. Гауил ни информира, че съпругът ви е бил извън себе си от гняв, но аз изобщо не му вярвам. — Обърна се към Картър и попита: — Нима не бяхте решили да обсъдите положението със Съливан?

— Признавам, че бях намислил да поговоря с него — бавно изрече Картър. — Гауил навярно ви е казал, че във вторник вечерта бях тръгнал към дома му. Но пред сградата се сблъсках със съпругата ми, която отиваше при него. — Поизправи се на стола и се опита да говори колкото е възможно по-спокойно. — Възнамерявах да попитам Съливан дали връзката му с Хейзъл продължава и дали няма да скъсат, след като съм научил истината. Но така и не успях да се срещна с него.

— Вярвам ви. Гауил потвърди думите ви. — Детективът се поусмихна. — Опитвали ли сте след това да разговаряте с господин Съливан?

— Не.

— Защо?

— Защото... като видях, че жена ми отива при него, донякъде получих отговор на въпроса, който ме вълнувате. Реших, че ще е по-добре в бъдеще да обсъждам положението само с Хейзъл.

— Нима? Но защо? — машинално повтори въпроса си детективът, сякаш не се интересуваше от отговора или не беше повярвал на последните думи на Картър.

— Реших, че нямам право да търся обяснение от Съливан защо има връзка с омъжена жена, но все пак трябваше да узная намеренията на съпругата ми.

Детективът кимна и за пореден път се поусмихна, сякаш намекваше, че не вярва нито дума от изявленията на Картър.

— Какви бяха намеренията ви, госпожо?

Картър видя измъченото, разтревожено изражение на Хейзъл и си помисли: „Невъзможно е хем вълкът да е сит, хем агнето да е цяло“.

— Честно казано, не знам. През онази нощ... във вторник бях напълно объркана. Навярно щях да скъсам с Дейвид.

— Но не сте споделили намеренията със съпруга си, нали?

— Не.

Детективът въздъхна.

— Във вторник вечерта разговаряхте ли с господин Съливан по този въпрос?

— Не.

— Не му ли казахте, че току-що сте срещнали съпруга си пред дома му?

Хейзъл поклати глава и внезапно се обърна към Картър:

— Не мислиш ли, че ще е добре да информираш господин Острикър за наркотиците, които притежава Гауил?

— Какви наркотици? — вдигна глава детективът.

— На два пъти ми предложи дрога — мисля, че беше морфин — и не му отказах. В затвора се бях пристрастил към морфина, тъй като изпитвах невероятни болки в палците. Гауил имаше сериозни запаси — повече от двеста ампули. Обясни ми, че всяка съдържа по пет милиграма.

Острикър свъси вежди.

— Наркотикът е изчезнал. Не го открихме при обиска на апартамента му... Защо се възползвахте от предложението му?

Картър дълбоко си пое въздух, сетне отговори:

— Защото морфинът потиска болките. Освен това... ми достави удоволствие.

— Значи на два пъти сте се... възползвали от предложението на домакина. Позволете да ви запитам дали сте зависим от дрогата.

— Не бих казал. Хапчетата, които вземам, успокояват болките ми и всъщност съдържат морфин. — Погледна към Хейзъл и добави: — Приемам от четири до шест таблетки дневно, което се равнява на един-два милиграма морфин.

— Не ви ли се стори необичайно, че Гауил държи толкова голямо количество наркотик в апартамента си? Не се ли запитвахте откъде го е взел?

— Действително ми се стори странно... Все пак, като се имат предвид хората, с които той общува... — Картър вдигна рамене. — Не го попитах за дрогата, защото целта на посещението ми беше друга.

— Изобщо не сте се поинтересували за произхода на морфина, така ли?

— Не, защото не ме интересуваше. — Картър почувства, че думите му предизвикаха неодобрението на Хейзъл и на детектива: притежаването на морфин беше незаконно, а той не само не бе уведолил властите, а на два пъти си бе инжектирал по една доза. —

Опитвах се да изкопча информация от Гауил и честно казано, не исках да го настройвам срещу себе си.

— Трябваше да ми съобщите по-рано — намръщи се детективът и погледна към младия полицай, който усърдно пишеше в бележника си. — По този начин кръгът на заподозрените се разширява; ще се наложи да се занимаем и с наркопласъорите, а те са гадна пасмина. — Поклати глава, сякаш обмисляше какво да предприеме, но не посегна към телефона.

Картър усещаше, че още от самото начало Острикър подозира само него и е толкова сигурен, че не бърза и си играе с него като котка с мишка. Преглътна и погледна към Хейзъл.

Тя седеше приведена, подпряла лакти на коленете си, и се взираше в пода. Внезапно вдигна очи и попита:

— Как мислите, колко време ще ви отнеме да заловите убиеца?

Детективът помълча, сетне повтори отново онова, което вече няколко пъти беше казал:

— Два-три дни, може би дори по-малко. Ще видим какво ще покаже проверката на банковата сметка на Гауил. Ще проверим и вашата, господин Картър.

Той кимна и се изправи заедно с детектива, който добави:

— Разбира се, ще разпитаме Гауил за наркотика. Може би шефът му Грасо знае нещо по въпроса. Когато разговаряхме с него, ни съобщи, че Гауил с нищо не е издал намеренията си да убие Съливан, но може би е бил прекалено предпазлив и не се доверил на най-близкия си приятел. Навярно не знаеше, че двамата с Грасо са много добри приятели. — Острикър потърка брадичката си, за миг се втренчи в стената, сетне погледна Картър и се усмихна.

— Доста работа ни създадохте. Още тази вечер ще обискираме домовете на Грасо и О'Браян. В какво се съхраняваха ампулите?

— В неголям кашон. Бяха на няколко реда, а помежду им беше поставен памук.

— Вероятно дрогата вече е прехвърлена в бурканчета от майонеза или в шишенца с надпис „лак за нокти“ — изкиска се детективът, сетне се обърна към младия полицай: — Да тръгваме, Чарлз.

Когато външната врата се хлопна, Тими надниква в дневната, Картър отиде да му приготви обещаното мляко с какао, докато Хейзъл

отговаряше на въпросите му.

Момчето най-много се интересуваше дали е заловен убиецът и когато получи отрицателен отговор, замислено промълви:

— Може би полицаите знаят, че престъпникът е О'Браян, и отиват да открият неопровержими улики, за да го арестуват.

Хейзъл, която изглеждаше изтощена, погледна към Картър и прошепна:

— Мисля, че за днес ми беше повече от достатъчно...

Той също недоумяваше какво да каже на сина си. Тими беше гледал много филми, в които детективите премълчаваха какво знаят, докато накрая успяваха да нанесат решителен удар и да пипнат виновника.

— Не бива да правим прибързани заключения, момчето ми.

Когато с Хейзъл си легнаха, Картър се опита да я прегърне, но тя се отдръпна и промърмори:

— Извинявай, но в момента не мога да търпя никого...

— Скъпа, обичам те. — Той стисна рамото ѝ. — Искам само да заспиш в прегръдките ми.

Ала тя му обърна гръб и двамата дълго лежаха, взирайки се в мрака.

ДВАЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

— Може ли един въпрос, госпожо Картър?

Проблесна светкавицата на фотоапарат.

— Госпожо Картър — настойчиво изрече някакъв млад репортер и свенливо се усмихна. — Вярно ли е, че вие със Съливан...

— Махайте се! — сопна му се Картър. Репортерите бяха трима, двама имаха фотоапарати.

— Не ме докосвайте! — извика Хейзъл и изтръгна ръката си от хватката на младежа.

Картър я прегърна и двамата бързо закрачиха към нейната кола, която беше паркирана наблизко.

— Качвай се. Ще те закарам до работата ти — прошепна Хейзъл.

Той безмълвно се подчини и рязко затвори вратата, при което за малко не смаза ръцете на единия от репортерите. Когато потеглиха, промълви:

— Цяло чудо е, че се появиха едва сега.

— През целия вчерашен ден се обаждаха по телефона. Не ти го казах, за да не ти създавам допълнителни тревоги.

Картър замълча; знаеше, че жена му е едновременно засрамена и ядосана и че ще си навлече гнева ѝ, ако се опита да я заговори. Но след няколко минути промълви:

— Не е необходимо да ме караш чак до службата. Онези хиени вече не ни преследват.

Тя сякаш само чакаше тези думи, защото побърза да спре на първото удобно място.

— Благодаря. Доскоро, скъпа — изрече Картър; искаше му се да ѝ каже: „Горе главата“ или „Обичам те“, но знаеше, че е безсмислено. Хейзъл се срамуваше от факта, че колегите ѝ ще научат за любовната ѝ връзка със Съливан и че радиото и телевизията разгласяваха за престоя на съпруга ѝ в затвора.

Влезе в службата и изтръпна при вида на червенокосата си секретарка Елизабет, която беше съобщила на полицаите, че в петък си

е тръгнал десет минути преди края на работното време.

— Добро утро, Елизабет.

— Добро утро, господин Картър. Аз... — Младата жена се изправи. Беше слаба и носеше обувки с високи токове, поради което беше почти еднаква на ръст с него. Лицето ѝ беше напрегнато. — Надявам се, че не ми се сърдите заради онова, което казах на полицаите. Детективът ме разпитваше много подробно. Съобщих им само неща, в които бях сигурна.

— Добре си направила — поусмихна се Картър. — Не се безпокой. — Той тръгна към кабинета си.

В коридора, застлан със зелена пътека, се сблъска с Дженкинс — един от собствениците на фирмата.

— Добро утро, господин Картър.

— Добро утро, сър.

— Заповядайте за момент в кабинета ми.

Картър го последва, а Дженкинс затвори вратата и заговори:

— Искрено съжалявам за неприятностите, които имате. Как предполагате ще свърши цялата история?

— Нямам представа. — Картър го погледна в очите. — Разбирам какъв жест направихте, като изобщо ме приехте на работа, затова, ако прецените, че трябва да си подам оставката, незабавно ще го сторя.

— Още не сме обсъждали... този въпрос — смутено отговори Дженкинс. — Смущава ме обаче обстоятелството, че не ще можете в четвъртък да пътувате за Детройт. Предполагам, че от полицията продължават да ви разпитват. — Той втренчено го изгледа, сякаш искаше да прецени дали служителят му е извършил убийството.

— Прав сте. Но ми хрумна, че ако писмено изложи идеите и предложенията си, господин Бътруърт може да заmine вместо мен.

Дженкинс въздъхна и нетърпеливо разпери ръце.

— Ами... допълнително ще реша... Имате ли представа кой е извършил престъплението?

Картър се поколеба, после отвърна:

— Навярно някой от обкръжението на Гауил, който от дълги години изпитваше непреодолима омраза към Съливан. Но честно казано, не мога да обвиня никого.

Дженкинс безмълвно се взираше в него и той сякаш четеше мислите му; навярно шефът му намираще за парадоксално, че убитият

го беше препоръчал и че двамата изглеждаха добри приятели, въпреки че съпругата на Картър е била любовница на Съливан.

Когато отиде в кабинета си, внезапно се досети, че шефът му не беше казал: „Вярвам, че нямате нищо общо с ужасното престъпление“. Очевидно Дженкинс не беше убеден в невинността му.

Беше подготвен за неприятен разговор и с Бътъруърт, но за щастие колегата му не бе на работа. Залови се да печата на машина бележките си за детройтската фабрика, но мисълта за Тими не му даваше покой. Представяше си как съучениците му се подиграват, задето баща му е бивш затворник, а майка му е имала връзка с друг мъж. Веднъж Хейзъл бе заявила: „Радвам се, че сега живеем в Ню Йорк и съучениците на Тими не подозират, че си бил в затвора“. А сега цялата история щеше да излезе наяве.

Малко след единайсет телефонът иззвъня.

— Господин Картър, обажда се детектив Острикър. Удобно ли ви е да дойдете в управлението? Уверявам ви, че въпросът е изключително важен...

Картър каза на Елизабет, че му се налага да излезе и може би ще се върне преди обяд. Почти беше сигурен, че и тя е подслушвала разговора и знае за посещението в полицията.

Участъкът, в който работеше Острикър, се намираще само на пет преки и Картър измина разстоянието пеша. Съобщи името си, а някакъв полицаи на средна възраст го насочи към стаята в дъното на коридора.

— Заповядайте. — Детективът стана да го посрещне.

Картър се огледа. Помещението беше просторно, но картотеката заемаше голяма част от него. Пред бюрото на инспектора седяха Гауил и О'Браян, както и двама мъже и една жена, които той не познаваше. Кимна на намръщения Гауил, който беше скръстил ръце на корема си и не му отвърна на поздрава.

— Знам, че се познавате с господин Гауил — започна Острикър. — Това е господин О'Браян, а семейство Ферис и господин Девлин са съседни на Дейвид Съливан.

Картър свали шапката си, кимна и промърмори:

— Здравейте.

Тримата съседни на Съливан внимателно го огледаха. Острикър се обърна към тях:

— Някой от вас спомня ли си да е видял господин Картър да влиза в апартамента на убития?

Жената първа поклати глава.

— Не съм.

Мъжете също отговориха отрицателно.

— Дамата и двамата господа са били в жилищата си по време на убийството — поясни детективът — и се съгласиха да дойдат тук, за да потвърдят дали са забелязали някого от вас тримата да влиза в сградата. — Той последователно изгледа Гауил, О'Браян и Картър. Както обикновено, говореше делово и учтиво. — Именно госпожа Ферис е чула странен шум, сякаш някой се е строполил на пода; според нея е било шест часът или няколко минути по-рано. След това не е доловила никакъв звук, нито някой да тича надолу по стълбите.

Картър съзнателно избягваше погледа на О'Браян, едрият мъжага също гледаше встрани от него. Днес беше издокаран със светлосин раиран костюм, а косата му беше намазана с брилянтин.

— Господин Картър, познавате ли господин О'Браян? — попита детективът, който продължаваше да стои зад бюрото си.

Картър погледна широкоплещестия тип, който се взираше в обувките си.

— Струва ми се, че една вечер се запознахме при Гауил.

— Кога беше това?

— Преди десетина дни — отговори той, питайки се какво са казали Гауил и О'Браян. Безизразните им лица не му подсказваха нищо.

— Виждали ли сте го оттогава?

— Не.

— А вие виждали ли сте го, господин О'Браян?

— Не съм — отвърна мъжата и за миг вдигна поглед.

— Когато се запознахте, разговаряхте ли дълго?

О'Браян не отговори.

— Доколкото си спомням, не разменихме нито дума, след като ни запознаха.

— Антъни си тръгна малко след идването на Фил — намеси се Гауил.

Острикър кимна. Обърна се, отвори шкафа зад бюрото си и извади изваяно от мрамор човешко стъпало. Стъпало от ляв крак.

Постави го в центъра на писалището, без да откъсва поглед от тримата заподозрени.

— С това е извършено убийството. Престъпникът го е хванал ето така — в извивката на ходилото, и е нанесъл удари с пръстите на... статуята.

Гауил с безразличие впери поглед в парчето мрамор. О'Браян го гледаше с ококорени очи, а глуповатото му лице изглеждаше безизразно.

— Господин Картър, моля, вдигнете го — нареди детективът.

Картър се приближи до бюрото, понечи да вземе скулптурата с лявата си ръка, но в последния момент повдигна мраморното стъпало с другата ръка, като палецът му попадна под свода. Усети нетърпима болка и почувства, че всеки момент може да го изпусне.

— Обърнете го... само завъртете китката си — подсказа му Острикър.

Картър се подчини. Върху набраздения от векове мрамор беше изрисувана окръжност, намираща се на около три сантиметра от мястото, до което достигаше средният му пръст — навярно там бяха открили отпечатъците.

— Хммм — промърмори детективът, премести ръката на Картър, докато третият му пръст се озова върху маркировката, сетне дръпна парчето мрамор, за да провери до колко е здрава хватката на заподозрения.

Картър остави скулптурата на бюрото. Острикър го стрелна с очи, после се обърна към широкоплещестия мъжага:

— Господин О'Браян, бихте ли сторили същото?

О'Браян покорно стана и повдигна мраморния крак, като също постави палеца си под свода, което беше съвсем логично, тъй като остатъкът от глезена беше прекалено къс за хващане. Острикър обърна ръката му и Картър видя, че средният му пръст е точно върху маркировката. О'Браян имаше по-големи ръце, но Картър осъзна, че през онази фатална нощ гневът му е дал сили здраво да стисне мраморния крак. Детективът не провери хватката на едрия мъжага, а се обърна към тримата съседи на Съливан:

— Не искам повече да ви задържам. Благодаря ви за съдействието, което ни беше от полза.

„Какъв лъжец“ — помисли си Картър. Тримата се размърдаха на столовете си, сетне с нежелание се изправиха, като че бяха зрители, принудени да напуснат представлението в най-интересния момент. Острикър излезе заедно с тях в коридора, но незабавно се върна и затвори вратата. Настани се зад бюрото си и притисна една към друга дланите си.

— Слушайте, един от вас е виновен и сега ще открием кой е.

— Ако подозирате мен, значи не си разбирате от занаята — гневно изрече Гауил.

Детективът дори не го погледна, а се усмихна на Картър.

— Вашето алиби не е безупречно. Имали сте достатъчно време — особено ако сте взели такси вместо автобус да се доберете до апартамента на Съливан, да останете там пет, дори десет минути и да вземете друго такси до дома си. Всъщност едва ли са необходими цели десет минути, за да се убие човек с толкова тежко парче мрамор, нали?

Подобно „деликатно“ обвинение беше съвсем ново за Картър и коренно се различаваше от грубостите, с които беше свикнал в затвора.

— Не, разбира се — отвърна той.

Острикър погледна часовника си и се обърна към Гауил:

— Имате ли представа защо шефът ви не благоволи да се яви тук тази сутрин?

— Не. Може би му се е наложило да отиде до някой от своите апартаменти...

— За да се убеди, че наркотикът още е там — намръщено го прекъсна Острикър и стисна зъби, за първи път показвайки раздразнението си. — Май не прекарва много време във фабриката, а?

— Това си е негова работа.

Детективът отново се обърна към Картър:

— Потвърждавате ли показанията си за онова, което сте правили петък вечерта? Няма ли да ги промените?

— Не.

— Свалете си сакото, ако обичате. — Острикър отново се отправи към шкафа. — Ще ви изпитам чрез детектора на лъжата.

За голяма изненада на Картър детективът не накара другите двама да излязат. Прикрепи към голите му гърди каучукова пластина с кабел, а друга привърза към ръката му за измерване на кръвното му налягане, сетне започна разпита. Искаше да знае точно кога Картър е

напуснал службата, кога е взел автобуса, колко време е вървял пеш, в колко часа си е купил вестник и точно кога се е прибрал вкъщи, където е заварил Хейзъл. После започна да му задава въпросите по друг начин:

— В петък не взехте ли автобуса до Трийсет и осма улица с намерението да посетите Дейвид Съливан?

Картър установи, че коварното подпитване не го е разтревожило особено много. Отговаряше машинално, като че въпросите му бяха безразлични, сякаш ги намираше за маловажни. Всъщност това беше самата истина — изобщо не го интересуваше какво ще се случи с него.

— Не сте ли казали на Съливан нещо от рода на „Писна ми от двуличието ти, от лъжите ти“, след което сте грабнали от полицата мраморния крак и...

— Не — прекъсна го Картър.

— Днес сте изключително невъзмутим, като че всичко това не ви засяга.

Картър въздъхна и го изгледа. Усети, че Гауил и О'Браян го наблюдават. Въпреки че седеше с лице към тях, нито веднъж не ги беше погледнал.

— Проявихте ли същото безразличие, когато във вторник вечерта разговаряхте със съпругата си?

— Не.

— Помолихте ли я да скъса със Съливан?

Внезапно Картър се разгневи от присъствието на Гауил и О'Браян. Размърда се на твърдия стол и промълви:

— Попитах я дали би могла... или по-точно дали би искала да го направи.

— Следователно сте я принудили да избира между вас и съперника ви. Навярно сте ѝ заявили, че ако не го напусне, не я очаква нищо хубаво. Прав ли съм?

— Грешите. Не съм ѝ поставял никакъв ултиматум.

— Кажете ми истината — какво ви отговори тя?

— Каквото... каквото вече ви казах — предпазливо отговори той.

— Заяви, че била объркана, че не знаела как да постъпи...

Острикър нетърпеливо го прекъсна:

— Но този отговор не ви задоволяваше, нали?

Картър започна да се изнервя. Думите на детектива му напомниха за начина, по който доктор Касини несръчно беше опипвал раната му, за да провери дали вътре не е останало парченце от саморъчно изработения затворнически нож.

— Господин Картър, сигурен съм, че сте имали основателна причина да мразите Дейвид Съливан и да искате да го отстраните. През изминалата седмица сте имали повод и да изпитате убийствен гняв.

Картър не помръдваше.

— Как ще реагирате, ако ви кажа, че безусловно ще докажа вината ви? — Детективът се приближи и размаха пръст пред лицето му.

Ала Картър почувства, че нападките му са само блъф, сякаш Острикър играеше роля. Когато след минути завесата се спуснеше, двамата отново щяха да се държат като непознати, каквито всъщност бяха.

— Моля, опитайте — промърмори той.

— Абсолютен непукист! — обади се Гауил и се изкиска. — Браво, момчето ми!

Острикър го изгледа смразяващо и отстрани детектора. Картър не погледна към графиката, изписана от уреда и се опита да си внуши, че резултатът не го интересува. Детективът се наведе, прегледа диаграмата и постави нов лист хартия на валяка.

На вратата се почука.

— Влез — извика Острикър.

Появи се нисък, мургав мъж, който навярно беше Грасо. Усмихна се на Гауил и кимна на останалите.

— Здравей — обади се Гауил.

— Добро утро, господин Грасо — каза детективът.

— Добро утро — учтиво отговори Грасо. Беше широкоплещест италианец с големи тъмни очи и плътни устни, леко извити надолу, а веждите му бяха въпросително повдигнати. Картър реши, че безизразното му лице всъщност е отлична маска. Навярно животът го беше научил, че е най-добре да прикрива истинските си чувства.

— Седнете, господин Грасо — покани го Острикър. — Господин О'Браян, заповядайте при мен.

Едрият мъжага стана, свали сакото си и зае мястото на Картър. Мускулите му играеха под ризата и изпъваха тънката тъкан. Беше толкова силен, че без да използва пълната си мощ, само с един удар би прекършил врата на Съливан, помисли си Картър.

— И така, какво правихте в петък следобед — започна детективът.

Картър се питаше дали Гауил, който изобщо не изглеждаше притеснен, също ще бъде подложен на детектора на лъжата.

— След като смяната ми свърши, се прибрах направо къщи — произнесе О'Браян с леко гъгнив глас. — Взех душ, после подремнах. Излязох около седем да хапна нещо. След това отидох на кино. — Говореше монотонно, като че беше наизустил речта си.

— Съквартирантът ви е напуснал жилището около пет и четвърт — каза Острикър. — Възможно е да сте взели такси и да сте се озовали в Манхатън за по-малко от петнайсет минути.

О'Браян равнодушно сви рамене.

— Защо да ходя в Манхатън?

— Може би, за да убиете Съливан, за което са ви платили.

Мъжаката се втренчи в пода и с престорено безразличие потърка носа си.

— Казахте, че петъчните вечери прекарвате в гимнастическия салон, и оттам го потвърдиха. Защо точно през този ден изневерихте на навика си?

— Стори ми се, че съм пипнал някаква настилка. Затова и подремнах следобед.

Картър си помисли, че Гауил добре го е подготвил.

— За първи път ли убивате, О'Браян?

Широкоплещестият не отговори. Гауил едва чуто се изсмя.

— Хората, обслужващи закусвалнята, не са ви забелязали.

— Как да ме видят. Беше фрашкано с народ.

Картър се успокои, като разбра, че О'Браян ще направи всичко възможно да задържи парите, дадени му от Гауил.

— Къде живее Съливан? — попита детективът и погледна към бавно въртящия се ваяк на устройството.

— В Манхатън.

— Къде по-точно? Знаете адреса, кажете го.

— Как не! — възкликна О'Браян. — Притрябвало ми е да му знам адреса!

— Гауил ви е наредил да го запомните — настоя Острикър.

Широкоплещестият се опита да прикрие смущението си, като се изкиска.

— Кого обвинявате — мен или Картър?

— Държа да ви предупредя, че не ще имате много време да се порадвате на парите, които сте получили от Гауил — заяви детективът. Думите му прозвучаха неубедително. О'Браян и Гауил ехидно се усмихнаха.

— Господин Картър, няма да ви задържам повече — заяви Острикър.

Картър покорно стана и тръгна към вратата, но преди да излезе, се обърна и промърмори:

— Довиждане.

Детективът разсеяно кимна, личеше си, че мисълта му е заета с друго.

— Довиждане. О, щях да забравя — моля ви засега да не напускате града. От службата ви ми съобщиха, че трябвало да заминете за Детройт в края на седмицата.

— Ясно... Добре. — Картър затвори вратата. Несъмнено Острикър беше разговарял лично с двамата собственици на фирмата.

Следобеда Бътъруърт дойде на работа и повика по телефона Картър в кабинета си. Изглеждаше уморен, под очите му имаше сенки, лицето му беше леко подпухнало. С обичайната си любезност покани Картър да седне и заяви, че е потресен от смъртта на своя приятел Дейвид Съливан.

— Разбрах, че днес са ви викали в полицията. Детектив Острикър ми телефонира тази сутрин. Искан да знам... научихте ли нещо повече?

— Не. Детективът бе повикал Гауил и някакъв негов приятел на име О'Браян. — Картър преплете пръсти и се приведе. — Когато си тръгнах, продължаваше да ги разпитва, ето защо не знам никакви подробности.

— Подозирате ли някого? Имате ли представа защо е бил убит Дейвид?

— Не... ако изключим заканите на Гауил. Питам се дали Съливан ви е говорил за този човек.

— О, да, няколко пъти. Посъветвах го да си наеме телохранител и най-вече да се оплаче в полицията, че го следят. Но и през ум не ми минаваше, че ще го убият... Колкото до другото... — Бътърруърт потърка челото си. — ... бях поразен. Предполагам, че и вие не сте очаквали Дейвид и жена ви... Има ли нещо вярно в онова, което чух?

— Да. Не знаех... — Картър замълчи и се изчерви. — Всъщност подозирах, че са имали връзка, но си въобразявах, че вече са скъсали. Все още мисля, че цялата история е преувеличена. Не ми се иска да разпитвам Хейзъл, защото е сломена от смъртта на Дейвид. — Докато говореше, усещаше, че лицето му още пламти. Внезапно осъзна, че се опитва да оправдае жена си, вместо себе си. — Между другото, от полицията ми наредиха засега да не напускам града, което означава, че не ще мога да замина за Детройт. Вече го съобщих на господин Дженкинс...

— Не се притеснявайте. Уредих да замина вместо вас.

Двамата се заеха да обсъждат бележките на Картър и до края на работния ден не говориха повече за Съливан.

Докато чакаше автобуса на ъгъла на Петдесета улица и Второ Авеню, Картър прегледа вечерните вестници. Днес Съливан беше погребан в семейната гробница; публикувана беше фотография на родителите му и на неколцина роднини, застанали с наведени глави край гроба му. Бащата и синът си приличаха като две капки вода. Картър се втренчи в лицата на опечалените родители и си представи как Хейзъл разговаря с тях като с близки хора. Мисълта му беше крайно неприятна. Радваше се, че тя не замина за Масачузетс, за да присъства на погребението. Надяваше се да научи от пресата подробности за разговора на детектива с Гауил и Грасо, но във вестниците само се споменаваха, че Салваторе Грасо е бил разпитван от полицията. Не пишеше нито дума за наркотиците, нито че Картър и О'Браян са били изпитани чрез детектора на лъжата. Хрумна му, че дори да ги бяха подложили на побой, репортерите щяха да го премълчат. Очевидно О'Браян не беше проговорил, в противен случай поне това щеше да бъде отразено. Така се беше зачел, че за малко щеше да изпусне автобуса; скочи на стъпалото в мига преди вратите да се затворят.

Когато се прибра у дома, завари Хейзъл да стои права в дневната, очите ѝ бяха насълзени. Тими се беше проснал по корем на леглото си и тялото му се разтърсваше от ридания.

Картър се приближи до нея и промълви:

— Не се налага да ми обясняваш. Знам какво се е случило.

Хейзъл машинално се отдръпна, въпреки че той нямаше намерение да я прегърне.

— Тими се върна към дванайсет и цял следобед не е излязъл от стаята си.

— Боже мой! — възкликна Картър, закачи палтото си и отиде при сина си. — Слушай, моето момче...

Тими дълго мълча, после промърмори, без да вдигне глава:

— Какво?

Картър седна в долния край на леглото, тъй като момчето беше легнало почти на ръба.

— Разкажи ми какво се случи днес.

— В училище ми се подиграваха, задето си бил в затвора. Казаха, че баща ми бил пандизчия.

— Защо се разстройваш толкова? Спомняш си, че същото беше и преди шест години, но успя да се съвземеш.

Понечи да го погали, но синът му рязко се отдръпна, скри главата си във възглавницата и отново зариде.

— Най-много ми е мъчно заради онова, което ми наговориха за Дейвид. Наричаха го мой чичо и си намигаха.

— Моля те, престани да плачеш и ми разкажи всичко.

— Фил, защо го караш отново да изживее унижението? — обади се Хейзъл, която безшумно беше влязла в стаята. Лицето ѝ беше изкривено от гняв.

— Мисля, че е по-добре, ако сподели мъката си.

— Тими ми разказа всичко — от игла до конец. Едва ли ще му е приятно да го повтори.

— Да предположим, че и аз искам да го чуя. — Картър рязко се изправи.

— Голям егоист си — интересуващ се само от себе си.

— Ако аз не се интересувах от Тими, нямаше да бъда тук.

— Малко късничко си спомни, че имаш син — трябваше да помислиш за него преди години, когато...

Картър заплашително пристъпи към нея; Хейзъл му обърна гръб и отиде в спалнята. Той я последва и промълви:

— Ти трябваше да помислиш за детето си, когато започна да въртиш любов със Съливан. Как се осмеляваш да ме обвиняваш, след като носиш по-голяма вина?

Хейзъл мълчеше.

— Навярно не можеш да се примириш, че всички вестници пишат за любовната ти връзка. Нима не разбираш, че Тими е разстроен именно от това, а не защото съучениците му се подигравали, задето баща му е бил в затвора. — Едва сега разбра защо жена му не е отишла на погребението на любовника си. Внезапно му хрумна, че Тими е буквално плът и кръв от нея, че двамата страдат поради една и съща причина: срамуваха се, че хората са узнали тайната, която грижливо са криели от обществото. Почувства, че очите му се насълзяват, и примигна: — Слушай, Хейзъл, било, каквото било. Не можем ли да спасим останките от брака ни, вместо да се караме?

— Не ми трябва останки! — сопна се тя.

— Помисли ли за Тими? Всъщност какво му обясни? Каза ли му, че написаното е вярно?

— Той не разбира намеците на репортерите.

Ненадейно Картър се разгневи.

— Не се и налага. Съучениците му ще се погрижат да му обяснят всичко. Не разбирал намеците! Нима го мислиш за малоумен? Между другото, още ли му е мъчно за Дейвид?

— Защо мислиш, че плаче?

— Не отговаряй на въпроса с въпрос. Питам се дали продължава да те обича, дали не е разочарован...

— За бога, млъкни!

Картър се подчини и отново отиде при сина си. Постоя мълчаливо, загледан в проснатото на леглото момче. Накрая Тими стана. Лицето му не беше подпухнало от плач, както беше очаквал Картър.

— Щом не искаш, няма да обсъждаме този въпрос, момчето ми.

Лицето на Тими се изкриви, сякаш всеки момент отново щеше да избухне в ридания.

— Само искам да знам дали всичко това е вярно.

— Кое?

— Ами... че си убил Дейвид от ревност... и защото си го мразел...

— Не съм изпитвал нито ревност, нито омраза към него.

— А вярно ли е, че си го убил?

— Не — машинално отговори Картър и си помисли, че всъщност казва истината: ако не беше убил Съливан, О'Браян щеше да го стори. След миг се упрекна заради еретичната си мисъл, примигна и поклати глава.

— Ами онова, което пишат за мама и Дейвид... — Тими се задави от сълзите си и замълча.

Картър усети, че краката му се подкосяват; пристъпи към вратата и се облегна на нея, като промърмори:

— Двамата много са се обичали.

— Това означава ли, че...

Картър изпита непреодолимо желание да избяга, да отиде в банята и да наплиска лицето си. Успя да го преодолее и отвърна:

— Най-добре ще е да попиташ майка ти. — Очакваше нови въпроси, но момчето замълча. Той се обърна и отиде в спалнята.

Завари Хейзъл в леглото. Може би беше чула разговора му с Тими, макар изражението ѝ да подсказваше, че мислите ѝ са далеч от тук.

— Скъпа... — промълви Картър. Искаше му се да седне до нея и да я прегърне, но враждебният ѝ поглед го накара да се откаже.

— Какво?

Той дълбоко си пое въздух и отговори:

— Няма да замина за Детройт.

ДВАЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Картър си казваше, че ако полицаите не успеят да докажат, че той е убиецът, от това не следва, че обвиненията ще паднат върху О'Браян. Острикър подозираше и двамата, но не разполагаше със солидни доказателства, следователно положението беше обнадеждаващо. Полицейските архиви съдържаха документи за стотици неразкрити убийства. Навярно през следващите три-четири месеца щяха да държат под наблюдение всички заподозрени (всъщност наблюдението би могло да продължи неопределено време), но в началото на лятото положението щеше да се нормализира. Картър още се надяваше, че с Хейзъл ще прекарат един месец в Европа. Надяваше се, че не е загубил завинаги съпругата си. Беше съгрешила със Съливан, ала очевидно смъртта му я бе накарала да осъзнае какво е направила и да изпитва угризения на съвестта. Казваше си, че ако прояви достатъчно търпение, чувството за вина ще я накара да се върне при него; ето защо съжеляваше за онова, което в понеделник вечерта ѝ беше наговорил в изблик на гняв, и непрекъснато си внушаваше, че това не бива да се повтори. Няколко пъти се беше заричал да не я разпитва за връзката ѝ със Съливан, но все пак го беше направил. Оказа се, че обвиненията му са били напълно справедливи, но ако в гнева си отново повдигнеш този въпрос, Хейзъл щеше да си помисли, че злорадо ѝ се надсмива, и думите му щяха да останат без резултат.

Във вторник вечерта отидоха на театър заедно със семейство Елиът и Филис Милен. Билетите за пиесата на Бекет бяха купени преди месец. Преди това всички вечеряха в „Луиджи“. Филис беше придружавана от приятеля си Хю Стивънс — широкоплещест мъж на около четирийсет, когото Картър беше виждал един-два пъти. Говориха на различни теми, като грижливо избягваха да споменават убийството, преструвайки се, че не се е случило нищо, че прекарват една приятна вечер, каквато бяха планирали преди месец, когато бяха натоварили Филис със задачата да купи билетите. Ала през цялото време Картър чувстваше как двамата с приятеля ѝ изпод око наблюдават него и

Хейзъл. Семейство Елиът пък бяха престорено любезни, сякаш новината за престоя му в затвора ги бе убедила във вината му. Хейзъл се преструваше на весела и безгрижна, но Филис и Присила положително се досещаха за истинските ѝ чувства.

Когато най-сетне се прибраха вкъщи, тя възкликна:

— Фил, непременно трябва да замина някъде поне за седмица.

— Добре — отговори Картър и си помисли, че навярно тя иска да пътува сама. — Къде искаш да отидеш?

— Надалеч от Ню Йорк. — Хейзъл сви рамене, сгъна златистия си шал и го прибра в същото чекмедже, откъдето Картър го беше взел, за да ѝ го занесе на тържеството в дома на Съливан.

— Може би някъде в Нова Англия — предложи той, като си мислеше дали Хейзъл не иска да посети родителите на адвоката, които живееха там. — Имаш ли нещо предвид?

— Предпочитам някой малък хотел, където няма опасност да срещна познати. Спомняш ли си хотелчетата, които през лятото видяхме в Ню Хемпшир?

Малките странноприемници също бяха направили добро впечатление на Картър.

— Прекрасна идея — промълви той и отиде да вземе душ. Като се върна от банята, отбеляза: — Навярно предпочиташ да заминеш сама. — Страхуваше се от отговора ѝ, но искаше да го чуе още сега.

— Не предпочитам — сопна са Хейзъл и го изгледа. — Искане ми се вземем и Тими. Вероятно ще му разрешат да отсъства, защото досега отлично се справяше в училище. Говорих с моите шефове и получих отпуск. Можем да тръгнем в петък вечерта или в събота сутринта.

„Дали ще ми разрешат да напусна града?“ — запита се Картър, а на глас изрече:

— Сигурно ще трябва да съобщя в полицията къде ще отседнем.

— Сигурно — с безразличие промълви тя и се обърна към огледалото.

На следващия ден през обедната си почивка Картър проучи информацията за малките хотели в Ню Хемпшир. Не му се искаше да отседнат в същия, където бяха прекарвали лятната ваканция. После телефонира на Хейзъл и решиха да вземат места в хотела, намиращ се

близо до Конкърд. Картър се обади и на Острикър и го попита дали може да замине в събота сутринта и да отсъства девет дни.

Детективът се съгласи при условие, че Картър му позвъни веднага след пристигането си и че през деветте дни ще остане в хотела.

Тръгнаха още в петък следобед и ноцуваха в прекрасен мотел на брега на някакво езеро. Тими, който спа на походно легло при родителите си, с нетърпение очакваше да пристигнат в хотела, където щеше да разполага със самостоятелна стая.

Хотел „Континентал“ се оказа разкошна бяла сграда на върха на невисок хълм, от който се простираше великолепна моравя. Беше строена преди много години и помещенията бяха огромни. Тими побърза да нареди върху голямото бюро в стаята си учебниците, които родителите му бяха настояли да вземе. На моравата имаше обръчи за крикет, а зад сградата се намираще игрището за тенис. На следващата сутрин Хейзъл и Картър закусиха в леглото, Тими им правеше компания, тъй като камериерката му сервира на специална масичка. После Хейзъл заяви, че трябва да измие косата си, а синът и бащата отидоха на разходка. Картър купи на момчето ракета за тенис (въпреки че от хотела предоставяха ракети на всички гости), а за Хейзъл избра ръчно изплетен кремав пуловер.

През целия ден тя беше в добро настроение, дори се шегуваше по време на вечерята, ала когато си легнаха и той се опита да я прегърне, побърза да го отблъсне. Картър се поколеба, сетне попита:

— Слушай, скъпа, докога ще продължава това?

— Кое?

— Много добре знаеш.

Последва безкрайно дълго мълчание. Накрая тя посегна да си вземе цигара и промърмори:

— Още нищо не се знае, нали?

Той знаеше за какво намеква, ала все пак промълви:

— Имаш предвид убийството на Съливан, така ли?

— Да, какво друго?

„Не се знае какво ще се случи с нас — каза си Картър. — Защо не помисли за бъдещето ни?“ Знаеше, че съпругата му чака да разбере кой е убил Съливан, че се съмнява в него. Следващият ѝ въпрос го изненада.

— Случвало ли ти се е да имаш халюцинации от морфина, Фил?

— Не. Дори в затвора, когато редовно си го инжектирах. — Ненадейно си спомни как виждаше в мечтите си нея и Тими — струваха му се толкова реални, сякаш можеше да ги докосне. Но ако това бяха халюцинации, те не бяха предизвикани от морфина, а от силното му желание да бъде с любимите си хора.

— Никога ли не си се събуждал, осъзнавайки, че в съня си... си се движил, че си направил нещо?

Картър усети накъде бие тя, но не се залови да ѝ противоречи, а отговори:

— Не.

Замълчаха и тишината му се стори обезпокоителна. Хелън би могла да го попита дали е убил Съливан, осъзнавайки какво прави, но тя така и не му зададе фаталния въпрос. Защо ли? Дали защото знаеше със сигурност, че мъжът ѝ е убиецът? В такъв случай би ли се държала по-различно? Идва ли. Навярно не искаше допълнително да привлича вниманието на обществото към себе си, като напусне съпруга си. Тя изгаси цигарата си и му обърна гръб. След известно време дишането ѝ стана равномерно и Картър разбра, че е заспала. Помисли си, че няма да му позволи да я люби, докато не научи истината. Ако искаше да запази брака си, трябваше да направи всичко възможно да натопи О'Браян. Внезапно му хрумна, че разсъждава като безскрупулен престъпник, после си каза, че ако не беше влязъл в сградата, О'Браян така или иначе щеше да убие адвоката. Хич не го беше грижа за съдбата на този мускулест малоумник. Смръщи чело и се запита как е възможно изобщо да не изпитва угризения на съвестта. А може би вече нямаше съвест? Усещаше само леко отвращение при мисълта за кръвта, която не си спомняше да е видял, както и изненада от факта, че е пребил до смърт Съливан. Но в затвора беше отнел човешки живот почти без причина и това изобщо не го беше обезпокоило. Спомни си за Мики Касъл и как в деня на смъртта му се беше упрекнул, че ако бе проявил достатъчно загриженост, младежът нямаше да умре от кръвоизлив. После си бе казал, че не е длъжен да се грижи за всекиго, а след няколко дни напълно бе забравил случилото се. Нима затворът правеше хората безчувствени и безскрупулни?

Искаше му се да стане и да се разходи по моравата, обляна от лунна светлина, но се боеше да не събуди Хейзъл. Остана да лежи в мрака, преследван от тревожните си мисли. Бе разбрал, че през

оставащите им дни тук Хейзъл няма да промени отношението си към него. Единственото решение бе да се държи с нея възможно най-мило, да не ѝ се натрапва в леглото и да се постарее да прекарат приятно.

Така и направи. Хейзъл очевидно оцени жеста му и през цялото време беше в добро настроение — отсъствието на приятели и познати, които да я оглеждат любопитно, ѝ се отрази благотворно.

Когато в понеделник отиде на работа, Картър се чувстваше малко неловко, макар да беше обяснил на шефа си, че от полицията не са му разрешили командировката в Детройт, но са се съгласили да пътува до Ню Хемпшир. Всъщност Дженкинс на драго сърце му беше дал отпуск, което му подсказа, че по отношение на него съдружниците вече са взели решение и едноседмичното му отсъствие няма да им повлияе. Предполагаше, че и те като Хейзъл очакват резултата от полицейското разследване.

Същата сутрин телефонира на Острикър; след три неуспешни опита най-после го свързаха с него.

— Не сме научили нищо ново, което да ви засяга пряко — осведоми го детективът. — Открихме наркотика в жилището на един от приятелите на Грасо. Можеше да арестуваме Гауил за съучастничество, но предпочитаме да го държим под око. Засега го оставихме на свобода — с въздишка добави той и Картър разбра, че полицаите неотклонно наблюдават Гауил. — За разлика от Грасо, който трябва да плати глоба от пет хиляди долара.

— Ами О'Браян?

— Открихме, че той е харчил с широка ръка, а няма никакви пари. Интересно положение, нали?

Картър разбра, че широкоплещестият още не е получил обещаната сума, а Гауил не искаше да рискува и да му плати точно сега. Но О'Браян очевидно бе закъсал за пари.

— И той ли е на свобода?

— О, да — поусмихна се детективът. — А вие отново сте на работното си място.

След разговора Картър се почувства обезпокоен. Ясно му беше, че детективът е наредил да не ги арестуват, за да ги следи отблизо. Хрумна му, че Острикър можеше да го подложи на безмилостен разпит, дори на побой, както обикновено полицаите постъпваха със закоравелите престъпници, а съдейки по вестникарските писания,

Картър беше точно такъв. Обществото не се интересуваше от съдбата на закоравелите престъпници, за които се предполагаше, че ще извършат нови противозаконни деяния. Хрумна му, че е бил пощаден от грубости поради факта, че имаше престижна работа и пари, а съпругата му беше социална служителка. Острикър знаеше, че репортерите от жълтата преса ще разберат за побоя и ще побързат да разпространят новината. Може би затова предпочиташе да наблюдава главния заподозрян и да търси възможност да докаже престъплението му.

Въпреки това в понеделник вечерта, когато отиде да си купи цигари, Картър телефонира на Гауил. Прибра се вкъщи и заяви на Хейзъл:

— Току-що говорих с Гауил — ще се отбия при него. Ако от полицията се обадят и се интересуват къде съм, кажи им истината.

Хейзъл, която седеше на канапето и кърпеше новите кадифени джинси на Тими, изненадано вдигна поглед.

— Защо ще ходиш при него?

— Иска ми се да науча със сигурност нещо, за което той понякога намеква.

Тя погледна часовника си.

— Кога ще се върнеш?

Картър облекчено се усмихна — значи жена му все пак се притесняваше за него.

— Около дванайсет. Ако се наложи да се позабавя, ще ти се обадя. — Хвърли върху канапето единия пакет цигари и отново излезе.

Докато пътуваше с таксито, си мислеше, че гласът на Гауил беше прозвучал доста дружелюбно по телефона. „Фил, ти ли си? Каква изненада... Защо не... Заповядай“ — така му бе казал, а за Картър най-важното беше, че се бе съгласил да го приеме.

Когато влезе в апартамента му, побърза да се огледа. Този път Гауил беше сам. От радиото се разнасяше тиха музика, а върху канапето отново бяха натрупани вестници.

— Заповядай, седни. На какво дължа посещенияето ти? — попита Гауил.

Картър седна и праметна палтото си върху подлакътника на креслото. Домакинът търпеливо го чакаше да заговори.

— Дойдох да открия какво знаеш и пазиш в тайна от мен.

Гауил презрително изсумтя.

— Решил си, че ти дължа услуга, така ли?

— Да речем.

— Какво нахалство да искаш услуга, след като ме натопи за морфина!

Картър премълча, че Хейзъл беше споменала пред Острикър за дрогата. На него самият и през ум не му беше минало да топи Гауил точно за това.

— Така или иначе щяха да открият ампулите при обиска на апартаментите на Грасо.

— Съобщил си им, че морфинът е бил в моето жилище, където на два пъти си си инжектирал по една доза.

— Съжалявам...

— Обзалагам се, че съжаляваш. Тъкмо се отърва от Съливан и успя да се измъкнеш от полицията...

— Нито ти, нито аз сме се отървали от подозренията на ченгетата.

Гауил гневно го изглежда, но замълча. Картър очакваше да му каже: „Ти си пречукал адвокатчето, а куките обвиняват моя приятел О’Браян“; ала остана излъган. Размърда се на креслото и попита:

— Няма ли да ми предложиш едно питие?

— Разбира се. — Домакинът стана и отиде в кухнята.

— Следващия път бутилката е от мен.

— Съмнявам се.

Картър се усмихна. Гауил му донесе уиски със сода и отпи от вече преполовената си чаша.

Двамата замълчаха. Всеки очакваше другият пръв да заговори. Най-сетне Гауил наруши мълчанието:

— Как я караш с Хейзъл?

— Не си пъхай носа в семейните ми работи.

— Май няма с какво да се похвалиш.

— Не обичам да се хваля.

— Нямам нужда да ми казваш, че положението не е розово — видът ти го подсказва.

Картър се престори, че не го е чул. Дори тихата музика го дразнеше, но не смееше да помоли Гауил да изключи радиото.

— Кога ще платиш на О'Браян? — попита го и престолено небрежно отпи от чашата си.

— Никога. Моят човек не е стъпвал в дома на Съливан. Ти си убил Дейвид. — Погледна го право в очите и зачака.

Ала начинът, по който изрече обвинението, подсказа на Картър, че не е убеден в думите си. Ненадейно изпита задоволство, задето беше опознал толкова добре Гауил по време на съвместната им работа в „Трайъмф“ и при посещенията му в затвора. Знаеше кога бившият му колега лъже, преувеличава или блъфира. Този път лъжеше и блъфираше.

— Престани да се правиш на идиот, толкова си прозрачен. Знаем, че трябва да платиш на О'Браян. Днес Острикър ме информира, че твоят човек здравата го е закъсал. Имал огромни дългове. Или пък разходи. Предполагам, че предварително е похарчил по-голямата част от уговорената сума.

— Нима си въобразяваш, че нямам начин да му предам парите, ако изобщо му ги дължа? Най-лесното е да ги връча на някого, когото полицията не познава и който ще му ги даде. — Гауил сви рамене и разпери ръце.

— Не е толкова лесно, защото няма на кого да се довериш, без да обясниш защо дължиш пари на О'Браян.

Домакинът се втренчи в пода и неловко се размърда на канапето.

Картър се питаше какво ли се върти в главата му. От Гауил можеше да се очаква какво ли не, защото не беше с всичкия си, ала все пак го държеше в ръцете си. Пожелаеше ли да го унищожи, трябваше само да заяви: „Знам, че си очистил адвоката, защото, когато О'Браян те е видял да се качваш по стълбите, Съливан още е бил жив“. Вместо това Гауил каза:

— Ако бях наел О'Браян, досега щях да съм намерил начин да му платя. Нима ме смяташ за такъв левак, че да ме спипат? Не виждаш ли, че не са открили нищо, освен скапаните ампули, дето по принцип не бяха мои?

Раздразнението му издаваше, че много повече се ядосва заради загубата на дрогата, отколкото за случилото се с О'Браян.

— Накисна ме пред ченгетата като наркопласьор, а аз нямам нищо общо с цялата работа — гневно възкликна той и скочи на крака.

— Защо кашонът с ампулите беше тук?

— Грасо ме беше помолил за услуга. Не съм получил нито цент от него.

Внезапно на Картър му дойде до гуша от лъжите на бившия му колега.

— Също като ограбването на „Трайъмф“. Предполагам, ще настояваш, че и от това не си получил нито цент.

Гауил почервеня от гняв и пискливо изкрещя:

— Не съм!

„Някой ден ще попадне в капана заради наглите си лъжи — помисли си Картър. — Или заради слабостта си понякога да казва самата истина.“ Остави празната си чаша на пода и се изправи.

— Значи така — не си получил нищо, въпреки че почти всяка събота и неделя си пътувал до Ню Йорк заедно с Палмър.

— Не! — отново изкрещя Гауил, сякаш беше подложен на изтезания.

— Тръгвам си — заяви Картър. Беше научил онова, което го интересуваше; О’Браян беше единственият, който знаеше истината.

Докато се отдалечаваше от сградата, забеляза черна кола, паркирана до отсрещния тротоар. Приличаше на полицейски автомобил. Той се запита дали и преди е била там, после си каза, че това изобщо не го засяга. Зад волана седеше някакъв мъж, който сякаш го наблюдаваше. След миг включи осветлението в купето и се приведе, като че да запише нещо — вероятно часа, в който той е излязъл от сградата. Когато стигна до уличната лампа на ъгъла, Картър погледна часовника — беше единайсет и половина.

Прибра се у дома и завари Хейзъл свита на канапето да чете някакви служебни документи. Той прибра палтото си в дрешника, влезе в дневната и се усмихна на съпругата си. Внезапно се почувства щастлив, че си е вкъщи.

— Какво се случи? — обади се Хейзъл.

— Разбрах, че Гауил не е платил на О’Браян и не знае как да го стори. Разбира се, той твърди, че не му дължи нищо.

— Откри ли нещо, което не ти беше известно?

— Гауил е вбесен, защото полицаите са го взели на мерник заради морфина.

— Как така? Доколкото разбирам, не са предприели нищо срещу него.

— Да, засега само го държат под наблюдение, но навярно ще му наложат някаква глоба. Предполагам, че проверяват банковите му сметки, поради което той не смее да изтегли пари, за да плати на О'Браян. — Картър леко се усмихна и продължи: — Следят и всяка негова стъпка, което го подлудява... Когато преди малко излязох от жилището му, забелязах полицейска кола, паркирана от другата страна на улицата.

Хейзъл стреснато го изгледа.

— Значи полицаите са те видели.

— Да, но това изобщо не ме притеснява. Хич не ме е грижа, дори ако са поставили подслушващо устройство в апартамента му. Опитвах се да разбера какво знае Гауил. Полицията цели същото.

Отпусна се на канапето, като се постара да не е прекалено близо до Хейзъл, но ненадейно тя протегна ръка и стисна дланта му. За първи път от няколко седмици проявяваше нежност към него, но нямаше намерение да разговаря откровено, сякаш жестът ѝ заменяше всяко признание в любов и вяност.

Картър стисна зъби и се почувства още по-зле. Беше ѝ казал, че подозренията би трябвало да паднат върху О'Браян, тъй като при него детекторът на лъжата беше показал по-големи отклонения. Това бе самата истина, но всъщност подкрепяше измислената му версия. Хейзъл очевидно не беше приела думите му за чиста монета, понеже в Ню Хемпшир беше повдигнала въпроса за халюцинациите. Той си даде сметка, че продължава да я лъже, защото я обичаше, защото не можеше да живее без нея. Внезапно се запита дали любовта му е искрена, или е проява на свръх егоизъм. Притегли Хейзъл към себе си и я прегърна.

Тя не проговори, но остана в прегръдките му няколко минути и Картър се почувства безкрайно щастлив. После нежно го отблъсна и промълви:

— Късно е. Да си лягаме.

Реши да не изкушава съдбата и тази нощ не се осмели отново да докосне Хейзъл, но нещо му подсказваше, че скоро отново ще бъде щастлив с нея.

ДВАЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Картър се питаше какво правят полицаите, освен да чакат нещо да се случи от само себе си. Вече би трябвало да са проверили каква сума има Гауил в банката и какви са източниците на приходите му. Дали очакваха О'Браян да се изнерви и да нападне човека, който го беше наел да извърши убийството? Не, О'Браян никога не би поел подобен риск.

Липсата на новини изнервяше не само него, но и Хейзъл. Само Бътъруърт и Дженкинс изглеждаха оптимистично настроени. Фактът, че всяка сутрин в девет Картър идваше на работа, сякаш потвърждаваше неговата невинност. Навярно си мислеха, че в противен случай отдавна щяха да са го арестували.

— Доколкото разбирам — каза му веднъж Бътъруърт, — имало е нещо между Гауил, Дейвид и...

— Моята съпруга — промърмори Картър.

— Искях да кажа между Гауил и Дейвид Съливан — побърза да се поправи Бътъруърт, който очевидно искаше да прояви любезност към подчинения си.

Полицейското разследване като че беше съсредоточено върху Гауил като евентуален възложител на убийството и във вестниците ежедневно се споменаваше името на О'Браян, който „често бил разпитван от полицията“. Не беше ясно дали той още работи като барман, но със сигурност не бе арестуван.

Една сряда, малко след шест, точно когато Картър се беше прибрал от работа, О'Браян му телефонира. Съобщи му кой се обажда и добави:

— Можете да затворите, ако чуете жена ви да отваря външната врата. В момента не наблюдавам жилището ви, но знам, че сте сам. Господин Картър, спешно ми трябват пет хиляди долара.

Още щом чу гласа му, Картър знаеше какво ще последва. Предпазливо изрече:

— Защо се обаждаш тук. Може би телефонът ми се подслушва.

Онзи се поколеба за секунда, после каза:

— Какво означава „може би“? Подслушва ли се, или не?

— Не съм сигурен... Колкото до парите, ченгетата моментално ще разберат, ако ги получиш.

— Лъжеш се, господинчо. Ще ми ги дадеш в брой, и то до петък, иначе знаеш какво ще се случи. — О'Браян говореше самоуверено и доста свързано. — Знаем, че имаш мангизи. Изтегли сумата от банковата си сметка.

Картър мълчеше.

— Ще се срещнем на улицата — продължи изнудвачът, като произнасяше думите бавно и отчетливо. — Чакай ме на ъгъла на Десета улица и Осмо Авеню в петък, единайсет вечерта. Ясно ли е? Явяваш се с мангизите — искам ги в банкноти от по петдесет и сто долара. Гледай да не закъснееш, защото в противен случай ще изпея всичко на полицията. Това е. — Той прекъсна връзката.

Картър бавно затвори телефона и машинално погледна към стаята на сина си, която беше тъмна, а вратата беше открената. Запита се къде е Тими, после окачи палтото си в дрешника, като трескаво размишляваше. Чувал беше от хора, станали жертви на изнудване, че изнудвачът никога не се задоволява с „еднократна вноска“. Какво ще се случи, ако полицаите заловят О'Браян с пет хиляди долара? Ще го попитат откъде ги е взел, а той ще отговори, че му ги е дал Картър, и ще обясни защо. Никога няма да каже, че е получил парите от Гауил, който го е наел да убие Съливан, защото Грег ще съумее убедително да отрече всичко. Освен това той веднага ще се досети, че Картър е подкупил О'Браян, за да мълчи. Разбира се, изнудвачът ще бъде изобличен, че е бил в дома на Съливан, но тъй като не го беше убил, Гауил можеше да бъде обвинен само в заговор за убийство.

„Здравата си загазил, господин Картър“ — каза си той и все пак се чувстваше необикновено спокоен. Само дето не му хрумваше нещо, освен нелепата, абсурдна мисъл да се срещне с О'Браян, да му връчи петте хиляди и най-хладнокръвно да му заяви: „Изпълних условието ти, Антъни. Няма да получиш нито цент повече. Много добре знаеш, че ако проявиш здрав разум и продължиш да отричаш всичко, и двамата ще отървем кожата“. Знаеше обаче, че типовете като О'Браян са алчни и не могат да разсъждават. Сигурен беше, че не след дълго широкоплещестият ще поиска нова сума. Ако О'Браян не беше жаден

за пари, никога нямаше да се съгласи да извърши убийство. Картър мрачно се усмихна като човек, който внезапно установява, че е затънал в кал чак до глезените.

Беше шест и десет. Хейзъл беше предупредила, че ще остане в службата до седем, тъй като имала много работа. Това означаваше, че няма да се прибере поне още два часа. Когато я беше попитал как се държат с нея началничката й Джини Джоуплин, господин Пиърс и секретарката Фани, тя уклончиво беше отговорила, че „поведението им е горе-долу поносимо“. Знаеше, че едва ли някой би я обвинил в неморалност, но беше сигурен, че колегите й се преструват на светци и се държат самодоволно, че парадират със своята толерантност, въпреки че тайно й завиждат. Най-лошото бе, че вече всички знаеха за престоя на Картър в затвора. Бяха се запознали с него и сега навярно си казваха: „Наглед е симпатичен, но явно е закоравял престъпник и спокойно би могъл да убие човек, без да му мигне окото“. Хейзъл работеше допълнително, защото се страхуваше, че ще я уволнят заради съпруга й.

— По дяволите — промърмори той и отиде в кухнята да си налее едно питие.

Дочу хлопването на външната врата и влезе в дневната, очаквайки да види Хейзъл, но остана излъган — беше Тими.

Момчето срамежливо го погледна, свали шапката си и промълви:

— Здравей.

— Здравей. Къде беше?

— Отидох да си купя мастило и случайно срещнах Стивън. После се поразходихме... — Тими се поусмихна, сетне облиза шоколадовия сироп, засъхнал по устните му.

— Не знаех, че човек отива на разходка в сладкарница — шеговито заяви Картър.

Момчето наведе глава и тръгна към стаята си, без да престава да се усмихва. На прага спря и се обърна:

— Къде е мама?

— Още не се е прибрала. Каза, че ще позакъснее.

Тими влезе, запали лампата, но не затвори вратата. Картър с благодарност се втренчи в откренатата врата, сякаш синът му го беше прегърнал. Само преди десет дни малкият би се затворил в стаята си с изпълнено с омраза сърце и би отказал да се вслуша в думите на баща

си. „Какво въздействие имат медиите и общественото мнение“ — с ирония си помисли той. Навярно съучениците на Тими вече не се заяждаха с него, след като вестниците намекваха, че престъпникът е О'Браян. Или пък цялата история им беше омръзнала. Във всеки случай вече не тормозеха момчето и то се чувстваше по-спокойно. „Децата притежават невероятната способност бързо да забравят неприятностите — каза си Картър. — Тими скоро ще преодолее шока от смъртта на Съливан, която не успя да помрачи ваканцията му в Ню Хемпшир.“ След години момчето щеше да разбере, че майка му е била любовница на „чичо Дейвид“, и навярно щеше да почувства срам, ала засега кризата беше преминала.

Картър осъзна, че разполага само с четирийсет и осем часа до срещата с О'Браян. В съзнанието му се въртяха различни хрумвания. В едната им банкова сметка имаше пет хиляди долара, а в другата — две хиляди. Преди около месец Хейзъл беше споменала, че трябва да предоставят още три хиляди долара на Том Елиът, за да ги инвестира; парите губели от стойността си, ако не се влагали в нещо. Хрумна му, че ако изтегли исканата от О'Браян сума, може да каже на жена си, че е дал петте хиляди долара на Елиът... но как ще оправдае липсата на закупени бонове или акции? Освен това беше абсолютно сигурен, че ако полицията не успее да докаже неговата вина или престъплението на О'Браян, наемният убиец ще продължи да го изнудва и нищо чудно с течение на времето да го изиграе с петдесет хиляди долара. Той иронично се усмихна при мисълта, че Хейзъл положително ще забележи липсата на такава голяма сума. Наля си още един скок, закрачи из дневната и се опита да си състави план за действие, като напрегнато се заслушваше за познатите стъпки на жена си.

Ако успее да отстрани О'Браян, всичко ще бъде наред. Важното е да го убие така, че изобщо да не го заподозрат...

Да речем, че обвинят някого от приятелите на Гауил... Точно така. Гауил има интерес да убие своя наемник, защото с един куршум ще застреля два заека — ще затвори завинаги устата на О'Браян и няма да му плати.

Замисли се за мястото на срещата — доколкото си спомняше, този район беше слабо осветен. Внезапно си представи как някакъв полицаи проследява О'Браян — това беше неизбежно; освен ако мускулестият тип не успееше да се отърве от опашката — и изниква

пред тях точно когато Картър подава парите. Стори му се, че чува думите на ченгето: „Падна в капана, Картър. Точно това искахме да научим“. Продължи да се разхожда из стаята и да крои планове.

Дойде му наум, че в никакъв случай не бива да носи исканата сума. Твърде възможно беше детектив Острикър да е измислил историята с изнудването, за да го хване на въдицата. Ами, ако е стоял до О'Браян, докато онзи е разговарял по телефона? Картър се поуспокои при мисълта, че не е обещал на наемника да му занесе парите. Ала и не му беше възразил, когато онзи го беше заплашил. Нервно избърса потта, избила по челото му, и внезапно реши, че единственият изход е да убие О'Браян. Ще го накара да тръгнат към реката, където уличното осветление е по-слабо. Сетне ще се престори, че изважда парите от джоба си, и ще нанесе фаталния удар, както се изразяваше Алекс. Но като си спомни за мускулите и за гигантския ръст на противника си, изпита болка в палеца на дясната ръка. Тежко се отпусна в креслото и огледа дланта си. Плътно бе притиснал палеца към показалеца си, сякаш се готвеше да нанесе страничен удар. Дори да успееше да порази противника си, полицаите щяха да научат от доктор Касини и от Хейзъл, че Картър е тренирал карате. Все пак се съмняваше, че с голи ръце ще прекърши врата на О'Браян, затова може би щеше да се наложи да използва камък или тухла. Скочи възбудено от креслото. В този момент жена му влезе в дневната и той се сепна.

Хейзъл се усмихна и затвори вратата.

— Извинявай. Не подозирах, че ще се изплашиш.

Картър пристъпи към нея и ѝ протегна ръка, а тя се сгуши в прегръдките му и облегна глава на гърдите му.

— Какъв ужасен ден! Шефката и Пиърс ми скъсаха нервите.

— Искаш ли нещо за пиене?

— Да, ако обичаш.

Беше уморена до смърт, ето защо, след като вечеряха той измичиниите, а Тими ги избърса и ги прибра в шкафа.

Докато се приготвяше за лягане, Картър престорено небрежно подметна:

— В петък трябва да вечерям с Дженкинс и Бътърфурт. Трябва да се запозная с някакъв бъдещ клиент. Ако имаш желание да излезеш с някого...

— Единственото ми желание е да си легна по-рано — заяви Хейзъл.

Той застана до прозореца и отново се замисли. Хрумна му да не отиде на срещата. О'Браян едва ли щеше незабавно да отиде в полицията; освен ако отчаяно се нуждаеше от парите. Навярно щеше да изчака и отново да поиска петте хиляди долара. Но докога щеше да продължава това? О'Браян рискуваше по-малко, ако го издадеше в полицията, отколкото, ако застанеше на подсъдимата скамейка по обвинение в убийство. Но преди да отиде на съд, той положително щеше да съобщи всичко на детектив Острикър. Истината беше, че наемният убиец го държеше в ръцете си.

През стъклото се виждаха корабите, плуващи по Ийст Ривър, чиито силуети изглеждаха някак призрачни в мъглата и мрака. От другата страна на Манхатън пристигаха и отплаваха параходите за Европа, Южна Америка, Бахамските острови. Може би след три месеца двамата с Хейзъл щяха да бъдат на един от тези кораби. Всичко щеше да е наред, ако успееше да се измъкне от тази каша. Всъщност струваше ли си да убива О'Браян? Отговорът беше положителен. Дори ако съдебните заседатели не повярваха на наемника и той бъдеше осъден, сянката на съмнението завинаги щеше да лежи върху Картър, което щеше да съсипе Хейзъл и да отрови съзнанието ѝ. Знаеше още, че ще издържи на полицейските разпити, но че всички ще го подозират, ако О'Браян съумее да ги убеди в правдоподобността на твърденията си.

В четвъртък бяха поканили на вечеря Филис Милен, но на масата грижливо избягваха темата за все още неоткрития убиец на Съливан и за привидното бездействие на полицията. Докато пиеха кафето, телефонът иззвъня — обаждана се семейство Лафърти. Хейзъл разговаря първо със съпругата, после се обърна към Картър, че Лафърти искал да го чуе.

— Здравей — промълви той и внезапно си спомни за разговора на френски, който двамата бяха водили в японския ресторант: „Всяка раздяла отнема частица от нас...“. И всяко убийство — добави мислено.

— Здравсти, Филип. Как си? — радушно заниза Лафърти и тонът му подсказваше, че не очаква отговор. — Какви са последните новини?

Жена ти спомена, че имате гости и предполагам, че не можеш да говориш. Все пак исках да знаеш, че ти пожелавам всичко най-хубаво.

— Много благодаря. Всъщност няма нищо ново. — Той беше с гръб към двете жени, които се намираха в другия край на помещението и оживено бърбореха. — Знам само, че през последните дни полицията не е постигнала никакъв напредък.

— Мислиш ли, че вестниците пишат цялата истина?

— Да — отговори Картър и мислено добави: „Но не описват яростта на Гауил и нямат представа, че О’Браян изгаря от нетърпение да получи обещаната му сума“. — Ако нещо се случи, Хейзъл непременно ще те уведоми.

Приключиха разговора с няколко банални фрази и той отиде да налее бренди на дамите. С учудване забеляза, че ръцете му изобщо не треперят.

— Много мило, че се обадиха — заяви Хейзъл.

— Симпатични хора — съгласи се Картър.

— Непременно трябва да ги поканим на гости. Познаваш ги, нали, Филипс?

Гостенката кимна.

Двете продължиха да разговарят, но той ги слушаше с половин ухо. Наблюдаваше сина си, който довършваше огромната си порция сладолед. Момчето носеше най-хубавия си тъмносин костюм, бяла риза и синя вратовръзка. Пламъците на свещите хвърляха отблясъци върху гладко сресаната му руса коса. От грамофона се разнасяха звуците на „Вариациите“ на Голдберг. Ненадейно Картър усети, че се просълзява. Когато си легна, взе от таблетките на Хейзъл, за да е сигурен, че ще заспи.

ДВАЙСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

До седем в петък вечерта беше изпил два скоча в два различни бара в района на Четиридесета улица и въпреки че не бързаше да изгълта напитките си, все му се струваше, че стрелките на часовника са престанали да се движат.

Телефонира на Гауил, но той не беше вкъщи или пък не вдигаше слушалката. Питаше се какво ли означава това. Дали полицаите са го арестували, за да не може да предупреди Картър, че тази вечер ченгетата следят О'Браян? Но защо Гауил ще пожелае да му помогне? Предположението му беше безсмислено. Започна да набира номера му на всеки петнайсет минути. До девет вече беше обсебен от мисълта да го открие; готов бе дори да отиде в дома му и да разбере дали е вкъщи и защо не вдига слушалката.

С всеки изминал миг започваше да се убеждава, че Острикър му е подготвил капан и ще попадне право в него. Толкова често се озърташе, търсейки с поглед някой цивилен полицай, че минувачите започнаха да го заглеждат, и той насила престана да се обръща след всеки срещнат.

Импулсивно влезе в някакво кино на Двайсет и трета улица. Запаля цигара, сетне започна през няколко минути да поглежда часовника си. В десет и петнайсет не издържа, изскочи на улицата и тръгна към южната част на града. Съгледа телефонен автомат в някакво магазинче за цигари, влезе и отново набра познатия му номер. Този път Гауил се обади и Картър въздъхна от облекчение.

— Сега пък какво си намислил? — заяде се Грег и тонът му успокои Картър. Чудеше се какво да му каже, накрая изтърси:

— Още ли не си платил на О'Браян?

— Не, а ти?

Въпросът беше толкова уместен, че той искрено се разсмя и се почувства по-добре, също като в затвора, когато се надсмиваше на съдбата, на истината и на кошмарните дни и ноци. Усети, че Гауил е напълно сериозен, и долови горчивината в гласа му. Това също беше

характерно за бившия му колега и още повече го успокои. Внезапно престана да се кикоти и попита:

— Нали няма да излизаш? Мисля да се отбия при теб. Имам да ти казвам нещо. — Прекъсна връзката, преди онзи да му отговори, излезе от магазинчето и забърза към центъра на града. Но защо се бе обадил на Гауил? За да си осигури алиби, защото Грег щеше да потвърди, че е разговарял с него около единайсет. С усилие на волята забави крачка, за да пести силите си, ала имаше чувството, че продължава да препуска и енергията го напуска.

Озова се пет минути по-рано на мястото на срещата. О'Браян се зададе откъм централната част на града; носеше шапка и разкопчан шлифер, чийто колан беше провиснал, а в лявата си ръка стискаше вестник. Съгледа Картър, махна му с вестника и двамата се срещнаха на тротоара на Десета улица. Пресечката беше слабо осветена. Намираха се пред затворени гаражи и няколко ниски жилищни сгради. О'Браян се озърна и попита:

— Сигурен ли си, че не те следят?

— Да.

Наемният убиец изглеждаше с десетина сантиметра по-висок от Картър и разкопчаният шлифер го правеше огромен, но всъщност двамата бяха почти еднакви на ръст, само дето О'Браян беше по-тежък и по-силен.

— А теб не те ли следят?

— О, имах опашка. — Здравенякът се втренчи пред себе си и примирено въздъхна. — Както винаги. Обаче успях да ги праметна. Прехвърлих се от едно такси на друго, повторих процедурата и се отървах от преследвачите. По принцип не ми пука от тях, но сега... — Поусмихна се, погледна към Картър и нервно махна с вестника. — Носиш ли мангизите?

— Да — отговори Картър, а мислено броеше стъпките си. Вървяха бавно като хора, увлечени в разговор. — Искам да знам една подробност.

— Казвай.

— Дали отново ще ме изнудваш за пари.

О'Браян нервно се изкиска.

— Не съм длъжен да ти давам обяснения, нали? Да речем, че няма да ти искам повече... освен ако ченгетата рекат да ме бият. Да не

мислиш, че ще ги оставя да ми избият зъбите и да ми счупят носа заради теб?

Враждебният му тон не изплаши Картър. Чувстваше омразата на О'Браян, както я беше чувствал в затвора, където всеки момент някой можеше да се нахвърли върху него заради приятелството му с Макс... въпреки че това никога не се беше случило. Едрият мъжага забави крачка. Наближаваха някаква висока сграда без прозорци — навярно беше склад. Пред нея имаше телена ограда, висока около два метра, и улична лампа. Някакъв човек вървеше към тях по отсрещния тротоар.

— Къде са мангизите? — попита О'Браян и рязко спря.

Картър погледна към непознатия от другата страна на улицата, който ги отмина, без да им обърне внимание. Посегна към вътрешния джоб на палтото си, престори се, че се колебае, и промърмори:

— Да отидем малко по-нататък.

— Защо? — подозрително запита здравенякът.

„Защото се намираме пред жилищни сгради и има опасност някой да надникне през прозореца и да види какво става“ — помисли си Картър.

— По-безопасно е — промълви и се запъти към склада, преди О'Браян да успее да възрази.

Онзи се поколеба, пъкна ръце в джобовете си и го последва. Бавно прекоси платното, като се оглеждаше. За миг улицата се освети от фаровете на някаква кола, която спря на кръстовището, сетне отново потъна в мрак.

Картър стоеше с лице към сградата, недалеч от уличната лампа; беше навел глава, сякаш броеше парите, които току-що уж беше извадил от джоба си.

О'Браян се приближи и промърмори:

— Господи, нима трябва отново да ги броиш?

Картър се обърна с гръб към светлината, а здравенякът се наведе да погледне какво има в ръцете му. В този момент Картър рязко вдигна ръце и го удари под брадичката, при което главата на О'Браян се отметна. Наемникът се опита да го удари, но той пъргаво отскочи встрани и с лявата си ръка му нанесе саблен удар под адамовата ябълка. Едрият мъжага се преви от болка, а Картър стовари ръката си върху тила му; О'Браян се строполи на тротоара, а той го настъпи по врата. Огледа се за някакъв камък, но когато се опита да го вземе,

установи, че е зазидан в основата на оградата. Отново натисна с крак врата на О'Браян, който вече не помръдваше. Точно се готвеше да го ритне в лицето, когато дочу вик:

— Хей! Какво правиш?

Той побягна и сви по първата улица вляво. Внезапно забеляза, че към него се приближават някакви мъже, и забави крачка, като се стараеше да се движи в сянката на сградите. Сигурен беше, че човекът, който му беше извикал, щеше да се забави няколко секунди, докато оглежда мъртвеца. Прекоси булеварда, без да си направи труда да погледне табелката с наименованието му. Знаеше, че не тича и с поведението си не би привлякъл вниманието на минувачите, но му се струваше, че всичко се случва като в забавен кадър. Вървеше на юг, като често сменяше посоката. Внезапно почувства как нещо топло се стича по дясната му длан — вдигна ръка и видя, че кутрето му е окървавено. Опита се да изсмуче кръвта и с езика си усети, че раничката е малка. Извади хартиена кърпичка от джоба на палтото си и я притисна към порязаното място, без да спре нито за миг. Когато салфетката се напои с кръв, побърза да я хвърли в едно кошче за смет и да извади носната си кърпа.

Огледа се, забеляза таксито, паркирано пред някакъв нощен клуб, и помоли шофьора да го закара до Таймс Скуеър. Облегна се на задната седалка и се опита да се успокои; продължаваше да притиска сгънатата си носна кърпа към драскотината.

— Къде по-точно да ви оставя? — обади се шофьорът.

— На Таймс Скуеър и Седма улица. — Картър избърбори първото, което му дойде наум.

Раната беше престанала да кърви и той дори успя да я превърже така, че кървавото петно на кърпата да не се вижда. Плати на шофьора, като му подаде банкнотите с лявата си ръка, и му каза да задържи рестото.

Повървя по Пето Авеню, после се приближи до друго свободно такси и попита водача дали ще го закара до Джексън Хайтс — знаеше, че таксиметровите шофьори невинаги се съгласяват на толкова дълги маршрути. Но този се оказа сговорчив и само попита за адреса.

— Ще ви обясня къде да спрете.

Когато стигнаха до Джексън Хайтс, той накара шофьора да завие първо надясно, после наляво, накрая го помоли да го остави на едно кръстовище, където имаше няколко ресторанта и бар. Плати и тръгна към дома на Гауил, който се намираше наблизко. Погледна часовника си: беше дванайсет без петнайсет.

Докато прекосяваше някаква тъмна улица, му хрумна, че не е необходимо да отива при бившия си колега; можеше да вземе друго такси и да се прибере вкъщи. Ала точно сега не му се искаше да бъде у дома — чувстваше, че още трепери. Дори не беше в състояние да се обади на Хейзъл и да я предупреди, че скоро ще се върне. Продължи към жилището на Гауил, като се отби в някакъв магазин минути преди края на работното време и купи бутилка „Джони Уокър“.

Възнамеряваше да остане не повече от трийсет минути при бившия си колега. Ами, ако Гауил не го пусне в дома си в този късен час? Тогава ще му връчи бутилката и ще си тръгне. От друга страна, беше твърде възможно да се забави там повече, отколкото предполагаше. Развърза носната кърпа и под светлината на една улична лампа огледа клинообразната драскотина между кутрето и китката си; беше дълбока, но вече не кървеше.

Позвъни на входа на сградата и въпреки че никой не му се обади по домофона, все пак взе асансьора и почука на вратата на Гауил. След миг дочу тежките му стъпки и той му отвори. Беше наметнал халат върху пижамата си. Щом го видя, промърмори:

— Много закъсня.

— Така ли? Отбих се да взема една бутилка скоч.

Гауил леко се усмихна.

— Значи все пак изпълни обещанието си. Хайде, влез да изпием по чашка. — Въведе го в дневната и попита: — Защо закъсня?

— Вечерях с колеги — нали знаеш, че най-добре служебните въпроси се обсъждат на маса...

Гауил приготвяше напитките в кухнята. Картър дочу приятното гъргорене на течност, изливана от пълна бутилка. Огледа се и в този миг изпита удоволствие, че се намира в тази по мъжки разхвърляна стая с грозни мебели. Домакинът донесе пълните чаши и го попита:

— Какво толкова важно имаше да ми казваш?

Картър вдигна чашата си като за тост и изгълта на един дъх половината уиски. Свали палтото си, настани се в голямото кресло и

кръстоса крака.

— Нали се интересуваше какви са отношенията между мен и Хейзъл? Държа да те уведомя, че са много добри.

Гауил мълчеше, но по изражението му Картър разбра, че му е повярвал. След няколко секунди кисело се усмихна и промълви:

— Да пием за безоблачното семейно щастие.

Картър пресуши чашата си.

— Май са те държали на сухо по време на вечерята.

— Бяхме в китайски ресторант. Непрекъснато ни поднасяха чай, но никакви спиртни напитки... — Стана и тръгна към кухнята. — Нали не възразяваш да се самообслужва?

Гауил поклати глава.

Докато пълнеше чашата си с вода от чешмата, Картър изми кръвта, събрала се около нокътя на кутрето му. Клинообразната раничка вече не кървеше и му напомни зяпнала уста... не, приличаше на латинската буква V — символа на победата. Той извади изцапаната носна кърпа от джоба на самото си и понечи да я хвърли в кофата за смет, сетне размисли и я пхна в пещта за изгаряне на домакински отпадъци. Безшумно отвори и затвори вратичката, върна се в дневната и заговори:

— Днес Острикър ми каза нещо за теб и реших да те предупредя. Добрали са се до сведенията, които Съливан е събирал за теб, и вече са почти сигурни, че си имал сериозен повод да го... отстраниш.

— До гуша ми дойде от техните глупости! — възкликна Гауил и нервно скочи на крака.

— Така ми казаха. Това само може да ме радва, да му мислите двамата с О'Браян. Какво смяташ да правиш? Не мислиш ли, че представлява заплаха за теб?

— Слушай... — Гауил се задави и изплиска част от питието си. — Набий си в главата, че Дрекъл взе поне половината от присвоените пари, а останалите прибра Уоли Палмър.

Картър смаяно премигна. Дрекъл, този стълб на обществото, който редовно ходеше на църква, беше най-обикновен крадец. Всички се прекланяха пред авторитета му и от полицията дори не го бяха разпитвали, само го бяха помолили да сподели мнението си за своите подчинени. Мръсният фарисей беше успокоил гузната си съвест, като беше отпуснал на Картър мизерна сума, а след скандала с училищната

сграда беше построил още няколко обществени здания в същия щат. Дори след като беше получил удар, дори на смъртното си легло не беше пожелал да признае греха си. Съливан го смяташе за олицетворение на почтеността.

Внезапно Картър усети, че му се завива свят, и промълви:

— Хората се питаха как е било възможно да се похарчи такава огромна сума, но сега разбирам къде е отишла половината от нея.

— Дрексъл умело покри своя дял...

— Съливан знаеше ли?

— Не.

— Но защо не му каза? Дрексъл почина преди месеци!

Гауил отново седна на канапето, но се приведе.

— Ще ти отговоря. Искях Съливан да се провали. Искях... да, исках да го убия. Знаеш го, затова няма смисъл да увъртам.

Картър наистина знаеше, че смахнатият Гауил беше подклаждал омразата си към адвоката, като му беше позволявал да събира уличаваща информация за него.

— Не ме баламосвай, Грег. Сигурен съм, че и ти си се облагодетелствал от кражбите в „Трайъмф“. Дрексъл положително се е постарал да купи мълчанието ти.

— Подхвърляха ми само трохи. Уоли се държеше с мен като милионер с бедния си роднина — понякога ме вземаше със себе си в Ню Йорк и ми плащаше хотела. И на това ако му казваш „купуване“... — ядно промърмори той.

Картър неволно се усмихна.

— Защо не си поиска повече? Палмър и Дрексъл щяха да ти платят, за да не ги злепоставиш.

Гауил направи кисела гримаса и не отговори. „Навярно двамата мошеници са знаели нещо за него и са го държали в ръцете си“ — помисли си Картър и промълви:

— Няма значение... разбирам те. — Погледна към телефона, който в същия момент иззвъня, и побърза да добави: — Къде беше тази вечер?

Гауил, който посягаше да вдигне слушалката, стреснато отдръпна ръка.

— Аз ли? Бях в един бар и гледах боксовия мач по телевизията.

— Ще кажеш, че цялата вечер сме били заедно.

— Какво? — смаяно попита Гауил. Телефонът отново иззвъня.

— Срещнали сме се в бара. После си се прибрал у дома, а аз съм дошъл след малко с бутилка уиски.

— След колко малко? Какво означава всичко това?

— Обади се.

Гауил рязко отдръпна ръка, сякаш апаратът беше животно, което можеше да го ухапе, после колебливо посегна и вдигна слушалката.

Картър дочу гърлен мъжки глас и впери поглед в лицето на домакина.

— Ало? Да. Така ли? — Гауил доби смаяно изражение и изгледа Картър. — Не, не съм. Добре, ще дойда. — Затвори телефона и заяви: — О'Браян е мъртъв. — Присви тъмните си очи и уверено изрече: — Ти си го убил.

— Очевидно го е убил един от нас. Слушай, Грег, и за двама ни е изгодно да твърдим, че сме били заедно. Ще кажа на Хейзъл, че съм я излъгал за вечерята с колегите и съм дошъл при теб. Срещнали сме се в бара. Спомняш ли си дали имаше много посетители?

— Да.

— Къде се намира въпросното заведение?

— На булевард „Джексън Хайтс“. Как ли му казваха... Май „Роджърс Тавън“.

— Добре... Къде е ченгето, което дебне пред входа ти? — Той рязко се изправи и погледна към вратата, сетне към Гауил. — Не забелязах полицейска кола, но всъщност не съм се оглеждал.

Гауил с трепереща ръка избърса потта от челото си, сетне разкопча яката на пижамата си.

— Защо очисти О'Браян? Изнудваше ли те?

— Запитал ли си се защо умря Съливан? Да, аз убих О'Браян. Знаеш ли, че се сблъсках с него, докато тичаше надолу по стълбите в сградата на Дейвид? Навярно не желаш да съобщи на полицията, че си му платил да отстрани Съливан.

— Божичко! — изстена Гауил и закри очите си с длан; по лицето му се изписа познатото страдалческо изражение.

Картър се усмихна и запали цигара.

— И двамата нямаме избор, Грег. Ето защо ти предлагам да се споразумеем. Ще твърдим, че сме били заедно и че О'Брайън сигурно е бил убит от човек, комуто е дължал пари.

— Божичко! — едва чуто повтори Гауил.

— Съгласен ли си?

На входната врата се позвъни. Гауил стана, залитайки отиде в кухнята, натисна бутона на домофона и се върна в дневната.

— Спомняш ли си кога отиде в бара? — побърза да го попита Картър, чудейки се дали изобщо ще получи отговор.

— В осем и половина. — Гауил безпомощно го погледна.

Картър осъзна, че в живота му е настъпил прелом. Заговори все така бързо, но много по-спокойно:

— Дошъл съм в бара към осем и половина. Два часа по-рано съм ти телефонира, за да си уговорим среща... — На вратата се почука. — Беше ли си вкъщи в шест и половина?

— Да — отговори Гауил и отиде да отвори.

На прага стояха Острикър и някакъв непознат полицай.

— Добър вечер, господин Картър — обади се детективът.

— Добър вечер.

— А вие, господин Гауил, явно се готвите да си лягате.

— По това време хората обикновено си лягат.

Острикър и полицаят останаха прави. Детективът впери поглед в лицата на двамата и заяви:

— Господин Картър, може би сте научили новината. Тази вечер са открили трупа на О'Браян в Уест Сайд. Бил е пребит до смърт.

Картър безмълвно го наблюдаваше. Държеше почти празната си чаша в дясната си ръка, пъхнал кутрето си под дъното ѝ.

— Къде бяхте двамата към единайсет?

— Мисля, че по това време се разхождах по булевард „Джексън Хайтс“. Почти цялата вечер прекарах в компанията на Гауил — отговори Картър.

— Какво означава „почти цялата вечер“?

— Ами... от осем и половина до към десет и трийсет... не погледнах часовника си, когато се разделихме.

— Значи сте се разделили в десет и половина. Моля, запишете го, полицай.

Полицаят побърза да извади бележника и писалката си.

— Седяхме в един бар и разговаряхме — обясни Картър. — После Гауил си тръгна. Хрумна ми да му кажа още нещо, затова купих бутилка скоч и дойдох тук.

Острикър понечи да каже нещо, но се отказа. Местеше поглед от единия към другия мъж, сякаш изгаряше от желание да ги разпита поотделно.

— Гауил, къде беше към единайсет?

— Излязох от бара приблизително в...

— От кой бар?

— Нарича се „Роджърс Тавън“ — отвърна Гауил и запали цигара. Той също стоеше прав. — Мисля, че се прибрах вкъщи към десет и половина, но не съм съвсем сигурен. Попитайте ченгето, което дебне отвън. Хей, не бяхте ли вие пред входа? — обърна се той към полицая, но онзи само го изгледа и не му отговори.

Острикър попита униформения:

— Кога се върна този?

Полицаят прелисти бележника си.

— В десет и петнайсет.

— А Картър кога дойде?

Униформеният отново направи справка и сви рамене.

— Съжалявам, сър, но не съм записал в колко часа се е появил господинът.

Острикър очевидно се разгневи.

— Кога дойдохте в Джексън Хайтс, господин Картър?

— Към осем и половина.

— За какво разговаряхте с Гауил?

— А вие какво предполагате?

Сините очи на детектива проблеснаха като стоманени остриета, когато се втренчи в Гауил.

— Кого нае да убие О'Браян и колко му плати? Или още не си му платил, а?

— Престанете да ме тормозите!

— Този път няма да ти се размине толкова лесно — разгневено изкрещя детективът. — Като прекараш няколко денонощия в ареста, може би ще се вразумиш.

— Нямам представа кой е очистил Антъни и хич не ми пука. Не си въобразявайте, че ще изкопчите нещо от мен — отговори Гауил и Картър неволно се възхити от него.

Острикър сякаш се отчая. Обърна се и прошепна нещо на полицая, който кимна. После се приближи до телефона, набра някакъв

номер и нареди на човека, който му се обади, да „помоли Холингсуърт да почака“. Остави слушалката и заповяда:

— Облечи се, Гауил. Ще отидем в бара, където твърдиш, че си бил.

Гауил тръгна към спалнята, но спря и погледна часовника си.

— Сигурно е затворено. Приключват работа малко след дванайсет.

— Все ще открием някого.

Заведението действително се оказа затворено. Острикър влезе в по-големия бар наблизо, който още работеше; каза, че ще се опита да телефонира на собственика на затвореното заведение и ще попита за името му, което Гауил не знаеше или не бе пожелал да му съобщи. Върна се след около пет минути и нареди на полицаия да кара към управлението.

Щом се озоваха там, Картър помоли за разрешение да телефонира на съпругата си. Детективът се съгласи, но остана до него, за да подслуша разговора му.

— Скъпи, къде си? — разтревожено попита Хейзъл.

— Всичко е наред — отвърна Картър със сериозно изражение, но в гласа му неволно се промъкнаха победоносни нотки. — В момента не мога да говоря, защото не съм сам, но знай, че съм добре, и не бива да се тревожиш. — Сигурен беше, че ще издържи дори ако тази нощ го подложеха на побой. Беше готов на всичко, защото знаеше, че рано или късно ще се прибере у дома, при жена си.

Острикър ги задържа в управлението до четири сутринта, като ги разпитваше поотделно. Към три часа очевидно започна да се изнервя и да задава едни и същи въпроси. После, подтикван от отчаяние, реши да блъфира и съобщи на Картър, че бившият му колега е признал всичко.

— Гауил твърди, че сте отказали да платите на О’Браян вместо него, въпреки че е обещавал по-късно да ви върне парите. Но съм абсолютно сигурен, че този път сте щели да се... изръсите, за да помогнете на приятеля си Грег. На кого трябваше да платите? Рано или късно ще открием истината, както разбрахме за връзката между Гауил и О’Браян. Послушайте ме и престанете да увъртате.

— За бога, защо да помагам на Гауил? — Картър седеше със скръстени ръце на дървения стол, изражението му беше невъзмутимо. Разпитът беше като детска игра в сравнение с онова, което беше

преживял в затвора, в сравнение с болката, когато го бяха провесили за палците. — Губите си времето. — Беше психически подготвен да не мигне не само тази нощ, но и през следващите дни и нощи, докато детективът не можеше да издържи без сън. Бе сигурен, че Гауил не го е издал, в противен случай онзи щеше да бъде по-настъпателен и вероятно щеше да придружава въпросите си с по някой удар в ребрата му. При дадените обстоятелства беше доволен от съюза си с Гауил, който също се стремеше да отърве кожата си.

— Грешите. Вие си губите времето — заяви детективът и Картър внезапно си спомни неделните проповеди в църквата на затвора: „Времето, прекарано тук, не е загубено, защото може би ще имаш полза от размишленията...“. Погледна Острикър право в очите, но остана безмълвен.

След няколко минути детективът прекрати разпита. Някакъв полицай, който охраняваше Картър, докато Острикър разговаряше с Гауил, го отведе в килия, където върху леглото беше поставена сгъната сива пижама, сякаш арестът се обслужваше от камериерка. Над умивалника имаше само Kranche за студена вода, но тоалетната беше безупречно чиста — килията приличаше на хотелска стая в сравнение с дупката, в която Картър беше живял в затвора. Докато вървяха по коридора, той не видя Гауил, но беше сигурен, че съучастникът му също ще прекара нощта в ареста.

На следващата сутрин не се случи нищо чак до десет, когато Острикър се появи с двама непознати. Показаха се собственикът на Роджърс Тавън и барманът. Двамата заявиха, че не са видели Картър в заведението, но било твърде вероятно да не са го забелязали. Не знаеха името на Гауил, но го познаваха и съобщиха, че се отбивал от време на време. После въведоха Гауил и Острикър ги попита дали са го видели с Картър.

— Не — поклати глава барманът, — обаче снощи имаше сума ти народ — всички гледаха мача по телевизията. Нали знаете как стана — хората си поръчват питиетата на бара, после отиват при приятелите си на масите или в сепаретата.

— Спомняте ли си дали снощи този човек изобщо е поръчвал две чаши?

Барманът навлажни устните си с език и уклончиво отговори:

— Честно казано, не си спомням, може да сгреша. Вече ви казах, че заведението беше претърпкано. Не ми се иска да твърдя това или онова и да вкарам някого в беля, нали разбирате. Не си спомням, и туй то.

„Браво! — помисли си Картър. — Ето един верен поддръжник на мотото на средностатистическия гражданин, което гласи: «Не се забърквай в истории, които не те засягат».“

Собственикът на бара също не си спомняше дали Гауил е поръчал две питиета. Заяви, че почти цялата вечер е бил в едно от сепаретата заедно с трима стари приятели.

Острикър им благодари за съдействието и ги предупреди, че може би отново ще ги потърси за допълнителни сведения.

После отново разпита Картър в килията му.

— Разкажете ми още веднъж какво правихте снощи. Между другото, тази сутрин разговарях с жена ви. Защо сте я излъгали, че ще вечеряте с колеги?

— Знаех, че ще се безпокои, ако ѝ кажех, че ще се срещна с Гауил.

— Защо да се безпокои? Нали вече два пъти сте се виждал с него?

— Той не ме обича, освен това има доста... странни приятели. Съпругата ми започна да се тревожи за мен, след като споделих, че съм разговарял с него.

— Обяснихте ли ѝ защо се срещате?

— Да. Исках да проверя дали наистина е наел О'Браян. Мислех си, че дори да е успял да заблуди полицията, аз ще разбера дали лъже.

Острикър присви очи.

— Но защо? Нима можехте да промените нещо?

Картър лукаво го изгледа.

— Винаги е интересно да научиш истината, независимо дали това ще ти бъде от полза.

— Жена ви каза, че преди няколко дни любопитството ви е било задоволено — разбрали сте, че Гауил е наел О'Браян. Защо се срещнахте с него снощи? — настоя детективът, който изглеждаше като великан, седнал върху дървеното столче.

Картър седеше на ръба на леглото.

— Интересуваха ме повече подробности — например колко е платил (или е обещал да плати) Гауил на О'Браян. Всъщност той така и не призна, че го е наел. Ала аз бях убеден в това и го споделих със съпругата ми. Мислех си, че ако успея да науча каква сума е обещал на наемника, ще се отърва от неприятностите с полицията.

— Значи съзнавате, че ви подозираме.

— Разбира се.

— Сега сте затънали още повече. Да предположим, че Гауил е наел О'Браян, но всъщност вие сте убили Съливан. В такъв случай О'Браян е щял да ви изнудва. Затова ли решихте да го отстраните? Затова ли го убихте? Признайте, че снощи той ви е определил среща.

— Не е вярно. Проверете в банката и ще разберете, че не съм теглил никакви пари.

— Гауил също не е. Всъщност парите не са ви били необходими, ако сте възнамерявали да го очистите.

— Защо да го убивам? Той притесняваше Гауил, не мен. — Разпери ръце, сетне ги отпусна между коленете си. После запали последната си цигара — знаеше, че изглежда изключително спокоен, но се радваше, задето този път не е подложен на детектора на лъжата. Сега се чувстваше много по-различно, отколкото преди три седмици. Сега имаше защо да живее. Внезапно в съзнанието му изплува странна фраза: „Ще върна възмездието, което получих...“. Думите като че прогориха мозъка му.

— Какво си поръчахте снощи на бара? — настоя Острикър.

— Скоч с вода.

— Колко чаши изпихте?

— Две... може би три.

— Кой плати за напитките?

— Мисля, че с Гауил се редувахме.

— Кой отиде да ги донесе?

„Какво ли е казал Гауил?“ — запита се Картър.

— Доколкото си спомням, единия път лично аз ги взех от бара.

— Сигурен ли сте?

— Не. Мисля, че веднъж отиде Гауил, веднъж чашките ни донесе сервитьор. Заведението беше препълнено и обстановката изобщо не беше подходяща за работа, затова после посетих Грег в дома му.

— Набързо сте се върнали в Ню Йорк, убили сте О'Браян и сте побързали да се върнете.

— Не е вярно. — Картър тръсна на пода пепелта от цигарата си.

— Гауил е знаел истината, ето защо е отказвал да плати на наемника си. Предполагам, че се е съгласил да потвърди алибито ви за снощи, ако е узнал, че сте убили човека, който може да го злепостави.

Картър се намръщи.

— Той беше изненадан не по-малко от мен, когато научи за смъртта му... Защо не разпитате таксиметровите шофьори, щом смятате, че съм пътувал напред-назад?

— Вече го направихме и мисля, че ще получим полезна информация. Таксиметровите шофьори, които са работили през нощта, още не са застъпили на смяна.

Думите му изобщо не разтревожиха Картър.

— Ще се върна след малко. — Острикър излезе от килията и направи знак на човека от охраната да заключи вратата.

— Мога ли да се обадя на жена ми? — попита Картър надзирателя.

Оказа се, че няма право на повече лични разговори, но му е разрешено да телефонира на адвоката си.

— Непременно ще се свържа с него — заяви той и подаде на човека една монета през решетките. — Мога ли да ви помоля да ми купите пакет цигари?

Надзирателят се съгласи, след пет минути се върна с цигарите. Картър се обади на един от тримата адвокати, препоръчани му от началника на полицейския участък, и уговори да се срещнат следобед. Знаеше, че дори да се съгласят да го освободят под гаранция, сумата няма да бъде според възможностите му; знаеше още, че адвокатът едва ли ще го защити, но беше решил да се възползва от правото си на защитник, за да не се набива в очите на Острикър. В два дойде бръснарят и се погрижи за външния му вид, а след час пристигна адвокатът Матю Елис — висок, пълен мъж, приближаващ трийсетте, с тънки черни мустачки. Разговаря с Картър двайсетина минути в килията му и му съобщи, че ако срещу него не бъдат представени други доказателства, полицаите нямат право да го задържат повече от четирийсет и осем часа. Обеща да се свърже с Хейзъл и да ѝ обясни всичко, но не бил в състояние да ѝ издейства разрешение за свиждане.

Още сутринта Картър бе попитал надзирателя и сержанта дали съпругата му може да го посети, ала беше получил отрицателен отговор, вероятно по нареждане на Острикър.

Неусетно стана три часът. Той се питаше дали детективът толкова дълго разпитва Гауил. Измъчваше го мисълта дали Грег ще се досети да каже, че снощи са обсъждали дали Гауил е наел О'Браян, както и неприятното положение, в което се беше оказал самият Картър. Надяваше се, че Гауил ще прояви достатъчно здрав разум и ще се опита да запази статуквото. Ако проговореше, щеше да загази — не колкото Филип Картър — но все пак достатъчно, което със сигурност щеше да го накара да си държи езика зад зъбите. Въпреки че ненавиждаше Съливан, никога не би посегнал на живота му, след като можеше да наеме някого за мръсната работа.

Картър се изтегна на леглото, запали цигара и се втренчи в тавана. Спомни си фразата, която беше прорязала съзнанието му, докато разговаряше с Острикър: „възмездие, което получих...“. Не, „възмездие“ не беше най-точната дума. По-скоро се беше почувствал като човек, който следва максимата „Око за око, зъб за зъб“, въпреки че по принцип не беше привърженик на отмъщението. По принцип убийството на Съливан беше акт на насилие, извършен в пристъп на гняв. Ала фактът, че не изпитваше чувство за вина, не му даваше покой. Беше убил най-хладнокръвно О'Браян, за да прикрие злото, което бе сторил преди това. Осъзнаваше, че е извършил престъпления, но не чувстваше никакви угризения на съвестта. Съжаляваше, че му се е наложило да убие две човешки същества, но също така съжаляваше, задето Хейзъл беше станала любовница на Съливан и не бе пожелала да прекъсне връзката си с него... Отпусна крака на пода и се изправи. Но какво ще се случи, ако продължи да сее смърт всеки път, когато мрази някого и иска да го отстрани? Втренчи се в огледалото над умивалника, въпреки че не стоеше пред него, и съзря отражението на металните решетки на килията. Беше сигурен, че никога повече няма да убива, въпреки че увереността му не се основаваше на никаква логика. Знаеше, че ако Хейзъл отново му изневери, ще предпочете да се самоубие.

— Имате писмо. — Надзирателят се приближи и му подаде през решетките някакъв плик.

Картър го отвори и прочете писмото. Беше от адвокатата, който го уведомяваше, че е разговарял с Хейзъл по телефона. „Съпругата ви каза да не се безпокоите за нея. Щяла да дойде на свиждане веднага щом получила разрешение“ — пишеше Елис. Във фразата „да не се безпокоите за нея“ имаше скрит подтекст, който накара сърцето на Картър да затупти по-бързо; усети прилив на енергия и си каза, че сега може да издържи на всичко.

Вечерта го очакваше ново изпитание. Острикър се появи малко след като му бяха донесли вечерята и побърза да заяви:

— Играта свърши, Картър. Най-сетне Гауил изпя всичко. Призна, че снощи сте отишли в дома му чак в полунощ и че изобщо не сте били заедно в бара. Вече знаем, че вие сте убили Съливан, защото сте изпреварили О’Браян... ако той изобщо е имал намерението да убие адвокатата. Вие...

Картър се насили да не го слуша. Беше убеден, че детективът блъфира. Ако пък Гауил действително беше направил пълни самопризнания, вече нямаше какво да губи. Дълбоко си пое въздух, свали вратовръзката си и разкопча горното копче на ризата си. Хрумна му, че така наистина прилича на арестант. Изгледа Острикър с невъзмутимо изражение — престоят в затвора го беше научил, че по този начин най-добре се прикриват истинските чувства, освен това се намалява вероятността да настроиш срещу себе си надзирателите.

След половин час детективът го отведе в стая на долния етаж, където имаше само малко бюро и два дървени стола. Картър седна на единия, Острикър се настани зад бюрото. Помещението се осветяваше само от една крушка на тавана. Детективът заговори, характеризирайки Картър в най-черни краски: контактът със закоравели престъпници и продължение на шест години бил оказал огромно влияние върху психиката му, освен това Картър очевидно бил слабохарактерен, ако се съди по пристрастяването му към морфина, който спомогнал за увреждането на мозъка му и го превърнал в човек без всякакви морални задръжки. Навярно поради това Картър бил загубил достойнството си, поддържал бил приятелски отношения с любовника на съпругата си, приемал благодеяния от него, накрая се поддавал на престъпните си наклонности и в пристъп на гняв извършил убийството. Присламчил се бил към Гауил, който бил негов съучастник в аферата с присвоените суми на фирма „Трайъмф“ (макар

че сега отричал помежду им да са съществували приятелски отношения), на два пъти се бил дрогирал при своя приятел, премълчал бил за наркотика, укрит в жилището му, накрая най-хладнокръвно убил Антъни О'Браян — единствения човек, на когото не можел да се довери. Въобразявал си, че Гауил му е приятел, но крадците са хора без чест и достойнство и взаимно се предават, завърши тирадата си Острикър.

„Ще бъдеш моята скала, моята опора — каза си Картър и с изненада откри, че в мислите си използва клишета като детектива. Неговата скала беше Хейзъл, корозирала като самия него и все пак опора, на която можеше да се осланя. — Въпреки че от мен не е останало почти нищо“ — иронично си помисли той и невъзмутимо продължи да се взира в Острикър.

— Няма ли да ми отговориш? — грубо го попита детективът, изнервен от мълчанието му.

— Не сте ме попитали нищо — заяви Картър.

— Всеки нормален човек щеше да отговори, независимо дали ще признае вината си, или ще се опита да се оправдае. А ти седиш и ме зяпаш само защото си един закоравял престъпник.

При нормални обстоятелства обвиненията биха накарали Картър да се усмихне, но той успя да се въздържа. Имаше тренинг от затвора, където надзирателите го бяха обиждали по същия начин, макар и с различни думи.

— Не се признавам за виновен и нямам какво повече да ви кажа — промълви той.

— Какво си въобразяваш, че ще постигнеш? Не разбираш ли, че Гауил направи пълни самопризнания? — Острикър почервения от гняв и заплашително вдигна пръст.

— Съмнявам се, че ви е казал онова, което ми наговорихте, защото не е вярно.

Двамата останаха в помещението за разпит чак до единайсет, като Острикър излезе само за двайсетина минути, за да хапне нещо. Картър също беше гладен, но не поиска вечеря. Освен това главата му беше замаяна от еднообразните въпроси на детектива, който продължаваше да повтаря, че Гауил е направил самопризнания. Картър не се поддаде на внушенията му, макар веднъж два пъти да се усъмни, че бившият му колега действително е проговорил; и в двата случая

побърза да си напомни, че няма какво да губи и че единственият изход е да се придържа към своята версия. Очакваше Острикър да прибегне към изтезания, но остана излъган.

Детективът въздъхна. Изглеждаше капнал от умора, под очите му имаше сенки, вратовръзката му беше изкривена.

— Знаеш как постъпваме с хора като теб — заяви той. — Непрекъснато ще те държим по око, няма да имаш нито миг покой. Ще съсипем кариерата ти... тя всъщност е съсипана, ще...

Картър се изправи, сложи ръце в джобовете си и с дясната машинално започна да мачка вратовръзката си, която беше пъхнал там.

— Любопитно ми е дали ще съобщите на репортерите какво ви е разказал Гауил. Щом изляза оттук, непременно ще си купя всички вестници.

Детективът не успя да прикрие гнева си, но замълча.

Тази нощ Картър спа като заклан въпреки болките в осакатените си палци. Не беше взимал болкоуспокояващите таблетки цели двайсет и четири часа. Към единайсет на следващата сутрин дойде адвокатът Елис и усмихнато заяви:

— Жена ви е тук. След малко ще бъдете свободен.

Картър стисна решетките и се втренчи във вратата в дъното на коридора, която се отвори; появи се надзирател, последван от Хейзъл. Тя носеше някакъв пакет. Когато зърна съпруга си, се усмихна. Усмивката ѝ беше искрена и лъчезарна, погледът ѝ сякаш насърчаваше Картър. Той пусна решетките и се изправи, когато надзирателят отключи вратата на килията.

— Донесох ти чиста риза — обади се Хейзъл.

— Благодаря ти, скъпа. — Прегърна я и стисна клепащи, за да задържи напирещите сълзи. Ненадейно си спомни как беше плакал от щастие, когато бе излязъл от затвора.

— Всичко ще бъде наред — спокойно заяви Хейзъл.

Тонът ѝ го накара да я изгледа; внезапно осъзна, че тя знае цялата истина. Той хвърли поглед към адвоката, който усмихнато му кимна — Картър се почувства сигурен, че Хейзъл не е споделила тайната с него.

— Може би предпочитате първо да се преоблечете? — шеговито попита Елис и направи знак, че ще чака отвън.

Хейзъл подаде на съпруга си опакованата риза, както и няколко завити в целофан хапчета, които извади от чантата си. Картър махна синята хартиена лента от ателието за химическо чистене и докато обличаше чистата риза, се запита дали са освободили Гауил, или ще го разпитват още няколко дни. Знаеше, че той никога няма да проговори пред полицаите, защото ги смяташе за свои врагове. Освен това беше абсолютно сигурен, че никога повече няма да се срещне с Гауил, нито да разговаря с него.

Глътна само една таблетка, като пи вода от шепата си, както правеше в затвора. Изправи се и закопча чистата риза, символизираща началото на новия му живот. Обърна се към Хейзъл и видя, че тя го наблюдава. Погледът ѝ му подсказа какво мисли в момента — че и двамата се бяха забъркали в ужасни истории, но все още можеха да спасят брака си. Не всичко беше загубено, щастието не бе безвъзвратно отлетяло. Едва сега се осмели да отвърне на усмивката ѝ.

На излизане от килията се сблъска с Острикър, който изгледа първо него, после Хейзъл, и заяви:

— Ще те държим под око, Картър.

— Не се и съмнявам — промълви той. — Не се и съмнявам.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.